

เรียนเพื่อสอน

คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ
เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิบัติการเรียนรู้

หนังสือความรู้สำหรับครู

เรียน เพื่อ สอน

คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ
เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน

*(Learning to Teach: A guide for school-based
initial and in-service training)*

จูเลียน สเตอร์น
พัชรี สพอโชค

เขียน
แปล

สถาบันการแปลหนังสือ
กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

Learning to Teach: A guide for school-based initial and in-service training 1995 by David Fulton Publishers Ltd.

หนังสือแปลอันดับที่ 182 สาขาการศึกษา

จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2545 จำนวน 15,000 เล่ม

ลิขสิทธิ์เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ

แปลและจัดพิมพ์โดย

สถาบันการแปลหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 02-282 9222 ต่อ 509, 02-628 5341

โทรสาร 02-628 5336 e-mail : bdctran@emisc.moe.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สเติร์น, จูเลียน.

เรียนเพื่อสอน: คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน =
Learning to Teach: A guide for school-based initial and in-service
training. -- กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2545.

312 หน้า

1. การสอน 2. การเรียน I. พัชรี สัพโชค, ผู้แปล II. กรมวิชาการ
III. ชื่อเรื่อง

371.3

ISBN 974-269-2068

เรียน เพื่อสอน

คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ
เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นด้วยความมุ่งหมาย

เพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ตามแนวการจัดการศึกษา

แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการ ได้จัดทำหนังสือแปลเรื่อง เรียนเพื่อสอน : คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน ซึ่งแปลจากฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง *Learning to Teach: a guide for school-based initial and in-service training* เพื่อใช้เป็นหนังสือความรู้สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545

(นายอานันท์ จันทวานิช)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรื่อง เรียนเพื่อสอน: คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน แปลจากฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง *Learning to Teach: a guide for school-based initial and in-service training* เขียนโดย จูเลียน สเตอร์น (Julian Stern) ผู้เขียนได้ถ่ายทอดประสบการณ์อันหลากหลายที่ได้จากการทำงานด้านการศึกษา โดยนำเสนอวิธีการวิจัยในชั้นเรียนของตนเองในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดผลการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ของทฤษฎีและการปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูและสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของเด็ก เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้มีจุดมุ่งหมายให้ความรู้แก่ครูผู้สอนที่อยู่ในช่วงฝึกอบรม ผู้ฝึกอบรมครูประจำการ และนักศึกษาฝึกหัดครู ตลอดจนให้แนวการจัดการเรียนการสอนด้านการฝึกหัดครู เพื่อให้ครูเป็นผู้สอนและผู้ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน อันจะอำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กรมวิชาการจึงดำเนินการแปลและจัดพิมพ์เป็นหนังสือความรู้สำหรับครู อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยขอความร่วมมือ นางพัชรี ส孚โชค เป็นผู้แปล และรองศาสตราจารย์ ทองสุก เกตุโรจน์ เป็นผู้ตรวจ

กรมวิชาการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นแหล่งความรู้สำหรับครู ได้ศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอน ซึ่งเชื่อว่าจะส่งผลสำเร็จอย่างสูงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดพิมพ์หนังสือนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	7
คำนำของบรรณาธิการชุดหนังสือ	9
กล่าวนำ	10
1. บทนำ	11
ตอนที่ 1 ครูนักวิจัย	14
2. หลักการของการวิจัย	15
3. วิธีวิจัย	23
4. รูปแบบของการวิจัย	33
5. คัมภีร์สำคัญสำหรับนักวิจัย	43
ตอนที่ 2 ครูในห้องเรียน	49
6. สิ่งใดกระตุ้นหรือขัดขวางการเรียนรู้	50
7. การจัดห้องเรียน	61
8. การสื่อสารในชั้นเรียน	84
9. พฤติกรรมในชั้นเรียน	99
10. ประเด็นปัญหาโต้แย้งข้ามหลักสูตร	119
11. การประเมินค่าและการวัดผล	131
ตอนที่ 3 ครูนอกห้องเรียน	145
12. การพัฒนาโรงเรียน	146
13. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	166
ตอนที่ 4 นานาพรรณสะทางด้านการศึกษา	201
14. นานาพรรณสะเกี่ยวกับหัวข้อหลากหลาย	202
15. บรรณานุกรมประกอบบรรณนิทัศน์โดยผู้เขียน	209

กิตติกรรมประกาศ

โรงเรียนชุมชนเซนต์แคมเดน (South Camden Community School) ให้โอกาสข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถาบันศึกษาศาสตร์ (the Institute of Education) ทั้งโรงเรียนและสถาบันได้สนับสนุนให้เกิดงานต่างๆ ที่บรรยายไว้ในหนังสือเล่มนี้ ในส่วนของโรงเรียน บ๊อบ สมิท (Bob Smith) เป็นครูที่ช่วยสอนข้าพเจ้ามากที่สุด เบ็ตตี้ ฮันเตอร์ (Betty Hunter) (ทำงานที่แคมเดนในเวลานั้น) ให้ความช่วยเหลือในเรื่องภาษาและการแยกแยะความสามารถของผู้เรียน ในส่วนของสถาบัน ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือ จาก จิน โจนส์ (Jean Jones) เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากครูหลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนน กรูว์ (Nan Grewe) ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าเห็นว่า การสอนหนังสือก็สนุกได้ แบร์รี ดูโฟร์ (Barry Dufour) ซึ่งเป็นผู้ให้การอบรมแก่ข้าพเจ้า จูลี คอลลินส์ (Julie Collins) ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าตระหนักในความสำคัญของการสอน บิลล์ เบ็นจ์ (Bill Benge) ซึ่งแสดงให้ข้าพเจ้าเห็นว่านักจัดการจะช่วยเหลือได้อย่างไร และแพม ราชเวอร์เจอร์ (Pam Rauchwerger) ผู้ตรวจแก้ไขหนังสือเล่มนี้ โรงเรียนอื่นๆ ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียนอีกจำนวนมาก (โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชั้น 11 ข โรงเรียนเซนต์แคมเดนซึ่งข้าพเจ้าสอนเสริมอยู่ในขณะนี้) สมควรได้รับคำนิยมที่ช่วยให้ข้าพเจ้าเป็นครูเช่นในปัจจุบัน แต่ถ้าจะให้ยุติธรรมแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็ควรได้รับการจดจำด้วย

มารี สเติร์น (Marie Stern) จากโรงเรียนมอดิเมอร์ในแลมเบท (Mortimer School in Lambeth) เป็นผู้เขียนร่วมในบทที่เกี่ยวกับการรังแกกัน เนื้อหาหลายตอนในหนังสือเล่มนี้ใช้อยู่ที่โรงเรียนมอดิเมอร์

และได้รับอนุญาตให้นำมาเผยแพร่เพื่อใช้กับที่อื่น มารีเป็นผู้ที่มีส่วนใน
ทุกตอนของหนังสือเล่มนี้

ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับอนุญาตจากปีเตอร์
เฟรเซอร์และดันลอปกรุ๊ป จำกัด (Peter Fraser & Dunlop Group
LTD) สำหรับบทกวีของเอเดรียน มิตเชลล์ ชื่อ “กลับสู่สนามเด็กเล่นที่
แสนหดหู่” (Adrian Mitchell's "Back in the Playground Blues") :
(ซึ่งนำมาจาก *Adrian Mitchell's Greatest Hits - The Top 40* และ
โปรดสังเกตว่าไม่มีบทกวีของ เอเดรียน มิตเชลล์อยู่ในข้อสอบเลย) ขอ
ขอบคุณโรงเรียนเกรฟนีย์ (Graveney School) สำหรับนโยบายทางด้าน
พฤติกรรม ขอขอบคุณสถาบันศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยลอนดอน
ที่อนุญาตให้ใช้เอกสารต่างๆ และพิมพ์เป็นจุลสาร OPTET เกี่ยวกับการ
วิจัยซึ่งรวบรวมโดย เดวิด แลมเบิร์ต กับ ดีเร็ก แซงกี้ (David Lambert
and Derek Sankey) และท้ายที่สุดขอขอบคุณแลสเลย์ บูลล์ (Lasley
Bull) สำหรับบทประพันธ์ “กล่องแสนเลว” (Bad Box)

คำนำของบรรณาธิการหนังสือชุดนี้

หนังสือเล่มนี้นั้นที่แนวคิดกว้างๆ สามประการ คือ ครูนักวิจัย ครูในห้องเรียน และครูนอกห้องเรียน ผู้เขียนได้จัดลำดับบททั้ง 15 บท ภายใต้หัวข้อกว้างๆ ทั้งสามตามที่ได้กล่าวมาแล้ว พร้อมด้วยหัวข้อที่สี่ “นันทรรศนะเกี่ยวกับการศึกษา” ซึ่งเป็นการประมวลแนวทางของผู้เขียน ด้วยการสรุปใจความสำคัญในหนังสือต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เสริมสิ่งที่ได้บรรยายไปแล้วอย่างน่าอ่าน

อันที่จริง การจัดหมวดหมู่ของหนังสือลักษณะนี้ให้เป็นสามหรือสี่ตอนนั้นเป็นไปตามที่ผู้เขียนเห็นสมควร และอาจจะมีการคาบเกี่ยวกันในแต่ละตอนได้ แต่โครงสร้างของหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ผู้อ่านได้ซึมซับคุณค่าของเนื้อหาที่น่าสนใจได้อย่างถ้วนทั่ว ดังที่ชื่อเรื่องรองของหนังสือเล่มนี้ได้บอกไว้ หนังสือเล่มนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ใช้คือนักศึกษาที่ออกฝึกสอนเป็นครั้งแรก (โดยเฉพาะเมื่อสิ่งที่สำคัญในการฝึกสอนนั้นเน้นที่การใช้โรงเรียนเป็นฐาน) และครูผู้สอนที่กำลังอยู่ในช่วงของการฝึกอบรมระหว่างประจำการ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนานักวิชาชีพ

จูเลียน สเติร์น ได้นำเอาประสบการณ์หลากหลายของตนเองในฐานะที่ทำงานหลายด้านทางการศึกษามาใช้ในการเขียน จึงได้นำเสนอการศึกษาวิจัยของตนเองซึ่งเป็นแรงกระตุ้นว่า การสอนเกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง ผู้เขียนเห็นว่าทฤษฎีและการปฏิบัติเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน และการวิจัยโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานก็มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกันคือ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในเรื่องการสอนและการเรียน

ไคลด์ ชิตตี (Clyde Chitty)

เบอร์มิงแฮม (Birmingham)

ธันวาคม 1994

กล่าวนำ

เนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นในช่วงเวลาสองปีที่ผู้เขียนต้องทำงานอย่างตรากตรำ เพราะต้องสอนที่โรงเรียนสามวัน และให้การฝึกอบรมครูสองวันในแต่ละสัปดาห์ เป็นช่วงเวลาที่ผู้เขียนไม่สามารถหาเอกสารประกอบการอบรมที่เหมาะสมกับรายวิชาในระดับปริญญาโท และมีประโยชน์พอสำหรับนำมาใช้กับสถานการณ์ในโรงเรียน ผู้เขียนจึงได้ผลิตเอกสารประกอบการสอนขึ้นเอง โชคดีที่ผู้เขียนได้ทดลองใช้เอกสารเหล่านั้นกับครูฝึกสอนและเพื่อนร่วมงานผู้มีประสบการณ์ในโรงเรียนของผู้เขียนเองและในโรงเรียนอื่นๆ ผู้เขียนได้ค้นหาหนังสือหลายเล่มมาช่วยในการทำวิจัยและนำมาเสริมเอกสารประกอบการสอนที่ได้จัดทำขึ้น มีหลายเล่มที่ผู้เขียนได้อธิบายและนำรายละเอียดมากล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนปรารถนาให้มีการใช้หนังสือเล่มนี้ในวิธีต่างๆ อย่างหลากหลาย แม้จะเป็นเพียงการชี้แนะผู้อ่านไปสู่หนังสือเล่มอื่นๆ

เพื่อนร่วมงานและนักเรียนของผู้เขียนจะมีความสุขมากที่กล่าวว่า ข้าพเจ้าก็ยังคงเรียนเพื่อสอน และผู้เขียนก็หวังว่าจะปฏิบัติจนเช่นนั้นตลอดไป มีความลึกลับของการฝึกอบรมราวกับว่าผู้ฝึกอบรมสามารถเข้าถึงทฤษฎีลึกลับบางอย่างที่ครูทั่วไปมีอาจเห็นได้ ผู้เขียนหวังว่าการนำเสนอหนังสือเล่มนี้ต่อนักเรียนฝึกหัดครู ครู และผู้ฝึกอบรมในขณะเดียวกัน จะช่วยลดความลึกลับดังกล่าวลงและนำกลุ่มคนเหล่านี้มารวมตัวกันเพื่อสนับสนุนให้เกิดพัฒนาการในด้านวิชาชีพยิ่งขึ้นไป

จูเลียน สเติร์น

ลอนดอน, ธันวาคม 1994

บทที่ 1

บทนำ

หนังสือเล่มนี้มีส่วนประกอบสามประการ คือ แนวทางการทำวิจัยในโรงเรียน แนวทางการสอน และแนวทางสำหรับโรงเรียนและการศึกษาในประเทศอังกฤษ ผู้อ่านอาจใช้หนังสือเล่มนี้เป็นแนวทางในการศึกษาด้วยตนเอง (เช่น ครูที่ยังไม่ได้วุฒิปริญญาตรี หรือจบปริญญาตรีทางด้านการศึกษาในโรงเรียนเอกชน - Independent Schools) หรือเป็นตำราเสริมสำหรับวิชาเฉพาะบางวิชา (เช่น รายวิชาระดับหลังปริญญาตรี) ส่วนใหญ่ของหนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นให้ผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูใหม่ ซึ่งเป็นการฝึกที่เน้นโรงเรียนเป็นหลัก (มากกว่าเป็นภาคทฤษฎีทั้งหมดหรือเน้นที่อุดมศึกษาเป็นหลัก) ใช้กัน ส่วนที่เหลือของหนังสือเขียนขึ้นเพื่อใช้ฝึกอบรมครูประจำการที่มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนมาแล้ว หนังสือเล่มนี้มีรายละเอียดของบรรณานุกรมที่ให้คำอธิบายประกอบไว้ด้วย เพื่อช่วยให้ผู้อ่านที่ทำวิจัยไม่ต้องเสียเวลามากในการค้นหาหนังสือในห้องสมุดและดัชนีของห้องสมุด ในขณะเดียวกันก็เสนอแนะให้อ่านหนังสืออื่นๆ เพิ่มเติมด้วย หนังสือเล่มนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้ครูสามารถวิพากษ์วิจารณ์ และมีความตระหนักในตนเอง พร้อมทั้งจะเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนและโรงเรียนที่ตนเองทำงาน รวมทั้งระบบสังคมและการศึกษาโดยรวม การสอนเป็นอาชีพที่เหนื่อยยาก ต้อง

อาศัยทักษะ และมีความเครียดสูง ดังนั้นข้าพเจ้าจึงต้องการให้ผู้ที่ใช้พิจารณาว่าหนังสือเล่มนี้มีประโยชน์ต่อสภาพการณ์ของโรงเรียนทุกๆ ไปที่ครูต้องเหน็ดเหนื่อยกับงานหนักอยู่ทุกวันหรือไม่

ตัวอย่างและคำอธิบายประกอบในหนังสือเล่มนี้นำมาจากเนื้อหาที่หลากหลายจากหลายโรงเรียน และเหมาะที่จะใช้ในหลายๆ โรงเรียนและหลายๆ วิชาเช่นกัน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นประสบการณ์ในการฝึกอบรมที่หลากหลายของผู้เขียนในโรงเรียนที่มีอยู่ในระบบการศึกษา วิทยาลัย และโรงเรียนพิเศษ การศึกษาในระดับอุดมศึกษา และในกลุ่มอาสาสมัครที่สอนเด็กและผู้ใหญ่ เริ่มจากทักษะในทางปฏิบัติ เช่น การเล่นเกมในการติดตามความสนใจ ตลอดจนวิชาการต่างๆ เช่น วิชาประวัติศาสตร์ และ วิชาปรัชญา

หนังสือเล่มนี้มีทั้งหมด 15 บท แบ่งออกได้เป็นสี่ตอนกว้างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ครูนักวิจัย — ครูทุกคนต้องเตรียมตัวเพื่อการเรียนรู้ บรรดาครูที่สอนวิชาต่างๆ ในระดับหลังปริญญาตรี ปริญญาโท หรือ วิทยานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโทในโรงเรียน จะได้รับการคาดหวังให้ทำวิจัยด้านการศึกษามีระบบ ตอนแรกจะให้แนวทางเกี่ยวกับวิธีต่างๆ ในการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ทั้งความคิดและข้อเสนอแนะแก่ผู้ทำวิจัยทุกคน ไม่จำกัดเฉพาะครูที่เพิ่งเข้าสู่อาชีพ

ตอนที่ 2 ครูในชั้นเรียน — ครูโดยทั่วไปจะใช้เวลาในห้องเรียนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของเวลาทำงานของตนเอง แต่เวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่สำคัญยิ่งจนหลายคนเชื่อว่าไม่มีสิ่งใดสำคัญเท่า การเป็นผู้ปฏิบัติการในห้องเรียน

อย่างเต็มประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่บรรดาครูเกิดความพอใจในการประกอบอาชีพมากกว่าเรื่องอื่นๆ อย่างแน่นอน

ตอนที่ 3 ครูนอกห้องเรียน — งานที่ครูทำนอกห้องเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน ตอนนี้จะรวบรวมประเด็นปัญหาต่างๆ ที่มักแก้ไขกันภายนอกห้องเรียน แต่การแบ่งส่วนนี้ของหนังสือกับส่วนที่แล้วก็เกินไปตามความต้องการของผู้เขียน เช่น นโยบายที่ขมขื่นหรือโอดวอดจะอยู่อีกตอนหนึ่งก็ได้

ตอนที่ 4 นานาพรรณณะทางด้านการศึกษา — ตอนนี้จะเป็นส่วนที่เสริมและเป็นภาคผนวกของทั้งสามตอนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนนี้มีบันทึกเกี่ยวกับหนังสือที่ข้าพเจ้าเห็นว่ามีประโยชน์ หนังสือบางเล่มจะเป็นประโยชน์มากสำหรับการทำวิจัย บางเล่มเหมาะสำหรับปฏิบัติการในห้องเรียน และบางเล่มก็เหมาะสำหรับงานนอกห้องเรียน ดังที่หัวข้อนี้ได้เสนอแนะไว้แล้ว หนังสือเหล่านั้นไม่ได้เขียนขึ้นจากผู้ที่มุ่มมอมองเดียวกันและนำมาเสนอในที่นี้ไว้ให้มากเพื่อให้เลือกบางเล่มเท่าที่จะหาได้ การวิจารณ์หนังสือเป็นเพียงข้อคิดเห็นส่วนตัวโดยมิได้เน้นการวิพากษ์ในเชิงวิชาการ

ตอนที่ 1

ครูนักวิจัย

เวส รอเบิตส์ (Wes Roberts) กล่าวไว้ใน *Leadership Secrets of Attila the Hun*, 1989 ว่า “ผู้นำที่ตั้งคำถามผิดจะได้รับฟังคำตอบที่ผิดเสมอ”

บทที่ 2

หลักการของการวิจัย

วิจัยเพื่ออะไร

เราคาดหวังให้เด็กได้เรียน โรงเรียนก็ต้องคาดหวังเช่นนั้น มีการวิจัยเกิดขึ้นในโรงเรียนเสมอ แม้ส่วนใหญ่จะไม่เรียกว่างานวิจัย แต่เรียกว่า “การตรวจสอบ” หรือ “การประเมินค่า” หรือ “เอกสารนโยบาย” หรือ “แผนพัฒนาโรงเรียน” หรือ “การทบทวนประจำปี” หรืออะไรก็แล้วแต่ งานวิจัยที่นักเรียน ครู และนักศึกษาวิชาวิจัยทำในหลักสูตร ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบวิเคราะห์ตนเองที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนในทำนองเดียวกัน การวิจัยนอกโรงเรียนก็มักมีอิทธิพลต่อโรงเรียนไม่ว่าจะในรูปหลักสูตรของชาติ หรือความคิดเห็นน่าสนใจซึ่งได้จากการเข้าร่วมประชุมวิชาการ การศึกษาทั้งระบบอยู่ได้ด้วยการศึกษาในรูปแบบต่างๆ นักเรียนและครูทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการวิจัยได้ การวิจัยควรช่วยให้คนเราเป็นครูที่ดีขึ้น สมัยหนึ่งการวิจัยกับโรงเรียนห่างกันมากจนไม่เห็นความเชื่อมโยงกับการสอนในชีวิตจริง ความเคลื่อนไหวทางการวิจัยด้านวิชาการและการฝึกอบรมได้เปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านี้ไปมาก จนทำให้งานวิจัยส่วนใหญ่ที่นักศึกษาและครูทำจะเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความเป็นครูของตน งานวิจัยที่ดีซึ่งผนวกเอาทฤษฎีและการปฏิบัติเข้ามาอย่างกลมกลืน

โดยที่ทั้งสองสิ่งนี้ไม่ขัดแย้งกัน จะช่วยสร้างครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยเสริมสร้างวิชาชีพครูด้วย

ข่าวร้าย — นักวิจัยที่ขาดประสบการณ์ (แม้ว่าจะเป็นครูที่มีประสบการณ์) อาจจะทำผิดพลาดได้ ถ้าไม่ได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมและความเสื่อมเสียอาจไปตกอยู่กับผู้อื่น เราทุกคนต่างต้องการหลีกเลี่ยงความเสียหาย เช่น การบรรยายพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและระบุชื่อลูกหลานสมาชิกในคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน การระบุคำพูดของครูคนใดคนหนึ่งว่าคิดอย่างไรกับครูใหญ่โดยไม่ปิดบังชื่อหน่วยงาน คำวิจารณ์อย่างหยาบคายจากสมาชิกในแผนกที่กำลังถูกย้าย สิ่งที่กำลังมานี้เป็นตัวอย่างของความผิดพลาดที่หลีกเลี่ยงได้ เช่น ด้วยความระมัดระวังในการรักษาความลับ การให้คำแนะนำและการตรวจสอบที่ชัดเจน และการมีที่ปรึกษา อาจช่วยหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความเสียหายได้

ข่าวดี — ทุกโรงเรียนต้องการงานวิจัยที่มีคุณภาพ โรงเรียนอาจจะจ่ายเงินนับพันปอนด์ให้แก่ที่ปรึกษา อาจจะจ่ายเงินหลายพันปอนด์ให้ OFSTED (Office for Standards in Education - สำนักงานมาตรฐานการศึกษา) อาจจะจ้างผู้มาวิเคราะห์และพัฒนางานของโรงเรียนในแง่มุมต่างๆ ด้วยค่าจ้างสูงมาก โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทักษะการวิจัยของนักเรียนครูหรือครูซึ่งไปศึกษาต่อนอกเวลา ควบคู่ไปกับความกระตือรือร้นและความมุ่งมั่นของทุกคนได้ โดยมีสถาบันอุดมศึกษา (HE - Higher Education) เป็นผู้สนับสนุน การมีนักวิจัยในหมู่เจ้าหน้าที่เป็นวิธีการที่ได้ผลและประหยัดในการนำความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยมาใช้

จริยธรรมและวิชาชีพ

มานน์ (Mann, 1983) ได้กล่าวถึงคำเตือนของนักสังคมวิทยาชื่อ มาร์ติน บูลเมอร์ (Martin Bulmer) ว่า “ในขณะที่ความจริงเป็นสิ่งที่ดี

การให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์เป็นสิ่งที่ดีกว่า แม้ว่าสิ่งนี้จะทำให้ไม่สามารถทำวิจัยได้ในบางสถานการณ์” คำเตือนประการที่ 2 เป็นของอะเล็กซานเดอร์ มิตเชอร์ลิช (Alexander Mitscherlich, *Society Without the Father: A Contribution to Social Psychology*, 1963, 1969, หน้า 24) ซึ่งกล่าวว่า “การศึกษาตัวครู....ในขณะที่ปฏิบัติงานกับกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยสังคมได้” จริยธรรมของการวิจัยอาจเชื่อมโยงกับหลักการของความเป็นวิชาชีพได้ กล่าวคือ สิ่งที่นักวิจัยเห็นว่าไม่มีจริยธรรมน่าจะแสดงถึงความไม่เป็นวิชาชีพด้วย เช่น นักวิจัยควรใช้ศิลปะในการพูดและไหวพริบปฏิภาณ และควรระวังต่อผลกระทบของงานวิจัยของตนที่มีต่อผู้คนและสถาบันที่ตนนำมาศึกษาวิจัย ดังนั้นนักวิจัยควรระวังหลีกเลี่ยงการปรับแต่ง หรือการหลอกลวงผู้คน และควรลดความเครียดที่เข้ามา รบกวนและการรุกร้าความเป็นส่วนตัวที่สำคัญต้องตกลงกันว่าจริยธรรมและความเป็นวิชาชีพหมายถึงอะไรในระบะแรกๆ ของการทำวิจัย สิ่งต่อไปนี้เป็นประเด็นที่อาจนำมากล่าว

การเป็นครูจะต้องอาศัยการฟัง การพูดคุย การอยู่กับนักเรียนที่กำลังพัฒนาไปเรื่อยๆ การอยู่กับเพื่อนครูตลอดจนผู้ร่วมงานอื่นๆ แต่สัมพันธ์ภาพกับนักเรียนมีลักษณะพิเศษ เราต้องฟัง (และพูดคุย) แตกต่างไปจากที่เราฟังและพูดคุยกับเพื่อนๆ เรามีข้อผูกพันที่จะต้องไม่ข่ม ไม่เจ้ากี้เจ้าการ ไม่เมินเฉย เราต้องปฏิบัติต่อนักเรียนหรือเพื่อนร่วมงานอย่างที่เราปฏิบัติต่อเพื่อนของเรา!

ในฐานะครู เราไม่ใช่ที่ปรึกษาทางด้านการศึกษาระดับอาชีพ หรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือแพทย์ ครูควรมีจุดมุ่งหมายที่จะสอนนักเรียนให้ดีและหลีกเลี่ยงคำแนะนำที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นวิชาชีพ คำแนะนำที่ไม่ก่อให้เกิดผลดี (แก่เพื่อนร่วมงานและนักเรียน) ทำให้เกิดความเสียหายยิ่งกว่า “การฟัง” อย่างตั้งใจโดยไม่แสดงความคิดเห็น

ดังนั้นการวิจัยควรจะมีความลึกซึ้งและควรจะวิเคราะห์ประเด็นปัญหา งานวิจัยควรจะ “รับฟัง” แม้จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีการวิพากษ์วิจารณ์ แต่ไม่ใช่การเขียนขึ้นเองหรือกล่าวโจมตีบุคคลหรือสถาบันอย่างรุนแรง โดยไม่มีคำแนะนำในลักษณะประนีประนอม (กล่าวว่่าสิ่งใด “ดี” หรือ “ไม่ดี”) ให้แก่เพื่อนร่วมงาน หรือนักเรียน

เมื่อเกิดประเด็นปัญหาที่หาทางออกยากในโรงเรียน เราต้องจำไว้ว่า ครูในโรงเรียนไม่ควรใช้ตัวเองเป็นเกณฑ์ (โดยไม่อิงนโยบายของโรงเรียนในเรื่องนั้น) นำความเห็นด้านการเมือง ปรัชญา ศาสนา ของตนเข้ามาตัดสิน ควรตระหนักว่าการพูดเรื่องความเชื่อของเราคือจุดเริ่มของการยัดเยียดมุมมองของเรา ไม่ว่าจะแสดงออกอย่างนุ่มนวลเพียงใด หรือความเชื่อนั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความเชื่อของนักเรียน ครูเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลไม่มากนักน้อย งานวิจัยที่ทำในโรงเรียนและรายงานผลที่นำเสนอต่อโรงเรียน ไม่ควรมุ่งปรับแก้ผู้คนในโรงเรียน แม้ว่าจะพยายามแสดงให้เห็นปัญหาที่ถูกลืมหรือชุกช่อนอยู่

ระบบการศึกษาย่อมไม่ขึ้นกับผลประโยชน์ของครูแต่ละคนหรือโรงเรียนแต่ละแห่ง เราจึงไม่ควรที่จะ “กำหนดกฎเกณฑ์ของเราขึ้นเอง” ถ้าเราไม่สามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ หรือกฎระเบียบของรัฐบาล LEA (Local Education Authority - องค์การการศึกษาแห่งท้องถิ่น) และโรงเรียนได้ เราก็ไม่ควรเป็นครูในโรงเรียนนั้น การวิจัยควรอยู่ในสถานการณ์ที่กล่าวมา งานวิจัยที่ดีควรเปิดโอกาสให้แก่ความเห็นที่หลากหลายหรือไม่ลงรอย สิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นในกระบวนการทำและการสรุปผลงานวิจัยคือ การไม่เคารพต่อกฎระเบียบของสถาบันและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

การเก็บรักษาความลับและการปิดบังชื่อ

การทำวิจัยที่มีมาตรฐานจะต้องไม่ระบุชื่อบุคคลและสถาบัน หรืออาจจะใช้ชื่อแฝงแทน แต่อาจมีข้อยกเว้นในบางกรณี เช่น “ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล” ผู้วิจัยอาจจะอ้างคำพูดของบุคคลเหล่านั้น แต่ต้องขออนุญาตบุคคลนั้นเสียก่อนว่าเต็มใจให้อ้างชื่อและคำพูดที่ให้สัมภาษณ์หรือตอบแบบสอบถามหรือไม่ แล้วยืนยันคำพูดเหล่านั้นก่อนที่จะนำมารวบรวมไว้ในรายงาน ผู้วิจัยอาจจะกล่าวถึงโรงเรียนว่าเป็น “โรงเรียนของคริสตจักรของอังกฤษ ในลอนดอนโบโรรอบนอก (Outer London Borough) นักเรียนร้อยละ 80 มาจากชุมชนรอบโรงเรียน และนักเรียนร้อยละ 20 เดินทางมาจากเขตปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียง” ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อโรงเรียนในงานวิจัย เมื่ออ้างถึงตัวบุคคลก็ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อ อาจจะมีการแปลงข้อมูลเพื่อเก็บเป็นความลับให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะต้องไม่เปิดเผยเลยหากได้สัญญาไว้กับผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ถ้าผู้วิจัยกล่าวว่า “หัวหน้าสายวิทยาศาสตร์วิจารณ์หัวหน้าสายศิลปะอย่างรุนแรง” ผู้อ่านจะสืบหาได้โดยไม่ต้องอาศัย นักสืบที่เชี่ยวชาญอย่างเซอร์ลોકโฮล์ม การสรุปในทำนอง “ผู้บริหารระดับกลางไม่เห็นด้วยกับงานของเพื่อนร่วมงาน” จะเป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่าการติดตามและให้คำแนะนำอย่างระมัดระวังโดยผู้ควบคุมการวิจัย พี่เลี้ยงหรือผู้ช่วยสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันปัญหาจริยธรรม ที่กล่าวมา

การเลือกหัวข้อ (topic) ในการทำวิจัย

การเลือกหัวข้อวิจัยอาจเป็นเรื่องง่าย แต่ควรให้เป็นเรื่องยาก หรืออย่างน้อยให้เป็นเรื่องสำคัญ หัวข้อ (topic) มีความหมายมากกว่าชื่อเรื่อง (title) หัวข้อเป็น “คำถามวิจัย” (research question) มีการรอบที่ชัดเจนแน่นอน บ่งบอกว่าต้องการหลักฐานข้อมูลประเภทใด และนำไปสู่ความ

สำเร็จหลังจากที่ทำงานหนักด้วยความระมัดระวัง งานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา รายวิชาควรจะสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของรายวิชา งานวิจัยควรจะมีพื้นฐานอยู่บนกรอบความคิดทางวิชาการที่เหมาะสม (เช่น มีงานเขียนสนับสนุนหัวข้อที่ทำวิจัย) และควรได้รับการสนับสนุนจากผู้สอน เสริม หรือครูพี่เลี้ยง หรือโรงเรียนที่จะทำงานวิจัยนั้น นักวิจัยบางคนอาจจะมีแนวคิดที่ชัดเจนว่าต้องการศึกษาเรื่องอะไร ในกรณีนี้ ครูพี่เลี้ยงและโรงเรียนอาจจะช่วยเพียงให้แนวทางเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย นักวิจัยอื่นๆ อาจจะต้องการรับคำแนะนำเกี่ยวกับสิ่งที่จะศึกษา นักวิจัยอีกไม่กี่คนอาจจะถึงขั้นบอกว่า “ไม่ใช่หน้าที่ของผม/ฉันที่จะต้องเลือกหัวข้องานวิจัย ขอให้บอกมาเลยว่าจะให้ทำอะไรบ้าง” ในกรณีเช่นนี้โรงเรียนสามารถจะกระตุ้นให้เกิดงานวิจัยที่ดีได้โดยทำให้นักศึกษาสนใจประเด็นสำคัญของโรงเรียน เพื่อให้ผลงานวิจัยนั้นสามารถ นำมาใช้ได้

ขออย่าว่าหัวข้องานวิจัยควรเป็นประเด็นที่มีความเห็นแตกต่าง มีใช่เป็นเพียงการสำรวจข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ข้อโต้แย้งทางการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนความคิดหรือสร้างความเชื่อ ด้วยการให้หลักฐานข้อเท็จจริงสนับสนุนหรือคัดค้านความคิดเห็นหรือทฤษฎี นักวิจัยที่สรุปในสิ่งที่ชัดเจนอยู่แล้วย่อมไม่ได้รับการยกย่อง เช่น “การเตรียมการสอนเป็นสิ่งที่มิประโยชน์อย่างแท้จริง” หรือ “การสอนกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถละกันเป็นสิ่งที่สมควรอย่างยิ่ง” ที่จริงแล้ว ท่านจะสนุกกับประเด็นโต้แย้งที่ดูน่าขบขันในตอนแรก ดังเช่นที่อิวาน อิลลิช (Ivan Illich, 1970, 1971) กล่าวว่าโรงเรียนคือตัวปิดกั้นการศึกษา หรือที่แมรี วอร์น็อก (Mary Warnock, Special Children, No. 61, November/December 1992) กล่าวว่ารายงานวอร์น็อก (Warnock Report) ซึ่งเป็นรายงานที่มีชื่อเสียงของเธอเองนั้น “ไร้เดียงสาถึงขั้นโง่เขลา” ประเด็นโต้แย้งควรชัดเจนและมีเหตุผล คำว่า “ชัดเจน” หมายความว่าทุกตอนของ

รายงานการวิจัยจะต้องตรงประเด็น หากจำเป็นควรเขียนข้อความสองสามประโยคในตอนต้นหรือตอนจบของตอนนั้นว่า “ในตอนนี้อยู่เขียนได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ...” ส่วนคำว่า “มีเหตุผล” หมายความว่าท่านควรหลีกเลี่ยงการกล่าวในสิ่งที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ได้เสนอไว้

ถ้าจะนำความคิดเห็นใดๆ (ที่มีเหตุผล) มารวมไว้ในงานวิจัยของท่าน ท่านควรแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าท่านก็คำนึงถึงความคิดเห็นอื่นๆ ด้วย เช่น มีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องความสามารถละกัน หรือการจัดให้เด็กมีความสามารถละกันเรียนในโรงเรียน การเขียนรายงานเกี่ยวกับหัวข้อนี้โดยกล่าวถึงเพียงด้านเดียว หรือกล่าวถึงทั้งสองด้านแต่ให้หลักฐานสนับสนุนเพียงด้านเดียว จะทำให้งานของท่านถูกกล่าวหาว่าเป็นงานที่มีอคติหรือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ

การเข้าถึงข้อมูล

ครูฝึกสอนและนักวิจัยคนอื่นๆ อาจมีความเข้าใจอย่างตรงไปตรงมาในเรื่องการได้มาซึ่งข้อสนเทศ และมีอิสระในการใช้ข้อสนเทศบางอย่างได้แค่ไหน เขาจะต้องสร้างสมดุลระหว่างความหวังที่จะใช้ข้อสนเทศที่ได้มาทุกอย่าง (รวมทั้งความหวังว่า “โรงเรียน” จะต้องจัดหาสิ่งนี้ให้ตามคำเรียกร้อง) และความระมัดระวังของโรงเรียนในการอนุญาตให้นำข้อสนเทศไปใช้ เช่น อาจจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะใช้ข้อสนเทศที่มาจากคำวิจารณ์บทเรียนของนักเรียน หรือคำวิจารณ์ของผู้ร่วมงานในห้องทำงาน แต่โรงเรียนอาจต้องการจำกัดการใช้ข้อสนเทศเหล่านี้ เรื่องนี้จะไม่เป็นปัญหากหากโรงเรียนเปิดใจว่าข้อสนเทศอะไรที่ใช้ได้ ข้อสนเทศอะไรที่ไม่อนุญาตให้ใช้

การเปรียบเทียบโรงเรียนต่างๆจะมีประโยชน์มากที่สุดทีเดียว นักวิจัยหลายคนทำวิจัยเปรียบเทียบโรงเรียนสองโรงเรียนได้ดีมาก ไม่ว่าจะเป็น

ด้านยุทธวิธีจัดการกับการรังแกกัน การทำการบ้าน ความต้องการพิเศษต่างๆ และอื่นๆ ถ้าแต่ละโรงเรียนไปเยี่ยมโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งอาจจะเป็นโรงเรียนที่เสี่ยง หรือโรงเรียนที่เข้ากลุ่มรวมกับโรงเรียนอื่น หรือร่วมในมูลนิธิ และให้บุคลากรจากโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมโรงเรียนของตนบ้างก็จะมีประโยชน์มากทีเดียว

ผู้อ่านและเจ้าของงานวิจัย

นักวิจัยทั้งหลายควรจะตระหนักว่าเขาจะต้องเขียนให้ผู้อ่านอย่างน้อยสองกลุ่ม เช่น สถาบันอุดมศึกษา สำนักพิมพ์ และโรงเรียน จึงอาจจะต้องมีการปรับวิธีการเขียนรายงานสำหรับผู้อ่านแต่ละกลุ่ม บ้างก็เป็นการปรับลีลาการเขียน (เช่น เมื่อเขียนให้โรงเรียนอ่าน อาจไม่ต้องใช้เชิงอรรถหรือบรรณานุกรม) บ้างก็เป็นการปรับเนื้อหาของรายงาน เช่น ถ้าเป็นการทำวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนสองแห่ง ควรจำกัดการให้ข้อสังเกตของโรงเรียนหนึ่งแก่อีกโรงเรียนหนึ่ง

บทที่ 3

วิธีวิจัย

การยอมรับและการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิม

ครูที่มีประสบการณ์จะไม่สงวนความรู้ทางการศึกษาเอาไว้เพียงผู้เดียว นักศึกษาและครูใหม่ควรนำความรู้เดิมทางการศึกษาซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากมาใช้ (ความรู้เหล่านี้ได้มาเมื่อเป็นนักเรียน หรือเป็นครู เป็นผู้นำเยาวชน เป็นเจ้าหน้าที่ และได้จากการอ่านหนังสือ) ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงวิธีการเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิม และการเรียนรู้ซึ่งได้จากการสังเกตโรงเรียนในวันแรกๆ การสนทนาในเรื่องเช่นนี้มีประโยชน์สำหรับระยะแรกของการกำหนดคำถามวิจัย และจะได้ผลมากขึ้นเมื่อสนทนากันในกลุ่มเล็กๆ (สองหรือสามคน)

เราทุกคนมีประสบการณ์ด้านการศึกษามาก่อนแล้วทั้งด้านบวกและด้านลบ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อตัวเรา อะไรคือประสบการณ์ดังกล่าว อิทธิพลที่ใหญ่หลวงที่สุดมักจะมาจากตัวบุคคลมากกว่าข้อเขียน ลองระบุนว่าใครคือผู้มีอิทธิพลต่อเรามากที่สุด อาจจะเป็นคนที่เรารู้จักในวัยเด็กหรือคนที่เราเพิ่งรู้จักเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว อาจจะเป็นครูหรือสมาชิกในครอบครัวของท่านเองก็ได้

สำหรับตัวข้าพเจ้าเองนั้นยังมีสิ่งที่มีอิทธิพลต่อข้าพเจ้าหลายๆ ทางคือ ชุดของ “เอกสาร” เช่น หนังสือ โทรทัศน์ และ ภาพยนตร์ ท่านมี

เอกสารอะไรที่มีอิทธิพลต่อตัวท่านบ้าง เพราะเหตุใดจึงมีอิทธิพลต่อท่าน อึ้ง ข้าพเจ้าได้เขียนรายชื่อหนังสือ “ลียอดเอกสารทางการศึกษาที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ” ไว้ มีตั้งแต่ ไมเคิล มาร์แลนด์ (Michael Marland) ไปจนถึง เกรนจ์ ฮิลล์ (Grange Hill) (อยู่ในบทที่ 14) ครูที่มีประสบการณ์อาจจะทำบัญชีรายการเอกสารที่ตนเองชอบสิบอันดับแรก วิธีการนี้ช่วยให้นักวิจัยตระหนักว่าการอ่านไม่ได้จำกัดอยู่ในหลักสูตรที่เรียนเท่านั้น

ท่านเรียนรู้อะไรเกี่ยวกับเด็กๆ เกี่ยวกับโรงเรียน เกี่ยวกับครูในโรงเรียน (หรืออะไรคือสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ท่านได้เรียนรู้)

สิ่งที่ทำให้ท่านฉงนสนทนั้ในขณะที่ท่านเรียนหรือทำงานคืออะไร อะไรคือสิ่งที่ท่านคิดว่าน่าฉงนที่สุด

ท่านประทับใจแง่มุมใดในอาชีพครูมากที่สุด และน้อยที่สุด

ท่านคิดว่าท่านต้องการเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุดขณะนี้

โปรดคิดถึงบทเรียนที่ท่านจำได้ว่ายากที่สุดหรือพอใจมากที่สุดที่ท่านพบก่อนที่จะเริ่มต้นการเรียนการสอน หรือในสองสามวันแรกของโรงเรียนแห่งใหม่ ให้อธิบาย (อย่างย่อๆ) ว่าเป็นบทเรียนเรื่องอะไร และเหตุใดท่านจึงรู้สึกว่ายากหรือน่าพอใจ (บทเรียนที่ว่ายากที่สุดและน่าพอใจที่สุด อาจเป็นบทเรียนบทเดียวกันก็ได้)

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ : ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยปฐมภูมิหรือการวิจัยที่จัดเก็บข้อมูลโดยไม่ผ่านมือคนอื่น ซึ่งเป็นเรื่องตื่นเต้นและชวนทำ แต่ก็อาจต้องใช้เวลามาก (สำหรับนักวิจัยและผู้ร่วมงานอื่นๆ) และถ้าทำได้ไม่ดีก็จะไม่เกิดประโยชน์และเป็นการละเมิดต่อบุคคลหรือสถาบัน ผู้วิจัยจะต้องหาข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เมื่อต้องการข้อมูลเชิงคุณภาพ - เช่น ความเข้าใจความรู้สึก

หรือทักษะของประชาชน หรือการวิเคราะห์ความซับซ้อนของบทบาทในโรงเรียน - นักวิจัยอาจได้ข้อสังเกตมาเป็นอันมาก จงพยายามอย่าเก็บข้อมูลจนมากเกินไป การสัมภาษณ์แบบปลายเปิดในเวลา 20 นาทีสามารถถอดออกมาเป็นเอกสารได้ 20 หรือ 30 หน้ากระดาษ นักวิจัยจำนวนมากจึงเลือกเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการใช้แบบสอบถามหลายข้อกับครูหรือนักเรียนจำนวนนับสิบนับร้อย การหาข้อมูลเช่นนี้ค่อนข้างสะดวกในเรื่องตัวเลข แต่ถ้าคำถามในแบบสอบถามใช้คำพูดไม่เหมาะสมหรือผู้วิจัยขาดทักษะทางด้านสถิติในการวิเคราะห์ความสำคัญของข้อมูลเชิงปริมาณ จะทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรเก็บข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ต้องมีการตัดสินใจที่แน่นอนเพื่อเชื่อมโยงการเก็บข้อมูลเข้ากับคำถามที่ใช้ในการวิจัยอย่างกระชับ การเชื่อมโยงนี้ทำได้โดยใช้ หลักการ “ความเหมาะสมสำหรับวัตถุประสงค์” โดยดูว่าข้อมูลเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ของการศึกษาวิจัยหรือไม่

เมื่อพบข้อมูลเชิงคุณภาพ (ข้อมูลที่ไม่สามารถเขียนออกมาเป็นตัวเลขได้) ณ ที่ใด ผู้วิจัยจะต้องเขียนสนับสนุนหรือขยายความการโต้แย้งให้ชัดเจนโดยนำคำกล่าวอ้าง (quotation) มาประกอบ สิ่งที่ต้องพิจารณาในที่นี้คือ ความสามารถของผู้วิจัยในการนำเอาข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยออกมาจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้จำนวนมาก ข้อมูลทั้งหลายนี้อาจ “แสดงความคิดเห็นเองได้” เสมอไป ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยจะให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมาก จึงสามารถและควรนำมารวมไว้ในงานวิจัย แต่ผู้วิจัยไม่ควรจะเผลอเขียนจนเป็นเรื่องที่ “พิสูจน์ได้จากเกร็ดที่นำมาเล่า” (เช่น ถ้าท่านกำลังทำวิจัยเรื่องการข่มเหงรังแกกัน ท่านจะดำเนินการอย่างไร หรือเห็นว่าควรดำเนินการอย่างไรในเรื่องนั้น ถ้าท่านกำลังทำวิจัยเรื่อง การเรียนรู้ของเด็กกลุ่มที่มี

ความสามารถแตกต่างกัน ท่านจะใช้เทคนิคและวัสดุอะไรในการเรียนการสอน) ความสามารถในการสะท้อนประสบการณ์เชิงบวกและเชิงลบที่ใช้การพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เป็นลักษณะจำเพาะของการศึกษาวิจัยที่ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพหลายชิ้น

ถ้าผู้วิจัยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณควรหลีกเลี่ยงคำที่ไม่ชัดเจน เช่น คำว่า “บ่อยครั้ง” หรือ “หลายๆ” หากใช้คำที่เฉพาะเจาะจงได้ ดังเช่น การเขียนว่า เด็กผู้หญิง 15 คนจาก 20 คน และ เด็กผู้ชายสามคนใน 20 คน กล่าวถึงการแต่งงานเมื่อพูดถึงอนาคตของพวกเขา จะดีกว่า การเขียนกว้างๆ ว่า “หลายคน” หรือ “ไม่กี่คน” ตามความเป็นจริงแล้ว การสรุปข้อมูลด้วยตัวเลขจะสะดวกขึ้นหากอยู่ในรูปตาราง กราฟ หรือ แผนภูมิ วิธีการทดสอบการนำเสนอข้อมูลที่ดีที่สุด คือการให้ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับหัวข้อของการวิจัยนั้นอ่านหรือตรวจสอบว่าเข้าใจสิ่งที่นำเสนอหรือไม่

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณอาจดูเหมือนว่าเป็นการหาข้อมูลที่ตรงประเด็นกับหัวข้อการวิจัย จึงเป็นที่นิยมใช้กัน ถ้าเวลาการทำวิจัยมีจำกัด มีข้อควรระวังว่าจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณอย่างถูกต้อง หลีกเลี่ยงกลวงที่จะทำให้ผลการตีความข้อมูล (findings) ขาดความน่าเชื่อถือ อาจต้องการข้อมูลจำนวนมากควบคู่ไปกับความเข้าใจเทคนิควิธีทางด้านสถิติอย่างถ่องแท้

การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน

เราอาจจะสังเกตการณ์ในชั้นเรียนด้วยเหตุผลต่างๆ นานา เช่น เพื่อทำวิจัย เพื่อเรียนรู้วิธีสอน เพื่อตรวจสอบหรือตัดสินนักเรียนหรือครูผู้สอน เพื่อช่วยเพื่อนๆ หรือเพื่อนร่วมงาน ในตอนอื่นๆ ของหนังสือเล่มนี้ จะให้แนวทางเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ของการสังเกต เช่นในบทที่ 6 มี

แนวทางเกี่ยวกับการสังเกตการเรียนรู้ และในบทที่ 12 มีแนวทางว่า ผู้ตรวจสอบควรมองหาอะไร ตอนนี้จะให้เพียงคำแนะนำสั้นๆ ซึ่งเป็นหลัก บางประการของการสังเกตที่แฝงอยู่ในตอนอื่นของหนังสือเล่มนี้ด้วย

การสังเกตการณ์ด้วยความเป็นกลางหรือไม่อคติโดยสิ้นเชิงคงเป็นไปได้ ด้วยเหตุผลอย่างน้อยสองประการ คือ ผู้สังเกตการณ์จะมีผลต่อสิ่งที่ตนสังเกต ไม่ว่าจะพยายามทำตนให้ “เป็นมนุษย์ล่องหน” สักเพียงใดก็ตาม (ครูและนักเรียนมักจะทำตัวต่างกับเวลาปกติ เมื่อถูกสังเกตการสอน) และสิ่งที่ท่าน “เห็น” ขึ้นอยู่กับความรู้และทัศนะของท่าน เช่น สิ่งที่ท่าน “เห็น” เมื่อนักเรียนขัดแย้งกับครูผู้สอนจะขึ้นอยู่กับมุมมองหรือความคาดหวังเกี่ยวกับอำนาจของครูที่มีอยู่

ด้วยเหตุที่กล่าวมาในข้อแรก ย่อมเป็นการดี (ถ้าครูและนักเรียนอนุญาต) ที่ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนด้วย โดยทั่วไปแล้วการมีผู้ช่วยพิเศษในชั้นเรียนจะดูน่าเกรงกลัวน้อยกว่าการมีผู้ที่เฝ้าดูนั่งอยู่หลังห้อง “การเข้าร่วมกิจกรรม” จะทำให้ท่านได้ทดสอบข้อสรุปเบื้องต้นด้วยการสอบถามนักเรียนว่าเขากำลังทำอะไรอยู่ แต่ท่านต้องไม่เข้าไปยึดครองทั้งชั้นเรียน

ฝึกจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกตด้วยวิธีการต่างๆ และเลือกใช้วิธีที่ท่านเห็นว่าได้ผลดีที่สุด ผู้วิจัยบางคนไม่ชอบเขียนอะไรเลยจนกว่าจะเสร็จสิ้นการสังเกต บางคนจดในเรื่องทั่วไป บางคนมีหัวข้อที่จะจดบันทึกเพื่อให้มีจุดเน้นมากขึ้น บางคนมีรายละเอียดกิจกรรมที่ซับซ้อน รวมทั้งรายการตรวจสอบและจังหวะเวลาที่แน่นอน บางคนบันทึกเสียงพูดและบันทึกวีดิทัศน์หรือถ่ายรูป การจดบันทึกข้อมูลทุกวิธีการมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้าพเจ้าเองชอบการจดบันทึกในจุดที่ต้องการเน้น หรือจดบันทึกโดยไม่มีโครงสร้างร่วมกับการบันทึกเสียง

การจดบันทึกข้อมูลแบบใดจะขึ้นอยู่กับทักษะของท่านเองและจุดมุ่งหมายของการสังเกตการณ์ ซึ่งสิ่งนี้จะนำไปสู่จุดต่อไป

ตัดสินใจว่าท่านกำลังหาข้อมูลเกี่ยวกับอะไร ประเด็นนี้จำเป็นมากสำหรับการทบทวนและสำคัญน้อยลง ถ้าท่านจะนั่งให้กำลังใจการสอนของเพื่อน วิธีการง่ายๆ คือ การมองหาสิ่งที่ทำได้ดีแล้ว และสิ่งที่สามารถปรับปรุงให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ได้ หัวข้อที่ดูเหมือนง่าย ๆ นี้จะซับซ้อนขึ้นเมื่อท่านพยายามทำให้ชัดเจนขึ้น เช่น ท่านจะสังเกตนักเรียนแต่ละคนหรือกลุ่มนักเรียน หรือครู หรือสิ่งแวดล้อม หรือโครงสร้างบทเรียน หรืองานที่ทำปากเปล่า หรือพฤติกรรม หรือการเรียนรู้ หรืออะไรก็ตามแต่ ให้คิดไว้ล่วงหน้าก่อนการหาข้อมูล แต่ต้องเตรียมเพื่อปรับเปลี่ยนได้

พยายามเข้าสังเกตการณ์อย่างน้อยสองครั้ง ไม่ว่าท่านจะสังเกตอะไร ประจักษ์พยานหลักฐานจะมีความหมายยิ่งกว่าเดิมหากใช้เวลาสองครั้งหรือมากกว่านั้นในการสังเกตการณ์ การสังเกตการณ์เพียงครั้งเดียวโดยดูเพียงบางสถานการณ์อาจได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความจริง

ให้ผลย้อนกลับหลังการสังเกตการณ์ทุกครั้ง แจ้งให้ครูผู้สอนทราบถึงสิ่งที่ท่านได้พบเห็น ถ้าเป็นไปได้ให้กล่าวถึงสิ่งที่ดีที่สุดก่อนและต้องเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์เสมอ ถ้าเป็นไปได้ก็แจ้งให้นักเรียนได้ทราบด้วย ถ้าท่านไม่มีโอกาสทำดังที่กล่าวมาแล้ว ท่านอาจจะกล่าวว่า “ขอบคุณมากที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ร่วมงานกับท่านในวันนี้ ข้าพเจ้าพอใจมากจริงๆ ที่ท่านทำงานในหัวข้อนี้เพิ่มเติม”

เขียนวิเคราะห์การสังเกตให้นำสนใจมากที่สุดเท่าที่ท่านจะเขียนได้ การบรรยายที่ธรรมดาเรียบๆ ไม่ค่อยให้ประโยชน์แก่ผู้ใด หรือแก่วัตถุประสงค์ใด ให้เขียนว่าท่านพบอะไรใหม่ ประจักษ์พยานอะไรที่สนับสนุนหรือขัดแย้งกับทฤษฎี การสังเกตกระตุ้นให้ท่านมีแผนทำ

อะไรต่อไป การสังเกตควรให้ข้อสังเกตมากมาย ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น แสดงว่าเป็นการสังเกตที่ยังทำได้ไม่ถูกต้อง!

ข้อมูลทุติยภูมิ: เอกสารในโรงเรียน LEA และห้องสมุด

นักวิจัยจะต้องใช้ประโยชน์จากข้อมูลทุติยภูมิ (เอกสารตรงกับที่ตนต้องการ) ได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยให้ได้ความรู้และช่วยกำหนดประเด็นปัญหาสังคมที่นำมาปฏิบัติได้ โรงเรียนจะมีข้อสังเกตที่บันทึกไว้มากและสามารถนำมาใช้ได้ โรงเรียนมักจะมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผู้วิจัยจะเข้าถึงข้อสังเกตเหล่านี้ได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวโรงเรียน ห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษามีข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัย รวมทั้งห้องสมุดในศูนย์ของครูหรือสำนักงาน LEA การจัดระบบแค็ตตาล็อกด้วยคอมพิวเตอร์ อาจทำให้นักวิจัยค้นหาผู้เขียนหรือชื่อเรื่องหรือหัวข้อได้ง่าย ร้านหนังสือก็มีประโยชน์เช่นกัน และมีแนวโน้มว่าจะทันสมัยกว่าห้องสมุด บรรณานุกรมของหนังสือซึ่งเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ ก็อาจจะเป็นแหล่งของหนังสือเล่มอื่นๆ ผู้วิจัยไม่ควรประเมินค่าหนังสือ “ที่มีความสำคัญชั่วคราวช่วยยาม” ต่ำเกินไป บทความจากหนังสือพิมพ์ (โดยเฉพาะจาก *the Times Educational Supplement* และหน้าการศึกษาในหนังสือพิมพ์รายวัน) แผ่นปลิวหรือเอกสารแถลงนโยบาย ประกาศในห้องพักครู รายการโทรทัศน์ ฯลฯ จะเป็นวัสดุที่ให้คำอธิบายที่มีประโยชน์ และเช่นเดียวกับบทความที่ลงในวารสารและหนังสืออีกหลายเล่ม ควรจะนำมากล่าวถึงอย่างเหมาะสม

การแสดงว่าได้อ่านหนังสือเล่มใดๆ มิได้หมายถึงการคัดลอกส่วนต่างๆ ของหนังสือหรือเอกสารด้านนโยบายออกมาโดยตรง แต่หมายถึงการนำเอาหนังสือเหล่านั้นมาอ้างอิงเพื่อเป็นการสนับสนุนหรือประกอบผลงานทางด้านทฤษฎีหรือปฏิบัติที่ได้มา เช่น เขียนว่า “ผลจากการสำรวจ

ของข้าพเจ้า ซึ่งให้เห็นว่าวิลลิส (Willis, 1977) ได้ประเมินความสำคัญของเพศในการสร้างกลุ่มร่วมวัยต่ำเกินไป แต่การมุ่งเน้นอิทธิพลของงานเป็นข้อสรุปที่ถูกต้อง"

ระบบการเขียนอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมที่แนะนำให้ใช้มากที่สุดคือระบบฮาร์วาร์ด ระบบนี้มีประโยชน์และจำเป็นต้องใช้บ่อยๆ แต่อาจก่อให้เกิดความกังวลใจในหมู่ผู้ทำวิจัย การเขียนเตือนความทรงจำตั้งแต่เนิ่นๆ และการเก็บสถิติของทุกสิ่งทุกอย่างที่อ่านอย่างดีมาแล้ว อาจช่วยให้นักวิจัยนำมาใช้ในการเขียนอ้างอิงในเชิงวิชาการได้

งานวิจัยที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป: การตระหนักถึงประเด็นปัญหาระดับรัฐบาลและระดับท้องถิ่นในปัจจุบัน

งานเขียนที่ดีเกี่ยวกับเรื่องราวปัจจุบัน จะทำให้งานวิจัยตอบสนองและเหมาะสมกับความต้องการโดยตรง นอกจากนั้น ยังมีหลายวิธีการที่จะทำการวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาดังกล่าว โดยอาศัยรายวิชาหนึ่งหรือปรับให้ทำวิจัยเดียว

แต่ละสัปดาห์ สมาชิกหนึ่งคนในรายวิชาวิจัยจะได้รับมอบหมายให้อ่านหนังสือพิมพ์ the *Times Educational Supplement* และ/หรือวารสาร *Education Guardian* และนำมารายงานหน้าชั้นเป็นเวลา 15 นาทีในสัปดาห์ถัดไป การทำเช่นนี้อาจเป็นการสำรวจประเด็นปัญหาในภาพกว้างหรือเป็นการรายงานประเด็นปัญหาที่บุคคลนั้นรู้สึกที่สำคัญมาก ถ้าผู้สอนทบทวนหรือโรงเรียนมีป้ายประกาศ ควรติดบทความสำคัญๆ บนแผ่นป้ายนั้นทุกสัปดาห์ เพื่อเป็นการจัดทำอนุทินประจำปี หากติดบทความนั้นบนแผ่นกระดานแข็ง และมีคำวิจารณ์หรือมีคำถามเพิ่มเติม บุคลากรอื่นในโรงเรียนอาจนำมาใช้เพื่อ INSET (In-Service Training - การฝึกอบรมระหว่างประจำการ) ได้ เช่นเดียวกับที่นักเรียน

อื่นๆ จะได้ใช้ในการทำวิจัย นักเรียนในบทเรียน PSE (Personal and Social Education - การศึกษาเพื่อบุคคลและสังคม) สามารถอภิปรายประเด็นปัญหาทางการศึกษาส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้เช่นกัน

กิจกรรมที่มีเป้าหมายสูงส่งมากกว่านี้ ซึ่งจะทำให้เกิดการสนับสนุนให้ทำวิจัยตลอดทั้งปีได้คือ การทำสมุดติดรูปและข่าวที่ตัดจากหน้าหนังสือพิมพ์และอื่นๆ สมาชิกแต่ละคนที่เรียนรายวิชาวิจัยอาจจะหาหัวข้อวิจัย ซึ่งอาจเลือกตามที่ตนเองต้องการหรือจากรายชื่อหัวข้อที่ได้จากผู้สอนเสริมและทำแฟ้มหรือสมุดเก็บบทความที่เกี่ยวข้องจาก the TES, วารสาร *Education Guardian* และจากหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารอื่นๆ ตลอดจนรายงานหรือการบันทึกการวิทยุและโทรทัศน์ ในช่วงการสัมมนาตลอดทั้งปี ผู้สอนทบทวนอาจจะขอให้นักเรียนคนหนึ่งนำเสนอข้อเสนอบางส่วนในสมุดติดรูปและข่าวที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สมุดติดรูปและข่าวเหล่านี้อาจจะนำมาใช้เพื่อเป็นพื้นฐานของการทำวิจัยต่อไป และโรงเรียนต่างๆ (และผู้สอนเสริม) จะได้นำมาใช้ได้เพื่อการฝึกอบรมระหว่างประจำการ (INSET) อย่างแน่นอน

การวิจัยแบบที่ 3 จะเกี่ยวข้องกับนักเรียน สมาชิกแต่ละคนในรายวิชาวิจัยอาจทำงานเพื่อเตรียมประเด็นปัญหาทางการศึกษาในปัจจุบันเพื่อใช้ในบทเรียน PSE (หรือในบทเรียนประจำวิชาหากมีส่วนที่เกี่ยวข้อง) หัวข้อวิจัยที่มีประโยชน์เมื่อไม่นานมานี้ อาจจะเกี่ยวกับว่านักเรียนควรจะทำ SATs (Standard Assessment Tasks - งานการประเมินค่ามาตรฐาน) หรือไม่ จะจัดการกับคตินิยมเชื้อชาติ (racism) ในโรงเรียนได้อย่างไร การจัดสรรเงินทุนและการตัดค่าใช้จ่าย การรณรงค์เพื่อต่อต้านการกดขี่ข่มเหง การบูรณาการนักเรียนที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ (Special Educational Needs) การจัดการเรียนร่วมของผู้มีความสามารถแตกต่างกัน (streaming

and setting) การคัดเลือกนักเรียนให้ออกจากโรงเรียน (opting out) เพศศึกษา การนับถือศาสนาในโรงเรียน ฯลฯ วิธีการนี้จะตอบสนองความต้องการให้การวิจัยครอบคลุม PSE ในโรงเรียนในรายละเอียดมากขึ้นและหากสมาชิกในรายวิชาวิจัยต้องใช้โอกาสในการบันทึกบทเรียนหรือใช้เทคนิคการสำรวจบางประการ จะสามารถผลิตเครื่องมือที่ดียิ่งขึ้นเพื่อทำวิจัยในอนาคตได้

ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

มักจะมีการพูดกันว่า “สิ่งนี้ดีมากทุกประการในเชิงทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติ...” ผู้วิจัยควรหลีกเลี่ยงหลุมพรางนี้ ถ้า “ทฤษฎี” ใดไม่สำคัญหรือไม่ถูกต้องในทางปฏิบัติ ทฤษฎีนั้นก็ใช้การไม่ได้เลย ท่านอาจจะใช้คำว่า “ดีเลิศ” เพื่อกล่าวถึงทฤษฎีที่เหมาะสมแต่ใช้การไม่ได้ก็ต่อเมื่อท่านต้องการเขียนเหน็บแนมเท่านั้น ทุกทฤษฎีเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโลกนี้ และทฤษฎีที่ดีจะบอกให้เราเข้าใจโลกนี้ ทฤษฎีที่ดีจะช่วยให้สิ่งที่เราคิดว่าเรา “รู้” หรือ “เห็น” กระจางชัดหรือทำลายเรา ทฤษฎีที่เรียนเพียงทฤษฎีเดียว (หรือหลายทฤษฎี) ในวิชาวิจัยสอดคล้องกับการปฏิบัติที่ได้ไปสังเกตหรือมีส่วนร่วมหรือไม่ หากสอดคล้องกันจะเป็นสิ่งที่ดี หากไม่สอดคล้องกันก็ต้องหาทฤษฎีที่สอดคล้องกันให้ได้ ผู้วิจัยสามารถตั้งทฤษฎีของตนเองได้ตามความจำเป็น อันที่จริงสิ่งนี้เป็นหัวใจของการวิจัยและการพัฒนา นั่นคือการเข้าไปร่วมวิพากษ์และรับรู้เพื่อสร้างทฤษฎีมากกว่าเข้าไปเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎี

บทที่ 4

รูปแบบของการวิจัย

สภาพแวดล้อมทางสังคมของโรงเรียน

สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่สนับสนุนความคิดให้นักศึกษาได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่จะให้การศึกษาแก่ตนตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงความผิดพลาด (ที่พอจะเข้าใจได้) ด้วยการคิดว่าสิ่งที่นักศึกษาต้องทำเพื่อเป็นครูที่ดีคือการดูครู “ที่ดี” สอนพวกเขา แล้วยังต้องการประสบการณ์ที่หลากหลายรวมทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคม การเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินการของโรงเรียนอีกด้วย

หลายคนเริ่มรู้จักพื้นที่รอบๆ โรงเรียนโดยเพียงแค่เดินรอบโรงเรียน สิ่งนี้เป็นตัวอย่างที่ครูหลายคนทำก่อนการสัมภาษณ์ แต่ถ้าท่าน ต้องการกระตุ้นให้มีวิธีการที่เป็นระบบมากขึ้นกว่า “การเดินรอบโรงเรียน” ท่านอาจจะคิดถึงการเดินสำรวจชุมชน (A Community Trail) ต่อไปนี้ คือแผนงานสองรูปแบบ

การเดินสำรวจชุมชนวิธีที่ 1 ดำเนินการโดยโรงเรียน ข้อดีของวิธีนี้คือบุคคลในโรงเรียนมักจะมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนรอบโรงเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนจะจัดทำแผนที่เส้นทาง นำนักศึกษาไปยังสถานที่ที่น่าสนใจมากมาย รอบโรงเรียน และมอบหมายงานให้นักศึกษาทำด้วย เช่น ให้

บรรยายบ้านเรือนประเภทต่างๆ ทำบัญชีรายการกลุ่มศาสนาและกลุ่มชุมชนที่อาศัยอยู่ตามเส้นทางเดิน วิเคราะห์ชาติพันธุ์ของร้านค้าและภัตตาคาร ศึกษาดัชนีบ่งชี้ทางสังคมของความร่ำรวยและความยากจน หาสถานที่สำหรับใช้เวลาว่างที่เหมาะสมกับนักเรียน โรงเรียนอาจพิจารณางานอื่นๆ ที่เหมาะสมกับชุมชนให้นักศึกษาทำด้วย

การเดินทางสำรวจชุมชนวิธีที่ 2 ดำเนินการโดยนักศึกษาหรือครูใหม่ของโรงเรียน ข้อดีของวิธีนี้คือทำให้ทุกคนกลายเป็น “ครู” ในทันที พวกเขาอาจจะจัดให้มีการเดินทางรอบชุมชน และให้ใบงานที่เหมาะสมกับระดับนักเรียน เช่น ชั้นปีที่ 7 หรือชั้นปีที่ 10 บางทีบางกลุ่มอาจจัดการเดินทางให้กลุ่มอื่นๆ (บทบาทสมมติสำหรับนักเรียนวัย 12 ปี) การเขียนสรุปอาจารย์รวมถึงการวิเคราะห์สิ่งที่ช่วยให้ทัศนศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดเป็นไปด้วยดี

งานวิจัยที่มีสาระสำคัญอื่นๆ ก็สามารถทำได้รอบโรงเรียน การศึกษาชุมชนสามารถเจาะลึกในแง่มุมจำเพาะของแต่ละท้องถิ่นได้ เช่น ความหลากหลายของภาษา การเข้าร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์ การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชน (รวมทั้งแม่น้ำ สวนสาธารณะ หรืออนุสาวรีย์) การเปรียบเทียบตลาดในส่วนต่างๆ ของเขตการปกครองท้องถิ่น บ้านเรือนศาสนา โอกาสในการจ้างงาน บุคคลที่มีชื่อเสียงในชุมชนนั้น วัฒนธรรมในหมู่วัยรุ่น ผู้ลี้ภัย/ผู้อพยพและการศึกษาของพวกเขา ผลกระทบของการคมนาคมต่อโรงเรียน และอื่นๆ อีกมากมาย

ผลของการศึกษาวิจัยชุมชนรอบโรงเรียนสามารถนำมาใช้เป็นนิทรรศการในโรงเรียนได้ การกระทำดังกล่าวเป็นแหล่งกำเนิดของวิชาต่างๆ ในหลักสูตร เช่น การศึกษาร้านค้าในส่วนต่างๆ ของเขตการปกครองท้องถิ่นจะช่วยกระตุ้นให้ครูวางแผนการสอนเกี่ยวกับชื่อของร้านค้า

ในวิชาภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส การออกแบบป้ายชื่อร้านที่กินน้ำได้ (วิชาวิทยาศาสตร์) หรือเรื่องราวในหนึ่งวันของชีวิต (วิชาภาษาอังกฤษ) การศึกษาประวัติของบุคคลสำคัญจะกระตุ้นให้ครูเตรียมการสอนเกี่ยวกับ จิตรกรที่มีแนวคิดต่างกัน (วิชาศิลปะ) วิชาบูรณาและข้ามมรดกกรรม (การศึกษา ทางด้านศาสนา) เส้นทางต่างๆ (วิชาภูมิศาสตร์) (ให้อ่านตอนที่เกี่ยวข้อง การจัดแสดงผลงานในบทที่ 12 ด้วย)

การศึกษาโรงเรียน

การศึกษาชุมชนรอบโรงเรียนอาจเป็นสิ่งสำคัญ แต่การวิจัยทาง ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จะทำภายในโรงเรียน โรงเรียนเองอาจช่วยให้ ผู้วิจัยเกิดความคิดว่าควรจะทำวิจัยในโรงเรียนเรื่องใด โรงเรียนหลายแห่ง ขอให้ผู้ที่ทำวิจัยดูประเด็นปัญหาในแผนพัฒนาโรงเรียน หรือทำวิจัยใน การเตรียม INSET ทั้งโรงเรียน ผู้วิจัยอาจจะมีแนวคิดในเรื่องที่ตน ต้องการทำวิจัยอยู่แล้ว และโรงเรียนจะให้คำแนะนำว่าความคิดดังกล่าว เหมาะสมเพียงใด

การค้นหาข้อมูลอาจจะได้จากเอกสารเป็นหลัก เช่น เอกสาร นโยบายของโรงเรียน (และ LEA) การให้การบ้าน การจัดการทางด้าน พฤติกรรม ภาษาที่ใช้ในหลักสูตร สถิติและรายงาน ผลสัมฤทธิ์ด้าน การเรียน (ROA) ชมรมหลังเลิกเรียน การตลาดของโรงเรียน การใช้ ห้องสมุด หรือหัวข้ออื่นๆ การทำวิจัยโดยใช้เอกสารเป็นหลักอาจจะเป็น เพียงการศึกษาวิจัยนำร่องเพื่อทำงานวิจัยชิ้นที่ใหญ่ขึ้น โครงการใหญ่ๆ ทางการศึกษาอาจรวมถึง “การพัฒนา” ด้วย งาน “วิจัยและพัฒนา” ซึ่งเป็น ที่นิยมในวงการอุตสาหกรรมสามารถใช้กับโรงเรียนได้ด้วยความคิด ใน การเติมคำว่า “การพัฒนา” ไว้ที่ชื่องานวิจัย ก็เพื่อให้มีความชัดเจน ในการนำผลวิจัยไปใช้ทางวิชาชีพ การวิจัยเกี่ยวกับการบ้านอาจรวม

คำแนะนำเพื่อให้ครูนำไปใช้ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยโดยใช้วิชาการและโรงเรียนเป็นฐานในหัวข้อนั้น การวิจัยเรื่องการแนะแนวอาจจะรวมถึงการพัฒนาทักษะในการให้คำปรึกษาและการเรียนรู้เกี่ยวกับ ทักษะในการให้คำปรึกษา การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมในชั้นเรียนอาจจะรวมถึงการผลิตรายการที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในชั้นเรียนปกติ และนำมาอภิปรายกันหลังจากดูวีดิทัศน์แล้ว ซึ่งวีดิทัศน์เรื่องนั้นอาจนำมาใช้ในวิชาอื่นได้อีกในโอกาสหลัง

โครงสร้างรายงานการวิจัยที่อาจใช้ได้

นี่เป็นเพียงการแนะนำโดยอาศัยส่วนหนึ่งของข้อเสนอแนะที่ให้แก่นักสังคมวิทยาระดับ A และนักศึกษา PGCE ขอให้ท่านอ่านตอนนี้ แต่ใช้ข้อแนะนำนี้เท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ตัวท่าน รายวิชาต่างๆ จะใช้รูปแบบของรายงานวิจัย ความยาว และบรรณานุกรมที่เป็นแบบของตนเอง (คำแนะนำในที่นี้เหมาะสำหรับรายงานที่มีจำนวนคำระหว่าง 6,000 ถึง 10,000 คำ ซึ่งเป็นความยาวของรายงานที่แนะนำอยู่ทั่วไป) ระเบียบวิธีวิจัยมีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับการค้นพบแง่มุมบางอย่างของการศึกษา นั่นหมายความว่าท่านต้องรู้วิธีการทำวิจัย รู้ปัญหา และข้อดีของวิธีที่ท่านใช้ ไม่ว่าท่านจะเชื่อว่าความรู้สึกของแต่ละบุคคลสำคัญกว่าอิทธิพลของสังคม (หรืออิทธิพลของสังคมสำคัญกว่าความรู้สึกของแต่ละบุคคล) ฯลฯ

บทนำ (รวมกันประมาณ 800-1,250 คำ)

ต่อจากหน้าปกรายงาน หน้าแรก และสารบัญ ท่านควรใส่บทคัดย่อ (สรุปการค้นพบสิ่งสำคัญ) ที่มีความยาวประมาณ 200 - 300 คำ (สรุปผลการสำรวจหลัก) รวมทั้งหลักการและเหตุผล (ซึ่งระบุข้อความที่บอกเหตุผลในการเลือกหัวข้อวิจัยและวิธีการทำวิจัยของท่าน) สิ่งเหล่านี้

และ/หรือ บทนำ อาจจะอ้างถึงข้อโต้แย้งและทฤษฎีที่ทำให้ท่านทำวิจัยในบริบทของงานวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่แล้ว และกล่าวถึงความสนใจ การติดต่อ ประสบการณ์ หรือข้อกังวลส่วนตัวที่ทำให้ท่านเลือกหัวข้อนี้มาทำวิจัย บทนำควรจะระบุประเด็นหลักของงานวิจัยของท่านในรูปของจุดมุ่งหมายทั่วไปหรือสมมติฐานเฉพาะ (หากเป็นที่พึงประสงค์) พยายามเขียนตอนนี้ให้สั้น ไม่อภิปรายทฤษฎีทางการศึกษาอย่างยืดเยื้อในบทนำ (เพราะทฤษฎีทางการศึกษาควรจะไปอยู่ในส่วน “เนื้อหา”) จุดประสงค์ของบทนำคือการแสดงว่าท่านได้คัดเลือกหัวข้องานวิจัยโดยคำนึงถึงการนำไปใช้ทางวิชาการและวิชาชีพ

ท่านควรกล่าวถึงวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลในบทนำด้วย โดยบอกว่าท่านเลือกใช้วิธีการนั้นด้วยเหตุใด ในการเขียนเช่นนี้ท่านควรระบุวิธีที่ท่านคิดว่าจะใช้แต่ไม่ได้นำมาใช้พร้อมทั้งเหตุผล ท่านควรระบุข้อดีและข้อด้อยของวิธีที่ท่านใช้ ซึ่งอาจเป็นแบบปฐมภูมิ (เช่น ได้จากการจัดเก็บเป็นครั้งแรก) หรือทุติยภูมิ (เช่น อ่านจากหนังสือ) แต่ไม่ต้องเขียน ประเมินสิ่งที่ท่านได้พบอย่างละเอียด ควรเขียนไว้ในตอนท้ายของงานวิจัยจะเหมาะสมกว่า โปรดจำไว้ว่า “วิธีการได้มาซึ่งข้อมูล” จะรวมแนวทางกว้างๆ ในการทำวิจัยด้านการศึกษา เช่น ท่านคิดว่าความรู้สึกของแต่ละบุคคล หรือว่าแรงผลักดันทางสังคมจะมีอิทธิพลมากที่สุดไนชั้นเรียน ท่านคิดว่าผู้คนมีแรงผลักดันจากแรงกระตุ้นตามธรรมชาติ หรือด้วยความสามารถของตนเองที่ปรับตัวได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด โรงเรียนจะให้นักเรียนเปลี่ยนไปได้อย่างไร หรือว่าบ้าน ชั้นเรียน สื่อมวลชน หรือรัฐบาลเป็นตัวกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวอย่างแท้จริง ฯลฯ

เนื้อหา (3,500-6,000 คำ)

ตอนนี้เป็นตอนที่ต้องเขียนมากที่สุด - เป็นตอนที่แสดงว่าท่านได้

อ่าน และทำการวิจัยมากแค่ไหน (ขอแนะนำคร่าวๆ ก็คือ ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 3 เป็นตอนที่แสดงให้เห็นว่าท่านเข้าใจมากแค่ไหน) บางส่วนของ “เนื้อหา” อาจจะอยู่ในรูปของวิดิทัศน์ การแสดงละคร หรืออื่นๆ ถ้าท่านเลือกที่จะทำเช่นนั้น ขอแนะนำให้ท่านเขียนบรรยายประกอบวิดิทัศน์ หรือ สิ่งอื่นๆ ประมาณ 1,000 หรือ 2,000 คำ เพื่ออธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในวิดิทัศน์ โดยให้มีบทนำและตอนสรุปด้วย

ตอนที่ เป็นเนื้อหาของงานวิจัยมักจะรวมงานที่เกี่ยวข้องที่ได้เลือกสรรแล้วด้วย จะต้องเขียนให้กระชับ เช่น งานวิจัยด้านโอกาสทางการศึกษาของชนกลุ่มน้อย ไม่ควรเขียนประวัติศาสตร์ของชนกลุ่มน้อยในประเทศอังกฤษจนเสมือนเป็นบทหนึ่งในตำราเรียน ให้ระบุเฉพาะส่วนที่สอดคล้องกับจุดเน้นในงานวิจัยเท่านั้น ถ้าหัวข้อวิจัยของท่านไม่อยู่ในกระแสหลักของงานวิจัยทางการศึกษา ท่านควรกล่าวด้วยว่าท่านจะนำเอาความคิด งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ไปใช้อย่างไร

ท่านจะเขียนผลการสำรวจหลักของท่านลงไปด้วย โครงสร้างตอนนี้อยู่กับลักษณะการได้มาซึ่งข้อมูล ท่านอาจจะใช้หัวข้อย่อยเพื่อจัดระบบการนำเสนอข้อมูล ท่านอาจจะนำเสนอข้อมูลส่วนนี้ในเชิงพรรณนา หากจะนำเสนอการวิเคราะห์อย่างละเอียดในตอน “สรุป” อย่างไรก็ตาม ขอแนะนำว่าควรเขียนวิเคราะห์โดยละเอียดให้มากที่สุดในตอนนี้โดยไม่ต้องรอถึงตอนสรุป ไม่ว่าจะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้หรือในบทสรุป ท่านจะต้องเขียนวิเคราะห์อย่างเต็มที่ อภิปรายผลโดยละเอียด มีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยชิ้นอื่นๆ มีการโต้แย้งทางทฤษฎี และมีการประเมินความสำเร็จของระเบียบวิธีที่ท่านใช้และบทสรุปของท่าน

บทสรุปและการประเมินผล (1,700-2,750 คำ)

การประเมินผลผลการสำรวจของท่านเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ของรายงานวิจัย ตอนนี้จึงควรมีการประเมินค่า (assessment) ข้อมูลที่ท่านจัดเก็บมาได้และอภิปรายข้อดีและข้อด้อยของข้อมูลเหล่านั้น การตรวจสอบงานวิจัยที่ท่านทำอย่างถี่ถ้วนจะช่วยให้ท่านได้งานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับแม้ว่าการศึกษาวิจัยนั้นอาจจะมีข้อบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ บทสรุปงานวิจัยของท่านควรจะอยู่ในรูปที่เป็นข้อเสนอแนะด้วยความระมัดระวังมากกว่าเป็นข้อความที่หนักแน่น หากการศึกษาวิจัยของท่านก่อให้เกิดแนวคิดในการวิจัยต่อภายหลัง แม้จะเป็นแนวคิดเริ่มต้น ท่านก็ควรกล่าวถึงไว้ด้วย

การประเมินผลควรจะครอบคลุมการตัดสินใจเลือกวิธีการวิจัยที่ท่านใช้ด้วย ถ้าการศึกษาวิจัยของท่านใช้การวิจัยปฐมภูมิด้วย ให้ตีความนัยสำคัญของผลการสำรวจของท่าน เช่น ในรูปของขนาดตัวอย่าง และความ เป็นตัวแทนของตัวอย่าง ควรกล่าวถึงอคติซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งที่ท่านค้นพบ กล่าวโดยสรุป ถ้าท่านแสดงให้เห็นว่าท่านได้ตระหนักถึงจุดอ่อน/ข้อบกพร่องในการศึกษาวิจัยของท่าน จะทำให้งานวิจัยของท่านมีคุณค่ามากขึ้น หากท่านไม่กล่าวถึงเลย ผู้อ่านอาจคิดว่าท่านไม่ทราบเรื่องเหล่านั้น

การอ้างอิง (โดยปกติจะไม่นับจำนวนคำ ถ้าต้องมีการอ้างอิง)

หลายสถาบันแนะนำระบบฮาร์วาร์ด (the Harvard system) ในการเขียนอ้างอิง การอ้างอิงหนังสือ บทความและอื่นๆ ควรรวมไว้ในงานวิจัย โดยใช้ชื่อสกุลของผู้เขียน และปีที่พิมพ์ พร้อมด้วยรายละเอียดอย่างครบถ้วนในบรรณานุกรม ให้ใส่รายการของแหล่งข้อมูลทุกประเภท (เช่น บทความจากหนังสือพิมพ์ หนังสือคู่มือคณะทำงาน และอื่นๆ) ไม่ใช่เฉพาะหนังสือเท่านั้น บรรณานุกรมประกอบบรรณนิทัศน์ของข้าพเจ้าในตอนท้ายของหนังสือเล่มนี้ก็ใช้ระบบฮาร์วาร์ด

ท่านอาจจะเติมภาคผนวกลงไปด้วย เช่น ข้อมูลดิบ หรือคำถามที่ใช้สัมภาษณ์บุคคลต่างๆ

หมายเหตุ — ได้โปรดตระหนักว่าเป็นเพียงโครงสร้างของรายงานวิจัยที่นำมาใช้ได้ ยังมีโครงสร้างที่เหมาะสมอื่นๆ อีกเหลือคณานับ

ตัวอย่างงานวิจัย

ชนิดของโครงการ

ต่อไปนี้เป็นรูปแบบหรือตัวอย่างของงานวิจัยที่ขยายหรือปรับจากเทคนิคงานวิจัยทั่วๆ ไปที่มีอยู่ในตำราหลายเล่ม รายการที่ให้ไว้นี้จะช่วยกระตุ้นความสนใจหรือความคิดในเรื่องเทคนิคงานวิจัย

ให้ถ่ายรูปลักษณะนักเรียนสักหนึ่งชั้นเป็นระยะ (เช่น ทุกๆ นาทีเป็นเวลา 15 นาที) และใช้ภาพถ่ายเหล่านั้นในการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนสักสองคนในภายหลัง

ทำวิจัยหนึ่งหัวข้อ เช่น การรังแกกันและใช้ผลการสำรวจของงานวิจัยนั้นช่วยวางแผนการประชุมประจำปีเกี่ยวกับหัวข้อนั้น

เลือกหนังสือด้านการศึกษาที่ท่านเคยอ่านและคิดว่าเป็นเล่มที่เลวที่สุดแล้วใช้สิ่งที่ท่านค้นพบจากโรงเรียนมาพิสูจน์ว่าที่จริงแล้ว หนังสือเล่มนั้น ไม่เป็นดังกล่าวเลย

ผู้วิจัยสองคนเข้าดูการสอนของกันและกัน แต่แต่ละฝ่ายจะเสนอแนะแง่มุมของงานของเขา (ที่ดีหรือไม่ดี) ให้อีกฝ่ายหนึ่งนำมาทำวิจัยและปรับปรุงได้

วางแผนเดินทางไปสวนพฤกษศาสตร์คิว (Kew Gardens) เพื่อใช้เป็นแกนกลางเริ่มต้นของการวิจัย เช่น การเรียนรู้จากประสบการณ์ หรืองานร่วมหลายหลักสูตร หรืออื่นๆ

ลองทำงานเป็นบรรณารักษ์ หรือผู้ดูแลโรงเรียน หรือผู้จัดการสำนักงาน เพื่อเป็นพื้นฐานของงานเกี่ยวกับแง่มุมอื่นๆ ในโรงเรียน

สร้างต้นแบบ “รายการ” การบ้าน ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นปีที่ 7 (a Year 7 pupil) และเปรียบเทียบกับบ้านที่มอบให้นักเรียนชั้นปีที่ 7 จริงๆ ทำในช่วงสัปดาห์ที่เลือกโดยการสุ่ม

ให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนเขียนชื่อบุคคลทุกคน (ที่มีตัวตนจริงหรือที่สมมุติขึ้นมา) ที่เขาจำได้ว่าได้อ่านมาหรือได้พบกันตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน ข้อมูลนี้จะช่วยให้ผู้ทำวิจัยรับรู้ช่องว่างของความคิดระหว่างครูกับนักเรียนในสิ่งที่ได้ศึกษาไป หรือหลักสูตรที่สนใจต่อคนบางกลุ่มน้อยเกินไป

ถ่ายภาพของทั้งชั้นเรียนและใช้ภาพถ่าย (ในโรงเรียนอื่น) เป็นจุดเริ่มต้นในการอภิปรายกับเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาคาดหวังจากนักเรียนแต่ละคนในชั้นเรียน

ชนิดของคำถาม

วิธีการถามข้อมูลในแบบสอบถามจะมีผลต่อคุณภาพและปริมาณของคำตอบที่ได้รับ ต่อไปนี้คือยุทธวิธีการตั้งคำถาม

ถามเรื่องง่ายให้ง่ายไว้ แทนที่จะถามว่า “ท่านคิดว่าท่านอยู่ในกลุ่มเชื้อชาติหรือชนกลุ่มน้อยกลุ่มใด” ซึ่งอาจจะได้คำตอบที่ไม่สามารถวิเคราะห์ได้หลายคำตอบ ท่านควรถามว่า “ท่านรู้สึกว่าคุณอยู่ในกลุ่มเชื้อชาติหรือชนกลุ่มน้อยกลุ่มใดดังต่อไปนี้” ตามด้วยรายการกลุ่มเชื้อชาติหรือชนกลุ่มน้อย (ซึ่งนำมาจากสถิติของ LEA หรือจากสำมะโน) และจบลงด้วย “อื่นๆ -โปรดระบุ ...”

ให้โอกาสผู้ตอบใช้คำตอบที่ง่าย ๆ และมีประโยชน์ตอบคำถามที่ซับซ้อน คำถามว่า “คุณคิดอย่างไรกับโรงเรียน” อาจจะได้คำตอบที่ไม่ได้ให้

สาระมากมาย (เช่น “ดีอยู่แล้ว”) ทำไมท่านไม่ลองเขียนข้อความที่หลากหลายเกี่ยวกับโรงเรียน (เช่น “โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีประโยชน์มากในการทำให้เด็กมีคุณสมบัติที่ดี” หรือ “สิ่งสำคัญที่สุดของโรงเรียนคือเป็นสถานที่ให้ความสนุกสนาน”) และให้ผู้ตอบวงกลมล้อมรอบตัวเลขที่มีช่วงระหว่างค่าสูงสุดกับต่ำสุดจาก 1 - 5 ซึ่ง 1 หมายถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และ 5 หมายความว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

กระตุ้นให้มีคำตอบหลายคำตอบกับคำถามสำคัญๆ เช่น ถามว่า “สิ่งที่ท่านชอบมากที่สุดสามอันดับแรกในการทำการบ้านคืออะไร” จะได้คำตอบที่ตอบได้เนื้อความมากกว่า “ท่านชอบอะไรในการทำการบ้าน” เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ขยายความคำตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสำรวจ คำถามสุดท้ายน่าจะเป็น “ท่านต้องการจะกล่าวเพิ่มเติมเรื่องการรบกวนหรือการสำรวจในเรื่องการรบกวนครั้งนี้บ้างไหม”

ถ้าท่านใช้เทคนิคทางด้านการวิจัยที่หลากหลาย คำถามที่อยู่ในแบบสอบถามอาจจะเชื่อมโยงเทคนิคเหล่านั้นเข้าด้วยกัน ถ้าท่านสัมภาษณ์ผู้ที่ตอบแบบสอบถามของท่าน ท่านควรถามว่า “ท่านกล่าวถึงสิ่งนี้ในแบบสอบถาม ...สิ่งที่ท่านกล่าวนั้นหมายความว่าอย่างไร”

ให้ทดลองใช้ทุกคำถามในแบบสอบถามก่อน ให้อย่างน้อยหนึ่งคนได้ลองตอบคำถามนั้น เพื่อทดสอบว่าผู้ตอบเข้าใจความหมายของคำถามเหล่านั้นหรือไม่ คำถามที่ท่านคิดว่ามีความหมายดีแล้วอาจจะไม่สื่อความหมายกับผู้อื่นซึ่งมีประสบการณ์หรืออายุแตกต่างไปจากท่าน

คำถามดีๆ ที่มีจำนวนน้อยจะมีประโยชน์มากกว่าคำถามไม่ดีที่มีจำนวนมาก การสำรวจสำมะโนที่รัฐบาลทำทุกๆ สิบปี (และใช้เวลาหลายปีในการวิเคราะห์ข้อมูล) มีคำถามประมาณ 12 ข้อ แบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพจะมีคำถามตั้งแต่ 6-15 คำถาม

บทที่ 5

ศัพท์สำคัญสำหรับนักวิจัย

กรณีศึกษา (Case study): การศึกษาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งในเชิงลึก วิธีนี้จะได้ข้อมูลอย่างละเอียดลึกซึ้งหรือมีความหมาย แต่ขาดความสามารถในการให้ข้อสรุปทั่วไปในแนวกว้าง (generalisability) นักวิจัยที่มีประสบการณ์น้อยมักจะทำการนี้ศึกษาเพราะคิดว่าทำได้ง่าย แต่ก็ควรตระหนักถึงความยุ่งยากในการสร้างบทสรุปทั่วไปจากกรณีศึกษาเพียงกรณีเดียว

การวิจัยเชิงสาเหตุ (Causation): สาเหตุคือสิ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบ สาเหตุย่อมมีความสำคัญไม่มากนักน้อย การสืบค้นหาสาเหตุมักเป็นงานหลักของการวิจัย แต่การพิสูจน์สาเหตุเดียวของปรากฏการณ์หนึ่งก็เป็นการยาก สิ่งที่ควรคาดหวังคือนักวิจัยสามารถหาหลักฐานได้ว่าสิ่งหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกสิ่งหนึ่งได้ (ให้ดู “การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์”)

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis): วิธีการบอกจำนวนลักษณะของสื่อ หรือสถานการณ์ทางสังคม นักวิจัยจะสร้างชุดของประเภท (category) และนับความถี่ของการสังเกตเห็นในแต่ละประเภท เช่น อาจนับจำนวนผู้หญิงและผู้ชายที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียน หรือจำนวนครั้ง

ของประเภทต่างๆ ของพฤติกรรมอัน “ไม่เหมาะสม” ของนักเรียนที่ปรากฏ ในขณะที่เรียน การสร้างประเภทของสิ่งที่เหมาะสมและไม่คลุมเครือเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

สหสัมพันธ์ (Correlation): ตัวแปรสองตัว (เช่น ชั้นเรียนและผลการสอบ) ขึ้นหรือลงด้วยกัน สามารถพูดได้ว่าตัวแปรทั้งสองนี้มีสหสัมพันธ์กัน จงระวังอย่าคิดว่าสหสัมพันธ์คือข้อพิสูจน์ของความเป็นเหตุผล เช่น อาจมีสหสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบที่ดีขึ้นกับการจำหน่ายอุปกรณ์ในการฝึกดีขึ้น แต่คงไม่มีใครคิดว่าสิ่งหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกสิ่งหนึ่ง การหาสหสัมพันธ์มักเป็นขั้นตอนแรกในการวิเคราะห์ของการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งไม่ควรเป็นรูปแบบเดียวของการวิจัย

สมมุติฐาน (Hypothesis): ข้อความเบื้องต้นที่จัดระบบความคิดเพื่อนำไปทดสอบด้วยการวิจัย สมมุติฐานไม่ควร “เด่นชัด” เกินไป (ให้อ่านตอนที่ว่าด้วยการเลือกหัวข้องานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว) และควรเปิดโอกาสสำหรับหลักฐานหรือการพิสูจน์ทั้งในด้านที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับสมมุติฐานนั้น

ความสามารถในการควบคุมได้ (Manageability): การศึกษาวิจัยที่สามารถควบคุมได้เป็นการศึกษาที่ให้ข้อมูลทางด้านปริมาณและคุณภาพมากซึ่งจะนำไปสู่บทสรุปที่มีความแม่นยำและความเชื่อถือได้ เป็นเรื่องง่ายที่จะคิดถึงการวิจัยสักชิ้นหนึ่งที่ยิ่งใหญ่มาก (และด้วยเหตุนี้จึงยากที่จะจัดการได้) ในวิธีการเก็บข้อมูล สาเหตุของการควบคุมไม่ได้ ที่พบบ่อยคือหัวข้อการทำวิจัยใหญ่เกินไป (เช่น การวิเคราะห์การเรียนรู้ของเด็ก) มีตัวแปรมากเกินไป (เช่น การวิเคราะห์ผลกระทบของชั้นเรียน พื้นเพของชนกลุ่มน้อย และเพศของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 7 และปีที่ 10) และมีแหล่ง

ข้อมูลมากเกินไป (เช่น การวิเคราะห์ยุทธวิธีต่อต้านการรังแกกัน ในโรงเรียนหัวแห่ง)

การสังเกต (Observation): การดูหรือการฟังบุคคลต่างๆ ในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเขาเหล่านั้น (การสังเกตแบบมีส่วนร่วม) หรือเฝ้าดูแบบคนนอก (การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม) ควรเตรียมการล่วงหน้าว่าท่านตั้งใจจะสังเกตอะไรและกำหนดกรอบการสังเกตไว้ด้วย อย่างไรก็ตามการบันทึกเกี่ยวกับบุคคลต่างๆอย่างลับๆ โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าเป็นสิ่งที่ไม่จริยธรรมและผิดกฎหมาย

โครงการนำร่อง (Pilot): การศึกษานำร่องคือการทดลองทำวิจัยขนาดเล็กของงานวิจัยที่ท่านตั้งใจทำ การทำเช่นนี้เป็นความคิดที่ดีอย่างยิ่ง โดยเฉพาะถ้าท่านจะใช้เทคนิคแบบสอบถาม ซึ่งถ้าเขียนไม่ดีจะทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แม่นยำ งานวิจัยที่ท่านทำขึ้นก่อนในกระบวนวิชาใดกระบวนวิชาหนึ่งอาจจัดได้ว่าเป็นการศึกษานำร่องของงานวิจัยชิ้นต่อมา

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources of Information): แหล่งข้อมูลปฐมภูมิคือแหล่งที่พบหรือเห็นด้วยตาโดยตัวผู้วิจัยเอง ถ้าท่านทำแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิสำหรับท่าน งานวิจัยต้นฉบับเดิมไม่จำเป็นต้องมีข้อมูลปฐมภูมิเสมอไป แต่ตามปกติแล้วข้อมูลปฐมภูมิจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative): การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการทำกับสิ่งที่ยากหรือไม่เหมาะที่จะแปรให้เป็นตัวเลข บางที่ท่านอาจจะสัมภาษณ์นักเรียนคนหนึ่งในเชิงลึกและสิ่งที่พูดออกมาทั้งหมดนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ

แต่ไม่สามารถระบุปริมาณได้ การวิจัยเชิงคุณภาพอาจจะมีความซับซ้อนมากและมีความหมาย แต่อาจจะยากลำบากในการวิเคราะห์และการเขียนรายงาน

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative): การวิจัยเชิงปริมาณทำให้ได้ตัวเลขมาเสนอ นักวิจัยมักจะชอบทำ เนื่องจากวิเคราะห์ข้อมูลง่าย และเขียนรายงานวิจัยได้ง่าย อย่างไรก็ตาม ต้องตระหนักว่าตัวเลขอาจจะดูแม่นยำและเชื่อถือได้กว่าความเป็นจริง

คำถาม (Questions): แบบสอบถามคือรายการคำถามที่เขียนขึ้น การสัมภาษณ์คือชุดของคำถามที่กำหนดไว้แล้ว และอาจจะมีโครงร่างชัดเจน (ทุกคำถามเขียนไว้ล่วงหน้าแล้ว) มีโครงร่างบางส่วน หรือเน้นบางคำถาม หรือไม่มีโครงร่างล่วงหน้า (เช่น ในการสนทนากัน) คำถามในแบบสอบถามหรือในการสัมภาษณ์อาจเป็นแบบปลายปิด (มีคำตอบที่เป็นไปได้ในจำนวนจำกัด เช่น “ท่านเชื่อเรื่องเทพเจ้าไหม”) หรือเป็นแบบปลายเปิด (ที่มีคำตอบชนิดใดก็ได้ เช่น “คุณคิดอย่างไรกับศาสนา”) คำถามแบบปลายปิดจะง่ายในการบอกจำนวน ในขณะที่คำถามแบบปลายเปิดจะได้รับคำตอบที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งยากที่จะวิเคราะห์และเขียนรายงานการวิจัยมากกว่าการใช้คำถามแบบปลายปิด

ความเชื่อถือได้ (Reliability): งานวิจัยที่เชื่อถือได้สามารถทำซ้ำได้โดยนักวิจัยอื่นๆ ทำในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และได้ผลออกมาเช่นเดียวกัน เรามักยกย่องความเชื่อถือได้ด้วยคำว่า ทำแล้วสามารถออกมาได้ผลเหมือนเดิม (reproducibility) หรือสามารถทำซ้ำได้ (repeatability)

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling): กลุ่มตัวอย่างเกิดขึ้นโดยการเลือกจากประชากรทั้งหมด (ไม่ว่าจะเป็นประชากรของโลกหรือประชากรของโรงเรียน) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนได้ (representative sample) คือกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกันและมีสัดส่วนเดียวกันกับประชากรทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (random sample) คือกลุ่มซึ่งสมาชิกทุกคนของประชากรมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะถูกเลือก วิธีหนึ่งที่จะสร้างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนคือการใช้กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มจำนวนมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มจำนวนน้อยอาจจะไม่สามารถเป็นตัวแทนได้ การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) จะมีการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มต่างๆ และสุ่มตัวอย่างออกมาจากแต่ละกลุ่ม เช่น ท่านอาจจะสุ่มตัวอย่างเด็กชายสองคนและเด็กหญิงสองคนจากแต่ละชั้นเรียนในโรงเรียน ในการทำวิจัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบอกให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้มามีความเป็น (หรือไม่เป็น) ตัวแทนของกลุ่มคนที่ต้องการสรุปอ้างอิงถึง

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources of Information):

แหล่งทุติยภูมิได้มาจากนักวิจัยอื่นๆ ที่บันทึกไว้ เช่น ในหนังสือ บทความ รายการโทรทัศน์ สถิติของรัฐบาล รายงานประจำปีของโรงเรียน และอื่นๆ ท่านต้องการแหล่งข้อมูลเหล่านี้เพื่อนำมาสนับสนุนหลักฐานที่ท่านค้นพบด้วยตัวของท่านเอง ข้อมูลเหล่านี้จะมีน้ำหนักต่อการให้เหตุผลสนับสนุนและให้พื้นฐานทางด้านทฤษฎีที่สมบูรณ์ครบถ้วนเพื่อให้งานวิจัย ถูกนำไปใช้ได้มากขึ้น

การตรวจสอบข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลหลายวิธี (Triangulation): เพื่อให้ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยได้รับความเชื่อถือมากขึ้น นักวิจัยอาจใช้วิธีเก็บข้อมูลหลายวิธี นี่คือ “Triangulation” ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยเที่ยงตรง

มากขึ้น เนื่องจากข้อมูลที่เก็บได้โดยวิธีหนึ่งจะได้รับการตรวจสอบ จากข้อมูลที่เก็บได้โดยอีกวิธีหนึ่ง

ความตรง (Validity): ข้อมูลที่ตรงประเด็น หรือการเขียนสรุปงานวิจัยที่ตรงประเด็น จะแสดงหรือวัดปรากฏการณ์ที่ต้องการ เช่น การศึกษาวิจัยในเรื่องความฉลาดจะไม่ตรงประเด็นถ้าข้อมูลที่เก็บมาเป็นเพียงผลการสอบ เนื่องจากผลการสอบอาจได้รับผลกระทบจากสิ่งอื่นๆ อีกหลายอย่าง นอกจากความฉลาด

ตัวแปร (Variable): ลักษณะของสังคม (หรือสิ่งอื่น) ที่วัดได้ และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา นักวิจัยที่เจตนาปรับเปลี่ยนตัวแปรเป็นผู้ที่ทำการทดลอง นักวิจัยที่มองหารูปแบบที่แตกต่างออกไปของตัวแปรในสถานการณ์ต่างๆ กำลังใช้วิธีการเชิงเปรียบเทียบ (the comparative method) ซึ่งมักเรียกว่าเป็นการทดลองภาคสนาม (a field experiment) เมื่อใช้ตัวแปร นักวิจัยต้องนิยามตัวแปรแต่ละชนิด และระบุให้แน่นอนว่าจะใช้อย่างไร การใช้ตัวแปรอย่างไม่ถูกต้องหรืออย่างฉาบฉวย ควรหลีกเลี่ยงเสีย (เช่น การคิดเอาเองว่า “ชนชั้นกลาง” หรือ “คนดำ” ไม่ขัดแย้งกัน และสามารถวัดได้ว่าไม่ขัดแย้งกันจากการมองเห็นบุคคลต่างๆ เหล่านี้) ตัวแปรสำคัญในการทำวิจัยด้านการศึกษา รวมถึงชั้นชน เพศ พื้นเพของชนกลุ่มน้อย ความสำเร็จ ความสามารถ วัย ครอบครัว หรือสถานการณ์ที่บ้าน ประเภทของโรงเรียน (เช่น โรงเรียนเอกชน โรงเรียนที่แยกกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถในการเรียน โรงเรียนแบบประสม โรงเรียนที่มีนักเรียนเพียงเพศเดียว และอื่นๆ) ประเภทของการสอน (เช่น ความสามารถผสมผสาน ครูเป็นศูนย์กลาง มุ่ง ประสบการณ์) และวิชาที่สอน

ตอนที่ 2

ครูในห้องเรียน

“ครูที่ดีที่สุด คือ ครูที่เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนจากที่มีอยู่ด้วยความไตร่ตรองรอบคอบ และสามารถคิดกิจกรรมขึ้นเองได้ หรือครูที่สามารถตัดสินใจเองได้ว่าเมื่อใดนักเรียนที่ตนสอนสามารถเลือกกลยุทธ์ที่ทำให้การเรียนรู้ของตนเองก้าวหน้าไปได้”

ดักลาส บานส์ (Douglas Barnes, quoted in NCC, 1991)

บทที่ 6

สื่อในระดับหรือช่วงทางการเรียนรู้

โอกาสที่เท่าเทียมกันในทางปฏิบัติ

สิ่งกระตุ้นและสิ่งขัดขวาง

การศึกษาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง หมายความว่า จะมี “การนำความรู้ความเข้าใจและทักษะใหม่ๆ มาสั่งสอนนักเรียนอย่างรวดเร็ว” การเปลี่ยนแปลง อาจกระตุ้นหรือขัดขวางได้ การสอนก็คือการกระตุ้นการเรียนรู้และลดสิ่งที่ปิดกั้นการเรียนรู้ โอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษา หมายความว่าเด็กแต่ละคนควรจะได้รับกระตุ้นที่เท่าเทียมกัน หรือได้รับความช่วยเหลือให้ผ่านพ้นสิ่งปิดกั้นที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน มิได้หมายถึงการทำให้นักเรียนทุกคนแสดงออกมาได้เหมือนกัน

สิ่งที่ปิดกั้นและกระตุ้นการเรียนรู้อาจมาจากตัวนักเรียนเอง จากผู้สอน จากบุคคลอื่นๆ (ครอบครัว กลุ่มร่วมวัยหรือเพื่อนๆ ผู้คนที่อยู่ในระดับชั้นทางสังคมเดียวกัน และอื่นๆ) จาก “สังคม” (สื่อ ขบวนการทางการเมือง สภาพสังคม และอื่นๆ) เนื่องจากครูเป็นแหล่งกระตุ้นเพียงแหล่งเดียวเท่านั้น ครูอาจจะต้องกระตุ้นนักเรียนที่ขาดการกระตุ้นจากแหล่งอื่นเป็นการชดเชย และจบลงด้วยการถูกกล่าวหาว่าทุ่มเทพลังให้แก่นักเรียนกลุ่มน้อยมากเกินไป แต่หากการทำเช่นนี้สามารถชดเชยสิ่งที่

นักเรียนขาดหายไปได้จริง ก็จะเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ตัวอย่างเช่น ถ้านักเรียนคนใดไม่ได้รับความสนใจจากเพื่อนในชั้นเรียนเดียวกัน (หรือจากบุคคลในครอบครัว หรือจากบุคคลอื่นๆในสังคม) ครูอาจจะต้องให้ความสนใจเขาเป็นพิเศษ การทำเช่นนี้เป็นเรื่องที่สมเหตุผล!

ครูมีอิทธิพลโดยตรงในการกระตุ้นหรือปิดกั้นการเรียนรู้ได้อย่างไร

ครูอาจจะตระหนักได้ว่าตนเองกระตุ้นหรือปิดกั้นการเรียนรู้ได้อย่างไร เรื่องนี้ง่ายที่จะควบคุมถ้าเพียงแต่ครูได้ไตร่ตรอง (คิดว่าเขาได้ทำอะไรลงไปบ้าง) และเตรียมพร้อมให้มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน แต่ครูก็อาจจะไม่ได้ตระหนักว่าสิ่งที่ได้กระทำลงไปแล้วก่อให้เกิดการกระตุ้นหรือปิดกั้นการเรียนรู้ ครูอาจจะไม่สุภาพกับเด็กโดยไม่ตั้งใจ (ด้วยการเรียกชื่อนักเรียนผิด) ครูอาจจะพลั้งเผลอ (ด้วยการถามเด็กที่ไม่มีหรือไม่ได้อยู่กับบิดามารดาว่า “แล้วคุณพ่อคุณแม่ของเธอจะคิดอย่างไร ที่เธอมีนิสัยอย่างนี้”) ครูอาจจะพูดหรือแสดงท่าทางแปลกๆ หรือทำให้นักเรียนเกิดความไม่สบายใจ หรือครูอาจจะแสดงท่าทางหรือประพฤติกรรมเหมือนกับคนที่ทำให้เด็กตกใจกลัว (บางทีอาจจะเป็นบิดาหรือมารดาก็ได้) ด้วยเหตุนี้เอง ครูจึงต้องหาวิธีการที่จะลดผลกระทบที่ไม่ตั้งใจให้เกิดแก่เด็กลงไป สิ่งนี้เป็นเรื่องที่ยากมาก

ยังมีเรื่องอะไรอีกที่ครูทุกคนควรจะรู้

ปัญหาที่ยากกว่าการหาวิธีการที่กล่าวแล้วข้างต้นก็คือ ครูรู้เรื่องสิ่งอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนมากเพียงใด ครูไม่สามารถรู้ได้ว่าเด็กนักเรียนแต่ละประเภทเป็นอย่างไร ครูบางคนอาจจะรู้ว่าการเป็นเพศหญิง ชนชั้นกรรมาชีพ กลุ่มรักร่วมเพศ สมาชิกของชนกลุ่มน้อย หรือคนพิการ หรือผู้มีครอบครัวที่ต้องโทษ หรือตัวเล็กมาก หรือผู้ที่ไร้ญาติ หรือบุคคลที่

ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ หรือบุคคลที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เป็นอย่างไร แต่เชื่อว่าครูทุกคนจะมี (หรือควรมี) ประสบการณ์เหล่านี้โดยตรง จุดสำคัญอยู่ที่ว่าการปิดกั้น (และการกระตุ้น) การเรียนรู้ไม่ได้กระจายเท่าเทียมกัน มีแนวโน้มว่าผู้หญิงจะไม่ได้ได้รับความสนใจมากกว่าผู้ชาย กลุ่มรักร่วมเพศ ทั้งหญิงและชายมีแนวโน้มที่จะได้รับความกดดันให้ซ่อนเร้นความรู้สึก ส่วนตัวมากกว่าผู้ที่มีความรักกับเพศตรงข้าม บุคคลที่พิการมักจะมีปมด้อยมากกว่าบุคคลที่ร่างกายปกติ และเมื่อไม่นานมานี้บุคคลที่สูญเสียญาติพี่น้องมีแนวโน้มที่จะกระตือรือร้นในการเรียนรู้ไม่เท่าผู้อื่น ในฐานะที่เราเป็นครู ย่อมไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะ “ปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนให้เหมือนกัน” เนื่องจากนักเรียนทุกคนไม่เหมือนกัน เราอาจต้องพยายามชดเชยการปิดกั้นการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากการควบคุมของเราโดยสิ้นเชิงก็ได้

ในตอนแรกการให้โอกาสที่เท่าเทียมกันอาจหมายถึงการให้สิ่งกระตุ้นแก่นักเรียนทุกคนด้วยวิธีที่คล้ายคลึงกัน และไม่สร้างสิ่งที่ขัดขวางการเรียนรู้ แต่เมื่อเราได้เรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนมากขึ้น การให้โอกาสที่เท่าเทียมกันอาจจะหมายถึงการหาวิธีการเอาชนะสิ่งที่ปิดกั้นการเรียนรู้ของแต่ละคน หรือชดเชยในสิ่งที่นักเรียนขาดแรงกระตุ้นอื่นๆ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนเป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นอีกหลายกลุ่มด้วยกัน (เช่น เป็นเพศชาย หรือมาจากชั้นชนผู้ใช้แรงงาน หรือเป็นผู้มีร่างกายปกติและอื่นๆ) การรู้แบบแผนการปฏิบัติต่อคนแต่ละกลุ่มจะมีประโยชน์กับครู สิ่งนี้้นำเราไปสู่หัวข้อของโอกาสที่เท่าเทียมกันในเรื่องเกี่ยวกับเชื้อชาติ ความเป็นหญิงชาย ชนชน ความพิการ การแสดงออกในเรื่องทางเพศว่าปกติหรือเบี่ยงเบน ฯลฯ ในการสอนอย่าแบ่งแยก “ประเภท” (categories) ต่างๆ เหล่านี้ออกเป็นแต่ละกลุ่ม ให้คำนึงว่าเราไม่มีความแตกต่างกัน อย่าคิดว่ามีชุดของสิ่งปิดกั้นการเรียนรู้ที่ตายตัว ชุดที่สถาบันการศึกษาให้ไว้ หรือที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เป็นเพียงบางตัวอย่าง (ซึ่งอาจจะ

เป็นประเด็นที่มีสาระสำคัญมาก หรือเป็นประเด็นทางการเมืองที่ละเอียดอ่อน) จากบางประเด็นจำนวนมากทำให้เกิดคำถามว่า “เราแน่ใจว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมกันทางด้านการศึกษาได้อย่างไร”

โปรดระลึกว่าความพยายามให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันเป็นสิ่งที่คุ้มค่าอย่างยิ่ง เพราะนี่คือความหมายของการสอน ให้ท่านลองนำบทเรียนหลักบทหนึ่งที่ได้สอนไปแล้วมาทบทวนดู ลองคิดว่าท่านสอนหัวข้อนั้นอย่างไร มีเนื้อหาอะไรรวมอยู่บ้าง ท่านให้เด็กแต่ละคนทำงานอะไร และเด็กแต่ละคนตอบสนองต่อบทเรียนอย่างไร บทเรียนเหล่านั้นจะให้โอกาสที่เท่าเทียมกันแก่เด็กได้อย่างไรบ้าง การที่จะนำบทเรียนของกันและกันมาอภิปรายกันในทำนองนี้จะคุ้มค่าอย่างยิ่ง บางครั้งการพิจารณาโอกาสที่เท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นบุคคลภายนอกจะง่ายกว่าที่ตัวเองทำเอง ให้ลองทำการวิจัยแบบหัตถิยภูมิด้วย รายการหนังสือที่ข้าพเจ้าพบว่า มีประโยชน์อยู่ในบทที่ 14

ความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษในชั้นเรียนร่วม

วลีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษหรือ SEN (Special Educational Needs) มีความหมายทั้งทางด้านกฎหมายและการเมือง ซึ่งบางส่วนได้อธิบายอยู่ในบรรณานุกรมแล้ว (หนังสือที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดอยู่ในรายการบทที่ 14) ความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษครอบคลุมไปถึงนักเรียนที่ “ล้าหลัง” เพื่อนร่วมวัยในการเรียน (ในบางเรื่อง) เว้นเสียแต่ว่าการเรียนไม่ทันเพื่อนมีสาเหตุมาจากการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 หรือใช้หลังการเรียนรู้ภาษาแม่ นักเรียนที่รู้สองภาษาและมีปัญหาทางการเรียน ควรจะได้รับการดูแลต่างกับเด็กอื่นๆ ที่มีปัญหาทางการเรียน (และมีแหล่งทุนพิเศษเพื่อการศึกษา ซึ่งเรียกว่ากองทุน “ตอนที่ 11” - Section 11 Funding) ความช่วยเหลือที่ให้แก่เด็กที่รู้

สองภาษาและเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านการศึกษามักคล้ายกันมาก เป็นต้นว่า ให้เด็กทั้งสองประเภททำงานที่มีโครงสร้างตายตัว และไม่ต้องเขียนขยายความมาก การปฏิบัติต่อเด็กที่รู้สองภาษาและเด็กที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษต่างกัน หมายความว่ามีการมีระบบส่งต่อเฉพาะสำหรับแต่ละประเภท (distinct referral systems) การมีนโยบายหรือโครงสร้างสนับสนุนเด็กเป็นการเฉพาะหรือแตกต่างกันบ้าง การตระหนักถึงความต้องการที่แตกต่างกันและพัฒนาการที่น่าจะเป็นไปได้ของเด็กทั้งสองประเภท

บางโรงเรียนใช้วิธีการความต้องการพิเศษ (โดยไม่มีคำว่าการศึกษา) อาจจะเป็นเพราะความผิดพลาดในการเขียน หรืออาจเป็นเพราะต้องการช่วยเหลือเด็กที่รู้สองภาษาและเด็กที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษพร้อมๆ กันไป และบางทีอาจจะรวม “เด็กมีพรสวรรค์” (gifted children) เข้าไว้ด้วย เด็กมีพรสวรรค์ (ข้าพเจ้าทราบว่าเด็กทุกคนมีพรสวรรค์ แต่...) คือเด็กที่เด่นกว่าเพื่อนร่วมวัย (ในบางเรื่อง) อย่างเห็นได้ชัดจน บางครั้งจะเรียกเด็กเหล่านี้ว่า “นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ” (pupils of marked ability) เด็กที่มีความสามารถมากอาจจะต้องการความช่วยเหลือพิเศษ เช่น อาจจะต้องหลักสูตรที่ประยุกต์แล้วเพื่อนำเอาความพยายามที่ดีที่สุดของเด็กเหล่านี้ออกมา

ดังนั้นโรงเรียนจึงอาจจะมีแผนกความต้องการพิเศษเพื่อรองรับเด็กสามกลุ่ม (หรืออาจจะมากกว่านั้น) คือ เด็กที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ เด็กที่รู้สองภาษา และเด็กมีพรสวรรค์

สิ่งสำคัญที่ต้องชี้ให้เห็นก็คือว่าบทเรียนที่ดี น่าตื่นเต้น ตรงประเด็น มีแหล่งข้อมูลที่ดี จำแนกได้ดี จะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ เด็กที่รู้สองภาษา และเด็กมีพรสวรรค์จะเรียนรู้ได้ดี ไม่ใช่ว่าจะมีวิธีการสอนที่ดี สี่ วิธี (วิธีหนึ่งสำหรับเด็ก “พิเศษ” แต่ละ

ประเภท และอีกวิธีหนึ่งสำหรับ “พวกที่เหลือ”) แต่มีอยู่เพียงวิธีเดียว ในขณะที่เตรียมการสอน ให้ท่านหลีกเลี่ยงการวางแผนการสอนสำหรับ “พวกที่เหลือ” ก่อน แล้วจึงค่อยเพิ่มใบงานพิเศษหรือเลือกงานอื่นสำหรับเด็ก “พิเศษ” แต่ละคน เพราะสิ่งนี้อาจทำให้ท่านไม่สบายใจในแง่ภาระงาน และในการแยกประเภทว่าใครเป็นเด็ก “พิเศษ” เด็กที่รับงานเพิ่มเติมไปทำ มักจะปฏิเสธ (“ทำไมฉันจึงต้องทำสิ่งนี้ด้วย”) หรือเด็กอื่นอาจจะขอทำบ้าง (“ทำไมเราจึงไม่ได้ทำใบงานนั้น”) ท่านจึงควรสอนให้ดีเท่าที่นั้น ข้าพเจ้าขอแนะนำให้ท่านศึกษาหนังสือเล่มหลายๆ อันๆ รวมทั้งนโยบายของโรงเรียน (และการปฏิบัติ) ที่ท่านได้เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเพื่อที่จะเข้าใจประเด็นสำคัญบางประการในเรื่องความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ

ประเด็นทางการแพทย์

ทำไมประเด็นทางการแพทย์จึงสำคัญ

นักเรียน (เช่นเดียวกับครู) เป็นเพียงมนุษย์ - บางครั้งก็เป็นมนุษย์มากเกินไป ดังนั้นจึงได้รับผลกระทบโดยปัญหาสุขภาพซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ (น่าสนใจที่จะเถียงกันว่าโรงเรียนจะพัฒนานักเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ หรือส่งเสริมการเรียนรู้ หรือพัฒนาทั้งสองสิ่งไปด้วยกัน)

มีความพยายามก้าวไปสู่บูรณาการให้โรงเรียนมีการเรียนร่วม จากเดิมที่มีการสอนนักเรียนแยกกัน เช่น ในโรงเรียนที่มีเด็กพิการทางกาย เด็กร่างกายอ่อนแอ เด็กที่มีปัญหาทางด้านการฟัง หรือเด็กที่สายตาไม่ดี มีแนวโน้มว่าครูจะมีบทบาทในการสอนนักเรียนที่มีสภาพทางการแพทย์ที่หลากหลาย โดยต้องปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับสภาพร่างกายของนักเรียน

ปรากฏว่าความรู้ของเราเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพและความสามารถในการควบคุมปัญหาสุขภาพมีมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันยังคงมีความไม่คงเส้นคงวาในเรื่องขอบเขตของปัญหาสุขภาพ ดังตัวอย่างเช่น ภาวะทางด้านจิตใจ (เช่น โรคจิตเภท) เป็นประเด็น “ปัญหาสุขภาพ” หรือไม่ หรืออาการที่ปรากฏบางอย่าง (เช่น ข้อเคล็ดหรือกล้ามเนื้อฉีกที่เป็นซ้ำแล้วซ้ำอีก) มีอยู่จริงหรือไม่ อาการบางอย่าง (เช่นการอ่านหนังสือกลับด้าน) เกิดจากสาเหตุเพียงประการเดียวหรือไม่ และหากเป็นเช่นนั้น เป็นเรื่องของทางร่างกายหรือจิตใจ ฯลฯ ครูควรพยายามทำความเข้าใจประเด็นเหล่านี้บ้าง

ครูควรทำอะไรบ้าง

ครูต้องรับความรู้สึจากผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่อาจเกิดจากปัญหาสุขภาพได้ง่าย การมีความรู้สึกไวไม่ได้หมายถึงความใจอ่อน (being soft) ไม่เกิดประโยชน์ใดๆที่จะปล่อยให้ผู้ที่ “ลืมหูลืมตา” ด้านสุขภาพต้องลืมหูลืมตาทางด้านวิชาการไปด้วย การรับความรู้สึกได้ง่ายหมายถึง

- เปิดโอกาสให้นักเรียนอธิบายปัญหาสุขภาพโดยที่ไม่มีเพื่อนนักเรียนร่วมฟังอยู่ด้วย
- ให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม เช่น จัดให้เด็กที่มีปัญหาในการไต่ยืนนั่งในที่ที่จะเห็นครูได้ง่าย
- หลีกเลี่ยงการใช้ปัญหาสุขภาพมาเป็นข้อแก้ตัว เช่น การพูดว่า “งานชิ้นนั้นจัดว่าดีแล้วละเมื่อต้องเขียนด้วยมือที่สั่นเทา”

เรียนรู้ว่าปัญหาสุขภาพบางอย่างจะมีผลต่อการศึกษาอย่างไร สิ่งนี้เป็นโครงการระยะยาว เนื่องจากต้องเรียนรู้มากมายและความรู้ทางการแพทย์ของเราเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้เรียนรู้จากนักเรียนและผู้ที่ดูแลเขา เพื่อนร่วมงาน เพื่อนๆ หนังสือ (เช่น D'Albert, 1989) และ

จากโทรทัศน์ และจากประสบการณ์ของตัวเอง หากโรงเรียนมีแพทย์หรือพยาบาลประจำโรงเรียน การที่ได้พูดคุยกับบุคคลเหล่านั้น นับเป็นสิ่งที่มีความยิ่ง

เรียนรู้ว่าต้องทำอะไรในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินทางการแพทย์ ในบางกรณีท่านอาจต้องการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ แม้เพียงให้ช่วยกัน นักเรียนอื่นๆ ออกไปเสียจากที่นั้น ในบางกรณีท่านต้องรู้ว่าอะไรคือภัยถึงใคร (เช่น ผู้ให้การปฐมพยาบาลในโรงเรียน รถพยาบาล หรือบิดามารดา) นอกจากนั้นท่านต้องรู้ว่าเมื่อไรท่านไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะทำได้จากนักเรียนและผู้ดูแลเขาเพื่อนร่วมงาน เพื่อนๆ หนังสือ โทรทัศน์ ประสบการณ์ของตัวเอง แพทย์หรือพยาบาลประจำโรงเรียน

ปัญหาสุขภาพที่มีผลต่อการศึกษา

ปัญหาสุขภาพบางอย่างมีผลกระทบต่อการเรียนรู้โดยตรง ความบกพร่องทางการได้ยินอาจทำให้เข้าใจคำสั่งของครูผิด (นี่เป็นสิ่งที่นักเรียนมักไม่ได้รับการวินิจฉัย: ครูมักคิดว่านักเรียนไม่ยอมเชื่อฟัง และ นักเรียนก็จะถูกเข้าใจเช่นนั้นตลอดไป) เด็กที่มีอาการลมบ้าหมูชนิดอ่อน (petit mal epileptic) อาจจะขาดสมาธิและไม่แสดงว่าสนใจสิ่งใดแม้แต่น้อย: เด็กอาจจะไม่ตระหนักว่าตนเอง "เลื่อนลอย" ครูอาจจะต้องพูดทวนคำสั่งหรือคำแนะนำ นักเรียนที่เป็นโรคโพรงสมองโต (hydrocephalus) อาจจะมีอาการลำบากในการรับรู้และการประมาณระยะทาง มีผลต่อการทำงานร่วมกันระหว่างมือกับตา เด็กที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน หากได้รับประทานอาหารน้อยเกินไปหรือออกกำลังกายมากเกินไป อาจจะมีผลต่ออินซูลินในร่างกาย โดยที่อาจจะขาดสมาธิ เหงื่อออก ตื้อมากขึ้น ร้องไห้ ตัวสั่น ฯลฯ เด็กบางคนอาจจะมีปฏิกิริยาแพ้ (โรคผิวหนังอักเสบ โรคหืด ไข้ที่เกิดจาก

การหายใจเอาเรณูของดอกไม้บางชนิดเข้าไป ฯลฯ รวมทั้งสารบางอย่างหลากหลายกันไป เช่น เกสรดอกไม้ ผงชอล์ก สัตว์หรือพืชในชั้นเรียน อาหารต่างๆ หรือผงซักฟอก ซึ่งทำให้เกิดความเจ็บปวด อาการคัน ปวดศีรษะ และอื่นๆ ความเครียดก่อนมีรอบเดือนอาจจะมีผลต่ออารมณ์และสมาธิ อาการของโรคไทรอยด์อาจทำให้เด็กบางคนอยู่หนึ่งไม่ได้

การให้การรักษาโรคบางอย่างกระทบต่อการเรียนรู้โดยตรง การรักษาอาการหวัดและการใช้ยาบำบัดอาการหอบหืดทำให้หึ่งวงนอน ยาต้านอาการซึมเศร้าสามารถทำให้ขาดสมาธิได้ ฯลฯ การใช้ยาซึ่งไม่ได้มุ่งเพื่อการรักษาก็เกิดผลโดยตรงต่อการเรียน

ปัญหาสุขภาพหลายๆ อย่าง นอกจากจะมีผลทางตรงต่อการเรียนแล้ว ยังมีผลทางอ้อมต่อการเรียนด้วย นักเรียนที่เป็นโรคเรื้อนกวางอาจจะมีรูปร่างผอม และอาจจะรู้สึกว้ากว่านักเรียนอื่นๆ ไม่ยอมรับประทานเข้ากลุ่มเนื่องจากรูปร่างหน้าตาของตนน่ารังเกียจ หรือเพราะความเข้าใจผิดว่าโรคเรื้อนกวางเป็นโรคติดต่อชนิดหนึ่ง ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กบางคนอาจจะมีลดลง และเด็กก็จะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งนี้ด้วยอาการ “ติดแฉ” ผู้ใหญ่ หรือกระทำการอย่างอื่นอีกมากมาย เด็กเหล่านั้นอาจจะช่างคิดช่างทำ และยึดตนเองเป็นสำคัญ (D'Albert, 1989 กล่าวว่า “ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างสมดุลที่สมเหตุสมผลระหว่างการอนุญาตให้ทำสิ่งต่างๆ และให้มีวินัยและการแนะแนวที่ยุติธรรม”) นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจนต้องขาดเรียน นอกจากจะเสียการเรียนบางส่วนแล้วยังจะมีปัญหาในการกลับมาเข้าชั้นเรียนใหม่และการมีเพื่อนใหม่ เด็กที่มีปัญหาสุขภาพคุกคามต่อชีวิต (life-threatening condition) (รวมทั้งโรคที่พบบ่อย เช่น โรคหืด) อาจมีแนวโน้มที่จะกลัว หรือขวัญเสีย หรือไม่ต้องการที่จะทำอะไรที่เป็นความเสี่ยง นักเรียนที่เป็นโรคซึ่งต้องรับการรักษามาก เช่น โรคซิสติก ไฟโบรซิส (cystic fibrosis) ซึ่งมีเส้นใยผิดปกติ อาจจะไม่รับผิชอบต่อการกระทำหรือ

งานของตนเอง ทำให้ดูเหมือนไม่มีวุฒิภาวะ หรืออาจจะต่อต้านการรักษา (และบุคคลอื่นๆ) ลักษณะอุปลักษณะทางสังคม (รวมทั้งการแบ่งแยก และการข่มเหงกัน) เนื่องจากโรคบางอย่าง เช่น การติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ หรือร่างกายเสียโฉม สามารถเกิดผลกระทบต่อตัวนักเรียนในเรื่องสำคัญๆ หลายด้าน

ดิกเกนส์ (Dickens) ได้เขียนเรื่องราวให้ความเจ็บป่วยและความพิการในวัยเด็ก (เช่น ไทน์ ทิม ใน *A Christmas Carol*) เป็นสิ่งที่น่าสงสาร หลายคนมีความเห็นอกเห็นใจเช่นเดียวกับเขา แต่ครูไม่ควรด่วนสรุปว่านักเรียนจะประพฤติดนเช่นเดียวกับตัวละครของดิกเกนส์เมื่อพวกเขาเจ็บป่วย หรือเหมือน ดิกเกนส์ เมื่อเพื่อนของตนป่วย

โรคที่ติดต่อได้

มีรายชื่อโรคที่ต้องรายงาน ถ้านักเรียน (หรือครู) คนใดเป็นโรคใดโรคหนึ่งในจำนวนนี้ โรงเรียนต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทราบ ดังนั้นหากเด็กคิดว่าสงสัยจะเป็นคางทูมหรือออกหัด ในฐานะที่ท่านเป็นครู ท่านควรแจ้งให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในโรงเรียนทราบ (เช่น หัวหน้าสถานศึกษา) รายชื่อโรคที่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบที่ให้ไว้ใน D'Albort (1989) ปรากฏอยู่ข้างล่าง แต่รายชื่อนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ และขณะนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว แต่น่าแปลกใจที่บางโรค (เช่น กาฬโรค และโรคกลัวน้ำ) ไม่มีในรายชื่อ โรงเรียนอาจจะละเลยบางโรคที่อยู่ในรายชื่อ (เช่น อาหารเป็นพิษ) ว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยและไม่จำเป็นต้องรายงาน

โรคที่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ: สมอองอักเสบเฉียบพลัน (acute encephalitis); โปลิโอเฉียบพลัน; แอนแทรกซ์ (anthrax); อหิวาต์; คอตีบ; บิด (amoebic bacillary);

อาหารเป็นพิษ; โรคเรื้อน; มาลาเรีย; หัด; เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (meningitis); โลหิตเป็นพิษจากเชื้อเมนิงโกคอคคัส โดยไม่มีอาการเยื่อหุ้มสมองอักเสบ (meningococcal septicaemia); คางทูม; ตาอักเสบในทารกแรกเกิด (ophthalmia neonatorum); ไข้รากสาดเทียม; ไข้; กาฬโรค; โรคกลัวน้ำ; ไข้กลับซ้ำ (relapsing fever); หัดเยอรมัน (rubella); ไข้ดำอีดแดง (scarlet fever); ไข้ทรพิษ บาดทะยัก; วัณโรค; ไข้ไทฟอยด์; ไข้เลือดออก (viral haemorrhage fever); ไวรัสตับอักเสบ (viral hepatitis); ไอกรน; ไข้เหลือง เป็นที่น่าสังเกตว่าเอดส์ไม่ได้อยู่ในรายการโรคที่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ

บทที่ 7

การจัดห้องเรียน

คำนำ: การจัดการเรียนรู้มีใช้การจัดการสอน

ครูมักรู้สึกเสมือนว่าผู้ตรวจสอบโรงเรียน (school inspectors) ดูคุณภาพการสอนมากกว่าคุณภาพการเรียนรู้ กล่าวคือ ครูรู้สึกเสมือนว่าตัวครูเป็นผู้ปฏิบัติการเสียเอง แทนที่จะให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ เมื่อบุคคลที่ยังใหม่ต่อการสอนได้เข้าสังเกตชั้นเรียนเป็นครั้งแรกก็เช่นเดียวกัน มีแนวโน้มว่าเขาจะดูครูและพยายามคิดว่าจะได้เรียนรู้ทักษะแสนวิเศษอะไรบ้าง นับว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่สิ่งวิเศษของการสอนก็คือ การจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้พยายามเรียนรู้ เพราะนักเรียนคือผู้สร้างบทเรียนที่ดี ข้าพเจ้าเองก็รู้สึกรำคาญ (เมื่อถูกสังเกตการสอน) ที่คนทั่วไปชื่นชม ในขณะที่ข้าพเจ้ารู้สึกที่ข้าพเจ้าเพียงกำลัง “เดินไปทั่วห้อง” ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากกว่าการปฏิบัติการ “สอน” นักเรียนทั้งชั้น ฟังดูเหมือนเป็นการยกตนอยู่ ดูราวกับว่าครูควรจะได้รับเครดิตจากการกระทำของครูมากกว่าจากการกระทำของ นักเรียน ดังนั้นสิ่งที่ข้าพเจ้าจะกล่าวต่อไปนี้เป็นความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างบทเรียนที่จะแยกแยะความสามารถของนักเรียนทุกคนได้เพียงพอ

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียน (Differentiation)

คนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเลือกมาด้วยวิธีใด เป็นกลุ่มที่มี “ความสามารถสมกัน” สิ่งนี้ไม่เป็นปัญหา แต่ถ้าท่านเห็นว่าสิ่งนี้เป็นปัญหา ก็ถือว่าเป็นปัญหาได้ “การแยกแยะความสามารถของผู้เรียน” หมายถึง การคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนที่หลากหลายในการจัดบทเรียนของท่าน ท่านคือวาทยกรของวงดุริยางค์ที่มีเครื่องดนตรีต่างชนิดกัน ไม่มีใครไปดุกอนเสิร์ตเพื่อดูวาทยกรเพียงคนเดียว หรือไปดูวงดุริยางค์ที่เล่นเสียงเดียวด้วยเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียว การเรียนรู้ที่ดีจะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทุกคนสามารถเรียนรู้ได้

สองสามตอนต่อไปนี้จะป็นวิธีที่ครูสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ได้โดยพยายามแยกแยะงานที่นักเรียนทำ และที่จริงแล้วนั่นเป็นงานของครู

การวางแผน

เมื่อมีการวางแผนการสอน เป็นไปไม่ได้ที่จะจำแนกความแตกต่างของบทเรียนของท่านถ้าท่านใช้เทคนิคการสอนเพียงวิธีเดียว เช่น การบรรยาย หรือเด็กทุกคนอ่านหนังสือเล่มเดียวกัน ให้วางแผนสำหรับงานที่ทำได้เร็วและช้าในเวลาเดียวกันเสมอ ในขณะที่น่าชั้นเรียนเข้ามาสู่จุดสำคัญร่วมกัน ให้มีงาน “สำรอง” ไว้ (“สิ่งเติมเต็มช่องว่าง”) เสมอเพื่อนำออกมาใช้ในยามฉุกเฉิน (สำหรับงานที่เพิ่มขึ้นในยามฉุกเฉิน ให้ดูภายหลัง) คิดบทเรียนและวางแผนประจำภาคเรียนให้เห็นชัดเจนหรือที่มองเห็นได้ - เช่นแสดงบทเรียนและแผนประจำภาคเรียน ไว้บนป้ายประกาศ

ภาควิชาในโรงเรียนมักมองข้ามทักษะต่างๆ และความรู้ของครูไป - แม้แต่ภาควิชาที่ตระหนักถึงความแตกต่างของนักเรียนเป็นอย่างดี

การนำเข้าสู่บทเรียนในลักษณะทั่วไปช่วยให้ครูแต่ละคนไม่ต้องพูดซ้ำที่มาจากเรื่องเดียวกันกับครูอื่นๆ ในประเด็นหลักๆ ที่ทั้งภาคิวิชมาร่วมกันจัดทำ (เช่น ระบบเดือนปีที่ใช้ในโลกมุสลิม หรือคำจำกัดความของคำว่า “ปฏิวัติ”) การทำเช่นนี้จะช่วยประหยัดพลังในการทำงาน และช่วยใน “การแยกแยะความสามารถ” ของผู้ทำงาน

เช่นเดียวกับการนำเข้าสู่หัวข้อในการสอนต่างๆ มีการคาดหวังว่าภาคิวิชา (นั่นเอง) จะเป็นผู้ทำแผนการสอนโดยทั่วไป เรียกว่าเป็นโปรแกรมของงาน วิธีการที่เป็น “กล่อง” ของการทำเช่นนี้เป็นวิธีที่สะดวกในการเน้นหัวข้อการสอนหลักๆ แต่น่าเศร้าที่การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนมักหมายความว่า นักเรียนมีประสบการณ์ค่อนข้างแตกต่างกัน ความคิดเช่นนี้จะทำให้เกิดการแบ่งแยกในชั้นเรียน และทำให้การเรียนเป็นกลุ่มเกิดขึ้นไม่ได้ การวางแผนหลักสูตรที่ “ดี” หมายความว่าครูและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงแนวคิดหลัก กิจกรรม การบ้านและอื่นๆ เหมือนๆ กัน โปรแกรมของงานสำหรับรายวิชาที่แตกต่างกันจะครอบคลุม “เนื้อหา” และ “วิธีการ” ของรายวิชา แตกย่อยออกมาเป็นหน่วยที่เหมาะสม และจะแสดงให้เห็นกระบวนการทบทวนด้วย - เช่น รูปแบบของนักเรียนปกติและการวัดผลของรายวิชา รวมถึงการตั้งเป้าหมาย

การวางแผนสำหรับสถานการณ์ที่ไม่ได้วางแผนไว้

การวางแผนสำหรับสิ่งที่ไม่อยู่ในแผนเป็นสิ่งที่สำคัญด้วยเช่นกัน การที่จะคาดเดาว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับครูและชั้นเรียนนั้นไม่ถ่วงนัก จะทำอย่างไรหากเครื่องเล่นวีดิทัศน์ไม่ทำงาน หรือมีการซ่อมดับเพลิงที่ทำให้บทเรียนในหนึ่งชั่วโมงเหลือเพียง 20 นาที หรือครูต้องไปดูแลเด็กที่เลือดกำเดาออก หรือเมื่อมีครูเพิ่งกริตร้องและวิ่งพรวดพราดออกไปนอก

ห้องโดยไม่รู้ล่วงหน้ามาก่อน ท่านจะวางแผนอย่างไรสำหรับสถานการณ์ที่ไม่ได้วางแผนเอาไว้ โดยไม่ให้ขัดกับงานที่มีความละเอียดอ่อนและดีเยี่ยมทั้งหมดที่ท่านทำกับนักเรียนในช่วงเวลาที่เหลือของปี ควรเตรียมกองกระดาษและความคิดว่าจะให้นักเรียนเขียนอะไรลงไป สิ่งที่คุณคิดว่าอาจจะรวมถึง แบบทดสอบสั้นๆ/ปริศนา/เกมการสำรวจ และการให้รางวัลตอบแทน (bribery)

แบบทดสอบสั้นๆ เป็นที่นิยมกันทั่วไป รูปแบบง่ายๆ ที่ใช้ได้ทุกโอกาส ก็คือการเขียนตัวอักษรลงมาจากด้านข้างหน้ากระดาษและคิดถึงคำ (ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่นักเรียนเรียน) ที่จะไปเข้ากับแต่ละตัวอักษร - เช่น ชื่อนักดนตรี หรือชื่อประเทศต่างๆ ในโลก หรือชื่อบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ ให้คิดถึงรูปแบบที่ตนเองชอบ (ก่อนที่จะเกิดบทเรียนที่ไม่ได้วางแผน) ลองให้นักเรียนเขียนแบบทดสอบสั้นๆเอง - เพื่อตัวเอง (หรือเพื่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน) หรือเพื่อนนักเรียนกลุ่มปีอื่น ท่านอาจประหลาดใจที่นักเรียนพบว่าการเขียนคำถามในแบบทดสอบนั้น น่าสนุกเพียงใด (และยากเพียงใด) (แบบฝึกหัดเช่นนี้จะป็นวัสดุใช้สอนในโอกาสฉุกเฉินครั้งต่อไปได้เป็นอย่างดี!)

เกมปริศนาชนิดใดก็ได้ - เลือกปริศนาที่ท่านชอบไว้ล่วงหน้าสำหรับนักเรียนของท่านก่อนถึงคราฉุกเฉิน ตัวอย่างของปริศนารวมไปถึงเกมคำศัพท์ (เช่น แต่งประโยคที่อ่านได้เหมือนกันเวลาที่อ่านไปข้างหน้าและอ่านถอยหลัง ตัวอย่าง เช่น "Madam, I'm Adam" หรือประโยคที่ทุกคำขึ้นต้นด้วยตัวอักษรเดียวกัน หรือคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรที่ต่อเนื่องกัน) หรือที่เคยนิยมกัน (โดยไม่จำเป็นต้องมีความหมายทางการศึกษา) มาเขียนเป็นรูปจตุรัส แล้วอ่านเหมือนกันทั้งตาม

ขวางและตามยาว (wordsquares) หรือ “Trackword” จาก *Radio Times* หรืออื่นๆ ท่านอาจจะมีเกมปริศนาที่ได้ถ่ายสำเนาจากหนังสือเกมไว้แล้วเพื่อใช้ในโอกาสฉุกเฉิน (ครูสอนแทนมักจะมีเกมปริศนาที่สะสมไว้ติดตัวไปด้วยเสมอ) การใช้เกมเป็นสิ่งเสี่ยงกว่า จะใช้ได้ดีก็ต่อเมื่อท่านมีความมั่นใจในการสอนนักเรียนชั้นนั้น หนังสือ *Gamesters’ Handbooks* มีเกมมากมาย (Brandes and Phillips, 1978; Brandes, 1982) แต่ท่านจะต้องอ่านและศึกษาเกมเหล่านั้นจนทำได้อย่างคล่องแคล่วก่อนที่จะใช้เมื่อเกิดความจำเป็น

การสำรวจนำมาใช้ได้เสมอ ให้นักเรียน (ที่มักชอบบ่นเมื่อไม่มีอะไรทำ) เขียนสามสิ่งที่จะช่วยปรับปรุงโรงเรียน (ชั้นเรียน หรืออื่นๆ) หรือสิ่งเล็กๆน้อยๆในการเรียนรู้ที่ดีที่สุดที่เขาได้ทำเมื่อปีที่แล้ว หรือให้เขียนรายชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงที่เขาได้เรียนมา - ข้าพเจ้าได้เสนอแนะไว้ในตอนที่กล่าวถึงการทบทวนในหนังสือเล่มนี้ว่าการสำรวจเป็นเทคนิคที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์แง่มุมต่างๆ ของการเรียนรู้ หรือให้สร้างชุดของกฎระเบียบที่เหมาะสมกับชั้นเรียนหรือโรงเรียน หรือให้คิดชุดของหัวข้อที่ต้องการให้สภาโรงเรียนอภิปราย ท่านอาจจะให้นักเรียนกลุ่มที่เข้าใหม่เขียนจดหมายถึงโรงเรียนเดิมและเล่าให้ฟังว่าตนเองคาดหวังอะไรจากโรงเรียนใหม่บ้าง หรือให้ลองบรรยายว่าตนเองคาดหวังว่าจะเป็นอะไรใน 10 ปีข้างหน้า หรือให้เขียนข่าววาระกรรมของตนเองในหนังสือพิมพ์ (จะเป็นสิ่งที่น่าขบขันกว่าที่คิดเอาไว้มาก) ข้าพเจ้าแน่ใจว่าท่านสามารถคิดถึงการสำรวจและกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันได้อีกมากมาย ข้าพเจ้าเฝ้าถึงการให้รางวัลตอบแทน อะไรก็ตามที่ท่านจัดขึ้นในยามฉุกเฉิน ท่านอาจจะต้องการที่จะ “ควบคุมทุกอย่างให้เป็นไปด้วยดี” โดยให้รางวัลตอบแทนเมื่อนักเรียนทำดี หรือชมเชยผู้สอนเสริม หรือวิธีการใดก็ตามที่โรงเรียนใช้ เพื่อให้รางวัลสำหรับสิ่ง

ที่ดีที่สุด ชิ้นงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์มากที่สุด ผู้ที่ทำงานเร็วที่สุด ผู้ที่เจียบเจีย หรือผู้ที่ช่วยเหลืองานเต็มที่

การวางแผนสำหรับสถานการณ์ที่ไม่ได้วางแผนไว้รวมไปถึงช่วงท้าย ใกล้จบบทเรียนด้วย เมื่อนักเรียนพร้อมที่จะออกไปจากห้องเรียนเมื่อครูจบบทเรียนก่อนหมดเวลา 5 นาที ครูบางคนใช้โอกาสนี้ดูว่านักเรียนทั้ง 5 นาที ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการกระทำที่ใจร้าย แต่ครูชอบทำกัน ครูบางคนชมนักเรียนที่ตนสอน - เป็นสิ่งที่ดีแต่น่าเศร้าใจที่ทำยาก ครูบางคนกล่าวถึงความสำคัญของวิชาที่นักเรียนเรียนหรือความสำคัญของการศึกษา ครูบางคนให้นักเรียนบรรยายว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้างในบทเรียน (บางครั้งตามมาด้วยการวิจารณ์หรือชม พูดขึ้นมาในขณะนั้นโดยไม่ต้องเตรียม) ให้ท่านลองคิดวางแผนดูเองบ้าง

ให้วางแผนสำหรับการบ้านที่ไม่อยู่ในแผนด้วยเช่นกัน การบ้านที่วางแผนไว้แล้วว่าจะให้นักเรียนทำอะไรอาจจะปลิวออกไปนอกหน้าต่าง (บทเรียนที่ยังสอนไม่จบก็อาจปลิวออกไปนอกหน้าต่างด้วยเหตุผลเดียวกัน) ท่านจะอย่างไรในกรณีฉุกเฉินเช่นนี้ ท่านอาจใช้เกมหรือเกมปริศนาเดิมที่เคยใช้มาแล้ว (Trackwork หรือจดหมายถึงโรงเรียนเดิม) หรือท่านอาจลองทบทวนบทเรียน (แม้ว่าท่านคิดจะ “ทดสอบ” ใน การเรียนครั้งต่อไปไว้แล้ว) หรือท่านจะหยิบยกเอาคำสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาของท่านมา ให้นักเรียนได้ไปถามผู้ใหญ่สักห้าคนให้ คิดถึงความหมายของคำนั้น การบ้านที่แยกแยะความสามารถของผู้เรียนได้ดี ใช้ได้ทุกโอกาสและดี คำเหล่านั้นอาจจะเป็นชื่อ (พระเจ้าเฮนรี่ที่ 8-Henry VIII) หรือแนวคิด (“การทรยศหักหลัง”) หรือศัพท์ทางวิชาการ (“มลภาวะ”) ฯลฯ ให้คิดถึงการบ้านในยามฉุกเฉินของท่าน ให้สัมพันธ์กับวิชาที่ท่านสอนหรือสิ่งที่ท่านสนใจ

การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

“การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นมีความหมายว่า ... เป็นเสมือนโอกาสทางการเรียนรู้ที่มอบคุณภาพกับความต้องการของผู้เรียน องค์ประกอบของแนวคิดนี้ครอบคลุมถึงการที่ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง และประสิทธิผลในการเรียนซึ่งขึ้นอยู่กับ ขอบเขตของกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนในการจ้างงานหรืออื่นๆ โดยการต่อรอง การให้คำปรึกษาและการแนะแนว” (FEU, 1983)

การที่จะชี้ชัดลงไปว่าจะจัดการการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้อย่างไรดูเป็นการไม่สมควร แต่สามารถกล่าวได้ว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้จะทำให้นักเรียนเป็นผู้เรียนที่อิสระมากขึ้นและสามารถทำให้ครูเป็นครูที่ดีขึ้นกว่าเดิม (ด้วยการแยกแยะงานที่มอบให้นักเรียนทำ และมอบความรับผิดชอบให้เด็กด้วย) และจะช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจกระบวนการเรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม บรรณารักษ์ประจำโรงเรียน น่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สุดในเรื่องของการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น แต่ครูมักจะไม่ใช่ไปขอคำปรึกษาจากบรรณารักษ์เหล่านั้นเลย เป็นการละเลยทักษะของเจ้าหน้าที่อื่นๆ ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยเหลือเกิน

“ด้วยการให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องการเรียนของตนเองมากขึ้น แต่อยู่ในกรอบงานที่ครูคอยให้ความช่วยเหลือ ครูจะพบว่านอกจากการเรียนวิชาในโรงเรียนที่เลือกมาอย่างรอบคอบแล้ว นักเรียนจะมีพัฒนาการในการจัดการข่าวสารทางด้านสังคมและส่วนตัวอย่างมากมาย รวมทั้งทักษะต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อการเรียนซึ่งจะส่งเสริมประสิทธิผล ทางด้านส่วนตัวอย่างมากมาย และช่วยเสริมสร้างให้โอกาสเท่าเทียมกันและเป็นไปในทางที่ดีสำหรับตัวนักเรียนเอง” (Trayers ใน TVEI, 1989)

ครูมักประมาณการเทคนิควิธีสอนชนิดต่างๆ ที่ตนเองใช้สอนสูงเกินไป เช่นเดียวกับที่ประมาณการความมีประสิทธิภาพของเทคนิคนักเรียนเป็นศูนย์กลางต่ำเกินไป ให้ลองสอบถามผู้เรียน (และถ้าท่านต้องการรู้ว่าจะต้องทำอะไรให้อ่าน Black *et al*, 1991)

นักเรียนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในเรื่องการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นปรัชญาของการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นจะไม่ได้ผลหากละเลยประเด็นความเสมอภาคทางโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องคำนึงถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ ข้าพเจ้าได้เห็นคลังข้อมูลความรู้จำนวนมากที่มีกลุ่มนักเรียนจากไม่กี่รายวิชาไปใช้ มีคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนมากที่นักเรียนไปใช้กันไม่กี่คน และครูอีกมากที่ใช้แหล่งข้อมูลความรู้น้อยมาก

“ครูที่ดีที่สุดคือครูที่เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีอยู่ด้วยความตั้งใจและต้องการให้มีการประดิษฐ์คิดค้น หรือผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ว่าเมื่อไรจะให้นักเรียนเลือกยุทธวิธีที่จะทำให้ตนเองเกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้วยตนเอง” (Douglas Barnes, ยกมากล่าวใน NCC, 1991)

งานกลุ่ม

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียน อาจหมายถึงการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเพียงอย่างเดียว (เช่น ในคณิตศาสตร์ SMILE) แต่ควรจะครอบคลุมงานกลุ่มชนิดต่างๆ ด้วยบังเอิญที่ความสามารถในการมีส่วนร่วมในงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ผู้จ้างงานประเมินค่าสูงมาก ซึ่งจะมีประโยชน์ถ้าครูเล่าให้นักเรียนฟัง นักเรียนมักพร้อมที่จะเล่าเรื่องที่ตนรู้หรือไม่รู้ให้เพื่อนๆ ฟังแทนที่จะเล่าให้ครูฟังโดยตรง งานกลุ่มใช้ความเต็มใจในการพูดคุย (และช่วยเหลือ) กันให้เป็นประโยชน์ ข้าพเจ้าไม่ชอบการแบ่งกลุ่มนักเรียนในชั้นโดยใช้ความสามารถเป็นเกณฑ์

เลย ข้าพเจ้าจะแน่ใจว่าการแบ่งกลุ่มเช่นนั้นจะเป็นประโยชน์และเกิดประสิทธิผลก็ต่อเมื่อข้าพเจ้าได้รับการเตรียมในวัน INSET (in-service training - การฝึกอบรมบุคลากรประจำการ) ในโรงเรียนของข้าพเจ้า เนื่องจากขณะทำงานจะถูกแบ่งกลุ่มความสามารถของเราตามความคิดของครูใหญ่ ตัวอย่างของเทคนิคการแบ่งกลุ่มทำงานทั่วไปซึ่งส่วนใหญ่ท่านจะใช้ได้บ่อยครั้งมีดังนี้

การระดมสมอง (Brainstorming) คือ การให้แต่ละคนคิด แล้วทั้งกลุ่มรวบรวมความคิดเข้าด้วยกัน ต่อจากนั้นจึงแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เช่น ให้ช่วยกันคิดในประเด็นที่ว่า “ถ้านักเรียนจะทำการปฏิวัติในประเทศอังกฤษใน ค.ศ. 1994 จะปฏิวัติต่อต้านเรื่องอะไรบ้าง ให้เวลาคิด 5 นาที เพื่อจดไว้ในรายการปฏิวัติของเธอ และให้เธอบอกมา ครูจะเขียนบนกระดาน จากนั้นเราจะแยกการเป็นแบบต่างๆ และให้เธอทำงานในกลุ่มเพื่อสรุปชุดของความคิดเรื่องการปฏิวัติขั้นสุดท้าย ...”

จิ๊กซอว์ (Jigsaw) คือ การให้แต่ละกลุ่มเรียนรู้แง่มุมหนึ่ง และนำมารายงานให้ทั้งชั้นฟัง เช่น “ให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาตัวละครหนึ่งตัวจากบทละครเรื่อง โรมีโอและจูเลียต (Romeo and Juliet) ครูต้องการให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าทำไมบุคคลนั้นจึงเป็นคนสำคัญในเรื่อง และให้เธอคิดว่าตัวละครตัวนั้นมีผลอย่างไรต่อโครงเรื่อง ทุกๆ คนในแต่ละกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการอภิปราย และควรจะมีนักเรียนคนหนึ่งศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทละคร นักเรียนอีกคนหนึ่งเขียนว่าแต่ละคนพูดว่าอย่างไร และอีกคนหนึ่งรายงานต่อเพื่อนทั้งกลุ่มว่าพวกเขาได้ค้นพบอะไรบ้าง”

งานคู่และงานกลุ่มสี่คน (Two's and four's) คือ การเปรียบเทียบรายการจนกระทั่งตกลงกัน เช่น “ครูต้องการให้นักเรียนทำงานเป็นคู่จัดประเภทสิ่งของเหล่านี้ตามวัสดุที่ทำขึ้นมา เขียนรายการประเภทวัสดุ

ออกมา และจัดสิ่งของตามประเภท หลังจากนั้น 10 นาที ให้แต่ละคู่ไปรวมกับอีกคู่หนึ่งเพื่อเปรียบเทียบประเภทของวัสดุและตกลงกันใหม่ - ทั้งสี่คนต้องมีความเห็นร่วมกัน ต่อจากนั้นเราจะมาดูด้วยกันทั้งชั้นว่า การจัดกลุ่มอย่างไรจะมีประโยชน์มากที่สุด"

การจัดกลุ่ม บ้าน-ผู้เชี่ยวชาญ-บ้าน (Home-expert-home grouping)
เมื่อแต่ละกลุ่มที่จัดไว้ในตอนแรก (บ้าน) เรียนรู้แง่มุมหนึ่งของหัวข้อแล้ว ทั้งชั้นจะมาจัดกลุ่มใหม่ให้มี "ผู้เชี่ยวชาญ" หนึ่งคนจากแต่ละกลุ่มเดิม ให้สมาชิกในกลุ่มที่ 2 (ผู้เชี่ยวชาญ) แลกเปลี่ยนความรู้กัน และกลับไปยังกลุ่มเดิมเพื่อเขียนงาน ตัวอย่างเช่น (การจัดกลุ่ม บ้าน-ผู้เชี่ยวชาญ สำหรับชั้นเรียนที่มีนักเรียน 32 คน แทนที่จะเป็น บ้าน-ผู้เชี่ยวชาญ-บ้าน) "แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาผู้ที่จะมีชิงมงกุฎใน ค.ศ. 1066 หนึ่งคน จะมีสองกลุ่มศึกษาวิลเลียม (William) สองกลุ่มศึกษาฮาร์ดราดา (Hardrada) สองกลุ่มศึกษาเมอร์คาร์ (Morcar) และสองกลุ่มสุดท้ายศึกษาฮาโรลด์ (Harold) ครูจะให้ตัวอักษรหนึ่งตัวกับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม - H, O, M หรือ E เมื่อนักเรียนศึกษาเสร็จแล้ว ครูจะจัดกลุ่มใหม่ จะมีสองกลุ่มใหม่ที่เป็น "H" ทั้งหมด สองกลุ่มที่เป็น "O" ฯลฯ เธอจะต้องพูดคุยกันในกลุ่มใหม่ ซึ่งขณะนี้สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องผู้สมัครแต่ละคนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มใหม่ของพวกเธอให้อภิปรายถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร และเติมลงในรายการที่ได้ทำเครื่องหมายไว้แล้ว หลังจากนั้น ..."

กลุ่มสามคน ถาม-พูด-บันทึก (Ask-talk-record triads) คือ เมื่อแต่ละคนในกลุ่ม 3 คน ผลัดกันออกมาพูดเกี่ยวกับวิชาใดวิชาหนึ่ง ฟัง (หรือสัมภาษณ์) ผู้พูด และบันทึกหัวข้อสำคัญในการสนทนา เช่น "เธอจะทำงานในสามส่วนเกี่ยวกับเรื่องนี้ - คนหนึ่งเป็น ก อีกสองคน

เป็น ข และ ค เราได้ศึกษาร้านประเภทต่างๆ ในฝรั่งเศสมาแล้ว ก จะทำตัวเป็นคนขายขนมปังชาวฝรั่งเศส และ ข เป็นคนไปขอขนมปัง (หรือเค้ก) จากนั้นให้ ข แสดงตัวเป็นคนขายเนื้อ ... ฯลฯ จากนั้น ค ทำเป็นว่าทำงานที่ไปรษณีย์... ฯลฯ”

ถ้าท่านต้องการแรงจูงใจในการทำงานกลุ่มเพิ่มเติมอีก ให้อ่านหนังสือที่แมกโดนัลด์กับคณะ (MacDonald et al, 1989) แต่ง หนังสือเล่มนี้จะชี้ให้เห็นว่าการไม่ทำงานเป็นกลุ่มที่เกิดประสิทธิผลจะทำให้คตินิยมเชื้อชาติเลวร้ายลงอย่างไร

ในตอนสุดท้ายของตอนนี้ ท่านวัดผลงานกลุ่มอย่างไร ท่านวัดผลการทำงานกลุ่มหรือไม่ ครูฝึกสอนที่ข้าพเจ้ารู้จักผู้หนึ่งจัดทำตารางซึ่งมีรายชื่อนักเรียนทั้งหมด และมาร่วมกันให้คะแนน ว่าพวกเขาทำงานกลุ่มได้ดีเพียงใด (จาก 1 คะแนนสำหรับกลุ่มที่ทำไม่ดี และ 5 คะแนนสำหรับกลุ่มที่ทำได้ดีเยี่ยม) ท่านจะใช้ประโยชน์จากคะแนนเหล่านั้นได้อย่างไร

งานกิจกรรมที่สัมพันธ์กับตำราโดยตรง (DARTs Work)

ข้าพเจ้าจำเหตุการณ์ครั้งแรกได้ดีเมื่อผู้ตรวจสอบโรงเรียนถามข้าพเจ้าว่าใช้งาน DARTs ในชั้นเรียนหรือไม่ และข้าพเจ้าก็เข้าใจเรื่อง DARTs ผิดโดยสิ้นเชิง ตั้งแต่นั้นมาข้าพเจ้าก็ประทับใจในความสนุกสนานของ DARTs (เช่นเดียวกับความสนุกสนานของการเล่นลูกดอก หรือ darts นั้นแหละ) และเมื่อใดที่ข้าพเจ้ามีหนังสือเรียน/รูปภาพ/วิดีโอ ข้าพเจ้าคิดเสมอ (โดยปกติ) ว่าข้าพเจ้าจะจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับตำราเรียนโดยตรง (*Direct Activities Related to the Text*) ได้อย่างไร ความคิดเช่นนี้เองที่ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักว่านักเรียนทุกคนสามารถจะมีประสบการณ์เหมือนกันในขณะที่ทำงานต่างชนิดและต่างระดับกันได้ได้อย่างไร

ตัวอย่างของงานชนิดนี้รวมถึงการจัดลำดับ การเน้นส่วนที่สำคัญที่สุด การจับคู่ตอนต่างๆ การเติมคำแบบโคลส (cloze) การเล่าเรื่องในรูปแบบอื่น ฯลฯ การทำเช่นนี้ทำให้นักเรียนได้เข้าใจเนื้อหาในตำราเรียนที่ยากมากและมีนักเรียนน้อยคนจะเข้าใจได้ เทคนิคของ DARTs จะเป็นหัวใจของการใช้แหล่งข้อมูลเพื่อการกระตุ้นที่ดี ไม่ว่าครูจะรู้จัก “DART” หรือไม่ก็ตาม

ข้าพเจ้าชอบใช้รูปภาพ โดยเฉพาะรูปที่ “ยุ่งๆ” เช่น ของบรอยเกล (Breughel) คำถามที่กระตุ้นผู้เรียนที่ใช้ได้กับรูปภาพเหล่านั้นเริ่มต้นด้วย “มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในแต่ละรูปภาพ” มีหนังสือที่ทั้งเล่มเต็มไปด้วยรูปภาพ บทกวี และความคิดที่ดีๆ ให้ครูในแต่ละวิชา ชื่อ *Double Vision* โดย ไมเคิลกับปีเตอร์ เบนต์ (Michael and Peter Benton, 1990)

แหล่งข้อมูล “หลัก” ที่น่าสนใจอื่นๆ ซึ่งจะเป็น “DART” ได้แก่ แผนที่ วิดีทัศน์ สื่อของจริง (รวมทั้งวีดิทัศน์/รูปภาพจากสื่อของจริง) บทเพลง หรือแม้แต่วลี/คำพูดที่ยกมา (quotation) (เช่น “เสรีภาพ สมภาพ ภราดรภาพ”) ท่านจะใช้ประโยชน์จากกิจกรรมในห้องเรียน และการแสดงผลงานที่ดีๆ อะไรได้บ้าง

ตารางที่ 7.1 แสดงให้เห็นใบงานของ DART ที่ทำมาจากบทละครของเชกสเปียร์

ตาราง 7.1 เชกสเปียร์กล่าวถึงการเจริญเติบโตของคนในประเทศ อังกฤษยุคใหม่ตอนต้น

เชกสเปียร์ มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1564 ถึง 1616 ต่อไปนี้คือสิ่ง
ที่เขากล่าวเกี่ยวกับชีวิตของคนในคริสต์ศตวรรษที่ 16

ตามใจท่าน

ทั้งโลกเปรียบเหมือนโรงละครใหญ่
ชายหญิงไซ้เปรียบเหมือนตัวละครนั้น:
ต่างมียามเข้าออกอยู่เหมือนกัน;
คนหนึ่งนั้นย่อมเล่นตัวนานา,
คือแบ่งเป็นเจ็ดปางอย่างนี้ไซ้.
หนึ่งลูกอ่อนนอนให้อยู่จำๆ
ในวงแขนพี่เลี้ยงกล่อมเกลี้ยงมา
จนกว่าจะสามารถถาจเลี้ยงตน.
สองคือนักเรียนแรกเขียนอ่าน
ถือยามผ่านไปพลางทางพราบน,
หน้าแฉล้มแจ่มปานเพราะสุริยน,
ไปโรงเรียนชอบกลราวทอยคลาน.
สามคือหนุ่มรักสมรเฝ้าถอนใจ
ราวเตาไฟที่เพลิงเร้าเริงผลาญ,
แต่งเพลงยาวชมขนงเจ้านคราญ.
สี่ทหาร เสียงดั่งตึงตึงไป,
และหนดเครากล้ายเลื้อ, เหลื้อจะรัก

เกียรติศักดิ์ มักวิหาปราคาเข้าไป,
 ถลันหาเกียรติยศแม้ที่ใน
 ปากปืนใหญ่ไม่พริ้วหวั่นวิญญา.
 ห้าลูกขุนผู้ใหญ่ไก่อเต็มพุง
 จนท้องตุงตัวอ้วนท้วนหนักหนา
 ตาขมึง, หนองคราเข้าตำรา,
 ชำนาญในกติกาประเพณี.
 ต่อลงมาถึงปางคำรบหก,
 เป็นตลกซุบแสบแสบเต็มที,
 ใส่แว่นตาคาดกระเป๋าทะราดดี,
 ฤๅดินที่เคยใช้เมื่อเยาว์วัย
 ก็หย่อนนัยน์ร่นหลวมสรวมขำเหี้ยว,
 เสียงเคยห้าวกลับเรียวลงไปได้
 รวเสียงเด็ก, ยามสนทนาไป
 เสียงนั้นไซ้แห่งแหบหอบหืดครัน.
 ปางสุดท้าย, ที่หมายจบประวัติ,
 อันเห็นชัดกลับเป็นเด็กอีกแม่นมั่น
 มีแต่หลงลืมไป, อีกไร้พิน,
 ไร้ตา, ไร้สสรพ์ ไร้ทั่วไป.

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงแปล
As You like It เป็นไทย โดยใช้ชื่อเรื่องว่า **ตามใจท่าน**)

คำถามเกี่ยวกับเชกสเปียร์เรื่องวัยต่างๆในอังกฤษยุคใหม่ตอนต้น

(1) วัยทั้งเจ็ดในชีวิตคนของเชกสเปียร์เป็นไปตามลำดับอย่างไร
จัดให้เป็นไปตามลำดับ

หนุ่มรักสมรเฝ้าถอนใจ ราวเตาไฟที่เพลิงร่ำเรงผลาญ	วัยที่หนึ่ง.....
อันเห็นซัดกลับเป็นเด็กอีกแม่นมั่น	วัยที่สอง.....
เป็นตลกซุบแสบแก่เต็มที	วัยที่สาม.....
ลูกขุนผู้ใหญ่ไก่อเต็มพุง จนท้องตุงตัวอ้วนท้วนหนักหนา	วัยที่สี่.....
ลูกอ่อนนอนให้อยู่จำๆ	วัยที่ห้า.....
นักเรียนแรกเขียนอ่าน ถือยามผ่านไปพลางทางพรำบ่น	วัยที่หก.....
ทหาร เสียงดังตึงตึงไป	วัยที่เจ็ด.....

(2) ท่านชอบบทกลอนของเชกสเปียร์ตอนใดมากที่สุด ให้เขียนลงในเนื้อที่ข้างล่างนี้

.....

.....

(3) ให้เขียนหรือวาดภาพทั้งเจ็ดวัยในคริสต์ศตวรรษที่ 20

1	2
3	4
5	6
7	

เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน

เทคโนโลยีทุกประเภทรวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) สร้างความหวาดกลัวและความน่ารังเกียจให้บรรดาครูมานานหลายปี ครูบางคนคิดว่าเทคโนโลยีจะก้าวเข้ามาแทนตน บางคนเพียงแต่ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับเครื่องจักรที่มีแนวโน้มว่าเชื่อถือไม่ได้ สำหรับปัญหาข้อแรก ข้าพเจ้าเพียงแต่จะพูดว่า “เทคโนโลยีจะเข้ามาแทนคนไม่ได้ แต่ ...” สำหรับปัญหาข้อ 2 ข้าพเจ้าจะพูดว่า “ถูกต้อง ขอเพียงแต่ท่านต้องแน่ใจว่าท่านมีบทเรียนอื่นมาใช้สอนแทนในกรณีที่เทคโนโลยีเกิดขัดข้องจนท่านใช้สอนไม่ได้”

เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) จะเข้ามาแทนที่ครูไม่ได้ แต่ทำให้งานของครูเปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศอำนวยความสะดวกให้มากกว่าเป็นเพียงเครื่องพิมพ์ดีดสมัยใหม่ ระบบซีดีรอม (CD ROM systems) ที่มีสารานุกรมทั้งเล่มอยู่ในซีดีเพียงแผ่นเดียว มีวิธีการมากมายในการติดต่อกับระบบข้อมูลทุกชนิดทั่วโลก และพัฒนาการอื่นๆ ที่จะตามมา ทำให้ครูมีโอกาสเปลี่ยนวิธีสอน การเปลี่ยนแปลงที่ไม่น่าประหลาดใจนี้รวมไปถึงความเป็นไปได้ที่จะใช้ปากกา กระดาษ และหนังสือน้อยลง และฝาผนังห้องเรียนจะกลายเป็นสิ่งปิดกั้นการเรียนรู้ที่ไม่สลักสำคัญอีกต่อไป (เช่น นักเรียนและครูจะไม่ต้องออกไปหาข้อมูลอีกต่อไปแล้ว) ข้าพเจ้าคิดว่าการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นทำให้เกิดการสอนที่ทำให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางมีมากขึ้น (more pupil-centred) ด้วยการให้นักเรียนทำ (เดี่ยว หรืองานกลุ่มย่อย) โครงการ หรือทำงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และครูปฏิบัติตนเป็นผู้สอนเสริม (tutors) จะเกิดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้ง่ายขึ้นมาก และทิศทางนี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ครูมัธยมมักไม่เต็มใจรับแนวปฏิบัติที่ดีของครูประถมมาใช้ และยังปล่อยให้ นักเรียนรับผิดชอบความก้าวหน้าของตนเองหลายๆ ด้านตลอดหลักสูตร เหตุผลที่มักยกมาอ้างก็คือ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวข้องกับ “การให้” (imparting) สารสนเทศเฉพาะเรื่องมากเกินไป อันที่จริงเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้ นักเรียนมัธยมเข้าถึงสารสนเทศได้ทุกระดับ และจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในแบบแผนการเรียนรู้สมัยใหม่ ซึ่งผู้สอนไม่ได้ชี้แนะโดยตรง

ครูจะไม่ใช่ส่วนเกินมากไปกว่าที่ครูคณิตศาสตร์มีงานน้อยลง เพราะเครื่องคิดเลข หรือเสียงดนตรีที่บันทึกไว้ทำให้ นักดนตรีที่ยังมีชีวิตอยู่ทุกคนตกงาน งานสอนต่างหากที่เปลี่ยนไป (ยังคงทำให้ครูหวาดหวั่นอยู่นั่นเอง แต่เป็นความหวาดหวั่นที่ต่างไปจากเดิม) เทคโนโลยีส่วนใหญ่

พร้อมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สามารถมองเห็นได้ในที่นี้ สิ่งที่จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงจะต้องเกิดขึ้นกับการเมืองและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา กล่าวโดยสรุป ครูสามารถที่จะหรือควรจะทำอะไร

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้สอน - มีความหลงผิดว่าเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การทำงานเร็วขึ้น อันที่จริงเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้ทำให้การทำงานเร็วขึ้น แต่เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การทำงานเพิ่มขึ้นได้หลายประการ เช่น ถ้าท่านใช้ใบงานจำนวนมาก เทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยทำให้ใบงานนั้นชัดเจนและน่าสนใจขึ้น (ถ้าท่านมีทักษะในการออกแบบ!) และเทคโนโลยีสารสนเทศยังช่วยปรับใบงาน ได้ - ท่านสามารถที่จะเรียบเรียงบทเรียนโดยการตัดทอนสิ่งที่สอนในครั้งแรกไม่ได้ผลลงไป หรือเพิ่มเติมข้อมูลลงไปเล็กน้อย ในทำนองเดียวกันในการวางแผนหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะทำให้การปรับเปลี่ยน การต่อรองและการทบทวนหลักสูตรทำได้ง่ายขึ้น และในการวางแผนหลักสูตรแบบกว้างๆ สามารถจะนำมาเชื่อมโยงกับการวางแผนบทเรียนของครูแต่ละคน เพื่อทำเพิ่มการสอน การทำแผนที่ข้ามหลักสูตรจะสามารถทำได้ง่ายเมื่อนำมาเทียบเคียงกัน สิ่งที่มีประสิทธิผลทั้งหมดนี้ทำได้ด้วยปากกาและน้ำหมึกอย่างแน่นอน สิ่งที่เป็นประโยชน์ก็คือความสามารถที่จะประยุกต์ นำกลับมาใช้ใหม่ และเรียบเรียงอย่างรวดเร็ว เช่น ครูทุกคนในภาควิชาสามารถที่จะเชื่อมโยงการวางแผนหลักสูตรกับการวางแผนบทเรียนได้ และในทางกลับกันเอกสารเหล่านี้สามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุงหลักสูตร เช่นเดียวกันฐานข้อมูลและใบงานที่แจกไป สามารถที่จะควบคุมสต็อกสิ่งของ และทำงบประมาณการใช้ได้ชัดเจนขึ้นและยืดหยุ่นได้มากกว่าเดิม รวมทั้งนำกลับมาใช้ใหม่ได้ แม้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศจะไม่สามารถทำให้การทำงาน “ง่าย” โปรดคิดว่าอะไรที่ทำให้ท่านใช้เวลา

ทำงานมาก - บางทีอาจจะเป็นการจัดเก็บสถิติ การวางแผน การเขียนรายการประเภท การสำรวจสต็อก หรืออื่นๆ - และให้ดูว่าเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถจะทำให้งานง่ายลงในระยะสั้นหรืออย่างน้อยที่สุด ง่ายลงในระยะยาว การเขียนรายงานเกี่ยวกับเด็กจะทำได้เร็วขึ้นถ้าท่านเก็บบันทึกที่ท่านเขียนเมื่อปีที่แล้วไว้ กระบวนการนี้อาจจะเร็วขึ้นอีกหากท่านเขียนเอง (หรือเชื่อมโยงกับคลังคำพูดของภาควิชาหรือของโรงเรียน) เพียงแต่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการพิมพ์ ท่านก็สามารถเขียนประโยคหรือวลีที่ใช้กันทั่วไปทั้งหมด และเรียบเรียงเข้าด้วยกันเป็นของตนเองด้วยวิธีที่น่าสนใจและเพื่อเขียนรายงานที่มีรายละเอียดน่าประทับใจ

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับนักเรียนของท่าน - นักเรียนจะพบว่าตนเองได้รับความสะดวกอย่างใหญ่หลวงด้วยความประณีตของคอมพิวเตอร์ (ผู้ที่ลายมือไม่สวยหรือลายมืออ่านยากมักอาศัยคอมพิวเตอร์ช่วย) การไม่แสดงอารมณ์ใดๆ ของคอมพิวเตอร์ (ไม่แสดงหน้าตา บุตเบี้ยว ไม่ดูต่ำกว่ากล่าว หรือไม่เย้ยหยัน) ความโดดเดี่ยว ในสังคมของคอมพิวเตอร์ (มีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย) หรือโอกาสสำหรับการร่วมมือกันซึ่งเกิดขึ้นได้เพราะคอมพิวเตอร์ คุณสมบัติทั้งหมดนี้ล้วนทำให้นักเรียนได้รับความสะดวกอย่างยิ่ง นักเรียนอาจพัฒนาความภาคภูมิใจในงานของตนเองได้มากขึ้น อาจพัฒนาความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญมากขึ้น (การบ้านที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการพิมพ์ดูมีความสำคัญมากขึ้น) เขาอาจมีความรู้สึกมั่นใจพอที่จะทดลองทำอะไรออกมา (และทำผิดพลาดได้) มากขึ้นกว่าที่ทำโดยไม่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เราไม่ควรแยกเทคโนโลยีสารสนเทศออกจากกิจกรรมอื่นๆ เสียทั้งหมด - ไม่ว่าจะแยกออกมาสอนเป็นวิชาเดียวหรือเป็นหนึ่งตอนของวิชาหนึ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนหนึ่ง

บทเรียนได้อย่างกลมกลืน เช่น ในระหว่างการทำงานโครงการ นักเรียนบางคนใช้คอมพิวเตอร์เป็นที่ปรึกษา ในขณะที่เด็กอื่นๆ ใช้หนังสือหรือถามครูผู้สอน นักเรียนคนหนึ่งอาจใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการพิมพ์ในขณะที่คนอื่นๆ เขียนด้วยมือ สมาชิกคนหนึ่งของนักเรียนแต่ละกลุ่มอาจจะรับผิดชอบในการหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ให้แก่กลุ่ม “จดหมายข่าว” ของชั้นเรียนหรือภาควิชาตลอดภาคเรียน จะทำได้โดยนักเรียนเรียบเรียงชิ้นงานหลายๆ ชิ้นเข้าด้วยกันโดยใช้คอมพิวเตอร์ ข้าพเจ้าจะไม่แนะนำให้หาโปรแกรมพิเศษที่ครอบคลุมทุกกรณี เราจะนำโปรแกรมพื้นฐานของการประมวลผลคำ ฐานข้อมูล ตารางคำนวณ (spreadsheet) การวาดภาพ การสืบค้นข้อมูลโดยใช้ซีดีรอม ฯลฯ มาใช้ตามที่คิดไว้ได้ทุกแผนงาน

การบ้าน

การบ้านเป็นหัวข้อที่ข้าพเจ้าพอใจมาก ในทางปฏิบัติ ทุกวิชาที่สอน ข้าพเจ้าจะไม่สนใจการบ้านหรืออย่างมากที่สุดก็เพียงเอ่ยว่า (“อย่าลืมว่าการบ้านสำคัญอย่างไร”) อันที่จริงข้าพเจ้าคิดว่าเรากำลังถึงความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียนหรือตายได้ด้วยการบ้าน คือ ให้การบ้านโดยคำนึงถึงความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน หรือให้งานที่ไร้เหตุผลทำ หรือไม่ให้ทำการบ้านเสียเลย

โรงเรียนส่วนใหญ่พยายามให้นักเรียนทำการบ้านและให้ครูให้การบ้านมากๆ การบ้านถูกใช้เป็นส่วนเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียน ส่งเสริมยุทธวิธีการเรียนรู้โดยอิสระ เองงานที่ทำในชั้นเรียนไม่เสร็จไปทำต่อที่บ้าน ใช้เป็นการลงโทษเด็ก ให้ทางบ้านหรือครอบครัวมีส่วนร่วมในการศึกษา ใช้ทำวิจัยสำหรับรายวิชา GCSE (General Certificate of Education - ประกาศนียบัตรทั่วไปสำหรับมัธยมศึกษา) ที่ลงเรียนในชั้น

และยังใช้เพื่อปฏิบัติอีกหลายอย่างให้สำเร็จผล แต่ดูเหมือนว่าครูใช้เวลาในการพิจารณา การวางแผน และการส่งเสริมการบ้านน้อยกว่าการใช้เวลาสอนในชั้น ยังไม่มีการทำวิจัยมากนักว่าครูทำอะไร อย่างไร และจะสามารถวางแผนการบ้าน (เช่นเดียวกับงานที่สอนในชั้น) ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่แตกต่างกันได้อย่างไร รวมทั้งให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการทำงานที่ดี

เมื่อไม่นานมานี้ มีการริเริ่มที่ยิ่งใหญ่ เพื่อสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียน (ดังที่ได้เคยทำมาแล้วในอดีต) คณะกรรมการบริการสังคม (มิใช่คณะกรรมการด้านการศึกษา) ในสเตรทไคลด์ (Strathclyde) ได้ให้เงินทุนสนับสนุนโครงการการศึกษาหลายโรงเรียนตั้งแต่ค.ศ. 1990 เพื่อใช้ในโครงการต่อต้านการตัดสิทธิ์ โดยพยายามที่จะขจัดสิ่งที่เห็นว่าเป็นวงจรของการตัดสิทธิ์ ซึ่งทำให้นักเรียนในพื้นที่ยากจนมักจะมีผลการเรียนล้มเหลวเนื่องจากขาดแหล่งข้อมูลในการเรียนที่ดีที่บ้าน ในเวลาเดียวกันนั้น ที่อังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ Prince's Trust ได้ทำงานร่วมกับ LEAs โดยตั้งโครงการที่คล้ายคลึงกัน ในหลายสิบโครงการที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่มีโครงการใดที่ทำอะไรเหมือนกันเลย บางโครงการใช้เงินจ้างครูให้ทำงานใน 4-6 ชมรม เพื่อทำงานหลังเวลาเลิกเรียน บางโครงการจ้างคณะทำงานให้เปิดห้องสมุดเพื่อบริการนักเรียนก่อนเวลาเข้าเรียนและช่วงพักกลางวัน บางโครงการจัดให้มีการทบทวนรายวิชาในวันหยุดสุดสัปดาห์ บางโครงการ เช่น แคมเดนและเบลฟาสต์ (Camden and Belfast) จัดตั้งห้องสำหรับศึกษาค้นคว้า (study rooms) ภายนอกโรงเรียน แต่ใกล้กับที่อยู่อาศัยของนักเรียนมี “โครงการ” มากมายเท่าที่จะมีได้ และโรงเรียนแต่ละแห่งหลายโรงเรียนทำโครงการที่คล้ายคลึงกันติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายปี ซึ่งไม่ตรงตามความคิดริเริ่มของสเตรทไคลด์ และ Prince's Trust แต่สิ่งที่เหมือนกันก็คือความเชื่อที่ว่าควรทำให้

การบ้านเป็นประเด็นที่สำคัญทางการศึกษา และเมื่อท่านได้เริ่มโครงการใดโครงการหนึ่งแล้ว ทั้งโรงเรียนจะมีโอกาสกล่าวถึงยุทธวิธีการสอนหรือการให้การบ้านของโรงเรียน และความสัมพันธ์ของโรงเรียนที่มีต่อบ้าน ครอบครัว หรือผู้ปกครองนักเรียน

คำพูดเกี่ยวกับการบ้านที่ยกมาเพียงเล็กน้อยข้างล่างนี้อาจจะมีประโยชน์ต่อท่านบ้าง

“ถึงแม้นักเรียนร้อยละ 50 จะบอกว่าชอบมาโรงเรียน แต่นักเรียนที่ชอบทำการบ้าน มีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น” (TES, พฤศจิกายน 1987)

“ความสำเร็จของการบ้านสัมพันธ์กับคุณภาพมากกว่าปริมาณของการบ้านที่ให้” (DES, 1987)

“การบ้านที่ครูให้นักเรียนอย่างเหมาะสมในช่วง 5 ปีขณะที่เรียนระดับมัธยม จะเท่ากับการเรียนเต็มเวลาอย่างน้อยที่สุดหนึ่งปีการศึกษา” (Hargreaves, 1984)

“นโยบายและ/หรือวิธีการปฏิบัติที่ไม่ดี ทำให้การให้การบ้านขยายช่องว่างแห่งความมีประสิทธิภาพระหว่างเด็กที่มีโอกาสดีกับเด็กที่ด้อยโอกาส” (Hargreaves, 1984)

“จากการศึกษา ปรากฏว่าครูให้การบ้านเมื่อจบบทเรียน ร้อยละ 94 ครูให้การบ้านหลังจากระงับหมดเวลาดังขึ้น ร้อยละ 50

และครูให้การบ้านขณะที่ระงัดหมดเวลากำลังดังอยู่ ร้อยละ 9”
(MacBeath and Turner, 1990)

แบบฝึกหัดที่ดีอันหนึ่งสำหรับครูคือ การคิด “รายการ” การบ้าน (“menu” of homework) ของนักเรียนออกมาเป็นรายสัปดาห์ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างทางด้านความสามารถของผู้เรียน และมีเป้าหมายที่ดีเลิศครอบคลุมทุกรายวิชา และจากนั้นจึงนำสิ่งที่คิดนี้ไปเปรียบเทียบกับรายการที่แท้จริง (โดยถามนักเรียน) แบบฝึกหัดอื่นๆ ประกอบด้วย การเขียนคำแนะนำครูว่าจะให้การบ้านที่แสดงให้เห็นความแตกต่างทางด้านความสามารถของผู้เรียนได้ดีได้อย่างไร หรือคำแนะนำที่ให้นักเรียนทราบวิธีจัดระบบการบ้าน หรือคำแนะนำที่ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนทราบว่า เหตุใดการบ้านจึงมีความสำคัญและจะช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างไร (หนังสือบางเล่มที่ข้าพเจ้าชอบเกี่ยวกับการบ้านมีอยู่ในบทที่ 14)

บทที่ 8

การสื่อสารในชั้นเรียน

คำนำ

การสอนและการเรียนทำได้ด้วยการสื่อสาร - ส่วนใหญ่ด้วยการพูด ฟัง อ่าน และเขียน บทนี้จะกล่าวถึงทักษะบางประการที่ใช้ในการสอน เริ่มต้นด้วยการฟัง ส่วนหนึ่งเนื่องจากทั้งครูและนักเรียนใช้ทักษะนี้น้อยเกินไป เราได้ยิน แต่พวกเราไม่ค่อยได้ฟัง แม้จะสอนมาเป็นเวลาหลายปี ข้าพเจ้าเองได้ตระหนักถึงคุณค่าของการฟังต่อเมื่อได้เข้าเรียนวิชาให้คำปรึกษา ครูที่ตั้งใจฟังนักเรียนอย่างดีจะช่วยให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นที่เขาไม่ได้ตระหนักหรือรู้สึกมาก่อน ครูสามารถช่วยนักเรียนที่ตนสอนในเรื่องทักษะการฟังได้เช่นกัน

การพูดเป็นองค์ประกอบหลักในชั้นเรียน แต่เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยจะได้รับความดูแลและไม่ใคร่มีการประเมินกัน ในตอนที่กล่าวถึงงานปากเปล่า (oral work) จะมีคำแนะนำเกี่ยวกับการพูด รวมไปถึง “คำถามที่ไม่กระชับ” และวิธีประเมินการพูด มีโครงการการพูดแห่งชาติ และอุปกรณ์การฝึกมากมายที่ทางโครงการได้ทำออกมาเกี่ยวกับเรื่องนี้อีกมาก

หลังจากกล่าวถึงการเขียนอย่างสั้นๆ ซึ่งจะเสริมด้วยเรื่องการแสดงผลงานและใบงานในบทที่ 12 บทนี้จะจบลงด้วยการสอนเด็กที่รู้สองภาษา หลายโรงเรียนอาจจะมีนักเรียนที่รู้สองภาษาสองสามคนหรือ

ไม่มีเลย แต่หลักการที่กล่าวถึงในที่นี้อาจจะช่วยครูได้ เด็กทุกคนต้องเรียน “ภาษาของโรงเรียน” และครูที่ไวต่อวิธีการเรียนรู้ภาษา (ใดๆ) เท่านั้นจะได้ประโยชน์มาก

การฟัง

การที่จะให้คำแนะนำอย่างชัดเจนว่าจะต้อง “ฟังอย่างไร” เป็นการไม่เหมาะสม แต่เราสามารถเพิ่มความตระหนักต่อการตอบสนองการฟังในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นไปได้ และอธิบายได้ว่าเราใช้การโต้ตอบเช่นนั้นอย่างไรและด้วยเหตุผลใด

แบบฝึกหัดหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะการฟังก็คือการให้จับคู่ทำงาน โดยฝ่ายหนึ่งตั้งประเด็นให้อีกฝ่ายหนึ่งพูดเกี่ยวกับสิ่งที่นำเสนอใจ (เช่น จะทำอย่างไร ถ้าโชคดีได้รับรางวัลถึง 10,000 ปอนด์) และให้อีกฝ่ายหนึ่งฟังอย่างตั้งใจในตอนแรก และค่อยๆ ลดความสนใจลงเป็นลำดับ ทั้งนี้ต้องแยกอธิบายอย่างสั้นๆ ให้ผู้พูดและผู้ฟังก่อนที่จะลงมือทำการพูดคุยหลังจากทำกิจกรรมเสร็จจะทำให้ผู้เรียนทุกคน สามารถบอกคุณสมบัติของผู้ฟังที่ดีและไม่ดีได้

การตอบสนองการฟังด้วยวาจาที่พบบ่อยมีสี่ประการดังนี้ คือ ผู้ฟังที่ดีอาจออกเสียงอะไรบางอย่าง เช่น “อืมม” (mmm) เสียงที่ไม่มี ความหมายเช่นนั้นแสดงให้เห็นว่าเรากำลังฟังอยู่ และช่วยให้การพูดดำเนินต่อไปด้วยการให้กำลังใจให้ผู้พูดพูดต่อไป

ผู้ฟังที่ดีจะพูดแสดงความเห็นใจ เช่น “ตายจริง ไม่ดีเลยนะ” หรือ “ถูกแล้วละ ทำต่อไปเถอะ” หรือ “น่าสนใจจัง” วลีเหล่านี้จะช่วยให้กำลังใจผู้พูด แสดงให้เห็นว่าเรากำลังคิดตามสิ่งที่เขาพูดอยู่

รูปแบบของการฟังอีกอย่างหนึ่งคือ การซักถาม - พยายามหาว่าสิ่งที่ผู้พูดหมายถึงอะไร การ “อ๋อ” หรือ “อ้อ” ด้วยคำถาม อาจจะนำมาใช้เวลาที่

เราต้องการฟังสิ่งที่พูดได้ชัดเจนขึ้น หรือช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ในหัวข้อที่กำลังพูด หรือนำผู้พูดกลับเข้าสู่ประเด็นสำคัญ การตอบสนองอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยได้มากคือ การสรุปในสิ่งที่ได้พูดไปแล้ว เช่น

นักเรียน: ผมคิดว่าพระเจ้าฮาโรลด์คงจะสับสนนิดหน่อยนะครับ
ครู: พระองค์คงคิดไม่ออกว่าจะทำอะไรต่อไป

การพูดสะท้อนเช่นนี้จะช่วยตรวจสอบความหมายของข้อความที่พูดออกมา และช่วยให้ผู้พูดได้คิดว่าความหมายนั้นคืออะไร และยังเป็น การเสริมกำลังใจ หรือให้ผู้พูดไม่ “จนคำพูด” เมื่อครู (หรือผู้ฟัง) ไม่ทราบว่าจะพูดอะไรต่อไปอีก

ต่อไปนี่คือการบรรยาย “อารมณ์” ของการฟัง (นำมาจากหน่วยงานแนะแนว) ซึ่งครูและนักเรียนอาจจะเห็นว่าน่าสนใจ

คุณไม่ฟังฉันพูดเมื่อ...

คุณไม่สนใจฉัน และคุณไม่สนใจฉันเลยจนกว่าคุณจะรู้ว่าฉันมีอะไรที่น่าสนใจ

คุณพูดว่าคุณเข้าใจฉันก่อนที่จะรู้จักฉันดีพอเสียอีก

คุณมีคำตอบให้ปัญหาของฉันก่อนที่จะฉันจะเล่าให้คุณฟังจนจบว่าปัญหาของฉันคืออะไร

คุณพูดตบตบตอนที่ฉันจะพูดจบ

คุณรู้สึกอึดอัดกับไวยากรณ์และสำเนียงของฉัน

คุณสื่อสารกับคนอื่นๆ ในห้อง แต่เมินเฉยกับฉัน

คุณไม่สนใจจะบอกอะไรฉัน หรือต้องการที่จะชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของฉัน

คุณกำลังพยายามค้นหารายละเอียดทั้งหมด โดยไม่ใส่ใจกับความรู้สึกที่อยู่เบื้องหลังคำพูด

คุณรู้สึกว่าปัญหาของฉันน่ารำคาญ คุณจึงหลีกเลี่ยงปัญหานั้นเสีย

คุณต้องการประสบความสำเร็จ

คุณเล่าประสบการณ์ของตนเองจนทำให้ฉันรู้สึกว่าประสบการณ์ของฉันดูไร้ความหมาย

คุณฟังฉันพูดเมื่อ...

คุณพยายามเข้าใจฉันจริงๆ เมื่อฉันพูดเรื่องไร้สาระ

คุณจับแง่ความเห็นของฉันได้เมื่อมันขัดกับความเชื่อที่ตรงไปตรงมาของคุณ

คุณไม่เล่าเรื่องชั้นที่คุณเกือบจะเล่าให้ฉันฟัง เมื่อฉันขอความช่วยเหลือคุณในเรื่องงาน

คุณไม่เกียติฉันตัดสินใจเอง แม้เมื่อคุณรู้สึกว่าฉันทำผิดไป

คุณไม่ยอมรับปัญหาไปจากฉัน แต่วางใจให้ฉันจัดการกับปัญหานั้นด้วยวิธีการของตนเอง

คุณเปิดโอกาสให้ฉันค้นหาความผิดพลาดบางประการด้วยตนเอง และใช้เวลาพอที่จะคิดว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับฉัน

การพูด

ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวในเรื่องการพูด แต่ทั้งครูและนักเรียนจะฝึกการพูดเพื่อช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพได้ สำหรับครูนั้น ข้าพเจ้าขอแนะนำให้บันทึกเสียงบทเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์วิธีที่ท่านและนักเรียนใช้เสียง การเปิดโอกาสในการฝึกฝนจะช่วยให้ท่านได้พัฒนาเทคนิคการตั้งคำถามแบบ “ปลายเปิด” คือ คำถามที่ไม่ได้มีคำตอบเพียง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

ผู้พูดที่ดีอาจจะต้องคิดอย่างรอบคอบด้วยว่าน้ำเสียงของคำถามหรือสำเนียงสูงต่ำฟังดูเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแบบฝึกหัด จึงใช้รายการคำ (เช่น นุ่มนวล แหบท้าว กระตือรือร้น เบื่อ เห็นอกเห็นใจ เหนื่อย โกรธ เชื่อเชียว) และทำงานร่วมกันเป็นคู่ โดยให้ฝ่ายหนึ่งพูดว่า “ผมขอเริ่มบทเรียนเดี๋ยวนี้นะ” โดยใช้สำเนียงอย่างใดอย่างหนึ่งในรายการข้างต้น แล้วให้ผู้ฟังเดาว่าผู้พูดตั้งใจพูดในลักษณะใด

จากนั้นจึงสลับเปลี่ยนบทบาทในระหว่างคู่ฝึกให้ผู้พูดถ้อยคำแบบเปิดหลายๆ แบบ เพื่อดูว่าอารมณ์ใดง่ายหรือยากต่อการแสดงออกอารมณ์ใด จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดได้ง่าย และอารมณ์ใดที่พูดแล้วผู้ฟังเดาได้ง่าย ท่านรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ฟังคำพูดที่ดังมากๆ หรือนุ่มนวลมากๆ การส่งเสียงตะโกนจะได้รับผลน้อยมาก ยกเว้นแต่ทำให้ครูเจ็บคอ ถ้านักเรียนไม่ฟังเวลาที่ท่านพูดอย่างนุ่มนวลเสียแล้ว ก็จะไม่ฟังอยู่ดีเมื่อท่านพูดเสียงดังขึ้น ให้ลองพยายามลดเสียงพูดลงเมื่อถึงตอนสำคัญ ท่านอาจประหลาดใจว่านักเรียนสนใจฟังมากขึ้นกว่าเดิม

เมื่อเผชิญหน้ากัน ภาษากายมีบทบาทสำคัญมาก ลองจินตนาการว่าท่านอยู่บนรถโดยสารประจำทางที่เกือบบ่วง แล้วคนแปลกหน้าก็ขึ้นมา นั่งติดกับท่าน บางทีท่านอาจจะรู้สึกกลัว - เขาอาจจะรุกเข้ามาในอาณาเขตของท่าน - แต่ถ้ามีผู้โดยสารเกือบเต็มคันรถท่านจะไม่กลัว ความรู้สึกในเรื่องอาณาเขตอาจจะลดน้อยลง หากเพื่อนของท่านสักคนก้าวขึ้น มาบนรถคันนั้น จะไม่มีความสำคัญเลยว่าจะมีผู้โดยสารเต็มคันรถหรือไม่ - ท่านอาจจะเป็นฝ่ายเชิญชวนให้เขานั่งใกล้ท่านเอง แต่ถ้าหากใจของท่านกำลังหมกมุ่นอยู่กับปัญหาซับซ้อนที่บ้านหรือที่ทำงาน คนเหล่านั้นอาจจะเข้ามารบกวนความเป็นส่วนตัว และท่านไม่อยากจะเขามาใกล้ๆ ท่านที่สำคัญเราต้องตระหนักว่า นักเรียนจะคำนึงถึงภาษากายของเราอย่างไร ถ้าครูเข้า

ใกล้นักเรียนมากเกินไป อาจจะเป็นการข่มขู่ ทำให้นักเรียนไม่กล้า
สบตาครูเวลาพูดและอาจจะหยุดพูดไปเลยก็ได้

การตอบคำถามที่ตอบยาก

นักเรียนทั้งหลายมักจะขึ้นชื่อในเรื่องถามครูด้วยคำถามเป็นๆ
นำคำถามหรือวาทะโดยเฉพาะกับครูใหม่ ให้ลองฝึกตอบคำถามบางส่วน
ต่อไปนี้ เพื่อที่ว่าทำไมแต่ละคำถามจึงตอบได้ยากและนำคำถามด้วย
ซ้ำเจ้าได้ให้ตัวอย่างของคำตอบไว้ส่วนหนึ่ง แต่คงไม่ใช่คำตอบที่ดี
ทั้งหมดและอาจจะไม่เหมาะกับครูทุกคนอย่างแน่นอน

“ครูอายุเท่าไรแล้วคะ”

“เรามาคุยเรื่องงานที่จะทำกันเถอะ - เพราะนี่คือเหตุผลว่าทำไมเราจึงมา
โรงเรียน”

“(ทำไม่ล่ะ) มันสำคัญนักหรือ (สำหรับเธอ)”

“ก็อายุมากขึ้นเรื่อยๆ ทุกนาที่”

“ก็อายุมากพอที่จะรู้ว่าเธอควรลงมือทำงานชิ้นนี้ได้แล้ว”

“คุณครูเคยไปเที่ยวพักผ่อนตอนวันหยุดไหมครับ”

“เคย แต่ตอนนี้กลับมาทำงานแล้วไง”

“ดูเธอสนใจเรื่องวันหยุด เธอชอบการเดินทางไหม”

“เธอเรียนภูมิศาสตร์ได้ดีไหม”

“ถามทำไม มันสำคัญมากนักหรือ เธอถึงได้อยากรู้”

“ครูครับ ผมขอยืมเงินค่ารถเมล์กลับบ้านได้ไหมครับ เงินผมหมดพอดี”

“ไม่ได้หรอก มันเป็นกฎของโรงเรียน เราไม่ให้ยืมเงินกัน”

“เธอไปขอยืมเงินจากที่อื่นได้ไหม”

“ทำไมเงินหมดล่ะ” (เด็กพวกนั้นอาจถูกข่มขู่เอาเงินไป)

“อะไรนะ มายืมเงินที่เขาจ่ายค่าสอนพวกเธอจากครูนะหรือ”

“ครูขา ครูมีแฟนหรือยังคะ / ครูครับ ครูมีแฟนหรือยังครับ” (และคำถามอื่นๆ เช่น “ครูเป็นเกย์หรือเปล่าคะ”)

“ครูจะไม่มีเวลาหาแฟนได้เลยถ้าเราไม่เริ่มงานชิ้นนี้กัน”

“ครูจะไม่ถามเรื่องส่วนตัวของเธอเลยถ้าเธอไม่ถามเรื่องส่วนตัวของครู”

“ครูขา ครูเป็นเพื่อนหนูได้ไหมคะ”

“โรงเรียนนี้อยู่ที่นี้เสมอ พร้อมทั้งจะช่วยหนูตลอดเวลานะ”

“พรุ่งนี้ที่โรงเรียนหนูจะสนุกมากเลยใช่ไหมคะ”

“ครูก็หวังว่าจะเป็นอย่างนั้น ดิฉันที่ครูได้ยินเธอพูดอะไรในทางบวก”

“นั่นเป็นสิ่งที่เธอหวังอยู่ใช่ไหม”

“ทำไมเธอถึงเป็นห่วงเรื่องวันพรุ่งนี้นักล่ะ”

“ครูต้องการให้ผมผิดหวัง ใช่ไหมฮะ”

“ครูไม่ต้องการทำเช่นนั้นเลยนะ”

“ไม่หรอก เธอกำลังผิดหวังเรื่องอะไรล่ะ”

“อะไรที่ทำให้เธอผิดหวังมากที่สุด”

“ครูเป็นครูฝึกสอนหรือเปล่าคะ”

(ถ้าท่านเป็นครูฝึกสอน:) “ครูสอนนักเรียนมาหลายปี แต่ตอนนี้ครูกำลังเรียนอยู่ ใช่แล้ว ครูเป็นครูฝึกสอน”

“ครูไม่ฉลาดมาก ไซ้ไหมคะ”

“คงจะไม่หรอกนะ แต่ครูกำลังพยายามทำให้ดีที่สุด” (ให้ดูคำว่า “การเก็บความรู้สึกไว้ในใจ” (fogging) ในหัวข้อการขมเหงะรังแกกันด้วย)

“ครูชอบพรรคการเมืองไหน (นับถือศาสนาอะไร) ค่ะ”

“ครูไม่ชอบพูดเรื่องการเมือง หรือศาสนา มันขัดจังหวะการสอนของครู”

การวัดผลงานที่ทำแบบปากเปล่า

งานที่นักเรียนทำปากเปล่าหลายรูปแบบรวมทั้งการวัดผลแบบปากเปล่า (ซึ่งยึดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรแห่งชาติและระดับต่างๆ - National Curriculum Attainment Targets and Levels) จะทำให้นักเรียนได้แสดงออกถึงระดับทักษะที่แตกต่างไปจากการแสดงออกในงานเขียน ดังนั้น ยุทธวิธีการให้ทำงานแบบปากเปล่าจะช่วยในการจำแนกระดับของทักษะได้มาก คนเรามีระดับของทักษะการอ่าน เขียน พูดและฟังที่ต่างกัน งานพูด/ฟังที่ดีจะทำให้ทักษะต่างๆ ปรากฏออกมา ท่านใช้สิ่งต่อไปนี้บ้างหรือไม่ในชั้นเรียน เช่น การโต้ว่าที่ การนำเสนอผลงาน การจัดการการสอนให้ถามตอบ การสัมภาษณ์ การใช้บทบาทสมมุติ การอ่านออกเสียง การอภิปราย การผลิต (และฟัง) รายการวิทยุหรือรายการโทรทัศน์ การสอบย่อย/ การสอบสั้นๆ ด้วยการพูด ฯลฯ

การเขียน

ภาษาเขียนเป็นสิ่งที่ครูต้องให้ความสำคัญเช่นเดียวกับภาษาพูด เรื่องนี้กลายเป็นประเด็นทางการเมืองเมื่อไม่นานมานี้ แม้จะยังไม่ชัดเจนว่า นักการเมืองต้องการอะไรนอกเหนือไปจาก “มาตรฐานระดับสูง” การโต้แย้งเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแห่งชาติกำลังได้รับผลกระทบ

อย่างมาก รายงานถูกเปลี่ยนแปลงหรือถูกระงับ คำแนะนำถูกยกเลิกเสียต่อไปนี้เป็นเพียงประเด็นกว้างๆ บางประเด็น

ทักษะการเขียนของท่านพัฒนาได้ตลอดชีวิต บางทีครูระดับมัธยมต้นตำหนิครูระดับประถมว่าไม่สอนให้นักเรียน “เขียนให้ถูก” บางครั้งครูประถมก็ตำหนิครูอนุบาล และครูอนุบาลก็ตำหนิบิดามารดาของนักเรียน การตำหนิไม่ทำให้ใครดีขึ้นได้ ทักษะการเขียนจะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นได้เสมอ ตราบเท่าที่ครูพยายามจะพัฒนานักเรียน กล่าวคือ อย่าคิดว่าสายเกินไปที่จะช่วยนักเรียนในเรื่องทักษะการเขียน การตำหนิไม่ควรมีเลย

เช่นเดียวกับการเรียนสาขาวิชาอื่นๆ ครูทั้งหลายควรให้ตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนในเรื่องการเขียนรวมถึงการเขียนกระดานดำ เอกสารที่แจกให้ผู้เรียน ใบงาน และแผ่นโปสเตอร์ โดยทั่วไปให้ปฏิบัติตามกฎที่ท่านตั้งไว้ให้นักเรียนปฏิบัติ (มีคำแนะนำอีกมากในตอนที่เกี่ยวข้องกับนิทรรศการในบทที่ 12)

กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและใช้หลักการเขียนที่หลากหลายสำหรับจุดประสงค์ที่แตกต่างกันตัวอย่างนี้รวมไปถึงหลักการเขียนในหนังสือพิมพ์ (รวมทั้งลีลาการเขียนพาดหัวข่าวที่มีวิธีการเขียนเฉพาะแบบ) การเขียนป้ายประกาศและโฆษณา การเขียนบทสนทนา การเขียนจดหมาย การเขียนบันทึกประจำวัน การเขียนความเรียงทางวิชาการ ฯลฯ “ความเรียง” (essay) เคยเป็นมาตรฐานในการวัดทักษะทางด้านวิชาการ แม้ว่าเมื่อไม่นานมานี้จะไม่ค่อยมีใช้กันแล้ว GCSE หรือนักเรียนระดับ A (A Level students) มักจำเป็นต้องใช้เวลาในเรื่อง “ความเรียง” เป็นอันมาก เพราะส่วนใหญ่ได้เคยเขียนมาเพียงเล็กน้อยหรือไม่เคยเขียนมาก่อนเลย) แนวโน้มที่ไม่ค่อยดีคือ มีหลายวิชาที่นักเรียนได้เขียนประโยคเดียวๆ หรือเขียนเพียงคำเดียวเท่านั้น เหตุผลที่ครูทำ

เช่นนั้นเพื่อให้คำถามง่ายเข้า โดยแบ่งประโยคออกไป แต่แท้ที่จริงแล้วนักเรียนยังต้องการประสบการณ์ (ความพยายาม) ในเรื่องการเขียนที่ยากกว่านั้น พวกเขายังต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำอีกมาก ยังมีอีกหลายวิธีที่จะช่วยส่งเสริมให้การเขียนมีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้เห็นเค้าโครงของประเด็นทั้งหมด ในการเขียนเกี่ยวกับหัวข้อใดๆ ก็ตามจะมีความคิดรวบยอดสำคัญ (key concept) โยงไปสู่หัวข้อนั้น การแสดงออกซึ่งความคิดรวบยอดสำคัญเหล่านี้พร้อมทั้งให้คำจำกัดความ จะทำให้นักเรียนทุกคนได้ตระหนักว่าอะไรคือจุดเด่นของหัวข้อที่ตนกำลังเขียนอยู่ บางโรงเรียนมีบันทึกประจำวันเกี่ยวกับภาษา - เป็นสมุดเล่มเล็กซึ่งนักเรียนจะเขียนใจความสำคัญ คำที่สะกดยาก หรือคำที่น่าสนใจลงไป แล้วโรงเรียนจะพิมพ์ออกมาให้เป็นแนวทางในการเขียน หรือนำเสนอผลงาน (ถ้าท่านคิดว่าสิ่งนี้เป็นเรื่อง “เด็กเกินไป” จงจำไว้อย่างหนึ่งว่าหนังสือเล่มนี้รวมรายการของใจความสำคัญ และคำจำกัดความของใจความสำคัญไว้ จะไม่มีวันสายเกินไปถ้าท่านคิดจะทำ)

การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนในเรื่องการเขียน ทำได้โดยการตรวจสอบสมุดที่นักเรียนทำงาน การให้คำแนะนำอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเป็นสิ่งจำเป็นมาก ดังที่จะอธิบายในตอนที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน (บทที่ 11) โรงเรียนหรือภาควิชาควรมีแนวทางในเรื่องนี้

การสอนผู้เรียนที่พูดได้สองภาษาและผู้เรียนที่พูดได้หลายภาษา

มีนักเรียนจำนวนมากในโรงเรียนที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษา (เมื่อ ค.ศ. 1992 ที่โรงเรียนชุมชนแคมเดนใต้ มีนักเรียนชั้นปีที่ 7 เพียงร้อยละ 35 ที่พูดภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียวเท่านั้น) ขอบเขตของภาษาที่นักเรียนพูดและเขียนแสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์ที่จำเป็นต้องใช้ทักษะ ความเข้มแข็งหรือ

ความกล้าหาญของการเรียนเป็นอันมาก (ดังที่นักเรียนหลายคนได้พยายามที่จะพูดสองภาษาแต่ล้มเหลว) และเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่ดีของโรงเรียน แต่ถ้านักเรียนคนใดยังใช้ภาษาอังกฤษในบริบทต่างๆ ที่ได้รับประสบการณ์จากทางโรงเรียนได้ไม่คล่อง โรงเรียนก็ต้องพิจารณาช่วยเหลือนักเรียนผู้นั้นให้ดีที่สุดควบคู่ไปกับนักเรียนอื่นๆ ที่ใช้ภาษาได้คล่องแคล่วกว่า

คำว่า “ผู้เรียนที่รู้สองภาษา” ที่ใช้กันโดยทั่วไป หมายถึงนักเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องและภาษาแรกหรือภาษาแม่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษตามหลักวิชาแล้ว สิ่งนี้ไม่ใช่ความหมายของ “สองภาษา” การรู้สองภาษาที่แท้จริงมีความหมายว่าใช้ภาษาทั้งสองได้อย่างคล่องแคล่ว มีใช้คล่องเพียงภาษาเดียว แต่ในที่นี้คำว่า “สองภาษา” จะใช้ในความหมายแรก ควรสังเกตว่าผู้พูดภาษาอังกฤษได้เพียงภาษาเดียวจำนวนมาก (ทั้งนักเรียนและครู) จะไม่คล่องแคล่วในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งหมด

ไม่ว่าคำจำกัดความของการรู้สองภาษาและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาจะเป็นอย่างไร มียุทธวิธีที่จะช่วยได้เมื่อต้องสอนคนเหล่านั้นในสามขั้นตอนแรกของการเรียนภาษาอังกฤษ ระดับของผู้เรียนที่ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงต่อไปนี้ได้ดัดแปลงมาจากงานของฮิลารี เฮสเตอร์ (Hilary Hester) และหน่วยงานเพื่อบริการการพัฒนาทางภาษาของแคมเดน (the Camden Language Development Service)

สำหรับผู้เรียนในระดับที่ 1 ซึ่งยังไม่พร้อมต่อภาษาอังกฤษ ปลอ่ยให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนอื่นๆ โดยอาจไม่ต้องพูด แต่ให้ใช้ท่าทางเพื่อสื่อความหมาย หรือให้ “เลียนเสียง” คำหรือวลีของนักเรียนคนอื่นๆ ฯลฯ

ผู้เรียนในระดับที่ 2 ซึ่งค่อยๆ คืบกับภาษาอังกฤษ จะพัฒนาความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาอังกฤษด้วยการจับคู่พูดบทสนทนา จะสนใจที่จะสื่อสารความหมายมากกว่า “การพูดให้ถูกต้อง” จะเพิ่มการควบคุมตนเองในเรื่องการใช้กาล (tenses) ในภาษาอังกฤษ รู้คำศัพท์ประเภทคำนามมากขึ้น และเริ่มใช้คำคุณศัพท์เข้าไปขยายความ และใช้คำกริยาวิเศษณ์อย่างง่ายๆ ได้ เริ่มเขียนเรื่องราวง่าย ๆ ได้ แต่ยังคงต้องการความช่วยเหลืออีกมากหากต้องการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนให้ได้ดี

ผู้เรียนในระดับที่ 3 จะเกิดความเชื่อมั่นเช่นเดียวกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษคนหนึ่ง มีความเชื่อมั่นอย่างสูงในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ด้านสังคมมากที่สุด แต่อาจจะต้องการความช่วยเหลือเมื่อพบรูปแบบของภาษาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์พิเศษเฉพาะอย่างอื่น พัฒนาความเข้าใจในเรื่องการใช้คำอุปมาอุปไมย และการใช้คำพ้องเสียงที่มีความหมายต่างกัน เพิ่มความเชื่อมั่นในระบบของคำกริยา ระบบคำสรรพนาม และโครงสร้างประโยค การออกเสียงอาจจะใกล้เคียงกับผู้พูดภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียว

ผู้เรียนในระดับที่ 4 หมายถึงผู้เรียนที่ใช้สองภาษาซึ่งใช้ภาษาอังกฤษที่มีอยู่ตามหลักสูตรได้ประสบความสำเร็จโดยไม่ต้องการความช่วยเหลือใดๆ

คำแนะนำที่จะให้ต่อไปนี้ข้าพเจ้าได้ทดลองใช้กับนักเรียนของตนเองแล้วกลุ่มหนึ่ง เป็นชั้นปีที่ 8 มีนักเรียน 21 คน นักเรียน 2 คนเป็นผู้เรียนในระดับที่ 1 นักเรียน 9 คนเป็นผู้เรียนในระดับที่ 2 นักเรียน 3 คนเป็นผู้เรียนในระดับที่ 3 นักเรียน 2 คนอยู่ในระดับที่ 4 ที่เหลืออีก 5 คนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก การเรียนในชั้นเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ยุคกลางเป็นไปได้ด้วยดี ด้วยการช่วยเหลือที่วางแผนเป็นอย่างดีและ

การมอบงานให้ทำหลายชิ้น (บังเอิญที่คำแนะนำนี้สัมพันธ์กับคำแนะนำทุกประการเกี่ยวกับชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกัน จึงไม่น่าประหลาดใจนัก!)

นักเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ — ทักษะคิดและแรงจูงใจ ผู้เรียนที่เกิดความรู้สึกผ่อนคลายและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสำคัญยิ่งกว่าการรู้กฎไวยากรณ์มาก ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากที่สุดจากผู้ที่เขาร่วมทำงานด้วยและกลุ่มเพื่อนที่เหมือนเขา ดังนั้นการทำงานกลุ่มจึงเป็นสิ่งจำเป็น - กลุ่มสองคน (เช่น ให้อ่านเป็นคู่ และเติมข้อความในแผนภูมิ) กลุ่มสี่คน (เช่น กิจกรรมบ้าน-ผู้เชี่ยวชาญ-บ้าน หรือบทบาทสมมุติที่มีคนจำนวนน้อย) ส่วนกิจกรรมในกลุ่มใหญ่จะมีข้อมูลที่แบ่งกันออกไป จัดกิจกรรมให้ผสมผสานกันไป ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟังและการพูด รวมทั้งกระบวนการประเมินผลโดยใช้เทคนิคของ DART ทุกชนิด - กิจกรรมโดยตรงที่สัมพันธ์กับข้อความ ในตอนแรกนักเรียนจะเรียนวลีที่มีประโยชน์ทางด้านสังคมที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ผู้เรียนจะเรียนรู้คำพิเศษที่แปลกออกไป หรือคำศัพท์เทคนิคโดยการใช้อย่างไร คำที่เกี่ยวกับการทำงาน อาจจะเป็นการ แสดงผลงาน การฝึกโดยใช้ภาษาแม่จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาที่ 2

ครูทำอะไร — อธิบายคำที่สำคัญในอภิธาน เน้นจุดสำคัญของภาษาที่ปรากฏออกมาตามธรรมชาติ ใช้รูปแบบปกติ เช่น ใช้วลีเดียวกันกับที่ใช้ในการแนะนำแต่ละกิจกรรม ใช้รูปแบบเช่นเดียวกับที่ใช้ในบทนำ - อ่าน - เขียน - พูด ฯลฯ การพูดเกี่ยวกับประเด็นในที่ต่างๆ ในบริบทที่เป็นธรรมชาติ เพื่อสร้างความมั่นใจเมื่อมีบริบทที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน

ให้คำตอบเนื้อหาว่าความมั่นใจคืออะไรในบริบทที่จับพลัน ให้คำตอบเนื้อหาที่พูด ไม่ใช่โครงสร้างของสิ่งที่จะพูด (เช่น “ทำไมเธอจึงมาสาย” “Why are you late?” “ผมมาไม่ทันรถครับ” “I miss bus” “ทำไมจึงมาไม่ทันรถ” “Why did you miss the bus?”) และยอมรับคำตอบที่ไม่ใช่คำพูด (เช่น การพยักหน้า) ถ้ามีความเหมาะสม ใช้สิ่งที่อ้างถึงที่เป็นรูปธรรม - อาหาร รูปภาพ ดั๊กตา ฯลฯ - ที่เด็กได้ สร้างประเพณีในห้องเรียนให้มีการต่อต้านลัทธิการเหยียดผิวและต่อต้านผู้แบ่งแยกเพศ เพื่อให้ชั้นเรียนมีความผ่อนคลายและเกิดความรู้สึกปลอดภัย อนุญาตให้มีช่วงเวลาที่ยืดหยุ่น ไม่เร่งรีบให้พูด แต่ไม่คาดหวังว่าจะเป็นเช่นนั้นอยู่เรื่อยๆ (โดยทั่วไปแล้วจะเป็นอยู่สองสามสัปดาห์หรือสองสามเดือน) จัดหาข้อความตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เห็น ให้สิ่งชี้แนะที่เป็นรูปภาพ ครูทุกคนต้องรับผิดชอบในเรื่องของภาษา

วัสดุการเรียนและแหล่งค้นคว้า - การเรียงลำดับ จัดการเริ่มต้นและการสิ้นสุดให้สอดคล้องกัน ประโยคที่เป็นตัวเลือกของคำถามแบบเลือกตอบ แก่ประโยคให้ถูกต้อง การจัดหาตารางประโยค ให้ใช้เทคนิคแผนภูมิเพื่อช่วยในการเขียนตามลำดับเวลา ใช้การเรียงลำดับรูปภาพของกระบวนการหรือการทดลอง - จับคู่ข้อความที่ถูกต้องหรือนักเรียนจัดข้อความ นิทรรศการควรจะใช้เพื่อก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและเพื่อเน้นจุดประสงค์ที่สำคัญ (เช่น สุขภาพหรือความปลอดภัย กำหนดรายการของเหตุการณ์และวิธีดำเนินการเทคนิคในการทดลอง ฯลฯ) แสดงการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เช่น มีกระดานดำสำหรับบทเรียนประจำวัน นิทรรศการชั่วคราวในหัวข้อซึ่งเป็นผลงานของครึ่งภาคเรียน การแสดงกึ่งถาวรเกี่ยวกับกฎทั่วไปของพฤติกรรมมนุษย์ การประเมินผล ฯลฯ นิทรรศการ

จะช่วยสนับสนุนการใช้ภาษาด้วย มีแหล่งเรียนค้นคว้าหาความรู้ที่อ่านได้ง่ายดึงดูดความสนใจผู้เรียน และคาดหวังว่าเด็กของเราจะใช้โครงสร้างเดียวกัน เช่น ชัดเส้นใต้ชื่อเรื่อง ใช้ตัวอักษรตัวใหญ่เมื่อเขียนขึ้นต้นคำเท่านั้น ฯลฯ

บทที่ 9

พฤติกรรมในชั้นเรียน

พฤติกรรมคือประเด็นของการเรียนรู้

กล่องแสนเลว

ฉันจะใส่ไว้ในกล่อง

คำสาบานเลวๆ และความหยาบคาย

ฉันจะใส่ไว้ในกล่อง

เท้าแสนสกปรกที่ใช้เตะคน

และเด็กเลวๆ อย่างตัวฉัน

ฉันจะใส่ไว้ใน

เสียงตะโกนที่น่าสยดสยองของฉัน

กล่องของฉันทำด้วยกระจกสีเขียวเข้ม

และเธอจะใส่กุญแจมัน

ฉันจะฝังมันไว้ใต้ดิน

โดย เลสลีย์ บุลล์ (อายุ 8 ปี)

เด็กๆ มักจะเข้าใจพฤติกรรมของตนเองได้ดีกว่าครูของเขา และครูก็ไม่ควรลืมนี่ แทนที่จะแยกพฤติกรรมออกมา และทำความเข้าใจตัวพฤติกรรมโดดๆ ข้าพเจ้าเห็นว่าการพิจารณาปัญหาด้านพฤติกรรมในฐานะที่เป็นประเด็นด้านหลักสูตร (รวมกับสิ่งอื่นๆ ด้วย) จะมีประโยชน์มาก ให้อย่างควบคุมพฤติกรรมด้วยการปรับปรุงการเรียนรู้ กล่าวคือ ไม่แยกพฤติกรรมดีหรือเลวออกจากการเรียนรู้ที่ดีหรือเลว การจำแนกที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งมีสาเหตุมาจากความกดดันทางวิชาการ ประเด็นกว้างๆ เช่น โอกาสที่เท่าเทียมกัน จะอยู่ภายใต้หัวข้อนี้ได้ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าได้รวมส่วนที่ตัดตอนมาข้างล่างนี้จากตัวอย่างหนึ่งของนโยบายทางด้านพฤติกรรมที่ได้กล่าวถึงในรายงานของเอลตัน (The Elton Report) และได้ใช้ที่โรงเรียนเกรฟเนีย ในเมืองทูติง (Graveney School in Tooting) ซึ่งอยู่ในเซาท์ลอนดอน (South London) ข้าพเจ้าเห็นว่านโยบายนี้มีประโยชน์ที่จะใช้เน้นการเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมที่ดีกับงานที่ดี งานภายในหลักสูตรที่เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง อาจจะเป็นงานที่วากฎเกณฑ์ ถูกสร้างขึ้นได้อย่างไร (เช่น หลักคำสั่งสอนและการปฏิบัติตนในศาสนาอิสลามเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนกับสถานการณ์ที่ศาสนาอิสลามถือกำเนิดมา) จะเขียนกฎเกณฑ์ทั้งหลายขึ้นใหม่ได้อย่างไร (เช่น ระบอบสังคมของฝรั่งเศสและกฎหมายถูกล้มล้างโดยการปฏิวัติ) และกฎเกณฑ์ทั้งหลายควบคุมระบบทั้งหมดได้อย่างไร (เช่น กฎทางด้านฟิลิกส์) การเชื่อมโยงกฎเกณฑ์ทั้งหลายในโลกเข้ากับกฎเกณฑ์ในห้องเรียนก่อให้เกิดประโยชน์เสมอ พฤติกรรม “แสนเลว” ในชั้นเรียนสามารถนำมาใส่ในบริบทให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้ได้บ้าง นักเรียนจะสนุกกับการสร้างกฎให้ตนเอง และจะเป็นแบบฝึกหัดที่เป็นประโยชน์ให้พวกเขาได้คิด

กฎประจำโรงเรียน “ประหนึ่งว่า” พวกเขาเป็นครูใหญ่ บิดามารดาที่เกี่ยวข้อง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

เทคนิคที่ดีในการแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นสิ่งที่ดีโดยธรรมชาติที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรม “ที่ดี” การแบ่งกลุ่มนักเรียนหลายๆ วิธีเพื่อจุดประสงค์ (ทางการศึกษา) ที่แตกต่างกัน จะแยกเด็กกลุ่ม “หัวแข็ง” ได้โดยบังเอิญ การให้นักเรียนทุกคนทำงานหลากหลายจะทำให้นักเรียนเลิกพูดว่า “ฉันเบื่อ” (แม้ว่าข้าพเจ้ายังไม่แน่ใจว่ายังมีหนทางอื่นอีกที่จะขจัดคำกล่าวนั้น) ฯลฯ

ย้อนกลับไปเรื่องความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน ข้าพเจ้าขอจบลงด้วยการเน้นถึงผลดีที่ได้จากการค้นหาว่าเด็กๆ เชื่อเรื่องอะไร - โดยการใช้แบบฝึกหัดในลักษณะจินตนาการ ให้เขามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์นโยบายทางด้านพฤติกรรม

นโยบายด้านพฤติกรรมที่โรงเรียนเกรฟนีย์ (ค.ศ. 1990-1991)

“จุดหมายหลักของนโยบายพฤติกรรมก็เพื่อช่วยสร้างโรงเรียนที่แสนสุข ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ”

นโยบายพฤติกรรมนี้มีหลักการว่านักเรียนทุกคนและผู้ใหญ่ที่เกรฟนีย์มีคุณค่าเสมอกัน ผู้ใหญ่... รวมทั้งผู้ที่อุปถัมภ์นักเรียนที่เกรฟนีย์ - นักการ เจ้าหน้าที่โรงครัว เหล่าครู เจ้าหน้าที่ประจำฝ่ายต่างๆ เจ้าหน้าที่สื่อทัศนูปกรณ์ ช่างเทคนิค บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด ผู้ดูแลการรับประทานอาหาร ผู้ใหญ่ และผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเยียนโรงเรียน

นโยบายของโรงเรียนแบ่งออกเป็นสามด้าน คือ ความสัมพันธ์ห้องเรียน และสิ่งแวดล้อม แต่ละด้านจะนำมาสรุปได้เป็นข้อความง่ายดังนี้

1. เราทุกคนควรปฏิบัติตนต่อกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเคารพซึ่งกันและกัน

1.1 เราควรแสดงความเห็นอกเห็นใจอีกฝ่ายหนึ่งในยามที่เขากำลังต้องการเสมอ

1.2 ในระหว่างที่สนทนากัน เราควรแสดงความเคารพซึ่งกันและกันในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล การวิจารณ์เรื่องคตินิยมเชื้อชาติและการกีดกันในเรื่องเพศ การด่าทอกันและการใช้ภาษาในทางที่ไม่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้

1.3 พฤติกรรมที่ใช้กำลังเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ไม่ว่าในกรณีใดๆ

1.4 เราควรปฏิบัติต่อผู้อื่นดังเช่นที่เราต้องการให้เขาปฏิบัติต่อเรา

1.5 เราควรเคารพต่อทรัพย์สินของผู้อื่นและของชุมชนของเราทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. เราควรมั่นใจว่าห้องเรียนคือสถานที่สำหรับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.1 นักเรียนและเจ้าหน้าที่ควรร่วมมือกันรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยและสนุกในการเรียนรู้ให้มาก หรืออีกนัยหนึ่งก็คือเราควรทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่สะดวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและสะดวกต่อการสอนของครู

2.2 เราทุกคนควรมาโรงเรียนตรงเวลา เตรียมพร้อมที่จะเริ่มบทเรียนแต่ละบท

2.3 ควรมีการให้การบ้านสม่ำเสมอ ทำให้เสร็จและส่งตรงตามเวลา

2.4 มีการคาดหวังว่าผู้เรียนทุกคนจะเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และตรงต่อเวลาเพื่อพัฒนาศักยภาพ

2.5 เราควรเคารพผู้ที่เรียนร่วมกับเรา เราควรฟังผู้อื่นเมื่อได้รับการขอร้องให้ทำเช่นนั้นและทำตามคำแนะนำอย่างระมัดระวัง

3. เราทุกคนมีความรับผิดชอบที่ทำให้แน่ใจว่าเกรฟนีย์มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย และมีเสน่ห์ดึงดูดใจ

3.1 ไม่อนุญาตให้นำสิ่งที่เป็นอันตรายเข้ามาในโรงเรียน

3.2 เราควรเดินในโรงเรียนอย่างมีระเบียบ เดินชิดซ้ายเสมอในที่จอแจ

3.3 เราควรเคารพ ใส่ใจและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของเรา

3.4 เราทุกคนได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นสมาชิกของชุมชนที่มีความรับผิดชอบ เราควรดูแลอาคารเรียน ห้องเรียน ระเบียง ห้องน้ำ เอาใจใส่และรักษาพื้นที่สนามรอบอาคารเรียน เราควรรับประทานอาหารในที่ที่เหมาะสมและทิ้งขยะในถังขยะที่จัดไว้ให้

3.5 นักเรียนควรสวมเครื่องแบบที่ถูกต้องของโรงเรียน เครื่องแบบเป็นเครื่องแสดงว่าเรื่อนักเรียนของโรงเรียนนี้และเป็นตัวแทนของเกรฟนีย์ไม่ว่าเราจะอยู่ที่ใด

การข่มเหงที่โรงเรียน

อะไรคือการข่มเหง

ในประเด็นปัญหาพฤติกรรมทั้งหมด ข้าพเจ้าเชื่อว่าการข่มเหงเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดในโรงเรียน คิดสเคป (Kidscape) ให้คำจำกัดความของการข่มเหงว่า เป็น “การที่บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีอิทธิพลกว่าขู่ผู้เคราะห์ร้าย ซ้ำแล้วซ้ำเล่าด้วยความตั้งใจให้เกิดความบาดเจ็บทางร่างกายหรือทางอารมณ์” การข่มเหงอาจรวมถึงการเหยียดหยามทางเชื้อชาติ หรือการกระทำทารุณทางเพศ หรือการแกล้งให้เกิดความรำคาญใจ สาเหตุของ

พฤติกรรมการณ์การช้ได้แก่เจตคติของผู้เลี้ยงดูในระยะแรกซึ่งยอมให้เกิดความก้าวร้าว อารมณ์ร้อนขึ้โมโหที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำที่ที่เมินแฉยเอ็นชาหรือเป็นลบ หรือวิธีการเลี้ยงดูเด็กให้ทำตามทีพูดทุกประการ และการลงโทษทางร่างกาย รวมทั้งการระเบิดอารมณ์ใส่อย่างรุนแรง ข้อมูลทั้งหมดในต่อนต่างๆได้ดัดแปลงมาจากเอกสารที่จัดทำให้โรงเรียนมอร์ติเมอร์ (Mortimer School) ในสตรีตแทมเซาท์ลอนดอน (Streatham, South London) ภายหลังที่มี INSET การอภิปรายและการปรึกษาหารือกับคณะครู ผู้ช่วยเลี้ยงเด็ก ผู้ช่วยงานทั่วไป และผู้ดูแลโรงอาหารนั่นเอง ในทางกลับกัน เอกสารของมอร์ติเมอร์ได้ใช้ประโยชน์จากงานของคิตสเกป (เช่น Elliott, 1990) แวลอรี บีแซก (Valerie Besag, 1989) และแทตทัมกับเฮอร์เบิร์ต (Tattum and Herbert, 1990) ตัวอย่างที่ให้เกี่ยวกับนโยบายและกลยุทธ์นี้อาจจะใช้ไม่ได้กับทุกโรงเรียน แต่จะให้เป็นเอกสารเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เมื่อกลับไปยังสนามเด็กเล่นที่แสนหดหู่ - เอเดรียน มิตเชลล์

ฉันฝันว่าฉันได้กลับไปทีสนามเด็กเล่นอีกครั้งหนึ่ง ฉันสูงประมาณ
สี่ฟุต

ใช่แล้ว ฉันฝันว่าฉันได้กลับไปทีสนามเด็กเล่นอีกครั้งหนึ่ง ฉันสูง
ประมาณสี่ฟุต

สนามเด็กเล่นยาวสามไมล์และกว้างห้าไมล์

สนามทำด้วยหินคลุกยางมะตอยสีดำและมีรั้วสูงโดยรอบ

หินคลุกสีดำเบือนผุ่นมีรั้วสูงโดยรอบ

และมันมีชื่อเฉพาะ เขาเรียกกันว่าสนามฆาตกรรม

ฉันมีพ่อและแม่ ซึ่งอยู่ห่างไกลหลายพันไมล์

เหล่าผู้ครองสนามผาตกรรมกำลังออกมาเล่นที่นี่
ทุกคนคิดว่า วันนี้เขาจะเล่นนานไครนะ?

เขาเล่นนานเธอ เพราะเธอเป็นยิว
เขาเล่นนานเธอ เพราะเธอเป็นคนดำ
เขาเล่นนานเธอ เพราะเธออ่อนหัด
เขาเล่นนานเธอ เพราะเธอตอบโต้
เขาเล่นนานเธอ เพราะเธอตัวอ้วนใหญ่
เขาเล่นนานเธอ เพราะเธอตัวเล็กจิ๋ว
โอ คนที่เขาเล่นนานด้วยซ้ำแล้วซ้ำเล่า
ไม่รู้ว่เพราะอะไร

บางครั้งพวกเขาก็เอาตัวแมลงมาตัวหนึ่ง หักขาออกทีละขา
เจ้าแมลงหงายท้องกลิ้งอยู่ท่ามกลางแสงอาทิตย์ตอนเที่ยงวัน
แต่เจ้าตัวแมลงไม่สามารถร้องขอความปรานีได้ เจ้าแมลงก็ยัง
ไม่ได้ครึ่งของความสนุก

ฉันได้ยินเสียงทุ้มต่ำพูดขึ้น เป็นเสียงของคนไม่มีหัวใจ
“สนามนี้เป็นการเตรียมเด็กๆ เพื่อชีวิตในอนาคต” - แต่ฉันยัง
ไม่เคยได้ยิน
ว่าจะมีที่ใดในชีวิตฉันที่เลวร้ายยิ่งไปกว่าสนามผาตกรรม

คุณจะพบเรื่องการช่มเหล่งกันได้อย่างไร

ทุกโรงเรียนจะมีการช่มเหล่งกันอย่งแน่นอน ถึงแม้ภาพที่ผิดพลาด
เกี่ยวกับการช่มเหล่งกันจะได้มาโดยง่าย แต่มีวิธีการดีๆ หลายประการใน
การทำวิจัยหั่วข้อนี้ ไม่ว่าจะเป็นในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็เหมาะสม

กันไปแต่ละโรงเรียน แบบสอบถามที่ปิดเป็นความลับจะได้ข้อมูลที่ดีหากเริ่มต้นถามอย่างเหมาะสม การให้นักเรียนวาดแผนที่บอกสถานที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยในโรงเรียนเป็นความคิดที่ดี มีการตั้งคำถามถามนักเรียนที่มอดิเมอร์สามคำถาม

การข่มเหงคืออะไร ?

“คนที่ชอบรังแกคนอื่นคือคนที่ทำร้ายคนอื่นตลอดเวลา และขอให้เอาอะไรๆ มาให้ หรืออาจจะชกหน้าเธอ หรือทำอย่างอื่นก็ได้”

“คนที่ชอบรังแกคนอื่นคือคนที่เล่นงานเธอ”

“คนที่ชอบรังแกคนอื่นคือคนที่ชกต่อยผมแล้วด่าผม”

“พวกที่ชอบรังแกจะจับเธอเข้ามุมที่ครูมองไม่เห็น”

“การรังแกเกิดขึ้นเมื่อมีคนทำร้ายเธอ”

เธอถูกรังแกแล้วรู้สึกอย่างไร ?

“เศร้า”

“ตกใจ”

“อารมณ์เสีย”

“ตกใจ กลัว”

“รู้สึกเจ็บช้ำอยู่ภายใน”

“เลวร้ายมาก”

“บ้า”

“โกรธ”

“เจ็บใจ”

“โกรธ เหมือนอยากจะฆ่ามันให้ตาย”

“อารมณ์เสีย หดหู่และโกรธ”

“เธอเริ่มร้องไห้”

“ชนพองสยองเกล้า”

“เหมือนถูกชก”

“โกรธ”

ควรทำอย่างไรกับผู้รังแกผู้อื่น ?

“คนที่รังแกคนอื่นควรจะถูกแม่ตี”

“น่าจะจับใส่บ้านเมตตา”

“น่าจะไล่ออกจากโรงเรียนและไม่ให้กลับมาโรงเรียนนี้อีก และไม่เล่นกับเขาอีกถ้าเขาเล่นกับเธอแบบนั้น”

“ควรจะได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง เช่น ไม่เล่นด้วยและไม่สอนหนังสือให้”

“คนที่รังแกคนอื่นควรถูกพ่อแม่ของตนเองรังแกเอาบ้าง”

ในการสำรวจเด็กจำนวน 4,000 คน คิดสเกป พบว่า เด็กร้อยละ 68 บอกว่าเขาเคยถูกรังแก ร้อยละ 38 บอกว่าเขาเคยถูกรังแกมากกว่าหนึ่งครั้ง และร้อยละ 12 เคยถูกข่มเหงอย่างรุนแรง จนกระทั่งทำให้ถึงกับคิดฆ่าตัวตาย หนีออกจากบ้านครั้งแล้วครั้งเล่า ทำร้ายตนเอง และ/หรือ หนีโรงเรียน

การแก้ปัญหาทั้งโรงเรียน - ข้อความที่ตัดตอนมาจากนโยบายการข่มเหงรังแก

โรงเรียนเป็นชุมชนซึ่งสมาชิกแต่ละคนควรจะต้องรับผิดชอบต่อตนเองและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคน จุดหมายของนโยบายการรังแกข่มเหงเพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นชุมชน โดยให้นักเรียนทุกคนและผู้ใหญ่ได้ร่วมมือกันในการป้องกันการข่มเหงรังแก เรามีจุดหมายด้วยว่าจะช่วยให้นักเรียนทุกคนรู้สึกปลอดภัยและรู้ว่ามีความกระตือรือร้นที่ชัดเจนรวมทั้งมีระบบที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือเหยื่อที่ถูกรังแก

ผู้ปกครองของนักเรียนใหม่และนักเรียนปัจจุบันจะได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายนี้ นักเรียนใหม่จะได้รับข้อเสนหเทศที่เหมาะสมกับวัยและความเข้าใจของตนเองเมื่อเข้าเรียน นักเรียนปัจจุบันจะได้รับการแนะนำในเรื่องนโยบายในระหว่างการประชุมที่โรงเรียนและในคาบการสอนทบทวน (tutorial period) เด็กเหล่านี้จะได้รับการย้ำเตือนในเรื่องนโยบายในคาบการสอนทบทวนครั้งแรกหลังจากโรงเรียนเปิดในช่วงวันหยุดแต่ละครั้ง คณะผู้ทำงานจะย้ำเตือนในเรื่องรายละเอียดของนโยบายหากเกิดกรณีการข่มเหงรังแกขึ้น จะมีป้ายประกาศเกี่ยวกับนโยบายการข่มเหงรังแกติดอยู่ในแต่ละชั้นเรียน ในคู่มือของคณะทำงานก็จะมีนโยบายนี้อยู่ด้วย สมาชิกคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนจะได้รับนโยบายนี้เช่นกัน

คณะครูและเจ้าหน้าที่จะต้องยึดมั่นนโยบายนี้ด้วย สมาชิกทุกคนได้รับการคาดหวังว่าจะต้องสำรวจพฤติกรรมของตนเองเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีได้ตลอดเวลา คณะครูและเจ้าหน้าที่ต้องสำรวจสภาพแวดล้อม และการจัดระเบียบทั่วไปของโรงเรียน รวมทั้งต้องตื่นตัวกับพื้นที่ที่เป็น "อันตราย" เพื่อมิให้มีโอกาสที่จะเกิดการข่มเหงรังแก เด็กนักเรียนต้องได้รับการดูแลอย่างดีตลอดเวลา ครูและเจ้าหน้าที่ทุกคนควรตื่นตัวและเข้าแทรกแซงได้เมื่อเห็นเหตุการณ์ด่าทอกัน ฯลฯ และควรเข้าแก้ปัญหาเมื่อเด็กและผู้ใหญ่ใช้กิริยาและภาษาที่แสดงคตินิยมเชื้อชาติและการแบ่งแยกเพศในชีวิตประจำวัน

หลักสูตรสามารถที่จะแก้ปัญหาการข่มเหงรังแกได้หลายทาง ครูควรทำให้นักเรียนร่วมมือกันและดูแลกัน นอกจากสอนการวางตัวในสังคมโดยนำเหตุการณ์ประจำวันในชั้นเรียนมาใช้แล้ว ครูและคณะผู้ช่วยจะต้องมีบทบาทสำคัญในการสอนทักษะทางสังคมอย่างมีระบบและด้วย

จิตสำนึกที่ดี รายการ PSE มีตอนที่เกี่ยวข้องกับการกดขี่ข่มเหงโดยเฉพาะ
ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆมีการอภิปรายเรื่องการรังแกกันในรูปของ
สถานการณ์บทบาทสมมุติที่ทำให้นักเรียนแก้ปัญหาเรื่องการรังแกกันได้
ดีขึ้น หรือให้มีสถานการณ์ที่ให้กลุ่มที่รังแกผู้อื่นได้เห็นการรังแกกันจาก
มุมมองของเหยื่อที่ถูกรังแก

กิจกรรมที่คล้ายคลึงกันเหล่านี้อาจเกิดขึ้นได้ใน PSE วิชาภาษาอังกฤษและบทเรียนอื่นๆ บางทีอาจจะเหมาะสมคณะกรรมการที่จะ
ตรวจสอบสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการข่มเหงรังแก นักเรียนจำนวนมาก
จะได้รับประโยชน์จากรายวิชาฝึกการรุก (รวมทั้งเทคนิคต่างๆ เช่น
“แผนเสี่ยงตกรอง” “การทำให้งง” และฝึกการพูดคำว่า “ไม่”) ซึ่งจะกลับกัน
กับการอยู่เฉยๆ หรือการแสดงกิริยาก้าวร้าว จะต้องมีการอภิปรายกันใน
คณะทำงานเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนดำเนินการด้วยมาตรฐานที่คล้ายคลึงกัน

การปฏิบัติต่อเหยื่อที่ถูกข่มเหง

เมื่อนักเรียนผู้หนึ่งรายงานว่าตนถูกรังแก สมาชิกในคณะครูและ
เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ชมเชยนักเรียนที่รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อเรื่องที่เกิดขึ้นและใส่ใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง
- ให้อิโณนักเรียนผู้นั้นแสดงความรู้สึกของตนเองออกมาเป็นคำพูด
- อธิบายให้ผู้ที่ถูกรังแกทราบว่าจะเกิดอะไรกับผู้ที่รังแกผู้อื่น
- รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ครูของผู้ที่ถูกรังแกทราบ (ในภายหลัง)

นักเรียนบางคนอาจจะเป็นเหยื่อของการถูกรังแกอยู่เป็นเวลานาน
เนื่องจากผลของประสบการณ์ในทางลบที่มีมาก่อน เด็กเหล่านี้ต้องการ
ความช่วยเหลือในระยะยาวเป็นพิเศษ ความช่วยเหลือนี้จะรวมไปถึง

ช่วยให้นักเรียนจำและทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวหมดไปได้
 สอนการตอบโต้ที่เหมาะสมให้
 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปกป้องตนเอง

โดยปกติเด็กๆที่เป็นเหยื่อถูกรังแกอยู่เป็นเวลานานมักจะ
 เป็นเหยื่ออยู่อย่างนั้นเนื่องจากความนับถือตนเองลดลง ดังนั้นเราต้อง
 ดำเนินการด้วยความเชื่อมั่นว่า การสร้างความนับถือตนเองเป็นสิ่งที่ทำได้
 เพื่อจะให้เกิดสิ่งนี้เราต้อง

ตั้งจุดหมายที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรเป็น
 แกนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าประสบความสำเร็จ
 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม
 ชมเชยและให้รางวัลพฤติกรรมอันเหมาะสมที่แสดงความสำเร็จและ
 ความพยายาม

การปฏิบัติต่อผู้ที่รังแกผู้อื่น

นักเรียนต้องเข้าใจและเชื่อว่าจะไม่มีใครยอมให้การรังแกเกิดขึ้น
 ได้เรื่อยๆ เป้าหมายนี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินการต่อทุก
 เหตุการณ์ด้วยท่าทีที่แน่วแน่มั่นคง สมาชิกของคณะครูและเจ้าหน้าที่ควร
 กระทำดังต่อไปนี้เมื่อปฏิบัติต่อนักเรียนที่รังแกผู้อื่น

เผชิญหน้ากับนักเรียนผู้นั้นในเหตุการณ์
 อธิบายให้นักเรียนผู้นั้นทราบว่าทำไมการกระทำของเขาจึงถือว่าเป็นการรังแกผู้อื่น
 ช่วยให้ผู้ได้รับความรู้สึกของผู้ที่ถูกรังแก
 ช่วยให้ผู้รู้ว่าควรจะทำอะไรต่อไปแล้วให้เหมาะสมได้อย่างไร
 ให้แน่ใจว่าได้มีการดำเนินการแก้ไขดังกล่าว
 (ในภายหลัง) รายงานให้ครูของผู้ที่รังแกผู้อื่นทราบ เขียนบันทึก
 ในแฟ้ม ฯลฯ

นักเรียนบางคนอาจจะรังแกผู้อื่นมานานเนื่องจากผลของประสบการณ์ในทางลบที่มีมาก่อน ถ้านักเรียนผู้นั้นยังคงรังแกผู้อื่นอยู่อีก เราต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

คณะทำงานควรบันทึกรายละเอียดของการรังแกอย่างละเอียดรอบคอบ

ครูของนักเรียนผู้นั้นควรรายงานต่อผู้ช่วยครูใหญ่ และมีจดหมายเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนผู้นั้นมาพบที่โรงเรียน ผู้ช่วยครูใหญ่ (ที่ได้ปรึกษาหารือกับครูของนักเรียนแล้ว) จะเตรียมสัญญาระหว่างบ้านกับโรงเรียนเพื่อจะนำมาอภิปรายกับนักเรียนและบิดามารดาหรือผู้ปกครองในที่ประชุม

สัญญาระหว่างบ้านกับโรงเรียนควรมีความชัดเจนในแง่ต่อไปนี้
นักเรียนจะได้รับการคาดหวังอย่างไรบ้าง
โรงเรียนจะทำอะไรเพื่อสนับสนุนนักเรียน
บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กจะช่วยสนับสนุนนักเรียนได้อย่างไร
จะใช้มาตรการอะไรหากยังมีการรังแกต่อไปอีก
วิธีการที่โรงเรียนจะติดต่อกับบ้าน
ควรจะทบทวนสัญญาอย่างไรและเมื่อไร

นักเรียน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง และตัวแทนของโรงเรียน ควรจะเซ็นสัญญาร่วมกัน ข้อความที่ตัดตอนมาจากตัวอย่างได้นำมาพิมพ์ลงข้างล่างนี้ หากมีพัฒนาการทางพฤติกรรม ต้องรับรู้และชมเชยนักเรียนผู้นั้น ถ้าหากยังรังแกผู้อื่นอีก จะต้องนำข้อบังคับที่มีอยู่ในสัญญามาใช้ แต่ถ้าใช้ข้อบังคับที่กล่าวมาแล้วและยังมีการรังแกเกิดขึ้นอีก ต้องแจ้งให้ครูใหญ่ทราบและอาจเสนอให้พักการเรียนนักเรียนผู้นั้น เมื่อนักเรียนกลับ

มาเรียนต่อหลังจากช่วงพักการเรียน จะมีสัญญาณบ่งชี้ใหม่ซึ่งควรมีการเจรจากันในระหว่างครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็ก เมื่อมีการประชุมร่วมกัน ถ้ายังมีการรังแกเกิดขึ้นอีก จะต้องรายงานเรื่องนี้ต่อคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนเพื่อขอคำแนะนำและดำเนินการขั้นต่อไป

โดยปกติเด็กๆ ที่ชอบรังแกผู้อื่นเป็นนิมิตจะมีสาเหตุมาจากความนับถือตนเองลดลง ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องใช้ความคิดในทางบวกเพื่อสร้างความนับถือตนเองให้แก่เขา ในการกระทำดังกล่าวเราต้อง

ตั้งจุดหมายที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรเป็นแกนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จ

จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านสังคม

ชมเชยและให้รางวัลพฤติกรรมอันเหมาะสมที่แสดงความสำเร็จและความพยายาม

เราพูดอะไรกับนักเรียน ข้อความที่ตัดตอนมาจากคำแนะนำที่ให้แก่นักเรียน

ผู้ที่รังแกผู้อื่นคือผู้ที่ใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นผิดหวังซ้ำแล้วซ้ำเล่า การรังแกสามารถทำให้ชีวิตเด็กอื่นเกิดความทุกข์ทรมาน บางคนรังแกผู้อื่นเพราะตนเองขาดความสุขหรือขาดความมั่นคงทางจิตใจ ถูกรังแกที่บ้าน ไม่มีความพึงพอใจในตนเอง ไม่เคยได้โอกาสที่จะแสดงความรู้สึกส่วนตัว หรือเป็นคนขี้อาย ผู้ที่รังแกผู้อื่นนี้กว่าตัวเองมีอิทธิพลมาก พวกเขาอาจจะทำให้ดูเหมือนว่าการรังแกกันเกิดจากความผิดของเหยื่อที่ถูกรังแก

การหยุดยั้งการข่มเหงรังแกกันสำคัญอย่างไร โรงเรียนของเราคือชุมชนหนึ่ง ทุกคนจำเป็นต้องดูแลตนเองและดูแลซึ่งกันและกัน การหยุดยั้งการข่มเหงรังแกกันจะเป็นการช่วยทุกคน ทั้งเหยื่อที่ถูกรังแก ผู้ที่รังแก

ผู้อื่น และโรงเรียนทั้งโรงเรียน ทุกคนมีส่วนรับผิดชอบในการหยุดยั้งการข่มเหงรังแกกัน

นักเรียนควรทำอย่างไรถ้าถูกรังแกหรือเห็นผู้อื่นถูกรังแก ให้รายงานให้ผู้ใหญ่ทราบ นักเรียนอาจบอกครูหรือผู้ใดก็ได้ที่ทำงานในโรงเรียน ถ้านักเรียนต้องการบอกใครเป็นการส่วนตัว ควรไปหาครูตามเวลาต่อไปนี้ ...

จะเกิดอะไรขึ้นเมื่อนักเรียนรายงานว่ามีกรังแกกัน คณะครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนได้ตกลงกันแล้วว่าจำเป็นที่จะต้องป้องกันการกตข่มเหง บางคนจะเข้าจัดการกับผู้ที่รังแกผู้อื่นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ คณะครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนจะร่วมมือกันตัดสินใจว่าจะลงโทษให้เหมาะสมอย่างไร

จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนคนหนึ่งไม่หยุดรังแกคนอื่น หากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น ทางโรงเรียนจะต้องเชิญบิดามารดามานพบนักเรียน จะต้องเซ็นสัญญาฉบับใหม่ที่ทำขึ้นเป็นพิเศษ ถ้าทำอย่างนี้แล้วยังไม่ดีขึ้น อาจจะต้องสั่งพักการเรียนนักเรียน การกระทำเช่นนี้เป็นเรื่องค่อนข้างรุนแรง

เมื่อถูกรังแก นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

บอกผู้ใหญ่นักเรียนไว้ข้างใจ

บอกตัวเองว่าเราไม่สมควรที่จะถูกรังแก

หาเพื่อนไว้ ช่วยกันพูดว่าจะไม่ยอมให้มีการรังแกเกิดขึ้น

เกาะกลุ่มเอาไว้ แม้ว่าจะไม่ใช่เพื่อนของนักเรียน การอยู่ท่ามกลางคนหลายๆ จะปลอดภัยกว่า

พยายามไม่ใส่ใจในเรื่องการรังแกกัน

พยายามไม่แสดงว่านักเรียนอารมณ์เสียเมื่อถูกรังแก ซึ่งทำได้ยากมาก ถ้าเป็นไปได้ หลีกเลียงการอยู่ตามลำพังในที่ที่มีการข่มเหงรังแกกัน

เดินอย่างรวดเร็วและด้วยท่าทีที่มีความมั่นใจแม้ว่าภายในใจจะรู้สึก
เช่นนั้นเลย จงฝึกทำ!

ถ้าตกอยู่ในอันตราย ให้ปลีกตัวออกมา อย่าต่อสู้เพื่อรักษาสมบัติข้าว
ของของตนเอง

การตอบโต้อาจจะทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงไปอีก หากต้องการทำ
เช่นนั้นให้ปรึกษาผู้ใหญ่ก่อน

ถ้านักเรียนแตกต่างจากคนอื่นๆ ในบางเรื่อง จงภูมิใจเถอะ! ดีแล้วที่ไม่
เหมือนใคร

ข้อความที่ตัดตอนมาจากสัญญาสำหรับเด็กอายุ 10 ปี ที่ชอบรังแกผู้อื่น

ทำไมเราจึงจัดการประชุมนี้ขึ้น ทุกคนที่โรงเรียนนี้วิตกกังวลมาก
ที่เอกซ์ () รังแกเด็กอื่นๆ เราต้องการให้เขามีการเปลี่ยนแปลงสาม
ประการ ประการแรก คือ วิธีการที่เอกซ์ทำร้ายเด็กอื่นๆ ประการที่ 2 คือ
การที่เขาทำให้เด็กอื่นๆ ตกใจด้วยการขู่ว่าจะทำร้ายพวกเขา ประการที่ 3
คือเขาสั่งเด็กอื่นๆ ให้ทำสิ่งที่เขาต้องการ ทำไมการเปลี่ยนแปลงเรื่องเหล่านี้
จึงเป็นสิ่งสำคัญ มีเหตุผลที่สำคัญสองประการว่าทำไมเราจึงไม่ยอมให้
เอกซ์ประพฤติเช่นนี้ต่อไปอีก ประการแรกเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะรู้สึก
ปลอดภัย มีความมั่นคงทางจิตใจและมีความสุขที่โรงเรียน ไม่ยุติธรรม
สำหรับเด็กเหล่านี้ที่พวกที่ชอบรังแกผู้อื่นจะทำให้เขาตกใจกลัว ประการ
ที่ 2 เราต้องการให้เอกซ์เป็นเด็กดี เป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสุขในอนาคต
ของเอกซ์ที่เขาจะต้องเรียนรู้ว่าเขาจะประพฤติตัวอย่างไรเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น

นี่คือกฎของเราสำหรับเอกซ์ เอกซ์ควรทำตัวให้ดีที่สุดให้เด็กอื่นๆ
ในกลุ่มของเขาไม่เกิดความกังวลว่าจะโดนเอกซ์ทำร้าย เอกซ์จะต้องทำตัว
ให้ดีที่สุดให้เด็กอื่นๆ ในกลุ่มของเขาไม่เกิดความรู้สึกว่าจะถูกเอกซ์ขู่
เอกซ์ต้องยอมให้คนอื่นๆ เลือกทำและตัดสินใจด้วยตัวเขาเอง

นี่คือวิธีการที่เราจะช่วยเหลือและให้กำลังใจ เอกซ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แน่นอน เราจะจัดการกับคนที่มารังแกเอกซ์ เราจะต้องรู้อย่างไรว่าเอกซ์ดีขึ้นแล้ว ผู้ช่วยครูใหญ่จะบอกสมาชิกทุกคน ใน คณะครูและเจ้าหน้าที่ให้จับตาดูเอกซ์ด้วยความระมัดระวังและเขียนลงใน บันทึกรประจำวันพิเศษหากยังมีการรังแกเด็กอื่นๆ อยู่ เราจะส่งบันทึกร ประจำวันชุดหนึ่งไปบ้านเพื่อให้ผู้ปกครองทราบว่าเกิดอะไรขึ้น เมื่อนิสัย ของเอกซ์ดีขึ้นจะเกิดอะไรขึ้น เราจะติดต่อกับทางบ้านเอกซ์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทุกคนได้ชมเชยความก้าวหน้าของเอกซ์เราจะปรึกษากับทางบ้านให้ มีรางวัลสำหรับเอกซ์ เมื่อเขาแสดงให้เห็นว่าเขาได้ปรับปรุงพฤติกรรม ของตัวเองแล้ว

จะเกิดอะไรขึ้นหากไม่มีการปรับปรุง เอกซ์ต้องเลิกวิ่งแกลผู้อื่น หากเขาไม่แสดงความพยายามที่จะปรับปรุงพฤติกรรมของเขาเอง เราจะ ต้องจัดการกับนิสัยของเขาอย่างเด็ดขาด เราจะไม่ให้เขาเล่นในสนาม เด็กเล่นในเวลาพักและหลังรับประทานอาหารกลางวัน เราอาจจะต้องบอก ให้เขานั่งกับครูในห้องอาหารในเวลาที่ได้รับประทานอาหาร เราจะติดต่อกับ ทางบ้านอย่างใกล้ชิดและเตรียมการให้เขาคิดถึงอะไรสักอย่างที่เขาชอบ ที่บ้าน หากทำเช่นนี้แล้วยังไม่ดีขึ้น เราอาจจะปรึกษากับคณะกรรมการ อำนวยการโรงเรียนว่าเอกซ์ควรจะเรียนที่โรงเรียนนี้ต่อไปหรือไม่

กรุณาเซ็นชื่อใต้ข้อความเพื่อแสดงว่าท่านเข้าใจและยอมรับกฎ เหล่านี้

การข่มเหงในหลักสูตร

นี่คือข้อคิดบางประการสำหรับครูที่ขยายความเพิ่มเติม ข้าพเจ้า ได้แยกประเภทภายใต้หัวข้อรายวิชา แต่ข้าพเจ้าตระหนักดีว่า กิจกรรมใดก็ตามที่จัดให้มีขึ้นควรจะสอดคล้องกับรายวิชาในโรงเรียน

PSE: มีคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญสำหรับการฝึกแสดงความต้องการในเชิงรุก (assertiveness training) แต่ครูที่สนใจในเรื่องนี้อาจจะสอนการแสดงความต้องการในเชิงรุกได้อย่างง่ายดายหากพวกเขาได้เรียนเรื่อง PSE มา การรุกไม่ได้หมายถึงความก้าวร้าว คนที่แสดงความต้องการในเชิงรุกจะจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะของความเป็นผู้มีวุฒิภาวะ - และความก้าวร้าวมักไม่ใช่การตอบโต้อย่างมีวุฒิภาวะ การรุกเทียบคร่าวๆ เท้ากับความเป็น “ผู้ใหญ่” ดังที่ได้อธิบายไว้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่ความก้าวร้าวโดยปกติจะเหมือน “พ่อแม่คนหนึ่ง” ต่อไปนี้จะเป็นการตอบโต้ความก้าวร้าวของผู้อื่น (กล่าวคือ การข่มเหงรังแก) ในเชิงรุกและใช้ได้สามอย่างด้วยกันคือ “แผ่นเสียงตกร่อง” ซึ่งประกอบด้วยการกล่าววลีสั้นๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า (เหมือนแผ่นเสียงตกร่อง) บอกสิ่งที่ท่านต้องการ ควรพูดด้วยน้ำเสียงที่แจ่มใส ชัดเจนและราบเรียบ วลีเหล่านั้นได้แก่ “ฉันคิดว่าการขโมยทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องนะ ฉันจึงไม่ทำ” “ฉันไม่ต้องการต่อสู้กับเธอนะ” “นั่งลงเถอะ แล้วมาคุยกันดีๆ” (เป็นสิ่งที่ครูควรใช้อย่างยิ่ง!) หรือวลีอื่นๆ สิ่งที่สำคัญก็คือจะต้องไม่ออกนอกเรื่อง และไม่พูดเสียงดังขึ้นเรื่อยๆ เทคนิคนี้จะได้ดีกับบุคคลที่ก้าวร้าวเป็นพิเศษ หากได้พูดวลีนั้นด้วยเสียงเรียบๆ และประโยคง่ายๆ ซ้ำอยู่บ่อยๆ จะเป็นสิ่งเดียวที่ “เข้าถึง” คนที่บาดเจ็บทางด้านจิตใจอย่างแท้จริง การทำงานเป็นคณะในแผนกอุบัติเหตุมักได้รับการฝึกให้ใช้เทคนิคนี้ ดังนั้นให้เฝ้าดูผู้บาดเจ็บ ในแผนกอุบัติเหตุ “การเก็บความรู้สึก” (fogging/swallowing up) ต่อคำกล่าวดูถูกเหยียดหยาม (เหมือนหมอก) จะทำให้คำกล่าวเหล่านั้นลดประสิทธิภาพลงไป เป็นที่น่าประหลาดใจว่าโดยปกติจะมีความหมายรวมถึงการเห็นด้วยกับคำกล่าวดูถูกด้วย เช่น ท่านอาจจะได้ตอบกับคำสบประมาท “แกมันโง่” ว่า “ฉันอาจจะโง่แต่อย่างน้อยฉันก็พยายามเต็มที่แล้วละ” หรือ “น่าเบื่อจัง”

ว่า “เธอคิดว่ามันน่าเบื่อหรือ แต่เรายังต้องทำต่อไป” (เป็นประโยคที่ดีมากสำหรับครูที่จะพูดกับนักเรียน!) “แกมันน่าเกลียดแถมอ้วนด้วย” “เออแต่อย่างน้อยฉันก็มีมารยาทมากกว่าแกก็แล้วกัน” กฎทุกอย่างของการพูดคล้อยตามก็คือต้องเห็นด้วยกับคำดูถูก ที่ท่านเห็นว่าเป็นความจริง ยอมรับความจริงที่เป็นไปได้ ถ้ามันอาจจะเป็น (เช่น “บางที แต่ ...”) และยอมรับคำดูถูก (เช่น “ฉันรู้นั่นเป็นสิ่งที่คุณคิด แต่ ...”) ถ้าท่านคิดว่าเป็นคำดูถูกที่ไม่ถูกต้อง เทคนิคที่อื่นๆ ประการที่ 3 ที่จะช่วยต่อต้านการรุกรานก็คือพูดง่ายๆ ว่า “ไม่!” ด้วยเสียงดังชัดเจน การทำเช่นนี้จะเป็นงานที่คุ้มค่ามากถ้าท่านได้แยกนักเรียนในห้องที่โดยปกติแล้วเจียบเจีย (หลายโรงเรียนจะเป็นเด็กผู้หญิง) ออกไปให้ฝึกด้วยตัวเอง

ประวัติศาสตร์: มีการข่มเหงรังแกกันมากมายในประวัติศาสตร์ และเมื่อหัวข้อเหล่านี้ปรากฏขึ้นมาในระหว่างการสอน ควรยกประเด็นในเรื่องการข่มเหงกันออกมาเรียนรู้ นักเรียนอาจจะรู้สึกว่าการอภิปรายกันในเรื่องความโหดร้ายทารุณที่พระเจ้าเฮนรี่ที่ 8 มีต่อมเหสีหลายองค์ หรือการที่พวกนาซีเบียดเบียนชาวยิว หรือการที่พระเจ้าวิลเลียมที่ 4 ทรงกดขี่ข่มเหงชาวแองโกล-แซกซัน ทำได้ง่ายกว่า ปลอดภัยกว่า และได้ความรู้มากกว่าประสบการณ์เรื่องการรังแกกันของตนเอง หรือในครอบครัวหรือความโหดร้ายในสังคม

ภาษาอังกฤษ: ง่ายมาก ข้าพเจ้าขอแนะนำให้อ่านตอนแรกของหนังสือเรื่อง *I Know Why the Caged Bird Sings* (1969) ของ Maya Angelou เป็นหนังสือที่ดีที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ที่ต้องการเข้าใจเรื่องนี้เช่นกัน

คณิตศาสตร์: ใช้จินตนาการ ตัวอย่างเช่น การทำแผนที่ดังที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้แล้ว ซึ่งให้คำนวณว่ามีการข่มเหงรังแกกันในที่ต่างๆ

ของโรงเรียนบ่อยแค่ไหนหรือไม่ จะนำมาเป็นโครงการทางคณิตศาสตร์ได้โดยง่าย

เทคโนโลยี: ให้ออกแบบโรงเรียนที่ไม่มีการชมแข่งวิ่งแข่งกัน

ศิลปะ: ให้อวตภาพฝันร้ายของตนเองดีหรือไม่ ความฝันมักเป็นทางออกที่เด็กบรรยายการชมแข่งวิ่งแข่งกันได้ดีที่สุด การวิเคราะห์ความฝันอาจทำได้เร็วใน PSE (หนังสือเรื่อง *Dream Power* (1972) ของ Ann Faraday เป็นหนังสือที่ดีมาก และมีตอนที่ใช้ความฝันในโรงเรียน)

ดนตรี: ท่านอาจจะเปลี่ยนบทกวีของเอเดรียน มิตเชลล์ ให้เป็นบทเพลง บทกวีของเขาเขียนเป็นคิตกานท์ (lyrics) และมีจังหวะดนตรี โดยอาจเริ่มต้นบทเพลงด้วย “ฉันตื่นขึ้นเมื่อเช้านี้ ...” แต่จะเสี่ยงเกินไปที่จะใช้อย่างอื่นที่น่าสนใจอย่าง “Tubby the Tuba” เพราะอาจจะกระตุ้นให้เกิดการด่ากัน

กรุณาใช้ความคิดเห็นของท่านเองให้สัมพันธ์กับวิชาที่ท่านคาดว่าจะสอน ตลอดจนความคิดในเรื่องรูปแบบการประชุมของชั้นเรียน การประชุมประจำปีหรือการประชุมทั้งโรงเรียน ยุทธวิธีที่มีประโยชน์มากที่สุดประการหนึ่งที่ข้าพเจ้าใช้คือให้ “เหยื่อที่ถูกรังแก” คิดว่าตัวเองเป็นผู้ที่ถูกรังแกหรือเป็นผู้ที่รังแกผู้อื่น ข้าพเจ้าไม่เคยพบเหยื่อที่ถูกรังแกอยากจะเป็นผู้ที่รังแกผู้อื่น ยุทธวิธีนี้จะมีประโยชน์กับครูที่รู้สึกว่าการกำลังตกเป็นเหยื่อของนักเรียนหรือผู้ร่วมงานคนอื่นๆ ด้วย จะมีคุณค่าอย่างเหลือล้นที่จะได้จากการตระหนักว่าท่านต้องการเป็นในสิ่งที่ท่านเป็นอยู่

บทที่ 10

ประเด็นปัญหาโต้แย้งข้ามหลักสูตร

การโต้แย้งในหลักสูตร

ไม่ว่าท่านจะยินดีหรือไม่ก็ตาม ประเด็นปัญหาที่เป็นข้อขัดแย้งย่อมเกิดขึ้นในโรงเรียนเสมอ การสอนก็เป็นความขัดแย้งในตัวของมันเอง - ทั้งด้วยความรู้สึกพื้นฐานที่ว่าคนทั่วไปไม่เห็นด้วยกับคุณค่าและบทบาทของการสอนของท่าน และด้วยความรู้สึกที่ว่ามีปัญหาและความขัดแย้งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในชั้นเรียนและวิชาที่ท่านสอน ครูที่ล้มเหลวในการสอนนักเรียนคือครูที่คิดว่าไม่มีปัญหาในชั้นเรียนของตน (อาจเป็นเพราะปัญหาไม่เด่นชัด) หรือคิดว่าการเพิกเฉยต่อความขัดแย้งนั้นเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ปัญหาที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาแล้วก็คือครูคิดว่าสังคมมีความแตกแยกจากความขัดแย้งและความไม่ลงรอยกันอยู่แล้วจึงปล่อยให้มีการแตกแยกทุกรูปแบบเกิดขึ้นในชั้นเรียน ชั้นเรียนควรเป็นเกาะที่เงียบสงบ มีทุกสิ่งทุกอย่างพร้อม และเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน แต่จะเป็นเกาะดังที่กล่าวมาแล้วได้หากชั้นเรียนนั้นรู้ว่ามีความปลอดภัยในทะเลรอบๆ เกาะ อันเกิดจากนักเรียนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนนั่นเอง

ดังที่ข้าพเจ้าได้เขียนไว้ในตอนที่เกี่ยวกับจริยธรรม (ในบทที่ 3 ที่ผ่านมาแล้ว) ครู “ไม่ควรยึดเยียดความคิดของตนเองเกี่ยวกับการเมือง ปรัชญา หรือศาสนาให้แก่โรงเรียน” และ “ถ้าเราพูดเรื่องความเชื่อของเรา

(แม้ว่าความเชื่อของเราจะเหมือนของนักเรียน) แสดงว่าเราเริ่มบังคับให้ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นของเรา แม้เราจะแสดงความเชื่อของเราออกมาอย่างนุ่มนวลสักเพียงไรก็ตาม” นี่คือจุดเริ่มต้นของข้าพเจ้า มีประเด็นขัดแย้งส่วนบุคคลอีกหลายประเด็นที่รวมอยู่ในตอนนี้ด้วย ท่านอาจมีความรู้ที่ดีเยี่ยมเกี่ยวกับความขัดแย้งโดยเฉพาะในโรงเรียนของท่านหรือส่วนหนึ่งของประเทศ หรือเกี่ยวกับวิชาที่ท่านสอน หรือที่ท่านได้จากประสบการณ์ตรง ประเด็นขัดแย้งหลายๆ ประเด็นเป็นผลพลอยได้จากโรงเรียน บางประเด็นปรากฏอยู่ในตอนหลักสูตรแห่งชาติ ชื่อว่า “สาระสำคัญของการข้ามหลักสูตร” บางประเด็นปรากฏอยู่ในชั้นเรียนก็อาจเรียกได้ว่าเป็น “การข้ามหลักสูตร” เช่นกัน

การศึกษาเพื่อบุคคลและสังคม (PSE) และการสอนทบทวน

การศึกษาเพื่อบุคคลและสังคม (Personal and Social Education - PSE) และการสอนทบทวนเป็นผู้รับภาระของสาระสำคัญของการข้ามหลักสูตร (cross-curricular themes) อยู่ในโรงเรียนของทุกวันนี้ ไม่มีวิชาบังคับตามกฎหมายที่ชื่อว่า PSE แม้ว่าเกือบทุกโรงเรียนสอนรายวิชานั้น เราอาจเรียกวิชานั้นว่า PSE หรือ PSHE (“สุขภาพ”) หรือ PHSE หรือ PSME (“ศีลธรรม”) หรือชั่วโมงสอนเสริม หรือ ATW (Active Tutorial Work - งานสอนทบทวนที่ทำได้รวดเร็ว)

พระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษา (ค.ศ.1988) ระบุว่าจุดหมายของการให้การศึกษาจะต้องรวมถึง “การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านจิตวิญญาณ ศีลธรรม วัฒนธรรม จิตใจและร่างกายของนักเรียน ทั้งในโรงเรียนและในสังคม” และ “เตรียม...นักเรียนเพื่อโอกาสความรับผิดชอบ และประสบการณ์ของชีวิตในวัยผู้ใหญ่” จึงจำเป็นต้องสอนผู้เรียนหลายๆ ด้านเกี่ยวกับชีวิตในโรงเรียน แต่อาจจะเน้นที่บทเรียน PSE หรือเน้นที่บทบาท

ของผู้สอนบททวน หลักสูตรแห่งชาติกล่าวถึงทักษะของการข้ามหลักสูตรว่ารวมถึง “ทักษะทางสังคมและทักษะส่วนบุคคล” และสาระสำคัญในการข้ามหลักสูตร รวมไปถึงการตระหนักทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ การศึกษาด้านอาชีพและการแนะแนว การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษาเพื่อสิทธิและหน้าที่ของประชากร และการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้อาจจะทำได้ทั้งในโรงเรียน แต่หลายโรงเรียนใช้ PSE หรือการสอนบททวนเพื่อครอบคลุม (บางคนอาจพูดว่า “เก็บกวาด”) งานนี้เป็นส่วนใหญ่

โดยทั่วไปแล้ว การสอนบททวนรวมไปถึงงานเฉพาะอย่างบางชนิด ซึ่งได้กำหนดไว้ตามกฎหมายในสถานภาพการจ้างสำหรับครู ค.ศ. 1987 (ซึ่งใช้กับงานสอนทุกชนิดในภาครัฐนั่นเอง) สิ่งเหล่านี้รวมถึง “การส่งเสริมความก้าวหน้าทั่วไปและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียนแต่ละคน และของชั้นเรียนหรือกลุ่มนักเรียนที่มอบหมายให้เขา (หรือเธอ) รับผิดชอบ” “การจัดหาการแนะนำและคำแนะนำสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาระดับสูง การศึกษาภาคเพิ่มเติม (further education) และการประกอบอาชีพในอนาคต ตลอดจนข้อสนเทศเกี่ยวกับแหล่งของคำแนะนำที่ประกอบด้วยความรู้สำหรับปัญหาเฉพาะด้าน จัดทำสถิติและรายงานที่จำเป็น” “จัดทำสถิติและรายงานเกี่ยวกับความต้องการส่วนตัวและสังคมของนักเรียน” “การสื่อสารและการร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรนอกโรงเรียน” “การสื่อสารและการปรึกษาร่วมกับบิดามารดาของ นักเรียน” “การมีส่วนร่วมในการประชุมที่จัดขึ้นตามจุดประสงค์ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น” “บันทึกการเข้าชั้นเรียนของนักเรียน”

คริส วัตกินส์ (Chris Watkins) และสมาคมแห่งชาติเพื่อการดูแลศาสนาในการศึกษา (National Association of Pastoral Care in Education - NAPCE) กล่าวถึงทฤษฎีเรื่อง PSE และการสอน

ทบทวนไว้เป็นอย่างดี วัตกินส์และสมาคมนี พุดถึงเด็กนักเรียนในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คนหนึ่ง ซึ่งเราอาจจะคิดว่าเขามีตัวตนในด้านร่างกาย ตัวตนในด้านเพศ ตัวตนในด้านสังคม ตัวตนในด้านอาชีพ ตัวตนในด้านศีลธรรม ตัวตนในฐานะผู้เรียน และตัวตนในฐานะองค์กร ท่านควรจะหาความสำคัญและความหมายของตัวตนเหล่านี้ทั้งหมด

ไมเคิล มาร์แลนด์ (Michael Marland) (ตัวอย่างเช่นใน Marland, 1989) และบุคคลอื่นๆ ได้เขียนรูปแบบต่างๆ ของการสอนทบทวน ในบางโรงเรียนครูที่สอนทบทวนมีบทบาทสำคัญมาก มีข้อสังเกตทุกเรื่อง เป็นที่ปรึกษาของผู้ร่วมงานคนอื่นๆ เสมอ ปรากฏตัวในการสัมภาษณ์พร้อมบิดามารดานักเรียนทุกครั้ง ฯลฯ ในบางโรงเรียนข้อสังเกตต่างๆ มีพร้อมสำหรับครูสอนทบทวนที่ต้องการ เพราะครูเหล่านี้จะทราบจากผู้ร่วมงานระดับอาวุโสว่าได้ปฏิบัติงานอะไรไปบ้าง ในบางโรงเรียนครูสอนทบทวนจะไม่ได้รับข้อสังเกตที่ไม่เปิดเผย และโดยทั่วไปจะถูกกละเลย ครูเหล่านี้จะทำหน้าที่เพียงกรอกข้อมูลในสมุดบันทึก และปฏิบัติหน้าที่งานบริหารที่เป็นงานประจำเท่านั้น การกระทำอย่างแรกในระบบที่กล่าวมานี้กำลังเป็นที่นิยม - และเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงถ้าท่านได้เข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อเข้าทำงาน

จอห์น มิลเลอร์ (John Miller, 1982) ได้กล่าวถึงงานของครูสอนทบทวนโดยทั่วไปไว้อย่างมีประโยชน์ - ในหนังสือเล่มที่เขาเขียนเน้นการศึกษาภาคเพิ่มเติม - ว่าเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ดังต่อไปนี้:

ปฏิบัติการ - บอกแหล่งข้อมูล เล่าให้ผู้ฟัง เขียนจดหมาย ฯลฯ

ให้คำแนะนำ - บรรยายยุทธศาสตร์หรือทางเลือกในการแก้ปัญหา (แต่ไม่พูดว่า "ถ้าฉันเป็นเธอ ...")

เปลี่ยนแปลงระบบ - กระทำตัวเสมือนว่าปัญหานี้อาจจะเป็นปัญหาของโรงเรียน

ดำเนินการสอน - นำเสนอความคิดและความเห็นใหม่ ทำให้นักเรียน
เข้าใจโลกของตนเองได้ (ไม่พูดในเชิงสั่งสอน)

แจ้งข่าว - นำเสนอแหล่งข้อสนเทศ

การให้คำปรึกษา - เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เล่าปัญหาของตนเอง
(การให้ “กลยุทธ์”)

ในทางปฏิบัติ บางครั้ง PSE และการสอนทบทวนจะทำงานร่วมกัน และ
ทำโดยคนคนเดียวกัน บางโอกาสผู้เชี่ยวชาญพิเศษในแผนกของตน
จะสอน PSE บางครั้งมีการพิจารณาว่าการสอนทบทวนและ PSE เป็น
กิจกรรมเล็กๆ (เช่น การลงทะเบียน และการเซ็นชื่อในสมุดบันทึก
การบ้าน) แต่นำเอาส่วนที่เป็นเรื่องใหญ่ไปสอดแทรกในวิชาอื่นๆ (เช่น
เพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมในวิชาภูมิศาสตร์ คีลธรรมใน
การศึกษาทางศาสนา หรือ RE การให้คำปรึกษาโดยผู้ให้คำปรึกษา ฯลฯ)
บางครั้งทั้งหมดนี้ก็ดูเหมือนว่ามอบให้ครูสอนทบทวน (ที่น่าสงสารและ
ไม่มีทางปฏิเสธ) เป็นผู้สอน ประเด็นสำคัญประการหนึ่งคือ สถานภาพของ
ครูสอนทบทวนหรือครู PSE ในสายตาของโรงเรียน (ตามที่มาร์แลนด์
กล่าวไว้) และในสายตาของนักเรียน ถ้า PSE หรือการสอนทบทวนมี
สถานภาพต่ำ การปฏิบัติงาน (และผู้ปฏิบัติ) ก็จะประสบปัญหาอย่าง
แน่นอน!

ข้าพเจ้าเคยได้ยินโรงเรียนบอกครูใหม่ว่า “PSE จะดีหรือไม่
อยู่ที่ตัวคุณ” เจตคติอย่างนี้สรุปปัญหาหนึ่งของ PSE แต่ก็เปิดโอกาส
อันดีที่ท่านอาจจะได้รับมอบหมายให้สอนหลายวิชาโดยใช้ยุทธวิธีสอน
ที่น่าตื่นเต้นและที่จำเป็น

ในระหว่างปี PGCE นักเรียนฝึกสอนพยายามที่จะสอน PSE บ้าง
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกสอน “ตามปกติ” หรือเพิ่มพิเศษ (บางทีอาจ
เป็นการสอนเป็นทีมร่วมกับครูสอนทบทวนหรือสอนร่วมกับนักเรียน

ฝึกสอนอื่น) หรือแม้แต่ในโรงเรียนอื่น หรือนอกเหนือจากการฝึกสอน ข้าพเจ้าได้แนะนำให้ใช้บทเรียน PSE มากหลายครั้ง เช่น ใช้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการวิจัย ตัวอย่างเช่น ผู้ที่กำลังศึกษาเรื่องการข่มเหงรังแกอาจลองสอนบทเรียนเป็นชุดในหัวข้อนั้น ผู้ที่กำลังศึกษาเรื่องการเขียนรายงานประจำปีอาจจะ “ทดสอบผู้บริโภคร” ด้วยรายงานหลากหลายรูปแบบกับนักเรียน ในระหว่างที่ใช้บทเรียน PSE จำไว้ว่าต้องขออนุญาตให้ถูกต้อง โปรดสังเกตว่าข้าพเจ้าแทบจะไม่ได้ยินครูปฏิเสธข้อเสนอที่จะ “บริจาค” บทเรียน PSE ให้แก่ผู้สมัครที่มีความเต็มใจเลย

เพศศึกษาและสุขศึกษา

ในบรรดาประเด็นทั้งหมดที่อยู่ในหัวข้อเรื่อง “เรื่องส่วนตัวและสังคม” การสอนเรื่องเพศศึกษาและสุขศึกษาจะสร้างความกังวลให้ครูมากที่สุด เรื่องนี้ไม่น่าประหลาดใจหรือไร้เหตุผล: ครูเคยชินกับการเป็นหรือได้รับการยกย่องว่าเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” แต่เมื่อมาถึงเรื่องเพศหรือสุขภาพ ไม่มีหลักฐานใดที่แสดงให้เห็นว่าครูเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” เลย บางโรงเรียนแก้ปัญหาด้วยการเชิญ “ผู้เชี่ยวชาญ” เข้ามาสอน บางโรงเรียนยินดีที่จะทำลายความเห็นของครูในฐานะผู้เชี่ยวชาญโดยสนับสนุนให้มีการสอนทบทวนเพื่อนร่วมวัย (peer tutoring) แต่ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม ครูมักต้องการให้มีการฝึกอบรมที่ดีและละเอียดอ่อน และโรงเรียนต้องมึนโยบายเกี่ยวกับเพศศึกษา เมื่อครูสอนประเด็นเหล่านี้ ครูควรหลีกเลี่ยงไม่ทำให้นักเรียนที่ตนสอนเสียใจ รำคาญ หรืออับอาย อาจทำได้โดยคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับนักเรียน (เช่น เรื่องเพื่อนชายหรือเพื่อนหญิง) หรืออาจจะทำเหมือนว่าประเด็นซึ่งสำคัญสำหรับนักเรียนเป็นเรื่องเล็กน้อย

ในประเด็นเรื่องเพศ จำไว้ว่านักเรียนทุกคนในชั้นเรียน 30 คน จะคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ หลายคนจะมีประสบการณ์ (ที่น่าพึงพอใจ และ/หรือไม่ที่น่าพึงพอใจ) เกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศ หลายคนจะไม่แน่ใจเกี่ยวกับความรู้สึกทางเพศของตน บางคนอาจจะมีลักษณะชายชอบชายหรือหญิงชอบหญิง (homosexual or lesbian) เด็กทุกคนจะได้รับข้อมูล (ที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง) แตกต่างกันจากบุคคลต่างๆ เด็กเกือบทั้งหมดจะรู้สึกเป็นบาปทางใจเกี่ยวกับเรื่องเพศในบางเรื่อง เด็กส่วนใหญ่จะคิดว่าเด็กอื่นรู้ (หรือมีประสบการณ์) เรื่องเพศมากกว่าตน

ในประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพ จำไว้ว่านักเรียนทุกคนในชั้นเรียน ที่มีนักเรียน 30 คนจะมีประสบการณ์มากมายในเรื่องสุขภาพและความเจ็บป่วย โดยเฉพาะแล้วเด็กนักเรียน 1 ใน 30 คนจะเศร้าโศกที่สูญเสียสมาชิกที่ใกล้ชิดในครอบครัว (ความตายและการสูญเสียจะเป็นประเด็นของความขัดแย้งที่แยกออกมาได้โดดเด่น) การที่ครูคิดว่าเมื่อบอกนักเรียนเกี่ยวกับอันตรายในเรื่องสุขภาพเพียงพอแล้วที่จะหยุดยั้งเด็กจากการเสี่ยงภัยเป็นการคิดที่ง่ายเกินไป เรื่องนี้เป็นเรื่องเหลวไหลเสียจริงๆ เพราะเพียงแต่มองไปรอบๆห้องพักก็ควรรู้ว่าครูคนใดในบรรดาเพื่อนร่วมงานของตนที่สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ไม่ออกกำลังกายเลย หรือทำอะไรก็แล้วแต่ สิ่งที่ต้องการก็คือต้องมีการให้ข้อมูล นักเรียนต้องบวรวารณสุขภาพที่ดีกว่าเดิม

ครูอาจจะสอนประเด็นเหล่านี้ในวิชาเฉพาะ (specialist academic subjects) ได้อย่างเหมาะสมเช่นเดียวกับในวิชา PSE และในเวลาสอน ทบทวน (อาจจะสอนประเด็นเหล่านี้ตอนใดก็ได้ และมักจะเกิดขึ้น เนื่องจากการสนทนาในเรื่องเพศ ความรู้สึกทางเพศ หรือการป่วยเจ็บ หรือความพิการ) ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ และ ประวัติศาสตร์หรือความคิดสร้างสรรค์ (เช่น Cartwright, 1972; Sandblom,

1982) แต่นั่นอาจจะกลายเป็นการพูดถึงตัวข้าพเจ้ามากกว่าหัวข้อเหล่านั้น!

การติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ นำมาซึ่งประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพและเพศ และเป็นตัวอย่างที่ดีของประเด็นความขัดแย้งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การรณรงค์เกี่ยวกับสุขภาพในที่สาธารณะในครั้งแรกๆ คราวหนึ่งจบลงด้วยประโยคว่า “จงอย่าตายเพราะความเซลา” การเผยแพร่เรื่องเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ที่ทำให้เกิดความตื่นเต้นตกใจ จะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการกับปัญหาหรือไม่ก็ตาม แต่ขอให้นึกไว้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ครูได้ตระหนักว่าไม่ควรเลี่ยงประเด็นที่มีความขัดแย้งในการสอนนักเรียน

การเมือง

การเมืองครอบคลุมถึงประเด็นปัญหาระดับชาติและปัญหาระหว่างชาติ และประเด็นปัญหาในโรงเรียนด้วย การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ (ผู้ใดมีอำนาจและด้วยความชอบตามกฎหมายข้อใด) ของสิทธิและหน้าที่ (และการปฏิบัติการให้เกิดผล) และของการเปลี่ยนแปลง (ก้าวหน้าหรือถอยหลัง) และการอนุรักษ์ (ในความหมายกว้างที่สุด) ประเด็นที่มีขอบข่ายกว้างขึ้นอาจจะอยู่ในหลักสูตรเฉพาะพิเศษ (เช่น ในวิชาประวัติศาสตร์หรือ PSE) หรืออาจจะนำออกมาในรูปแบบของเหตุการณ์สำคัญๆ (เช่น เลียนแบบการเลือกตั้งเมื่อมีการเลือกตั้งในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น) รัฐบาลใหม่ๆ เรียกความรู้ทางด้านการเมืองว่า “ภาวะการเป็นพลเมือง” และการเรียกเช่นนี้ได้ย่ำประเด็นที่มีขอบข่ายกว้างเหล่านั้น แม้ว่านักเรียนจะรับรู้หรือเข้าใจได้ไว้ในประเด็นที่เล็กกว่า เช่น สิทธิและหน้าที่ของตนในโรงเรียน ความเกี่ยวข้องของนักเรียนในเรื่องการตัดสินใจ หรือความถูกต้อง (ความยุติธรรม) ซึ่งคนต้องเข้าไป

เกี่ยวข้อง สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการเป็นพลเมืองอย่างเหมาะสม การมีครูที่แสดงความชื่นชอบประชาธิปไตย แต่ในขณะเดียวกันกลับทำตัวเป็นผู้เผด็จการ ไม่ใช่สิ่งที่ดี (เป็นสิ่งที่เลวพอๆ กับที่เสแสร้งว่ามีโรงเรียนที่เป็นประชาธิปไตย แต่ดำเนินการให้เป็นอย่างนั้นไม่ได้) สมาชิกโรงเรียนมักมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับด้านนี้ของโรงเรียน ในตอนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองนี้ ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย (ในบทนี้จะกล่าวถึงประเด็นทางการเมืองใหญ่ๆ ในทุกแง่มุม) และการตระหนักทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (และการศึกษาอาชีพ) ซึ่งจะดำเนินการได้ด้วยวิธีที่คล้ายคลึงกัน แต่ข้าพเจ้าจะไม่พูดในรายละเอียด

คตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศ

เด็กชาวอังกฤษผิวขาวในวัยสี่ปีมักจะแสดงคตินิยมเชื้อชาติออกมาในรูปแบบที่ไม่รู้เดียงสา นัก เนื่องจากมีทัศนคติในทางลบกับคนเชื้อชาติอื่น และรู้ตัวว่าไม่ควรแสดงทัศนคตินี้ให้ผู้ใหญ่บางคนทราบ (ดู Carrington and Troyna, 1988) ถ้าสิ่งนี้เป็นจริงกับเด็กวัยสี่ปี ลองคิดว่าเด็กที่อายุมากกว่านี้จะแสดงออกถึงคตินิยมเชื้อชาติออกมาในรูปแบบที่ไม่รู้เดียงสาสักเพียงใด มีเรื่องไม่จริงที่แพร่หลายอยู่สองเรื่อง : เรื่องแรก “ไม่มีคตินิยมเชื้อชาติ (หรือการเหยียดหยามทางเพศ) ในโรงเรียนนี้” เรื่องที่ 2 “คตินิยมเชื้อชาติ (หรือการเหยียดหยามทางเพศ) ไม่จัดว่าเป็นปัญหาในโรงเรียนนี้ เพราะว่ามีนักเรียนทุกคนผิวขาว (หรือเป็นเพศเดียวกันหมด)” เราไม่ได้ขจัดอคติที่ต่อต้านคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยกำจัดคนกลุ่มนั้นออกไป - ถ้ามันออกมาในรูปแบบนั้น ฮิตเลอร์คงจะรักษาประเทศเยอรมนีไว้ได้จากลัทธิต่อต้านยิว

มีสองขั้นตอนในการจัดการเรื่องคตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศ ขั้นตอนแรกเป็นขั้นตอนการยอมรับ นักเรียนก็เช่นเดียวกับผู้ร่วมงานคนอื่นๆ ต้องยอมรับว่าในสังคมมีกลุ่มคนต่างๆ อยู่ร่วมกัน เรื่องนี้ดูเหมือนว่าจะเห็นได้ชัดเจนแต่หนังสือเรียนจำนวนมากไม่ได้เอ่ยถึงผู้หญิงหรือเอ่ยถึงน้อยมาก และไม่มีรูปภาพของชนกลุ่มน้อยหรือชนกลุ่มน้อยเผ่าพันธุ์อื่น ขั้นตอนนี้รวมถึงการยอมรับว่ามีอคติและการเลือกปฏิบัติต่อคนกลุ่มต่างๆ ไม่มีวิธีง่ายๆ ที่จะจัดการกับคำวิจารณ์ (ทั้งหมดเป็นเรื่องธรรมชาติระหว่างนักเรียนกับครู) ที่ว่าไม่มีเรื่องคตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศมีเพียงแต่คนดำหรือผู้หญิงเท่านั้น “ที่รู้สึกขมขื่นเพราะถูกเหยียดหยามว่ามีสถานภาพต่ำกว่าบุคคลอื่น” การนำวรรณคดีและรายการโทรทัศน์มาใช้ด้วยความละเอียดอ่อนมักจะได้ผลมากกว่าการละเลย และคิดว่าคำกล่าวเช่นนั้นเป็นเรื่องไร้สาระ

ขั้นตอนที่ 2 ในการจัดการกับปัญหาคตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศก็คือ ต้องพยายามลดความรู้สึกทั้งสองนี้ ซึ่งรวมไปถึงมีการตัดสินทางศีลธรรม (ซึ่งไม่ควรมีการปิดบัง) ว่าควรลดคตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศ โรงเรียนส่วนใหญ่แม้จะไม่ใช้ทั้งหมด และ LEAs รวมทั้งรัฐบาล (พรรคการเมืองใหญ่ๆ ทุกพรรค) มีนโยบายต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศ นี่คือข้อแก้ตัว (ถ้าการแก้ตัวเป็นสิ่งที่ต้องการ) ว่ามีความกล้าหาญและมีศีลธรรม อย่างไรก็ตามเพียงเพราะท่านกำลังดำเนินการในเรื่องการตัดสินทางศีลธรรม มิได้หมายความว่าท่านต้องทำร้ายจิตใจหรือทำให้ผู้ชมชอบคตินิยมเชื้อชาติหรือผู้ที่เหยียดหยามทางเพศไม่สบายใจ เป็นเรื่องยากที่จะเยี่ยวยาผู้ที่มิไว้อคติถ้าเขาเป็นคนที่โง่หรือถูกเกลียดชัง

ศาสนาและการนับถือศาสนา

การที่จะเข้าใจความคิดของศาสนาอื่นที่แตกต่างไปจากศาสนาที่ตนเองนับถือย่อมเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะเมื่อความเชื่อทางศาสนาของท่านขึ้นอยู่กับศรัทธาโดยไม่ขึ้นกับความสงสัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล วันเกิดอาจจะไม่ใช่เรื่องที่ต้องถกเถียงกัน แต่บางศาสนาคิดว่าการฉลองวันเกิดเป็นสิ่งที่ผิด การวาดภาพบุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจจะไม่เป็นเรื่องของความขัดแย้ง แต่บางศาสนาไม่ยอมให้วาดภาพสิ่งที่มีชีวิต การกล่าวถึง “พระเยซูคริสต์” ทำให้ความขัดแย้ง (เด่นชัดมากที่สุดระหว่างคริสต์ศาสนิกชนกับชาวยิว) ว่าพระเยซูคือพระคริสต์จริงหรือไม่หายไป (ชาวยิวเชื่อว่า “เมสไซอาห์” ซึ่งเป็นคำภาษาฮีบรูสำหรับ “พระคริสต์” ยังจะต้องอุบัติขึ้น) การสอนเรื่องทฤษฎีวิวัฒนาการของดาร์วินขัดแย้งกับกลุ่มผู้เคร่งศาสนา ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เพียงเพราะการทำให้บุคคลขัดเคืองเกิดขึ้นง่าย แต่เป็นเพราะความเชื่อในบางศาสนาอาจจะขัดแย้งกับการปฏิบัติหรือความเชื่อที่สร้างขึ้นในโรงเรียน บางปัญหาอาจแก้ได้ง่ายมาก เช่น นักชีววิทยาใช้การผ่าสัตว์จำลองแทนสัตว์จริงๆ การจัดงานฉลองคริสต์มาส อาจนำการแสดงเมื่อสิ้นภาคเรียนมาแสดงแทนการแต่งเครื่องแบบนักเรียน อาจอนุญาตให้เด็กผู้หญิงสวมกางเกงขาสั้น หรือใช้ผ้าคลุมศีรษะแทนหมวกเก๋ๆ ฯลฯ ปัญหาที่จัดการได้ยากขึ้นไปอีกคือคตินิยมเชื้อชาติและการเหยียดหยามทางเพศซึ่งหลายๆ ศาสนาอาจจะแสดงให้เห็นว่าขัดกับนโยบายของโรงเรียนที่เคร่งครัด สิ่งที่ยากคล้ายคลึงกันก็คือการที่กฎหมายกำหนดให้ทุกโรงเรียนสวดมนต์ในตอนเช้า “ไม่ว่าจะเป็นการสวดมนต์ในรูปแบบใดหรือการเคารพบูชาพระเจ้าองค์ใด” (DFE, 1994a) ซึ่งนักเรียนไม่มีสิทธิ์ที่จะเลี่ยงได้ อาจจะขัดแย้งกับความเชื่อของทางโรงเรียนในเรื่องเสรีภาพทางมโนธรรมของตนเอง (บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะสามารถนำเด็กออกมาจากพิธีสวดมนต์ แต่มีใช้ตัวเด็กเอง) หลาย

โรงเรียนแก้ปัญหาสุดท้ายนี้โดยไม่ให้มีการสวดมนต์ (ซึ่งได้สร้างปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือการฝ่าฝืนกฎหมาย!)

ดังนั้นศาสนาจึงเป็นความขัดแย้งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เราไม่สามารถแก้ด้วยนโยบายง่ายๆ ให้มี “ความอดทน” เพราะความอดทนในเรื่องความเชื่อทางศาสนาอาจนำมาซึ่งภัยของความอดทนในเรื่องคตินิยมเชื้อชาติ และการเหยียดหยามทางเพศ หรือการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือความไม่อดทนของผู้ที่ไม่มีความเชื่อในศาสนาเช่นเดียวกับประเด็นความขัดแย้งอื่นๆ นับเป็นเรื่องสำคัญที่จะแยกประเด็นทางด้านศาสนาออกจากตัวบุคคล และหลีกเลี่ยงที่จะทำร้ายจิตใจหรือทำทารุณกรรมใครสักคนเพราะความเชื่อในเรื่องศาสนาของเขา (หรือเนื่องจากความสงสัยของเขา หรือความเชื่อที่ไม่มีพระเจ้าในโลกนี้) แม้ว่าท่านจะไม่อนุญาตให้เขาปฏิบัติกิจด้านศาสนาตามความเชื่อของเขาในโรงเรียนได้ โรงเรียนที่มีกำเนิดมาจากโรงเรียนสอนศาสนาจะแก้ปัญหาได้หลายปัญหา หากเป็นคาทอลิกหรือคริสตจักรของอังกฤษ (Church of England) หรือศาสนายิว ฯลฯ อย่างเด่นชัด และโรงเรียนเหล่านี้มักจะเห็นว่าควรอย่างยิ่งที่จะให้มีการอภิปรายกันในประเด็นทางศาสนาและได้วางนโยบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ แต่โรงเรียนดังกล่าวก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ไม่สามารถทำได้มากกว่าที่โบสถ์แห่งใดแห่งหนึ่งจะหลีกเลี่ยงการโต้เถียงกัน

บทที่ 11

การประเมินค่าและการวัดผล

ทำไมจึงต้องประเมิน

วิธีการเดียวที่จะเปลี่ยน “ผู้เชี่ยวชาญ” ผู้ซึ่งมีความรู้มากให้เป็น “คุณครู” ผู้ช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ก็คือความเข้าใจว่าผู้ที่ฟังท่านอยู่รู้อะไรมาก่อนหน้านี้แล้วและเขาเหล่านั้นใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีใด การประเมินค่ายังรวมไปถึงการที่ครูทุกคนได้เรียนรู้ ท่านเรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนของท่านนับตั้งแต่วันที่ท่านก้าวเข้าไปในห้องเรียน ท่านรู้ว่านักเรียนของท่านมีปฏิกิริยาอย่างไร จะทำอะไรให้นักเรียนของท่านทำงานเกี่ยวกับการเรียน จะพูดหรือเขียนอย่างไรนักเรียนของท่าน จึงจะเข้าใจบทเรียน ฯลฯ ความมุ่งหมายของการประเมินค่าที่มีลักษณะเฉพาะสามประการที่ข้าพเจ้าต้องการเน้นคือ

การประเมินค่าโดยเฉพาะที่มีรูปแบบชัดเจน (เช่น การให้คะแนน) เป็นวิธีการที่จะเข้าใจนักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้นอย่างชัดเจนที่สุด : อะไรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (ดู “โอกาสที่เท่าเทียมกัน”) นักเรียนต้องการอะไร (ดู “ความต้องการด้านการศึกษเป็นพิเศษ”) ฯลฯ การประเมินค่าที่มีคุณภาพดี คือวิธีการสำคัญที่ท่านจะใช้ค้นหาว่าท่านจะจำแนก (differentiate) งานของท่านได้อย่างไร เช่น ถ้าท่านต้องการให้งานที่เหมาะสมกับนักเรียนของท่าน ท่านจำเป็นต้องค้นหา

อยู่เป็นนิจว่านักเรียนของท่านรู้อะไรบ้างแล้ว และสามารถทำอะไรได้บ้าง การเรียนรู้ที่จำแนกความแตกต่างและมีการจัดระบบดีมีพื้นฐานมาจากการประเมินค่าที่ดี

แต่น่าแปลกใจที่ว่ากระบวนการประเมินค่าเองมักเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของท่านกับนักเรียนแต่ละบุคคลเป็นส่วนตัวและเกิดความ “ใกล้ชิด” มากที่สุด ในการให้คะแนนในแต่ละวัน ท่านได้พูดคุยกับนักเรียนแต่ละคนเป็นส่วนตัว ดังนั้นท่านจึงสร้างความสัมพันธ์กับงานที่นักเรียนได้ทำ ซึ่งไม่สามารถทำได้ท่ามกลางความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ในการประเมินค่าในระยะยาวขึ้น (บางทีเพื่อรายงานผลหรือสำหรับการประชุมผู้ปกครองในตอนค่ำ หรือเพื่อการบันทึกหลักสูตรแห่งชาติ) ท่านสามารถกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าซึ่งท่านอาจจะไม่คิดว่าจะทำได้ ในการทำงานของท่านในชั้นเรียน ท่านจะให้นักเรียนของท่านเข้าร่วมในการเรียนรู้ของเขาเองได้ โดยให้งานที่ประเมินตัวเองได้ (และการประเมินค่ารายวิชา) ท่านจะเห็นว่านักเรียนของท่านมีแนวโน้มที่จะวิพากษ์วิจารณ์ตนเองอย่างรุนแรงกว่าที่ท่านทำกับพวกเขา การสะท้อนให้เห็นการนับถือตนเองมักลดลง และ/หรือการรับรู้ ซึ่งอาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงในสิ่งที่ท่านและเพื่อนครูคนอื่นๆ คิดเกี่ยวกับพวกเขา

ควรร่ายทฤษฎีแบบใดมาใช้

ให้ลองคิดว่างานใดดีที่สุดสำหรับท่าน หรือท่านต้องการได้รับการประเมินค่าแบบใด

การมีเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญ - อย่างกล่าวว่า “งานชิ้นนี้ยังไม่ยาวพอ” ถ้าท่านไม่ได้ระบุความยาวของงานที่ให้ทำ แจ่มแจ้ง “ให้นักเรียนของท่านทราบ และเปลี่ยนเกณฑ์ตามความเหมาะสม - เช่น

“ความประณีต” อาจเป็นเกณฑ์ที่สำคัญมากในการประเมินงานที่จัดแสดง แต่อาจเป็นเกณฑ์ที่สำคัญน้อยลงในการประเมินการจัดบันทึกจากรายการโทรทัศน์ (การมีเกณฑ์ที่แน่นอนจะเชื่อมโยงกับความยุติธรรมในการประเมินค่า)

คำพูดในเชิงบวกเป็นสิ่งสำคัญ - ควรใช้คำพูดในเชิงบวกก่อนแล้วจึงให้คำวิจารณ์ในเชิงบวกที่น้อยลงตามมา เช่นการวิจารณ์ว่า “ยาร์เนลล์ เธอทำงานวิจัยชิ้นนี้หนักมากทีเดียว และครูก็ชอบรูปของพระนางเอลิซาเบทของเธอมาก จำได้หรือเปล่าว่าต้องขีดเส้นใต้ที่หัวข้อเรื่องด้วย” จะดีกว่าเขียนว่า “ยาร์เนลล์ จำได้หรือเปล่าว่าต้องขีดเส้นใต้ที่หัวข้อเรื่องด้วย เธอทำงานวิจัยชิ้นนี้หนักมากทีเดียวและครูก็ชอบรูปของพระนางเอลิซาเบทของเธอมาก” ทั้งนี้เพราะนักเรียนโดยทั่วไปจะมีความรู้สึกต่อประโยคแรกของคำวิจารณ์ที่ตนอ่านมากที่สุด (ไม่ว่าทั้งในด้านชอบใจหรือไม่ชอบใจ)

ให้คำชมในที่ที่เหมาะสม - อย่าใช้คำว่า “แต่” การพูดว่า “แอนเจลลานั้นเป็นงานวิจัยชิ้นใหญ่ทีเดียว” จะดีกว่าพูดว่า “แอนเจลลานั้นเป็นงานชิ้นใหญ่ทีเดียว - แต่ทำไมหนูถึงทำงานไม่ได้แบบนี้เสมอไปล่ะ” (คำว่า “แต่” จะเป็นการปฏิเสธวลีที่อยู่ข้างหน้ามัน อย่างที่ท่านคงจำวลีที่ว่า “ผมรักคุณจริงๆ แต่ ...”)

ความยุติธรรมในการประเมินค่าเป็นสิ่งสำคัญ - ในการประเมินค่าอย่าลดคะแนนลง เพราะนักเรียนผู้นั้นมีความประพฤติไม่ดี ยกเว้นเมื่อต้องประเมินผลในเรื่องความประพฤติ อย่าให้คะแนนหรือคำวิจารณ์นักเรียนสองคนต่างกันในงานที่มีระดับเดียวกันเพียงเพราะเด็กอีกคนหนึ่งรบกวนประสาทท่าน (การศึกษาวิจัยพบว่าแม้แต่ผู้ตรวจข้อสอบที่มีประสบการณ์ก็ยังอ่อนไหวในเรื่องที่ดูว่าเป็นเรื่องง่ายๆ และไร้สาระในการให้คะแนน เช่น ชื่อผู้เข้าสอบ)

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความเร็ว - การประเมินค่าควรมีผลต่องานที่ให้นักเรียนทำในอนาคต ผลที่เกิดขึ้นจะมีสัดส่วนในทางตรงกันข้ามกับช่วงเวลาระหว่างงานกับการประเมินค่า ถ้าท่านไม่สามารถให้คะแนนงาน (โดยเฉพาะงานที่เป็นการบ้าน) ที่เด็กทำและส่งคืนในการสอนครั้งต่อไป (หรือภายในหนึ่งสัปดาห์ หากงานนั้นเป็นงานที่ท่านนอกเหนือจากงานปกติ เช่น การทดสอบ) นั่นหมายความว่าท่านประเมินผลเพื่อประโยชน์ของตัวเอง จึงไม่เกิดผลที่ดีต่อตัวนักเรียน ถ้าท่านสอนนักเรียนห้าชั้น ท่านควรจะต้องเป้าหมายที่จะตรวจให้คะแนนสัปดาห์ละห้าครั้ง (เป็นอย่างน้อย) ถ้าท่านรู้สึกว่าท่านต้องใช้เวลาในการทำงานยาวนานมาก ท่านต้องเร่งความเร็วในการตรวจให้คะแนนมากขึ้น ถ้ายังดูว่ายังใช้เวลานานอยู่อีก ท่านควรร้องทุกข์ต่อรัฐบาลถึงสวัสดิการของท่าน หรือตัดภาระงานอื่นๆ ที่ท่านต้องทำลงไป หรือร้องเรียน แต่อย่าโยนบาปให้นักเรียนของท่านเป็นอันขาด!

การทดสอบหรือการสอบไล่ที่เป็นรูปแบบ

ครูส่วนใหญ่ โดยแท้จริงแล้วครูมัธยมทุกคน จะต้องเข้ามีส่วนร่วมในการสอบที่รัฐจัดขึ้น และครูส่วนใหญ่จะต้องดำเนินการทดสอบภายในโรงเรียนอยู่แล้ว

การสอบที่รัฐจัดขึ้น (Public Exams)

ถ้าท่านสอนนักเรียนเพื่อที่จะให้เข้ารับการสอบที่รัฐจัดขึ้น ท่านต้องสอนตามประมวลการสอน ฟังดูอาจจะเป็นเรื่องเข้าใจง่าย แต่ยังมีครูอีกเป็นจำนวนมากคิดว่าตนเองจำประมวลการสอนของวิชาที่ตนเองสอนได้ หรือสอนโดยยึดตามสรุปย่อประมวลการสอนที่แผนกของตนเองมีอยู่ ท่านต้องหาประมวลการสอนที่เป็นต้นฉบับให้ได้ (ซึ่ง

หาได้ไม่ง่ายหรือมีราคาถูกเสมอไป ถ้าทางโรงเรียนไม่สามารถช่วยท่านได้ ลองหาจากคณะกรรมการการสอบหรือจากห้องสมุดประชาชน) หาข้อสอบที่ใช้สอบมาแล้วทุกฉบับในระหว่างที่ท่านสอนอยู่ การให้ประมวลการสอน หรือส่วนที่เป็นจุดเน้นของประมวลการสอน และข้อสอบที่สอบผ่านมาแล้วแก่นักเรียน เป็นความคิดที่ดีทีเดียว (อาจจะจัดนิทรรศการก็ได้) เพื่อให้นักเรียนได้รู้ (และเกิดความรับผิดชอบ) ว่าการสอบนั้นคาดหวังอะไรจากผู้สอบบ้าง

สอนให้สอดคล้องกับประมวลการสอนและข้อสอบไล่บางฉบับที่ท่านได้ (ซึ่งอาจจะเน้นในเรื่องต่างๆ กัน) การใช้เวลามากทำในสิ่งที่ไม่ช่วยให้นักเรียนสอบได้ไม่ใช่ข้อแก้ตัว ข้าพเจ้าไม่อยากจะแนะนำให้ใครๆ เบื่อตัวประมวลการสอนเองอาจจะน่าเบื่ออยู่แล้ว แต่เนื้อหาในประมวลการสอนควรจะกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ !

สอนให้นักเรียนสักคนหนึ่งโน้มน้าของท่านได้คะแนนในระดับยอดเยี่ยม สิ่งนี้สำคัญมากถ้าท่านมีชั้นเรียนที่ทำหายหรือท่านคิดว่านักเรียนของท่านจะได้คะแนนสูงสองสามคน ยอมให้มีความดีเด่นเกิดขึ้นบ้าง (เป็นที่แน่นอนว่าจะต้องพยายามบรรลุความดีเลิศและสนับสนุนเพื่อให้บรรลุถึงสิ่งนั้นตลอดเวลา แต่จำไว้เสมอว่า อย่างน้อย ต้องยอมเพื่อความดีเลิศ) หมายความว่าอาจจะต้องจัดงานที่มีความยืดหยุ่นได้ให้ผู้เรียนทำ ให้การบ้านที่มีทางเลือกได้ ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนมีตัวเลือกหรือมีโอกาส

สอนให้นักเรียนสักคนหนึ่งโน้มน้าของท่านผ่านวิชานั้นไปด้วยดี แม้จะสอบไม่ผ่าน แต่ก็ได้รับประสบการณ์ทางด้านการศึกษามีค่า เป็นเรื่องน่าเศร้าเมื่อนักเรียนสอบตก แต่อย่างน้อยที่สุดเราก็สามารถให้การศึกษที่ดีแก่นักเรียนที่สอบตก การศึกษานั้นมีความสำคัญในตัวของมันเอง เราควรหลีกเลี่ยงการสอนที่ไม่สนใจหรือไม่คำนึงถึง

เรื่องความล้มเหลวด้านทักษะที่ถูกต้อง หรือไม่มีอะไรต้องทำเสียเลย (เราควรมีความสุขที่ได้ตอบคำถามที่ถามครูภาษาอังกฤษ GCSE เมื่อให้นักเรียนเขียนชื่อและวิชาลงบนแฟ้มว่า “ครูเขียนตัว ‘G’ ยังไงคะ”) เมื่อมีข้อกำหนดรายวิชาเอง โปรดจำไว้ว่าการเชื่อฟังคำสั่งมีค่าเท่ากับ ความฉลาดเฉลียว ข้าพเจ้าหมายความว่านักเรียนเป็นจำนวนมาก ที่ได้เกรดต่ำกว่าที่ตนเองคาดว่าจะได้เพราะว่าเขาไม่ทำตามคำสั่ง เรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นได้กับนักศึกษาในระดับปริญญาโทที่ข้าพเจ้าสอน และนักเรียน GCSE อายุ 15 ปี คำสั่งนั้นอาจจะเป็นกำหนด การส่งงาน ทำหน้าปก ใส่ชื่อเรื่องเหนือกราฟ เขียนงานที่มีขนาด ความยาว 3,000 ถึง 5,000 คำ หรืออื่นๆ ที่หลักสูตรระบุไว้

ผลการสอบทำให้เจ็บปวดได้ จงสอนด้วยวิธีที่ท่านสามารถบอกตัวเอง ได้ว่า “เออละ ข้าพเจ้าได้ทำดีที่สุดแล้ว” วิธีที่น่าสนใจในการวิเคราะห์ ผลของนักเรียนที่ท่านสอนก็คือดูจากเกรดในรายวิชาอื่นๆ และดูว่า ได้เกรดสูงกว่าหรือต่ำกว่ารายวิชาของท่าน สิ่งนี้จะเป็นตัวชี้วัดที่ ละเอียดอ่อนของความสำเร็จของท่านเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนร่วมงาน ของท่าน แม้ว่าจะมีผลกระทบจากปัจจัยอื่นๆ เสมอ หลายโรงเรียน อาจจะมีระบบของตนเองในการวิเคราะห์ โปรดจำไว้ว่าถ้าท่านได้ผล ไม่ดีในปีนี้ อย่างน้อยที่สุด ในปีหน้าก็จะปรับปรุงได้ง่ายขึ้น

ถ้ามีโอกาส ท่านควรสมัครไปตรวจสอบ การตรวจสอบเป็นงาน ที่ได้ค่าตอบแทนต่ำ มีความเครียดสูง และไม่สนุกสนานทำให้ท่านไม่ได้ พักผ่อนในช่วงฤดูร้อน แต่ท่านจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีสอนนักเรียน เพื่อให้เข้ารับการสอบที่รัฐจัดขึ้นมากกว่าที่ท่านคิดไว้

การสอบที่โรงเรียนจัด

โรงเรียนหรือภาควิชา หรือครูประจำชั้นแต่ละคนอาจจะจัดการสอบ ถ้าโรงเรียนอนุญาตให้เข้าร่วม 1 ท่าน ควรพยายามเข้าไปร่วม จัดทำด้วย การจัดการสอบเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า และเป็นงานหนักกว่าที่ท่านคาดคิดไว้มาก

ความสามารถในการแยกแยะคือกุญแจสู่การจัดการสอบที่ดี ควรจะมีสิ่งที่ทุกคนต้องทำ สำหรับช่วงเวลาสอบ (สิ่งนี้เป็นเรื่องของการควบคุมเรื่องความประพฤติเช่นเดียวกับความนับถือตนเองและการสนับสนุนการเรียนรู้ในทุกระดับ ท่านไม่จำเป็นต้องให้ความสนุกหรือควบคุมนักเรียนบางคนในขณะที่บางคนสอบเสร็จแล้ว) งานที่ร่วมมือกันทำจะใช้เวลามากสำหรับนักเรียนที่ไม่เข้าใจหรือไม่ ทบทวนคำถามหลายๆข้อ งานที่ร่วมมือกันทำจะทำให้นักเรียนที่ตอบคำถามได้สมบูรณ์อย่างรวดเร็วมีเวลาเหลือมาก เมื่อเร็วๆนี้ ข้าพเจ้าได้เพิ่มคำถามสุดท้ายโดยกล่าวว่า "เอละ เขียนหรือวาดอะไรก็ได้ที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อนี้ลงไป" ข้าพเจ้าทราบดีว่า ดูเป็นการขี้โกงนิดๆ แต่ก็ใช้ได้กับทุกเหตุผล

การสอบเป็นการวัดเทคนิคการทำข้อสอบเช่นเดียวกับวัดทักษะในวิชาที่เรียนหรือวัดความรู้ ท่านจะแยกมาตรการทั้งสองชนิดได้ในระดับหนึ่ง โดยมีคำถามหรืองานที่หลากหลาย คำถามบางข้ออาจวัดความจำ บางข้อวัดทักษะ บางข้อวัดเหตุผล หรือวัดในสิ่งอื่นๆ ท่านอาจต้องการให้มีคำถามหลายชนิดปะปนกัน เช่น คำถามแบบให้เลือกตอบ แบบเขียนตอบ จับคู่ประโยคสองส่วนเข้าด้วยกัน แบบฝึกหัดให้พูดซ้ำหรือคัดลอก ให้แสดงความเข้าใจในข้อความที่อ่าน ฯลฯ

ไม่ว่าท่านจะสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น ข้อสอบทุกวิชามักจะเป็นการทดสอบภาษา ท่านต้องแน่ใจว่าภาษาในข้อสอบไม่ซับซ้อนเกินกว่าที่ควรจะเป็น ข้อสอบหลายวิชาใช้เพื่อแยกนักเรียนออกตามความสามารถทางด้านภาษาได้ดีกว่าวัดทักษะของวิชาที่สอบ ตามปกติให้เขียนประโยคในข้อสอบให้สั้น ในหนึ่งประโยคกล่าวถึงเพียงสิ่งเดียว เช่น หากแบ่งประโยค “จงหาสาเหตุและผลกระทบของการปฏิวัติในประเทศฝรั่งเศส” ออกเป็นสองคำถามก็จะดีขึ้น ใช้วลีสำหรับขยายความให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น หลีกเลี่ยงคำถามว่า “ตามความคิดของนักเรียน นักเรียนคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่สุดของการปฏิวัติในประเทศฝรั่งเศส โดยพิจารณาจากข้อ ก ถึง ข้อ ค” โดยเปลี่ยนเป็น “จากหลักฐานในข้อ ก ถึงข้อ ค อะไรคือสาเหตุสำคัญที่สุดของการปฏิวัติในประเทศฝรั่งเศส” ในปัจจุบันนี้เราใช้คอมพิวเตอร์ตรวจสอบข้อความที่ “อ่านรู้เรื่อง” ได้ เช่น คอมพิวเตอร์ของข้าพเจ้าตรวจสอบแล้วว่าหนังสือเล่มนี้ต้องใช้ทักษะการอ่านของนักเรียนอเมริกัน ชั้นปีที่ 12 และชาวอเมริกันร้อยละ 69 จะอ่านหนังสือเล่มนี้ (สิ่งนั้นจะสอนให้ข้าพเจ้าซื้อซอฟต์แวร์ของอเมริกัน) หนังสือเล่มนี้ยากเกินไปสำหรับเด็กนักเรียนส่วนใหญ่

ตรวจข้อสอบให้คะแนนอย่างรวดเร็ว การทดสอบข้อสอบที่ดีประการหนึ่งคือ ดูว่ามีการกระจายคะแนนหรือไม่ และถ้าคิดคะแนนด้วยระบบเปอร์เซ็นต์ จะไม่มีนักเรียนคนใดได้ 0% หรือ 100% การสอบภายในโรงเรียนควรจะเป็น (อย่างน้อยบางส่วน) การประเมินค่าระหว่างปฏิบัติการ (“formative” assessments) และงานบางอย่างที่ต้องทำในอนาคต

การให้คะแนนและการรายงานในทางปฏิบัติ

ยังมีสิ่งที่จะต้องทำอีกสองประการในเรื่องการวัดผลและการประเมินค่า

ท่านเปลี่ยน (และท่านสามารถเปลี่ยน) ทฤษฎีให้เป็นการปฏิบัติได้อย่างไร ท่านใช้ระบบอะไรในการจัดเก็บสถิติประจำสัปดาห์ ระบบของท่านมีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง ให้ท่านคิดถึงระบบของท่านเกี่ยวกับเวลา ความพยายาม ความชัดเจน ประโยชน์ต่อภาควิชา หรือโรงเรียน ประโยชน์ในการวางแผนการสอน การตรวจการบ้าน การครอบคลุมหลักสูตรแห่งชาติ การระบุความต้องการพิเศษ ฯลฯ โรงเรียนใช้ระบบอะไรในการรายงานประจำปี (หรือบางครั้งรายงานประจำเทอม) ระบบเหล่านั้นมีประโยชน์อย่างไร จะปรับปรุงระบบเหล่านั้นได้อย่างไร ให้คิดถึงหลักการต่างๆ ไปเช่นเดียวกับรายละเอียดในการปฏิบัติ

ท่านคิดว่าระบบการประเมินผลใดที่เหมาะสมกับท่านและงานของท่าน ท่านควรจะตัดสินผู้อื่นด้วยวิธีการเดียวกับที่ท่านพอใจเมื่อได้รับการตัดสิน ท่านต้องการใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสิน สิ่งนี้ไม่ใช่ปัญหาที่ไม่มีความหมาย ให้ท่านคิดหาเกณฑ์ที่เหมาะสมและยุติธรรม และตัดสินด้วยตัวของท่านเอง เหตุผลประการหนึ่งในการแก้ปัญหานี้ก็คือน่าจะมีความหมายที่สำคัญในการคิดเกี่ยวกับการวัดผลนักเรียน ผลกระทบที่อาจมีต่อนักเรียน และประโยชน์ที่จะนำการวัดผลนี้ไปใช้โดยที่เราไม่เกี่ยวข้องด้วย “เราเอง” (มากกว่าจะเป็น “ท่านเอง”) รวมไปถึงผู้จัดการและผู้สอนเสริม ดังนั้นในการประเมินค่าตนเองของท่าน ท่านอาจรวมการวิจารณ์เกี่ยวกับการให้ความสนับสนุน ฯลฯ เพื่อให้การประเมินค่าตนเองของท่านสัมพันธ์กับบริบท ปัจจุบันการประเมินค่าครูอย่างเป็นทางการ (appraisal) เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติกับครูส่วนใหญ่

อธิธานคำหลักเกี่ยวกับการประเมินผล

การประเมินค่า (Assessment)

การประเมินค่าหมายถึงการค้นหาว่านักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลอะไรที่แน่นอน ส่วนการวัดผลหมายถึง การตัดสินสิ่งที่นักเรียนได้รับผลอะไรไปแล้วและน่าจะสัมฤทธิ์ผลอะไร โดยปกติในทางปฏิบัติ คำว่า “การประเมินค่า” หมายถึงกระบวนการทั้งสอง คือการวัดผลและการประเมินค่ารวมกัน (โดยปกติ “appraisal” หมายถึงการประเมินค่าครู)

เป้าหมายเพื่อบรรลุผลตามหลักสูตรแห่งชาติ (Attainment Targets - ATs)

ขอบข่ายกว้างๆของผลสัมฤทธิ์ภายในวิชาใดวิชาหนึ่งที่เป็นไปได้ - เช่น ในตอนแรกเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลของประวัติศาสตร์ ได้แก่ ความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบในประวัติศาสตร์ และการจัดการกับการตีความทางประวัติศาสตร์ที่ขัดแย้งกัน (ปัจจุบันมีเพียงเป้าหมายที่บรรลุผลเพียงประการเดียวเรียกว่า “ประวัติศาสตร์”) เป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลของภาษาอังกฤษประกอบด้วย การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน เป้าหมายเพื่อบรรลุผลของดนตรีประกอบด้วย การแสดงดนตรี/การแต่งเพลง และการฟังเพลง/การประเมินความไพเราะของเพลง ฯลฯ

การประเมินค่าโดยอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced assessment)

การประเมินบุคคลตามรายการของคุณภาพที่ตั้งไว้ก่อนโดยผู้ประเมิน เช่น ระดับที่ 2 สำหรับประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา อาจรวมถึงเกณฑ์ที่ “สามารถเดินและเคี้ยวหมากฝรั่งได้ในเวลาเดียวกัน” (ประธานาธิบดีเจอราร์ด ฟอร์ด ได้รับการประเมินโดยประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน ว่าอยู่ที่ระดับ 1) GCSE (เช่นเดียวกับการประเมินหลักสูตรแห่งชาติ)

จะเป็นเกณฑ์ในการอ้างอิง - เช่นจะไม่เพียงให้เกรด ก ข และ ค แก่ นักเรียนที่เรียนดีร้อยละ 40 ของนักเรียนทั้งหมดเท่านั้น (ยังมีอีกหลายคนที่ไม่เชื่อว่า GCSE จะเป็นเกณฑ์ในการอ้างอิงจริงๆ นับเป็นจุดที่ล่อแหลมมาก)

การประเมินค่าระหว่างปฏิบัติการ (Formative assessment)

การประเมินผลที่สร้างขึ้นระหว่างการเรียนการสอน มีจุดประสงค์ที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในการเรียน เช่น มีจุดประสงค์ที่จะ “สร้าง” สมรรถนะในอนาคต

ระดับของผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรแห่งชาติ

ระดับที่นักเรียนสามารถไปถึงได้ภายในเป้าหมายที่บรรลุผล นักเรียนอายุเฉลี่ย 5 ปี จะอยู่ในระดับที่ 1 ได้ (แม้ว่ารัฐบาลจะเน้นระดับต่างๆ ไม่เป็นการอิงกลุ่ม - not norm-referenced) ระดับที่ 2 อายุเฉลี่ย 7 ปี ระดับที่ 4 อายุเฉลี่ย 11 ปี ระหว่างระดับที่ 5 กับ 6 อายุเฉลี่ย 14 ปี ระหว่างระดับที่ 6 กับ 7 อายุเฉลี่ย 16 ปี นับแต่เดียร์ริง (Dearing) เป็นต้นมา เกณฑ์ของระดับ 10 ลดลงจากเด็กกลุ่มอายุที่ 4 (Key Stage 4) แต่การเทียบกับเกรดของ GCSE อย่างที่ได้ทำมาก่อนแล้วนั้นอาจจะให้ท่านเข้าใจระบบนี้ดีขึ้น การเทียบตามที่เคยทำมาแล้ว (GCSE grade/NC level) ก็คือ A/10 และ 9; B/8; C/top7; D/bottom 7 และ top 6; E/bottom 6; F/5; G/4; U/3, 2 และ 1

การให้คะแนน (Marking)

คำว่า “การให้คะแนน” ดูจะเป็นคำที่ล้าสมัยเสียแล้วในปัจจุบัน แต่การให้คะแนนก็ยังดำเนินต่อไป เหตุผลที่ “การประเมินค่า” มาแทนที่

“การให้คะแนน” ในหลายบริบทเป็นปัญหากับคะแนนเอง บางโรงเรียนและบางแผนกไม่อนุญาตให้ครูให้คะแนนนักเรียน ไม่ว่าด้วยตัวเลขหรือตัวอักษร ด้วยเหตุผลที่ยุติธรรมว่างานของนักเรียนมีคุณภาพเกินกว่าที่จะวัดได้จากคะแนนเพียงอย่างเดียว แต่ตัวนักเรียนเองอาจอยากได้เป็นคะแนน เพื่อจะได้เห็นความก้าวหน้าของตนเองอย่างชัดเจนหรือเห็นว่าตนเองอยู่ในระดับใดในชั้นเรียน ไม่ว่านโยบายของท่าน หรือของทางโรงเรียนจะเป็นอย่างไร คะแนนจะมีความหมายกับนักเรียน ก็ต่อเมื่อนักเรียนเข้าใจหรือเข้าใจครู นักเรียนอาจรู้สึกว่าได้รับการดูถูกเมื่อได้เกรด “ค” จากครูที่พิถีพิถันหรือชอบเยาะเย้ยนักเรียน แต่เกรด “ค” จากครูที่มีใจโอบอ้อมอารีและยุติธรรมจะทำให้นักเรียนรู้สึกเสมือนว่าได้รับคำวิจารณ์ที่มีประโยชน์

การประเมินค่าแบบอิงกลุ่มปกติ (หรือเชิงปัทสฐาน) (Norm-referenced (or normative) assessment)

การประเมินค่าผู้หนึ่งผู้ใดโดยดูจากลำดับที่เขาอยู่ในระหว่างเพื่อนร่วมวัยของเขา แม้ว่าจะยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นเรื่องล้าสมัย แต่ก็ยังใช้กันอยู่และไม่หายไปจากการวัดผล การกำหนด “ปัทสฐาน” นำไปสู่การวัดว่านักเรียนบางคน “ผิดปกติ (abnormal)” ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัญหาที่เห็นได้ชัดเมื่อมีการวัดในระบบนี้

แฟ้มประวัติโดยย่อ (Profile)

การบรรยายถึงทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และอื่นๆ ที่แสดงออกโดยนักเรียนคนหนึ่ง ในรายวิชาเฉพาะวิชาหนึ่ง การทำแฟ้มประวัติโดยย่อ (profiling) คือวิธีการทำให้การประเมินค่า (โดยเฉพาะการประเมินค่ารวม - summative assessment) มีความหมายยิ่งขึ้น

การทำแฟ้มประวัติโดยย่อได้รับการพัฒนามากที่สุดใน post -16 education โดยเฉพาะในรายวิชาสายอาชีพ เช่น BTEC, NVQ/GNVQ และ CPVE แบบเก่า โดยทั่วไปตัวประกาศนียบัตรจะให้รายการของคุณลักษณะของนักเรียน (เช่น "สามารถส่งข้อมูลง่ายๆ ทางโทรศัพท์ได้" หรือ "สามารถคำนวณหาร้อยละได้" หรือ "สามารถมีส่วนร่วมอย่างว่องไวในการโต้วาทีในประเด็นที่ขัดแย้งกันได้") และแฟ้มประวัติโดยย่อจะประกอบด้วยคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นรวมทั้งบริบทที่คุณลักษณะนั้นได้แสดงออกมา ตัวอย่างเช่น "ในงานที่มอบให้ทำเรื่องพลังงานนิวเคลียร์ มิเชลล์ (Michelle) มีส่วนร่วมในการโต้วาทีเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของพลังงานนิวเคลียร์อย่างว่องไว" - หรือบางทีอาจจะเป็น "C32b ใน A24" หากทุกๆ คุณลักษณะและบริบทให้เป็นรหัส ได้มีผู้ค่อยๆ นำการทำแฟ้มประวัติโดยย่อมาใช้ในรายวิชา "ที่เป็นวิชาการ" และเรียกเป็นอย่างอื่น (ดูข้างล่าง) โดยที่เป็นหัวใจของหลักสูตรแห่งชาติ/GCSE ประโยชน์ของการทำแฟ้มประวัติโดยย่ออย่างน้อยมีอยู่สามประการคือ การประเมินค่าควรจะทำให้ได้โดยไม่มีอคติเนื่องจากครูอื่นๆ และนักเรียนอื่นๆ สามารถตรวจสอบว่านักเรียนผู้นั้นมีทักษะอะไร การประเมินค่าจะมีความหมายมากขึ้น - เกรดของนักเรียนนั้นจะมีความหมายก็ต่อเมื่อท่านทราบระบบการให้คะแนน แต่นักเรียนครอบครัวของนักเรียนและนายจ้างน้อยคนนักที่รู้ระบบการให้คะแนนครูสามารถเน้นการสอนของตนเองในทักษะต่างๆ หรืออื่นๆ ที่เห็นว่าสำคัญ - บางครั้งนักเรียนส่วนใหญ่ก็สามารถฝึกทักษะเหล่านั้นได้ บางครั้งก็ไม่สามารถทำได้ หรือไม่ได้แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนในตอนแรกๆ ที่มีการเรียนการสอน การทำแฟ้มประวัติโดยย่ออาจจะดูยุ่งยาก แต่จะทำให้ครูได้เปลี่ยนวิธีสอนจากการมุ่งเน้นที่หลักสูตรไปเน้นที่ตัวผู้เรียนแทน ครูต้องคิดว่านักเรียนจะได้อะไรจากงานที่ให้ทำหรือจากรายวิชาที่เรียนมากกว่าที่จะคิดว่ามีสิ่งใดในหลักสูตรที่ตนต้องสอน การทำแฟ้มประวัติ

โดยย่อจะทำให้การประเมินค่าเป็นไปได้ในเชิงบวกได้ทั้งหมดด้วย เช่น ท่านจะเขียนรายการผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน แต่จะไม่เขียนสิ่งที่นักเรียนล้มเหลวหรือไม่สามารถทำได้ โดยการไม่กล่าวถึงสิ่งนั้นในแฟ้มประวัติ โดยย่อเป็นการบอกเป็นนัย

คำแถลงการบรรลุผลตามหลักสูตรแห่งชาติ

การกล่าวที่แสดงให้เห็นระดับของผลสัมฤทธิ์ใดโดยเฉพาะ ภายในขอบเขตของเป้าหมายบรรลุผล (Attainment Target) หนึ่ง เช่น “รวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ต่างๆ ไว้ด้วยกัน” ซึ่งสิ่งนี้เป็นการพูดถึงการบรรลุผลสำหรับเป้าหมายที่บรรลุผล ที่ 3 ในระดับที่ 3 ทางด้านประวัติศาสตร์ของหลักสูตรแห่งชาติ

การประเมินค่ารวม

การประเมินค่าที่เกิดขึ้นเมื่อการสอนรายวิชานั้นจบสิ้นลง โดยมีเป้าหมายเพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานั้น โดยปกติ “ประวัติของผลสัมฤทธิ์” จะเป็นชุดการประเมินค่ารวม พร้อมด้วยประกาศนียบัตร (ซึ่งเป็นเพียงการประเมินค่ารวมที่ “เป็นทางการ” และเป็นมาตรฐานอย่างมาก) “รายงาน” เป็นชื่อเก่าของการประเมินค่าระหว่างปฏิบัติการ และ/หรือ การประเมินค่ารวม ท่านอาจจะเขียนการอ้างอิง (reference) (ฉบับร่าง) ในปัจจุบันรายงานและการอ้างอิงมีแนวโน้มที่จะตามรูปแบบของการประเมินโดยอิงเกณฑ์ที่มี “คำวิจารณ์ ในเชิงบวกรวมถึงเป้าหมายต่างๆ”

ตอนที่ 3

ครูนอกห้องเรียน

“มนุษย์อาจได้รับการศึกษาตามแบบรูปต่างๆทั้งหมดที่สังคมโลกในปัจจุบันนำเสนอให้อยู่ทุกวันนี้ และมนุษย์ยังมีความสามารถที่ไม่เพียงแต่รับการศึกษาจากผู้อื่นฝ่ายเดียว แต่ยังให้การศึกษาแก่ตนเองได้ด้วย และสิ่งนี้เองที่ทำให้มนุษย์มีความสามารถที่จะฝ่าฟันและก้าวผ่านสิ่งที่ช่วยการเรียนการสอนในเรื่องทิศทางของความเป็นจริง” (Alexander Mitscherlich, *Society Without the Father: A Contribution to Social Psychology*, 1963, 1969, p.13)

บทที่ 12

การพัฒนาโรงเรียน

นโยบายการศึกษาแห่งชาติ

นโยบายการศึกษาของรัฐบาลแห่งชาติเปลี่ยนไปตามกาลเวลา : ทั้งนโยบายและอัตราการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อโรงเรียน หนังสือเล่มนี้จะไม่กล่าวถึงนโยบายในปัจจุบันหรือนโยบายในอนาคตที่ยาวนัก แต่ครูทุกคนควรตระหนักถึงสิ่งที่จะต้องเตรียมพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะผู้ที่กำลังทำงานวิจัยหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในโรงเรียนซึ่งต้องปฏิบัติตามนโยบาย ขอบข่ายของนโยบายที่สำคัญสี่ประการเหล่านี้คือ :

ปัจจุบันนโยบายแห่งชาติจะควบคุมหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ การศึกษาทางศาสนาเท่านั้นที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้อง ให้ดำเนินการด้านหลักสูตรจนกระทั่งถึง ค.ศ. 1988 หลังจากนั้นหลักสูตรแห่งชาติจะระบุวิชาที่เรียนและเนื้อหาของวิชาเหล่านั้น

นโยบายแห่งชาติควบคุมหลายส่วนที่ “อ่อนเร้น” ของหลักสูตร - เป็นเรื่องของโรงเรียนที่ผลกระทบต่อเด็ก แต่ไม่ใช่ส่วนของ “วิชาที่เรียน” ในด้านพฤติกรรมของนักเรียน มีการยกเลิกการลงโทษบางประการ (รวมทั้งการลงโทษทางด้านร่างกายในโรงเรียนรัฐบาล) และการลงโทษแบบอื่นๆ (เช่น การไล่ออก) ต้องทำตามหลักเกณฑ์ทั่วไป

อย่างเคร่งครัด จุดหมายในการสอนของครูทุกคนก็คือความสุขกายสบายใจของนักเรียน รวมไปถึงการมีพัฒนาการทางด้านศีลธรรม และจิตใจของนักเรียนด้วย

เมื่อไม่นานมานี้ระบบการเงินการคลังได้เปลี่ยนวิธีการดำเนินงานของโรงเรียน ในปัจจุบันโรงเรียน LEA รับผิดชอบงบประมาณของโรงเรียนเป็นสัดส่วนสูง ซึ่งทำให้มีผลกระทบในเรื่องความสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจภายในโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ LEAs ในปัจจุบันเงินที่เข้าสู่โรงเรียนจะมีส่วนสัมพันธ์กับจำนวนนักเรียนมากขึ้น ช่วยสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักและโรงเรียนสามารถดึงดูดนักเรียนให้มาเรียนที่โรงเรียนได้ ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือ หากนักเรียนหายไป 12 คน หมายความว่า จะทำให้โรงเรียนขาดครูไปหนึ่งคน

สภาพและบทบาทของโรงเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ หลังจากเปลี่ยนสภาพให้เป็นโรงเรียนแบบประสม (comprehensive schools) ในทศวรรษ 1960 และทศวรรษ 1970 แล้วในปัจจุบันหลายโรงเรียนได้หันกลับไปเป็นแบบเลือกวิชาเรียนตามความสนใจหรือแยกเป็นวิชาเฉพาะทางอย่างเดิม (เหมือนในสหรัฐอเมริกา) โรงเรียนอาจ “เลือกที่จะออกจาก” การควบคุมของ LEA เพื่อเป็นองค์กรการกุศล ซึ่งได้รับเงินทุนจากรัฐบาลกลางในระดับเดียวกับที่ได้รับจากเงินทุนของ LEA ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็อาจ “เลือกที่จะเปลี่ยน” จากความเป็นภาคเอกชนไปอยู่ในความดูแลของ LEA ได้

ประเด็นเหล่านี้และประเด็นอื่นๆ อีกมากมายจะมีอยู่ในสิ่งพิมพ์ทางการศึกษา ในเอกสารเผยแพร่ของกระทรวงศึกษาธิการและในสิ่งพิมพ์อื่นๆ นับเป็นประเด็นที่น่าจะนำมาทำวิจัย แต่มีข้อสังเกตว่า หนังสือที่

ทันสมัยในเรื่องการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ทำได้ยากมาก

การปรับปรุงโรงเรียนและการปรับปรุงคุณภาพ

คำที่พูดกันมากตามสมัยนิยม เป็นคำที่ดูเหมือนจะมีพลังมากกว่าความหมายของมันเอง คำว่า “คุณภาพ” กลายเป็นคำที่แพร่หลายในระบบการศึกษาไปเสียแล้ว การใช้คำคำนี้ (ในปัจจุบัน) นำมาจากทฤษฎีการจัดการ แต่ความสำคัญของคำนี้ในวงการศึกษายังจะอยู่ภายในระบบการศึกษาเอง มีช่วงเวลาหนึ่งที่นักการศึกษา (ผู้ที่มีอำนาจในระบบการศึกษา ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย นักวิชาการ นักการเมืองที่สนใจด้านการศึกษา และบุคคลอื่นๆ) ได้ต่อสู้กันในเรื่อง “การศึกษาให้เปล่าสำหรับทุกคน” หรือ “โรงเรียนแบบประสม” หรือ “โอกาสที่เท่าเทียมกัน” หรือเมื่อเร็วๆ นี้มี “การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ” เพิ่มขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม ขณะที่นักการเมืองยังคงดำเนินการในโครงการหรูๆในทศวรรษ 1980 นักวิชาการและนักการศึกษาจำนวนมากที่ได้รับอิทธิพลจากนักการเมืองเหล่านี้ได้ทำงานโดยกำหนดจุดหมายให้มีระดับเล็กลงและเป็นไปได้ยิ่งขึ้น หนังสือ เรื่อง *Fifteen Thousand Hours* (Rutter et al, 1979) เป็นหนังสือเล่มสำคัญที่ชี้ไปในเรื่องนี้ ดูเหมือนว่าหนังสือเล่มนี้กล่าวว่าไม่ว่าทฤษฎีที่ดีเยี่ยมและแนวความคิดกว้างไกลจะเปลี่ยนไปอย่างไร การตัดสินใจว่าแต่ละโรงเรียนดีขึ้น หรือเลวลงกว่าอีกโรงเรียนหนึ่งก็ยังคงได้จากการสอนให้นักเรียนสอบไล่ผ่าน หรือจากการสนับสนุนให้นักเรียนมีความประพฤติดี สิ่งที่ทำให้โรงเรียนดีขึ้นหรือเลวลงในลักษณะนี้คือชุดของคุณภาพ เช่น การที่ครูตรงต่อเวลา หรือระบบการให้รางวัลและมาตรการการลงโทษของโรงเรียน นักวิชาการบางคนไม่เห็นด้วยกับความคิดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

ความแตกต่างที่เพิ่มขึ้นระหว่างโรงเรียนต่างๆ ไม่มีความสำคัญเท่ากับทิศทางของระบบทั้งหมด มันเหมือนกับการชี้ทางไปยังห้องโดยสารชั้นหนึ่งในเรือไททานิก (The Titanic) - ไม่มีข้อสงสัยว่านั่นคือ วิธีการปรับปรุง แต่ไม่ใช่หนทางแก้ปัญหาใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม วิธีการที่เสนอแนะในหนังสือ *Fifteen Thousand Hours* มุ่งวิธีที่สามารถทำได้และเป็นจริงในการตัดสินใจหรือปรับปรุงโรงเรียนต่างๆ ก่อให้เกิดแรงจูงใจอย่างมาก เช่น จะปรับปรุงโรงเรียนนี้ได้อย่างไร ทฤษฎีการจัดการซึ่งมีพื้นฐานมาจากเรื่องวิธีแก้ไขความกดดันทางด้านการแข่งขัน และได้พัฒนามาเป็นเวลาหลายปีทางด้านการบริการในด้านอุตสาหกรรม และในภาคเอกชนได้รับการพิจารณาว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโรงเรียนมีการทำให้แต่ละโรงเรียนรับผิดชอบในเรื่องเงินทุนดำเนินการมากขึ้น และยอมให้มีการลงทะเบียบบแบบเปิดกว้างเพื่อให้โรงเรียนที่มีผู้นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนมีโอกาสเจริญเติบโตขึ้น หมายความว่าหลังจาก ค.ศ.1988 งานที่ทำเกี่ยวกับการปรับปรุงโรงเรียนให้เกิดกำไรมากขึ้น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกโรงเรียน

ในสภาพการณ์เช่นนี้ "คุณภาพ" กลายเป็นคำที่พูดกันมาก และการปรับปรุงโรงเรียนกลายเป็นเรื่องใหญ่ในทศวรรษ 1990 สถาบันการศึกษาที่มีระบบการจัดการโดยยึดเรื่องคุณภาพเป็นใหญ่ จะตั้งจุดหมายชัดเจน โดยทั่วไปแล้วจะหมายรวมถึงผลกำไรด้วยและแสวงหาวิธีที่ทำให้ทุกคนในสถาบันช่วยกันเพื่อให้บรรลุจุดหมายเหล่านั้น เมื่อทุกโรงเรียนมุ่งไปที่การเรียน (คาดคะเนได้ว่าอย่างน้อยก็เป็นบางส่วน) คุณภาพของการเรียนก็กลายเป็นกุญแจสำคัญ คำกล่าวที่แสดงพันธกิจและคติพจน์ (ปัจจุบันเขียนเป็นภาษาอังกฤษ ไม่ใช่ภาษาละติน) พิมพ์บนหัวจดหมายกลายเป็นสิ่งที่นิยมทำกัน จุดหมายทั่วไปเหล่านี้ควรจะแทรกซึมเข้าไปในการทำงานทุกๆ ด้านของสถาบันการศึกษา รวมทั้งรายละเอียดของการปฏิบัติในห้องเรียนและการตัดสินใจในนโยบายที่

สำคัญๆ ถ้าจะให้จุดหมายและนโยบายเช่นนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมาย การย้ำความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการและผลลัพธ์ก็ยังไม่พอ ผู้ร่วมงานทุกคนซึ่งหมายถึงนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคนจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดทำ และการประกาศจุดหมายทั้งหมด การละเลยต่อความจริงที่ว่านักเรียน ครู คณะทำงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การสอน บิดามารดา และบุคคลอื่นๆ อาจจะมีจุดหมายแตกต่างกันโดย พื้นฐานเป็นเรื่องง่าย แต่ถ้าตกลงกันได้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งอย่างเหลือล้น

เมื่อท่านผูกมัดตัวเองกับคุณภาพ ท่านก็ต้องผูกมัดตัวเองกับการวัดคุณภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่มีวันจบสิ้น หรือบางครั้งอาจถูกเรียกว่าการตรวจสอบคุณภาพ หนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องทำนองนี้ โดย แมกบีทและคณะ (MacBeath *et al.*, 1992) อธิบายวิธีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ มีหลายวิธีที่จะทำการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งยากขึ้นมากในปัจจุบันเรื่อง "คุณค่าเพิ่ม" (เช่น การวัดความเปลี่ยนแปลงในวัยของการอ่าน) ดังที่บรรยายโดย แมกเฟอร์สัน (Mcpherson) ใน The National Commission on Education's Briefings (1993) การประกันคุณภาพอาจจะดูที่แผนการทำงานกระบวนการอุปนัยและกระบวนการก้าวหน้า (induction and progression processes) ระบบของการประเมินค่า (รวมถึงการประเมินตนเอง และการประเมินผู้ร่วมงาน) ฯลฯ บังเอิญว่าระบบ OFSTED ที่ใช้ในการตรวจสอบโรงเรียนจะใช้กระบวนการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการตรวจสอบมักจะดูว่าจุดหมายที่ตั้งไว้โดยทั่วไป และนโยบายใดได้ดำเนินการไปแล้ว ในชั้นเรียน นับเป็นการตรวจสอบที่สมเหตุสมผลมาก

การวิจารณ์ในเรื่อง "คุณภาพ" ไม่ได้เกิดจากบุคคลที่ต้องการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาแบบถอนรากถอนโคนเท่านั้น (เหมือนกับ

เรื่องเรือไททานิก) แต่ยังมีมาจากผู้ที่คิดว่าคำนั้นเป็นลึกลับ เต็ด แกร็ก (Ted Wragg) ใน the *TES* ตั้งคำถามที่ตอบได้ยากว่า “สิ่งที่ตรงกันข้ามกับคุณภาพคืออะไร” และ “มีใครบ้างที่ต้องการสนับสนุนให้มี ‘ความไม่มีคุณภาพ’ ในเรื่องการศึกษา” คำชี้แจงสำหรับการวิจารณ์ข้อแรก ก็คืออย่างน้อยก็แสดงให้เห็นว่ามีเรือซุชีพในห้องโดยสารชั้นหนึ่งของเรือไททานิกมากกว่าในห้องโดยสารชั้นอื่นๆ คำชี้แจงสำหรับการวิจารณ์ข้อ 2 ก็คือ แม้คำว่า “คุณภาพ” จะไม่ใช่เรื่องใหม่ ก็มีค่าควรยอมรับว่าคำนี้ก็เช่นเดียวกับคำว่า “ดี” ที่เรามักอยากให้ได้กับตัวเราหรืองานของเรา!

การจัดการและการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมอาชีพ

โรงเรียนก็เช่นเดียวกับสถาบันอื่นๆ ที่มีการปกครองโดยลำดับชั้น มีโครงสร้างของสิทธิและความรับผิดชอบในแนวดิ่ง ผู้ที่มีสถานะสูงจะมีสิทธิมากกว่าผู้ที่มีสถานะต่ำกว่าในระบบ (เช่น ครูใหญ่สามารถบอกครูว่าต้องทำอะไรบ้าง ครูก็สามารถบอกนักเรียนให้ทำในสิ่งที่ต้องทำ ฯลฯ) และมีหน้าที่รับผิดชอบที่ต้องทำต่อผู้ที่มีสถานะสูงกว่าในระบบ (เช่น ครูเป็นผู้รายงานเกี่ยวกับตัวนักเรียน ผู้จัดการเป็นผู้รายงานเกี่ยวกับครู ฯลฯ) เมื่อโรงเรียนได้จัดทำรายละเอียดตามโครงสร้างแนวดิ่งนี้ โดยเจ้าหน้าที่ทุกคนจะต้องมีบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เหนือกว่าโดยลำดับชั้นสำหรับแต่ละความรับผิดชอบของเขา ระบบนี้จึงเป็น “การจัดการตามสายงาน” หมายความว่า “สาย” ของความรับผิดชอบโดยชัดเจน รูปแบบของการจัดการตามสายงานในอุดมคติไม่ค่อยจะมีเสียแล้ว โดยปกติจะมี “ทางลัด” คือมีการล้ม หรือสับเปลี่ยนระบบ แต่สิ่งนี้ไม่ได้ทำให้โรงเรียนเลิกล้มการใช้โครงสร้างแนวดิ่งในการทำงาน

สิ่งที่การจัดการตามสายงานสามารถละเลยได้ก็คือวิธีการที่บุคลากรในระดับเดียวกันในโรงเรียนสามารถช่วยเหลือกันได้ การ

ช่วยเหลือกันตามแนวราบนี้ (ในหมู่นักเรียนหรือคณะทำงาน) เกิดขึ้นอยู่เสมอ และสามารถนำไปใช้ในทางการมากขึ้น วิธีการแบบที่ 3 คือ สมาชิกทุกคนสนับสนุนสถาบันการศึกษาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าทุกคนในโรงเรียนจะมีบทบาทในการสนับสนุนโรงเรียนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน วิธีการที่ 3 นี้อาจเข้าไปเสริมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสองรูปแบบของการจัดการและการสนับสนุน

เรื่องการจัดการและการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมอาชีพดังที่กล่าวมานี้ ไม่ควรพิจารณาว่าต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในการจัดระบบโรงเรียน ระบบการจัดการตามสายงานที่ดีและดำเนินตามรูปแบบจะก่อให้เกิดการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมอาชีพในทางที่ดี และเพื่อนร่วมอาชีพก็ไม่ใช่เพียงผู้ที่สนับสนุนบุคคลในโรงเรียนเท่านั้น ฝ่ายจัดการสามารถจะ (และควร) ให้การสนับสนุนได้เช่นกัน

หลักการจัดการ

หลักการจัดการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูทุกคน เพราะครูเป็น “ผู้จัดการ” ของนักเรียน และต้องทำงานเกี่ยวข้องกับผู้จัดการ “ในระดับสูง” ทุกวัน มีหลายวิธีการที่จะบรรยายเรื่องการจัดการ บางวิธีมีอยู่ในบรรณานุกรมของเล่มนี้แล้ว หลักการของข้าพเจ้าคือ

ผู้จัดการควรจะมีบทบาทสนับสนุนผู้ที่เขาจัดการ แต่ต้องไม่ใช่การสนับสนุนเพียงคำพูดอย่างเดียว - ไม่เพียงแค่ “ดีด้วย” (being nice) - และก็ไม่ใช่การสนับสนุนที่เป็นการทำลายความเชี่ยวชาญของผู้ที่ได้รับการสนับสนุน แต่เป็นการสนับสนุนที่ก่อให้เกิดผลดี - สัมพันธ์กับลักษณะของงานและจุดหมายโดยรวมของสถาบัน ข้าพเจ้าคิดถึงการปกครองโดยลำดับชั้นอย่างสามเหลี่ยมหัวกลับ ข้าพเจ้าตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งนี้เมื่อได้ยินครูใหญ่ที่ข้าพเจ้าเคยร่วมงานพูดกับ

นักเรียนที่ข้าพเจ้าสอนเพิ่มเติมให้ว่า “มร.สเติร์น กำลังทำงานให้ผมในเรื่อง...” ข้าพเจ้าไม่เคยคิดมาก่อนว่าข้าพเจ้าทำงานให้เขา - ข้าพเจ้าคิดว่าเขาทำงานเพื่อข้าพเจ้า การจัดการที่ดียังรวมไปถึงทัศนคติที่ว่า ผู้จัดการสถาบันเห็นว่าตนเองเป็นผู้สนับสนุน ผู้ร่วมงานของสถาบัน และผู้ร่วมงานเห็นว่าตนเองเป็นผู้สนับสนุนนักเรียน สิ่งนี้เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง แฟรงก์ ลอยด์ ไรต์ (Frank Lloyd Wright) กล่าวไว้ว่า “รากฐานที่ดีทำให้อาคารมั่นคงได้ ให้ระวางระบบบริหารแบบจากบนลงล่าง” (กล่าวไว้ใน Newton and Tarrant, 1992)

หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือผู้จัดการในระดับอาวุโสควรเป็นตัวอย่างแก่ผู้ร่วมงานอื่นเสมอ และผู้ร่วมงานก็ควรเป็นตัวอย่างให้แก่ นักเรียน หมายความว่า ในทางปฏิบัติผู้จัดการระดับอาวุโสควรทำให้ การสอนของตนมีมาตรฐานสูงสุดและให้ผู้อื่นเข้าถึงเกิดการสอนได้ เช่นเดียวกับที่ต้องเป็นตัวอย่างในเรื่องความประพฤติและทัศนคติ เช่น มีความยุติธรรม มีจิตสำนึก ทำงานหนัก และมีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์เช่นนี้ การประเมินการทำงานควรเป็นส่วนหนึ่งโดยธรรมชาติของอาชีพครู เป็นการขยายออก (แท้จริงแล้วเป็นเพียงส่วนหนึ่ง) ของหน้าที่ของผู้จัดการที่จะสนับสนุนผู้คน ช่วยเขาตั้งเป้าหมายและนำไปสู่เป้าหมาย และทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่เขาจะทำได้ - ดังเช่นครูที่พยายามช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีครูคนใดที่จะไม่ได้รับความช่วยเหลือเพื่อนำมาปรับปรุงตนเอง ที่น่าเศร้าก็คือการประเมินมักไม่ได้รับการพิจารณาเช่นนี้ แต่กลายเป็นจุดเริ่มของกระบวนการทางวินัยหรือการแทรกแซงที่ไม่ปรารถนา ข้าพเจ้าขอทิ้งสิ่งนี้ไว้ให้ท่านผู้อ่านตัดสินใจว่าสิ่งนี้เป็นความผิดของครู ผู้จัดการเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง แต่การจัดการที่ทำให้ผิดไปเช่นนี้ไม่ได้ทำให้การจัดการศึกษาเสียไปถึงครึ่ง

แม้ในสถานการณ์ที่มีความยากลำบากที่สุด การจัดการก็สามารถทำให้การดำเนินงานออกมาดีได้ ประสิทธิภาพของการจัดการขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์มากกว่าโครงสร้างที่เป็นทางการ แต่โครงสร้างที่เป็นทางการก็จะบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ได้เช่นกัน

สถานการณ์ของหัวหน้าภาควิชา

สถานการณ์แต่ละอย่างต่อไปนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งในโรงเรียนทุกสถานการณั้ มักจะบีบให้หัวหน้าภาควิชาต้องลงมือทำอะไรบางอย่างให้ท่านลองคิดดูว่าท่านจะต้องทำอะไรในสถานการณ์เหล่านี้ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา คำตอบที่ “ถูกต้อง” เด่นชัด หรือเป็นทางออกที่แสนง่ายอาจหาได้ยาก แต่ข้อดีของการที่ท่านคิดถึงประเด็นเหล่านี้ในทุกขั้นตอนของอาชีพ แม้ไม่ใช่ขณะเป็นหัวหน้าภาควิชา ก็คือท่านสามารถที่จะหาสิ่งสนับสนุนที่เหมาะสมที่สุดจากผู้อื่นได้ในเมื่อท่านอยู่ในฐานะที่ต้องทำสิ่งนั้น (หัวหน้าภาควิชาบางคนถามว่า “เออละ คุณต้องการให้ผมทำอะไรล่ะ” เมื่อเกิดปัญหาขึ้น)

ครูคนหนึ่งถามว่า “เราจะไล่นักเรียนออกได้ไหม” ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา ท่านจะต้องรู้อะไร (จากครูและ/หรือนักเรียน) ท่านจะตัดสินใจอย่างไรว่าจะไล่ออกหรือไม่ไล่ออกดี ถ้าท่านต้องการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ท่านจะต้องดำเนินการในรายละเอียดของเรื่องนี้ในทางปฏิบัติให้เหมาะสมอย่างไร

ครูคนหนึ่งประหลาดใจที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นครู ครูกล่าวว่า เขาได้สร้าง “สายสัมพันธ์ที่ดี” กับนักเรียน และในวันที่ไม่มีการเรียนการสอนมาก ครูได้พานักเรียนไปนอกโรงเรียน และเลือกซื้อเสื้อผ้าตามแฟชั่นใหม่ให้ ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา ท่านจะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร

ครูสองคนทะเลาะวิวาทกัน ทั้งสองคนหัวเสียกับเรื่องการทะเลาะ ท่านจะอย่างไรในฐานะที่เป็นหัวหน้าภาควิชา ท่านมีสิทธิที่จะทำอะไรบ้างในสถานการณ์เช่นนี้ ท่านจะอย่างไรได้บ้างในโรงเรียน และท่านจะทำอะไรได้อีกในภายหลัง

ครูเกิดปัญหาลำบากใจในห้องเรียน ครูต้องการรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในชั้นเรียน ครูถามท่านเพื่อหาทางออก ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา ท่านจะต้องการหรือสามารถค้นหาคำตอบให้ครูได้หรือไม่ ท่านจะจัดการกับปัญหานี้อย่างไร และท่านจะพูดคุยกับครูผู้นั้นอย่างไร

หนังสือในภาควิชาของท่านสูญหายไปเป็นจำนวนมาก บางทีอาจเป็นเพราะว่าครูไม่ดูแลให้ดี ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา ท่านจะสืบสวนและจัดการกับสถานการณ์เช่นนี้อย่างไร โดยไม่เพิ่มภาระงานให้ท่านและครูอื่นๆในภาควิชา

การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมวัย

นักเรียนช่วยเหลือกันในการเรียน ครูบางคนเรียกการกระทำเช่นนี้ว่าเป็นเรื่องของการโกง บางครั้งก็เป็นการโกง แต่มักทำให้การเรียนในห้องเป็นไปได้อย่างราบรื่น ถ้าท่านเคยสอนนักเรียนเพียงคนเดียว หรือเคยเป็นนักเรียนเพียงคนเดียว ท่านจะตระหนักได้ดีว่ากลุ่มให้ความช่วยเหลืออะไรแก่กันบ้าง ในกลุ่มจะสนับสนุนกันทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ เขาจะให้มีหลบซ่อนและแหล่งของความบันเทิงที่มีทางเลือก นอกจากนั้นพวกเขาได้มีที่สำหรับข่มเหงกันและมีเหตุกระตุ้นใจเพื่อขัดขวางความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ครูควรสร้างสิ่งสนับสนุนที่นักเรียนจะให้แก่กันและกัน และลดสิ่งที่เป็นความเสียหาย

ครูจำนวนมากเข้าใจผิดว่านักเรียนจะได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนได้ดีที่สุด เพื่อนๆ ของนักเรียนคนหนึ่งอาจจะช่วยเขาในหลายๆ ด้าน แต่นำแปลกหรือไม่ที่ทุกคนจะจำเพื่อนที่ช่วยให้เขาได้หลบเลี่ยงการทำงานหรือที่ช่วยพากันทำเรื่องซุกซน แต่กระนั้นก็มีอยู่บ้างที่จำเพื่อนที่ช่วยให้เราขยันเรียนมากขึ้น ครูต้องเตือนให้นักเรียนคำนึงถึงสิ่งนี้ ข้าพเจ้าแปลกใจมากเมื่อข้าพเจ้าจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มโดยมีครูเป็นผู้ให้คำชี้แนะ นักเรียนแต่ละคนมักเข้ามาพูดกับข้าพเจ้าในภายหลังว่า “เราทำงานได้ดีขึ้นเมื่อนั่งอย่างนั้น อย่าให้พวกเรากลับไปนั่งที่เดิมเลย” คำกล่าวข้างต้นนี้ตรงกันข้ามกับที่มีการบันทึกเรื่องการจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มโดยครูช่วยชี้แนะ ห้องเรียนคือสถานที่ของการเรียนรู้ และเราสามารถเรียนรู้มากขึ้นจากบุคคลที่เราได้รู้จักมากขึ้น นั่นเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะให้นักเรียนทำงานนอกกลุ่มที่ตนเองสนิทสนมด้วย เป็นเหตุผลที่ดีด้วยเช่นกันที่จะมีชั้นเรียนที่หลากหลายและมีความสามารถที่หลากหลาย ครูสามารถให้ทุกเทคนิควิธีในการกระตุ้นให้เกิดการทำงานกลุ่มที่ดีในระหว่างนักเรียนด้วยกัน (บางเรื่องได้กล่าวแล้วในบทที่ 7) ความคิดในเรื่องความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มมีความสำคัญเช่นเดียวกับเนื้อหาของงานที่ทำ วิธีบ้าน-ผู้เชี่ยวชาญ-บ้านทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดอื่นๆ รวมทั้งการอธิบายให้นักเรียนรู้ถึงประโยชน์ของการที่กลุ่มมีสมาชิกที่หลากหลาย และให้เขารับผิดชอบในการอยู่ในกลุ่มเช่นนั้น (โดยมีครูเป็น “ที่ปรึกษา”) หรือให้นักเรียนจับคู่กันทำงานเอง (อาจจะในระหว่างเพื่อนสนิท) แล้วครูเป็นผู้นำนักเรียนที่จับคู่แล้วมารวมกันเป็นกลุ่มสี่คน ด้วยวิธีการเช่นนั้นนักเรียนก็จะเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่มเล็กๆ อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนทั้งชั้นก็จะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันด้วย ช่วงเวลาที่มีการระดมความคิดและการแสดงผลงานของนักเรียนทั้งชั้นเป็นตัวอย่างของการจัดกลุ่ม

เช่นนี้ ข้อเสนอแนะในตอนแรกๆของข้าพเจ้าเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มและการทำงานแบบฟังหรือพูด (aural or work) มีความคิดที่ดีๆ รวมอยู่มากมาย

การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมวัยในหมู่นักเรียนชนิดที่เป็นทางการมากขึ้นหลายประเภทได้รับความนิยมเมื่อไม่นานมานี้ เช่น ได้ดำเนินการสอนทบทวนโดยเพื่อนร่วมวัย" (peer tutoring) มาใช้เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกให้สอนเพื่อนๆ เพื่อสอนประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน เช่น เรื่องเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ ระบบการมีหัวหน้าชั้น (หรือหัวหน้าห้อง หรือตัวแทนกลุ่ม) ได้ใช้วิธีการเช่นนี้นานหลายปีแล้ว ยังมีอีกหลายวิธีเกี่ยวกับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมวัยที่ใช้ได้ผลในหมู่นักเรียน ให้ท่านลองคิดถึงวิธีที่เหมาะสมกับวิชาของท่านเอง!

ครูก็สนับสนุนกันเช่นเดียวกับนักเรียน ฟังดูเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย แต่ไม่ค่อยมีการคำนึงถึงกันนัก บางครั้งครูในระดับหัวหน้าหรือรองหัวหน้า (และผู้บริหารทุกระดับ) คิดว่าตนเองเป็นแหล่งสนับสนุนสำหรับผู้ร่วมงาน และห้องพักครูคือสถานที่สำหรับการบ่อนทำลายและการปฏิบัติ แต่บางที "การบ่อนทำลาย" ในห้องพักครู เช่น การพูดเรื่องตลบขบขัน การบ่น และการพูดจาเสียดสีเหน็บแนม ก็เป็นวิธีการสนับสนุนแบบหนึ่งเหมือนกัน ที่จริงแล้วเป็นการอยู่รอดทางหนึ่ง ให้ท่านลองหาว่ามีวิธีการสนับสนุนในแบบใดบ้างและลองใช้ดู เช่น ลองดูวิชา/ภาควิชาอื่นนอกเหนือไปจากวิชา/ภาควิชาของท่าน ลองชวนครูต่างภาควิชาไปเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ หรือพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในหัวข้อที่น่าสนใจ ในฐานะที่เป็นครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงวิชาที่สอนกับภาษาอังกฤษ (บทกวีเกี่ยวกับสงคราม) ศิลป (ภาพคนในสมัยพระนางเจ้าเอลิซาเบท) ดนตรี (บทเพลงที่เกี่ยวกับความรักชาติ) ภาษาฝรั่งเศส (มรดกตกทอดจากการปฏิบัติ)

และในวิชาอื่นๆ ที่ข้าพเจ้าต้องการเชื่อมโยงถึง ผู้ที่เชี่ยวชาญในวิชาที่ตนเองสอนทุกคนมักจะคิดว่าวิชาที่ตนเองสอนคือหัวใจของทั้งหลักสูตร การให้ความสำคัญในวิชาที่ตนเองสอนไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่จะเป็นแหล่งสนับสนุนแก่เพื่อนที่สอนวิชาอื่นที่สนใจวิชานี้ด้วย

การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมอาชีพในกลุ่มครูที่เป็นทางการมีมากขึ้น โดยมีการสังเกตการสอนซึ่งกันและกันด้วย ช่วงการสอนที่ดีที่สุดของ INSET ที่ข้าพเจ้าได้เคยเห็นคือเทคนิคการสอน เมื่อครูได้รับการขอร้องให้เตรียมการเพื่อจับคู่กับครูที่อยู่ในระดับเดียวกันในระบบ และสังเกตการสอนของกันและกัน เนื่องจากครูจะไม่มีบุคคลที่มีตำแหน่งสูงกว่ามาสังเกตการสอน รวมทั้งครูจะสังเกตการสอนและถูกสังเกตการสอนโดยบุคคลเดียวกัน ทำให้ครูรู้สึกสบายใจกับกระบวนการทั้งหมด ความคิดที่เกิดขึ้นมาในระหว่างช่วงการสอน INSET จึงเป็นความคิดที่ดีมาก การสังเกตกันและกันในหมู่ครูฝึกสอนจะเป็นการช่วยเหลือกันอย่างดี เพราะจะไม่มีภาระประเมินเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมวัยเช่นนั้น จะช่วยเสริมเติมพลังผู้ร่วมงานที่กำลังรู้สึกอ่อนเพลียมากๆ ได้

การสอนร่วม (partnership teaching) เป็นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาเช่นกัน เมื่อมีครูสองคนต่อหนึ่งชั้นเรียน โดยที่ครูคนหนึ่งมีหน้าที่พิเศษสำหรับความต้องการเป็นพิเศษหรือสำหรับการพัฒนาภาษา (การทำเช่นนี้ต้องการงบประมาณที่เพียงพอ เว้นแต่ว่ามีครูฝึกสอนในโรงเรียน) และควรคิดถึงเรื่องการช่วยเหลือกันโดยหลีกเลี่ยงปัญหาทั่วไปที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การช่วยครูที่มีสถานภาพต่ำ (ในสายตาของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน) และช่วยผู้มีวิชาชีพให้คิดถึงเรื่องเทคนิคการสอนโดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกคุกคามมากเกินไป ข้าพเจ้าได้เห็นการสอนร่วมเกิดผลดีที่สุดเมื่อมีข้อตกลง(หรือสัญญา)

ที่ชัดเจน ในเรื่องการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของครูและวิธีการ
ตรวจสอบความก้าวหน้า

การแสดงนิทรรศการในโรงเรียนและการออกแบบโรงเรียน

ให้เชิญครูทุกคนออกไปนอกโรงเรียน แล้วเดินไปรอบโรงเรียน
ท่านชอบทำงานที่นั่นหรือไม่ ท่านรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนที่นั่นหรือไม่
ท่านคิดว่านักเรียนจะมีความสุขและได้รับการส่งเสริมให้เรียนจากโรงเรียน
หรือไม่ โรงเรียนสกปรกและทรุดโทรมหรือดูเป็นสถานที่น่าตื่นเต้น และ
ให้ความอบอุ่นแก่ผู้เรียนหรือไม่ โรงเรียนได้รับการดูแลดีหรือไม่ โรงเรียน
เป็นสถานที่ที่ผู้คนสนใจหรือไม่ โรงเรียนสกปรก เสียงดังหรือรกแล้ว

ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าโรงเรียน “ดี” เป็นอย่างไร หรืออะไรทำให้
โรงเรียน “ดี” แต่แน่ใจว่าจะหาสิ่งที่ต้องการรู้ได้มากที่สุดเกี่ยวกับโรงเรียน
ด้วยการมองไปรอบๆโรงเรียน ตอนนี้จะมีทั้งคำแนะนำสั้นๆให้ฝึกทำการ
วิจัย และคำแนะนำให้นำการวิจัยไปปฏิบัติ โดยทั่วไปแล้ว ครูจะต้องปรับ
วิธีการทำงานและการสอนของตนให้เข้ากับลักษณะของโรงเรียนที่ตน
ทำงานอยู่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดจำนวนและราคาของเทคโนโลยี ขนาดของ
ป้ายแสดงนิทรรศการหรือเนื้อที่ นโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับทรัพยากร
 ฯลฯ ถ้าโรงเรียนมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากร (บางที่เรียกว่าเจ้าหน้าที่
สื่อสตัททศานุปรณ์ หรือ MRO) บุคคลผู้นี้จะเป็นผู้ที่มีประโยชน์สำหรับ
บุคคลอื่นที่จะไปหารือเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้เช่นเดียวกับผู้ดูแลโรงเรียน
การโรง ผู้ทำงานด้านบริการในสถานที่นั้น

ใบงาน

ถ้าท่านทำใบงานหรือเอกสารแจกให้นักเรียนของท่าน ใบงานหรือเอกสารเหล่านั้นจะต้องมีประสิทธิภาพและดึงดูดความสนใจ นักเรียนมักเห็นว่าใบงานเป็นสิ่งที่น่ารำคาญ โดยเฉพาะเมื่อได้รับมากเกินไป ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าพวกเขาารู้สึกว่าครูไม่ได้พูดกับเขาโดยตรง หรือ อาจเป็นเพราะว่าใบงานมักไม่ชัดเจนและผลิออกมาอย่างขอไปที

ใบงานควรมีลักษณะพิเศษ หากท่านทำได้ให้ใช้กระดาษสี (สีที่จางและเย็นตา เพื่อไม่ให้เด่นเกินสิ่งที่เขียนลงไป) หรืออาจใช้กระดาษแข็งเพื่อให้นำมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ลองเขียนภาพลงไปด้วย ถ้าไม่มีภาพที่สื่อความหมายได้ชัดเจน ลองตกแต่งขอบใบงานให้สวย หรือใส่ชื่อภาควิชาหรือชื่อผู้สอนไว้ส่วนบนของใบงาน หรือใช้สัญลักษณ์ ใบงานที่อ่านได้ไม่ชัดเจน เก่าและขาดวิน นับว่าเป็นการดูหมิ่นนักเรียน

โดยหลักทั่วไป ใบงานจะต้องจัดทำขึ้นโดยคำนึงว่าท่านต้องการจะให้หลักเกณฑ์อะไรแก่นักเรียนของท่าน เช่น ควรขีดเส้นใต้หัวข้อ ใช้ประโยคสมบูรณ์เป็นประโยคคำสั่ง เว้นขอบในใบงาน (เนื่องจากอาจต้องนำไปถ่ายเอกสาร การเว้นขอบไว้ทั้งสี่ด้านจะเป็นประโยชน์มาก - ขอบใบงานที่ไม่มีสีสันจะดูไม่สวยงามและทำให้ใบงานหมดคุณค่า) ลายมือที่เขียนใบงานหรือการพิมพ์ใบงานต้องประณีตด้วย

อย่าใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่กับหัวเรื่อง คำสั่งที่สำคัญ (ดังเช่นที่ครูบางคนทำ) และกับข้อความทั้งใบงาน ตัวพิมพ์ใหญ่อ่านยากกว่าตัวพิมพ์เล็ก ดังนั้นคำที่เขียนด้วยตัวพิมพ์ใหญ่จะมองดูรูปร่างเหมือนสี่เหลี่ยมมุมฉาก ในขณะที่ตัวพิมพ์เล็กดูไม่เสมอกัน อ่านง่ายเพราะชัดเจน และจำได้ง่าย

ให้คิดถึงวิธีการเรียนของคนว่ามีได้หลายวิธี (ให้คิดถึงวิธีที่คนหลายๆ คนต่อภาพปริศนา) บางคนเรียนรู้ได้จากการจับหรือพยายามจับภาพ

ทั้งหมด และใส่ชิ้นส่วนแต่ละชิ้นลงในภาพนี้ บางคนเรียนรู้ด้วยการต่อขึ้นไปทีละชิ้นส่วน เรียนรู้ทุกสิ่งอย่างชัดเจนในแต่ละขั้นตอน (นักจิตวิทยาอาจเรียกสิ่งเหล่านี้ว่า การเข้าถึงอย่าง “ลึกซึ้ง” หรือ “แบบผิวเผิน” หรือ “แบบสรุปความ” หรือ “แบบพรรณนา”) ใบงานมักจะสอดคล้องกับลีลาที่ครูชอบ ซึ่งนั่นคือ เหตุผลว่าทำไมครูบางคนจึงนำเข้าสูบทเรียนแบบกว้างๆ หรือใช้หลักสูตรใยแมงมุม (spidergram) และชิ้นงานทั่วไป ในขณะที่ครูบางคนจะใส่หัวข้อที่มีหมายเลขลงไปมากมาย ลองผสมผสานลีลาในใบงานของท่านให้สอดคล้องกับลีลาของการสอนนักเรียนของท่าน เช่น เติมการนำเข้าสูบทเรียนกว้างๆ และให้หัวข้อตามลำดับหมายเลข เติมรูปภาพ หรือแผนภูมิ (หรือใช้หลักสูตรใยแมงมุม) และข้อสังเกตที่เป็นรายละเอียดอื่นๆ

ชั้นเรียน

หลักการเช่นเดียวกับการทำใบงานจะนำมาใช้ในการจัดชั้นเรียน (รวมทั้งกระดานดำหรือไวต์บอร์ด) ห้องเรียนจะต้องเป็นสถานที่พิเศษ นักเรียนต้องทำตามกฎระเบียบ เช่น การเขียนจดหมายให้ถูกรูปแบบ และวิธีการคิดแบบต่างๆ

โดยทั่วไปแล้วชั้นเรียนระดับประถมจะดีกว่าชั้นเรียนระดับมัธยมมิใช่เพราะครูประถมทำงานหนักในเรื่องจัดการแสดงผลงานของนักเรียน หรือรู้ในเรื่องนั้นมากกว่า แต่เกิดจากการที่นักเรียนในระดับประถมศึกษาและครูมักจะอยู่ในห้องเดียวกันแทบตลอดสัปดาห์ พวกเขาจึงเกิดความรู้สึกว่าห้องเรียนเป็นสมบัติของตัวเอง ท่านมักจะอยากดูแลและใช้เวลาในการแต่งห้อง ซึ่งรู้สึกรู้ว่าเป็นสมบัติของท่าน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาควรสร้างความรู้สึกเช่นนี้ให้มากเท่าที่จะทำได้ ท่านอาจจะแบ่งเนื้อที่บางส่วนของผนังห้อง (แยกโดยชัดเจน)

ให้เป็นสัดส่วนเฉพาะหนึ่งชั้นเรียนหรือชั้นปี โดยท่านอาจจะให้กลุ่มที่เรียนทบทวนซึ่งเป็นผู้ใช้ห้องเรียนเป็นผู้จัดห้อง เช่น เป็นผู้ดูแลให้การจัดแสดงนิทรรศการเป็นผลดี หรือช่วยทำให้ไม่มีการติดงานเขียนที่หยาบคาย หรือดูแลการรดน้ำต้นไม้ ท่านอาจจะถ่ายภาพนักเรียนในชั้นของท่าน (หรือในชั้นเรียนที่เด่นๆ) ขณะที่กำลังทำงาน หรือในขณะที่กำลังออกภาคสนาม และติดรูปในการจัดนิทรรศการ หากท่านทำได้ ให้มีต้นไม้ในห้องเรียนบ้าง ครูบางคนกล่าวว่าต้นไม้บอบบางเกินไปสำหรับนักเรียนของตน แต่ต้นไม้ที่ปลูกในอาคารส่วนใหญ่เป็นต้นไม้ที่เติบโตในเขตร้อนมาก่อน ครูเหล่านั้นกำลังจะบอกว่าสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนของตนแห้งแล้งยิ่งกว่าป่าในเขตร้อนเช่นนั้นหรือ สิ่งนั้นจะบอกอะไรเกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียน ข้าพเจ้าได้ตระหนักแล้วว่าต้นไม้ก่อให้เกิดความสงบสบายใจขึ้นในหมู่นักเรียน ซึ่งจะวิ่งไปมาหรือขว้างปาสิ่งของน้อยลงเพราะต้องเสี่ยงกับความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ต้นไม้ทำให้ห้องเรียนดูมีเสน่ห์และมีบรรยากาศของบ้านมากขึ้นอย่างแน่นอน ต้นไม้ที่มักจะนำมาปลูกกันคือต้นแยกเกอร์ ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ขึ้นในแถบทะเลทราย (และต้นไม้ที่คล้ายกับต้นดราคอน) ต้นสไปเดอร์ (spider plants) ต้นชีส (cheese plants) และต้นยางพารา โดยส่วนตัวแล้วข้าพเจ้าชอบปลูกต้นปีโกเนีย จึงปลูกต้นไม้ที่มีใบสวยงามเพราะท่านต้องการให้มันดูสดชื่นตลอดทั้งปี โรงเรียนสมควรมีงบประมาณสำหรับต้นไม้ ถ้าหากโรงเรียนของท่านไม่มีงบประมาณในส่วนนี้ ท่านควรเสนอให้มีห้องเรียนควรเป็นห้องที่ให้ข้อมูลข่าวสาร แม้เวลาที่ไม่มีท่านอยู่ในห้อง ควรแสดงให้เห็นชัดเจนว่า มีการสอนอะไรในชั้นเรียน (รวมทุกวิชาหากว่ามีหลายวิชา) และใครเป็นผู้เรียน ทุกห้องเรียนต้องมีการเตรียมข้อ้อมเพื่อรับเหตุการณ์ไฟไหม้ มีนโยบายทางด้านความปลอดภัย

ประจำชั้นเรียนหรือโรงเรียน และมีหัวข้อหรือคำอธิบายรายวิชาบนแผ่นป้าย อาจจะมีรายการคำสำคัญ และคำจำกัดความรายละเอียดของเกณฑ์ การประเมิน การเตือนถึงทักษะสำคัญ ฯลฯ ห้องที่มีการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อาจจะมีแผนภูมิแสดงเหตุการณ์ตามช่วงเวลา ห้องเรียนภาษาอาจจะมีป้ายโฆษณาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และอื่นๆ นักเรียนควรมีงานของตนแสดง แม้นักเรียนที่ผลการเรียนไม่ค่อยเป็นที่น่าพอใจก็จะรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของตนเองหากผลงานของตนได้จัดแสดง งานที่นักเรียนสมควรจะจัดแสดงและดูแลด้วยความระมัดระวัง (หากชิ้นงานใดมีมุมที่หลุดออกมา หรือเข็มหมุดที่ใช้ติดหลุดออก ต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว) เพราะผลงานที่แสดงอย่างสะเพร่าเป็นการดูถูกผู้ชมผลงาน งานที่แสดงควรเป็นเรื่องที่เป็นปัจจุบัน เพื่อว่าจะได้มีประโยชน์นำไปใช้ต่อไป ตามปกติผลงานที่แสดงควรเปลี่ยนสามถึงหกครั้งต่อปี (เช่น ทุกภาคเรียน หรือทุกครึ่งภาคเรียน) ถ้าท่านคิดว่าการจัดแสดงผลงานเป็นเรื่องยาก ให้นักเรียนจัดการแสดงผลงานเล็กๆกันเอง (เช่น ให้อาจารย์ที่ทำหลายๆ ชิ้นติดบนแผ่นกระดาษขนาดอ้อยแผ่นใหญ่ๆ) และก็จะเป็นการง่ายในการจัดทำ การแสดงผลงานเล็กๆ เช่นนี้สองถึงสามครั้ง

โรงเรียน

ใช้หลักการการทำใบงานและการจัดห้องเรียนมาใช้กับโรงเรียนเช่นเดียวกัน

การออกแบบโรงเรียนมีความหลากหลายมาก - โรงเรียนหนึ่งอาจจะมีอาคารเรียนเกิดขึ้นมาในช่วงต่างศตวรรษกัน โรงเรียนต่างๆ อาจจะมีบรรยากาศที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง อันเนื่องมาจากตัวอาคารเรียนอย่างไรก็ตาม การออกแบบอาคารเรียนจะมีผลกระทบน้อยกว่า

การใช้อาคารเรียน [ริตเตอร์และคณะ (Rutter et al., 1979) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างชนิดหรือสภาพของอาคารเรียนกับผลผลิตใดๆของโรงเรียน] มีคำแนะนำทั่วไปคือให้แสดงจุดดีของโรงเรียน และบดบังข้อด้อยของโรงเรียน เช่น ห้องเรียนสมัยวิศตอเรียที่สูงมากอาจจะมีเนื้อที่มากเพื่อจัดนิทรรศการแสดงผลงาน แต่อาจจะมีระบบเสียงไม่ดี ก็อาจจะแก้ไขได้ (เช่น ใช้พรมปูพื้น รวมทั้งเอาเศษผ้าเก่า ม่าน หรือสิ่งที่นำมาแสดงเป็นวัสดุที่นุ่มๆ)

นักเรียนควรมีความรู้สึกว่าปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน กิจกรรมที่ดีที่สุด คือ ให้นักเรียนกากบาทบนแผนที่ตรงที่มักจะมีการรังแกกัน (ห้องน้ำและบริเวณนอกอาคารเรียนที่ละเลยการตรวจตรา มักมีการรังแกกันมากที่สุด) ครูควรระแวดระวังทั้งโรงเรียน คงไม่เป็นการดีถ้าทุกห้องเรียนที่มีบรรยากาศของความเป็นมิตรและเป็นสถานที่ให้การศึกษา ยังเป็นที่ที่นักเรียนต้องหวาดกลัวเมื่อเดินไปตามระเบียงหรือเดินไปห้องน้ำ ในบางครั้งมีการคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นรอบโรงเรียน แต่มักเป็นเรื่องของการควบคุมดูแลและระบบในการรับมือเรื่องการรังแกกัน

โรงเรียนควรเป็นกระบอกเสียงสะท้อนให้เห็นถึงบุคคลที่ใช้โรงเรียน (นักเรียนและเจ้าหน้าที่) และสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียน การแสดงนิทรรศการทั้งโรงเรียน จะบอกผู้ชมได้ว่านักเรียนและบริเวณโรงเรียนเป็นอย่างไร ตัวอย่างเช่น การศึกษาชุมชนดังเช่นที่ข้าพเจ้าได้เสนอแนะในตอนการวิจัย (ดูบทที่ 4) จะทำให้มีการจัดนิทรรศการที่ดี กลุ่มท้องถิ่นอาจจะต้องการใช้โรงเรียนเพื่อแสดงผลงานของตน และโรงเรียนอาจจะต้องการแสดงนิทรรศการเพื่อแสดงห้องสมุดชุมชนหรือห้องแสดงสินค้า รายงานของฮาร์กรีฟส์ (The Hargreaves Report) (ILEA, 1984) ได้กล่าวไว้น่าฟังว่า มีโรงเรียนมากมาย

ที่ไม่นำเชิญชวนให้ใครเข้าไปชม และจะมีผลกระทบในทางลบต่อบิตามารดาและผู้มาเยี่ยมโรงเรียน

บทที่ 13

การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน

ความก้าวหน้าของนักเรียน: การถ่ายโอนเมื่ออายุ 5 ปี 11 ปีและ 16 ปี

การศึกษาทุกรูปแบบจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าหลายโรงเรียนมักจะวัดความก้าวหน้าด้วยวิธีจำเพาะของตน เช่น การมีสัญญาณระหว่างชั่วโมงเรียน หรือการประชุมก่อนเข้าเรียน การเปลี่ยนแปลงบางประการมีความสำคัญเป็นพิเศษดังนี้ คือ

การไปโรงเรียนเป็นครั้งแรก ซึ่งมักจะเริ่มเมื่ออายุ 4 หรือ 5 ปี เป็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาแบบไม่เป็นทางการที่ได้จากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ไปเป็นการศึกษาที่ได้รับจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จัดให้อย่างเป็นทางการ ได้อยู่ท่ามกลางกลุ่มเพื่อนที่แปลกหน้า ความรู้สึกในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทันทีทันใดนี้ อาจทำให้เด็กที่ช่างพูดช่างสงสัยและเฉลียวฉลาด กลายเป็นนักเรียนที่ไม่ยอมพูดอะไรเลยและดูเหมือนไม่ฉลาด [ดังที่แซลมอน (Salmon, 1988 ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3] เด็กบางคนไม่สามารถเอาชนะการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ ดังที่จอห์น ฮอลต์ (John Holt, 1969) ได้พูดถึงนักเรียนชั้นประถมที่อายุมากกว่าเพื่อนร่วมชั้น ครูไม่ควรลืมนวตณกกำลังก่อให้เกิดความแปลกใหม่แก่เด็กในขณะทีสอน

การเปลี่ยนโรงเรียนเมื่ออายุ 11 ปี เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง (บางแห่งอาจจะเปลี่ยนเมื่อมีอายุมากหรือน้อยกว่านี้ แต่อายุ 11 ปีเป็นช่วงของการเปลี่ยนจากระดับประถมเป็นระดับมัธยมซึ่งปรากฏขึ้นมากที่สุด) โรงเรียนระดับประถมศึกษา มักจะให้ครูคนเดียวเป็นผู้สอนทุกวิชา และมักเป็นการเรียนแบบบูรณาการ (ไม่มีการเรียนซ้ำจนกระทั่งนักเรียนเรียนผ่าน 16 รายวิชามาแล้ว) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งใหญ่กว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษา มักจะแบ่งวันออกเป็นช่วงเวลาเรียนสั้นๆ ให้นักเรียนได้เปลี่ยนครูผู้สอนสัปดาห์หรือห้าครั้งหรือมากกว่านั้น การเรียนที่ค่อนข้างเป็นแบบบูรณาการอาจจะถูกซอยย่อยออกเป็นวิชาที่แตกต่างกันถึง 12 รายวิชา แต่ละวิชามีกฎและโปรแกรมการเรียนของตัวเอง การสอนมักจะอยู่ในรูปแบบที่เป็นทางการมากกว่าในระดับประถม (หรือ “เข้มงวด” มากกว่าดังที่นักเรียนชั้นประถมมักจะกล่าวถึงด้วยความสะพรึงกลัว) น่าเศร้าใจว่าการสอนที่มีการซักถาม การทดลอง และการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางลดลง ครูมัธยมมักจะไม่สนใจหรือไม่ใช้เทคนิควิธีการที่ครูประถมใช้ กลับคิดว่าหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องสอนเช่นนั้น และยังมีครูที่สอนในการศึกษาภาคเพิ่มเติม (further education) อีกมากที่ยังใช้วิธีการสอนเหมือนครูมัธยม การทำวิจัยที่มีประโยชน์สำหรับครูมัธยมคือการไปเยี่ยมและสังเกตโรงเรียนเหล่านี้ที่แตกต่างกัน และซักถามนักเรียนมัธยมต้น (young secondary pupils) หรือเด็กประถมปลาย (old primary pupils) เกี่ยวกับความคาดหวังและความกลัวในการถ่ายโอนเมื่ออายุ 11 ปี ข้อมูลจากผลของการวิจัยในลักษณะนี้ทำให้โรงเรียนมัธยมมีประสิทธิภาพและได้รับการสนับสนุนมากขึ้น

เมื่ออายุ 16 ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนมากขึ้น เด็กที่เรียนมาจนถึงชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมด้วยดี จะสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงนี้ได้น้อย โดยเห็นว่ามโนทัศน์ส่วนตัวมากขึ้นและมีวิชาเรียนน้อยลง เด็กที่เรียนต่อชั้นปีที่ 6 หรือในระดับอุดมศึกษา (tertiary) หรือ FE หรือผู้ที่ต้องฝึกงานหรือทำงานที่มีการฝึกงานในหน้าที่จะมีปัญหาที่ต้องจัดการมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย เพราะการศึกษายังคงเป็นสิทธิ์ของเด็กวัย 16-19 ปี แต่ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบทางด้านจิตวิทยาอย่างมากต่อนักเรียนและครู ผู้ที่รับอาสาสมัครเรียนจำต้องมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบ

การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่รองลงมาก็คือเรื่องหลักสูตร หลักสูตรสำหรับเด็กวัย 11-16 ปี มักจะมีหลายรายวิชาที่ไม่ต่อเนื่องกัน สำหรับเด็กอายุ 16 ปี เป็นต้นไป หลักสูตรมักจะมีลักษณะเฉพาะทางมากขึ้น และอาจจะเกี่ยวข้องกับงานหรือกลุ่มงานพิเศษบางอย่าง กล่าวคือ หลักสูตรอาจจะเป็น "สายอาชีพ" มากกว่าเป็น "สายวิชาการ" มีการเคลื่อนไหวที่จะทำให้เกิดอาชีพศึกษามากขึ้นในกลุ่มอายุที่ 4 (เด็กที่มีอายุระหว่าง 14-16 ปี) ในโรงเรียนและการทำเช่นนี้ทำให้ความตระหนักตกใจน้อยลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในวัย 16 ปี ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในตอนต้นๆ ว่ารายวิชาสำหรับเด็กหลังอายุ 16 ปี โดยเฉพาะรายวิชาทางด้านอาชีพศึกษาอาจจะคล้ายคลึงกับหลักสูตรในระดับประถมศึกษาหลายประการ อาจจะเป็นรายวิชาที่บูรณาการ (กล่าวคือ บางคนอาจพยายามบรรจุทุกอย่างที่ต่างกันลงไปผสมกัน) อาจเป็นรายวิชาที่ต้องการการซักถามและให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้สอนเป็นเพียงผู้สอนเสริมแทนที่จะเป็นผู้บรรยายความพยายาม

ที่จะรวมการศึกษาหลังวัย 16 ปี โดยมีคุณสมบัติประการเดียวให้ครอบคลุมรายวิชาทางด้านวิชาชีพและวิชาการเข้าด้วยกัน อาจทำให้รายวิชาทางด้านวิชาการ (ปัจจุบันอยู่ในระดับ A) คล้ายคลึงกับรายวิชาชีพมากขึ้น

เมื่อครูมัธยมที่ไม่สนใจหรือไม่ใช้เทคนิควิธีการที่ครูประถมใช้ คิดว่าไม่สามารถหลีกเลี่ยงการสอนที่เน้นเนื้อหาทางด้านวิชาการ และ ไม่สนใจหรือลองใช้เทคนิคของครู FE กิจกรรมการทำวิจัยที่มีประโยชน์ ก็คือควรไปเยี่ยมและดูงานตามวิทยาลัย FE และชักถามเด็ก วัย 15-17 ปี เกี่ยวกับความคาดหวังในอนาคตและความกลัวที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การถ่ายโอนเมื่ออายุ 16 ปี

เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการสูญเสียทักษะและความรู้ในช่วงระยะเวลาที่มีการถ่ายโอนนี้ จึงน่าจะคิดว่าทำอย่างไรผู้เรียนจะเห็นคุณค่าของความรู้และประสบการณ์เดิมได้ ในการศึกษาภาคเพิ่มเติม มีการนำแผนการรับรองมาตรฐานความรู้เดิม (APL - the accreditation of prior learning) มาใช้ ครูทุกคนสามารถใช้หลักการของ APL โดยระดมสมองนักเรียนในเรื่องความรู้เดิมของผู้เรียนตอนเริ่มต้นสอนทุกครั้ง ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำได้ง่ายและเกิดผลดี เป็นที่น่าสังเกตว่าการสูญเสียจากการถ่ายโอนแม้เพียงเล็กน้อยก็ทำให้เกิดอันตรายอย่างมากได้ในโรงเรียนมัธยม การเปลี่ยนบทเรียนแม้ว่าจะน้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงอาจจะต้องมีการพูดถึงกฎหรือกระบวนการใหม่และปะติดปะต่อความรู้เดิม ซอลส์เบอร์เกอร์ วิตเทนเบิร์กและคณะ (Salzberger-Wittenburg et al., 1983) ดูการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิทยาเกี่ยวกับเรื่องนี้และหาวิธีแก้ไข เนื่องจากเมื่อหมดการเรียนในแต่ละระดับชั้น (แม้เมื่อสิ้นสุดบทเรียนแต่ละบท) ผู้เรียนจะรู้สึกว่าคุณเสียอะไรไปส่วนหนึ่ง

นักเรียนและครูกลายเป็นผู้ใหญ่: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Transactional Analysis)

อีริก เบิร์น (Eric Berne) นักจิตวิทยาในกองทัพอเมริกัน เป็นผู้คิดทฤษฎีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และเขียนไว้ในหนังสือเรื่อง *Games People Play: The Psychology of Human Relationships* ค.ศ. 1964 (Berne, 1968) โดยยึดแนวคิดของ فروยด์ เป็นหลัก แต่ต่างกับทฤษฎีอื่นยิ่งใหญ่ว่าและซับซ้อนของ فروยด์ ที่ผู้ร่วมงานกับผู้อื่นจะนำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปใช้วิเคราะห์และพัฒนากลายสู่การสื่อสารกับสถานการณ์ปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม อีริก เบิร์นกล่าวไว้ว่า มีวิธีการแสดงออกในสถานการณ์ต่างๆสามวิธีด้วยกัน กล่าวคือ ในฐานะ “พ่อแม่” (คล้ายกับ superego หรืออีโก้อัตตาของ فروยด์) ในฐานะ “ผู้ใหญ่” (ego หรืออัตตา) หรือในฐานะ “เด็ก” (id หรือ อิด) ความสัมพันธ์ที่ตอบสนองอย่างสอดคล้องกันจะเป็นในฐานะผู้ใหญ่-ผู้ใหญ่ (เช่น คัลยแพทย์ยื่นมือขอมัดผ้าตัดและนางพยาบาลวางด้ามมีดผ้าตัดในมือคัลยแพทย์) หรือในฐานะพ่อแม่-ลูก (เช่น เด็กที่ไม่สบายขอน้ำหนึ่งแก้วและบิดาหรือมารดาที่ดูแลอยู่นำมายื่นให้) ความสัมพันธ์ที่ตอบสนองอย่างสอดคล้องกันที่คล้ายคลึงกันจะเป็นในฐานะพ่อแม่-พ่อแม่ (เช่น สิ่งที่เบิร์นเรียกว่า “การซุบซิบในเรื่องสำคัญ” ดังเช่น “วัยรุ่นสมัยนี้เหลวไหลทั้งนั้นเลยนะ” “ใช่ พวกนี้ที่บ้านคงไม่ได้อบรมสั่งสอนในเรื่องมารยาทหรอก”) และในฐานะเด็ก-เด็ก (เช่น เด็กเล่นโปลิตซ์จับขโมย) ความสัมพันธ์ที่ตอบสนองอย่างสอดคล้องกันจะดำเนินต่อไปได้เรื่อยๆ แต่การสื่อสารจะหยุดชะงักลงหากมีความสัมพันธ์ดังกล่าวติดตอน เช่น เมื่อมีคำถาม “ในฐานะผู้ใหญ่-ผู้ใหญ่” ว่า “กระดุมข้อมือเสื้อแขนยาวผมอยู่ที่ไหนล่ะ” แล้วอาจได้รับคำตอบ “ในฐานะเด็ก-พ่อแม่” ว่า “คุณตำหนิฉันไปทุกเรื่องอยู่เรื่อย!”

(แทนที่จะให้คำตอบ “ในฐานะผู้ใหญ่” ว่า “อยู่บนโต๊ะไฉะ”) แล้วฝ่ายแรกเปลี่ยนบทบาทไปสู่ความสัมพันธ์อย่างสอดคล้องกัน “ในฐานะพ่อแม่” (ดังตัวอย่างข้างบน) หรือฝ่ายหลังเปลี่ยนมาโต้ตอบให้สอดคล้องกัน “ในฐานะผู้ใหญ่” การปรับความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกันอาจใช้ชั่วระยะเวลาเพียงวินาทีหรืออาจกินเวลาเป็นปี หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นเลยก็ได้

ให้ดูสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนข้างล่างนี้

P: กัลเดน (Gulden) เธอทำการบ้านเยอะมาก	P:
A	A
C	C: ขอบคุณครู ผมขอโทษ คราวหน้าผมจะทำให้ดีกว่านี้

นี่เป็นคำพูดที่ตอบสนองอย่างสอดคล้องกัน แต่คำตอบต่อไปนี้ไม่เป็นเช่นนั้น เพราะว่ากัลเดนใช้การโต้ตอบในฐานะเด็ก-เด็ก

P: กัลเดน เธอทำการบ้านเยอะมาก	P:
A	A
C	C: ผมไม่สนใจหรอกว่ามันจะเป็น ยังไง ผมคิดว่างานที่ให้ทำ น่าเบื่อจะตายไป

ลองดูบทสนทนาต่อไป ตัวอย่างต่อไปนี้ไม่ใช่การโต้ตอบที่สอดคล้องกัน เพราะว่กัลเดนตอบในฐานะผู้ใหญ่-ผู้ใหญ่

P: กัลเดน เธอทำการบ้านเยอะมาก	P:
A	A: ครูคิดว่มันไม่ดีตรงไหนบ้างครับ
C	C:

ลองดูต่อไป คำตอบต่อไปมีครูเป็นผู้เริ่มการปฏิสัมพันธ์ในฐานะผู้ใหญ่-ผู้ใหญ่ แต่นักเรียนให้คำตอบในฐานะลูก-พ่อแม่

ในฐานะที่ท่านเป็นครูท่านจะพูดต่ออย่างไร

P:	P:
A: เอาละ แล้วเธอคิดว่าปัญหา มันอยู่ตรงไหนล่ะ	A
C	C: คุณครูครับ คุณครูบอกผม หน่อยได้ไหมครับ

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็น การเปิดคำพูดในฐานะผู้ใหญ่-ผู้ใหญ่ กับการโต้ตอบ ในฐานะเด็ก-เด็ก ขอให้ท่านพิจารณานัยที่ซ่อนอยู่

P:	P:
A: อะไรจะทำให้เธอไม่เบื่อละ ฉันจะทำอะไรให้เธอเกิด ความรู้สึกแบบนี้	A
C	C: บทเรียนนี้น่าเบื่อ ครูทำให้ ผมรำคาญ

ให้ลองคิดหาคำพูดที่ท่านชอบมาตอบคำพูดในลักษณะเช่นนี้ของเด็ก และลองฟังการโต้ตอบที่มีแบบต่างๆ ในชีวิตประจำวันหรือในการสอน การเปลี่ยนการปฏิสัมพันธ์ให้เป็นแบบผู้ใหญ่-ผู้ใหญ่กับนักเรียน - และ กับครู - หมายความว่า เป็นการดำเนินไปสู่ความมีวุฒิภาวะ นับเป็น สิ่งสำคัญที่ควรจำใส่ใจเมื่ออยู่ในโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ที่ยังมีบุคคล เป็นจำนวนมากยังมีความเป็นเด็กหรือไม่มีวุฒิภาวะ

การตระหนักรู้ในตนและการเห็นคุณค่าในตนเอง : การปิดกั้น ทางด้านจิตวิทยาและอารมณ์ที่มีต่อการเรียนรู้

ศึกษาตนเอง - ให้ลองคิดว่าท่านมีปฏิกิริยาต่อสิ่งต่อไปนี้อย่างไร เช่น ความล้มเหลว การสูญเสีย ความโกรธ คำวิจารณ์ ความเฉยเมย หรือการไม่ให้การสนับสนุน การกระทำสิ่งที่ใคร ๆ คิดว่าไม่สำคัญ หรือความรู้สึกว่าเหว่ เหตุการณ์ใดหรือสถานการณ์ใดทำให้ท่านรู้สึก มีกำลังใจ รำคาญใจ หรือหวาดหวั่น โปรดคิดว่าท่านมีปฏิกิริยาต่อ สถานการณ์ตรงกันข้ามทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วอย่างไร ลองคิดว่าอะไร

ช่วยท่านได้เมื่อท่านตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยุงยาก และอะไรมาขัดขวางไม่ให้เกิดความสำเร็จในสถานการณ์ที่ไม่มีความยุ่งยาก (การทดสอบที่ง่ายมากก็คือท่านรู้สึกอย่างไรถ้าถูกตวาด)

ตอนนี้ลองหันกลับมาคิดว่าท่านต้องการทำอะไรในชั้นเรียน และคิดว่าอันที่จริงแล้วท่านกำลังทำอะไรอยู่ (การทดสอบง่ายๆ ก็คือท่านเคยตวาดนักเรียนที่ท่านสอนบ้างหรือไม่) ให้คิดว่าท่านมีปฏิริยาต่อชั้นเรียนบางห้องหรือนักเรียนบางกลุ่มอย่างไร และท่านรู้สึกอย่างไร ตามหลักเกณฑ์ง่ายๆ จากประสบการณ์ วิธีที่ดีที่สุดที่จะเข้าใจว่าชั้นเรียนหนึ่งชั้นเรียนใด (หรือนักเรียนคนใด) คิดอย่างไรกับตัวท่าน จะเป็นการค้นหาว่าท่านรู้สึกอย่างไรกับนักเรียน ด้วยเหตุผลบางประการ ดูเหมือนว่าคนทั่วไปจะทำให้ท่านรู้ได้ว่า พวกเขารู้สึกต่อท่านอย่างไร ถ้าท่านรู้สึกโกรธ (ขัดใจ หรือมีกำลังใจ หรือรำคาญ หรือหุดหู่) นักเรียนสักคนหนึ่งหรือทั้งชั้นเรียน นักเรียนก็คงรู้สึกโกรธ (หรือขัดใจ ฯลฯ) ท่านเหมือนกัน และนั่นคือสาเหตุที่นักเรียนทำให้ท่านรู้สึกอย่างที่ท่านรู้สึก ครูอาจจะเป็นผู้ควบคุมหลักสูตร แต่นักเรียนมักเป็นผู้ควบคุมอารมณ์ของครู โปรดพิจารณาเรื่องนี้ให้ดี และจะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านถ้าท่านยอมรับเรื่องเหล่านี้ และคิดหาทางแก้ไข เช่น ท่านอาจจะพูดว่า “เอาละ จากการแสดงออกของเธอ ครูรู้แล้วว่าเธอรู้สึกวุ่นวายที่ให้อยู่ที่นี่น่ารำคาญ แต่ว่าเป็นสิ่งที่ทั้งครูและเธอต้องทำด้วยกันสักสองสามอาทิตย์ แล้วเราจะได้ทำงาน (ที่อาจจะน่าตื่นเต้น) ขึ้นอีกต่อไป”

การเห็นคุณค่าในตนเองคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าผู้อื่นมองเห็นคุณค่าในตนเองมากน้อยแค่ไหน โปรดคิดถึงการเห็นคุณค่าในตนเองในนักเรียนของท่าน และการเห็นคุณค่าในตัวเองด้วยระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองของครูบ่งบอกว่าครูจะสนับสนุน นักเรียนให้

ดีได้อย่างไร และบ่งบอกด้วยว่าครูจะเป็นผู้ที่ปรับตัวหรือมีความยืดหยุ่นได้เพียงใด - เช่น ครูจะเรียนรู้ได้จากความผิดพลาดได้เพียงใด

ครูที่เห็นคุณค่าในตนเองน้อยมักจะมีรูปแบบการทำงานที่ไม่ดี

ศึกษาจากหนังสือ - ให้ดูหนังสือแต่ละเล่มที่อยู่ในบรรณานุกรมของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้เขียนบรรยายสั้นๆเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่ม แต่ถ้าท่านจะหยิบขึ้นมาอ่านสักเล่มสองเล่มก็จะดีกว่าอ่านแต่ในบรรณานุกรมนั้น หนังสือเล่มที่ข้าพเจ้าคิดว่ามีประโยชน์ที่สุด (เล่มที่ข้าพเจ้าชอบเล่มหนึ่ง) เขียนโดย ซอลส์เบอร์เกอร์ วิตเทนเบิร์ก และคณะ (Salzberger-Wittenberg *et al.*, 1983) หนังสือเหล่านี้ (เรียงตามลำดับตัวอักษร) จะแสดงวิธีจัดการกับประเด็นปัญหาจำนวนมากด้วยวิธีการที่ต่าง ๆ กัน ดังเช่นหนังสือของ Bargh, 1987; Berne, 1968; Besag, 1989; Burns, 1982; D'Albert, 1989; Fontana, 1986; Goffman, 1968; Griffin, 1985; Gross, 1987; Gross, 1990; Hargreaves, 1972; Lennox, 1991

ศึกษาตนเองอีกครั้งหนึ่ง - ให้คิดถึงแง่มุมของการสอนและการเรียนรู้ทางจิตวิทยาและอารมณ์ตลอดเวลา ถ้าท่านทำได้ท่านจะมีโอกาสเป็นครูที่ดีกว่าเดิมได้อย่างที่ไม่เคยเป็น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ท่านควรจะได้คิดและพยายามแสวงหาแง่มุมเหล่านี้ในการเรียนการสอนในเวลาที่ท่านรู้สึกเบื่องานหรือเริ่มไม่พอใจงานที่ทำ (จงจำไว้ให้ตีว่ามันเป็นเพียงงานเท่านั้น)

นักเรียนและครูอยู่ในสภาวะการควบคุม: การวางแผนการใช้เวลาและการจัดการกับความเครียด

มีเรื่องตลกที่เล่ากันว่า “ฉันไม่มีเวลาหรือพลังที่จะบริหารเวลาหรือจัดการกับความเครียด” (เหมือนกับคำกล่าวที่ว่า “ฉันป่วยมากจนไปหาหมอไม่ได้”) ถ้าท่านพูดว่าท่านไม่มีเวลาวางแผนการใช้เวลาในการทำงาน หมายความว่าท่านชอบอยู่กับความเครียดตลอดเวลาจริงๆ ดังนั้น ถ้าท่านไม่ชอบความเครียดจงวางแผนการใช้เวลาโปรดจำไว้ว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่ซีงกังวลที่สุดในโลกคนหนึ่ง ข้าพเจ้าอาจจะกังวลเกี่ยวกับประเทศอังกฤษในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก แต่ข้าพเจ้าก็ยังเห็นว่า คำแนะนำของข้าพเจ้ามีประโยชน์กับตัวข้าพเจ้าเอง มิฉะนั้นข้าพเจ้าคงหดหูหรือฆ่าตัวตายหรือทำไปทั้งสองอย่าง

มูลฐาน

ในหนึ่งสัปดาห์มีเวลา 168 ชั่วโมง ตามรายงานการวิจัยเมื่อเร็วๆ นี้ โดยเฉลี่ยแล้วครูจะทำงาน 52 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ที่เหลืออีก 116 ชั่วโมงจะใช้ในการนอน การรับประทานอาหาร การซักเสื้อผ้า การเดินทาง การหาความบันเทิง ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เลวร้าย ข้าพเจ้าทราบเวลา 52 ชั่วโมงนั้นมากกว่าการทำงานในหนึ่งสัปดาห์โดยเฉลี่ยของคนอังกฤษในปัจจุบัน แต่ (อย่าบอกเจ้านายของข้าพเจ้านะ) เป็นเรื่องการทำงานโดยปกติหรือไม่มากเกินไป (โปรดคิดดูว่าที่ในประเทศอังกฤษแม้หนึ่งคนที่ทำงานบ้านและดูแลลูกหนึ่งคนใช้เวลาโดยเฉลี่ย 77 ชั่วโมงต่อสัปดาห์โดยไม่ได้รับค่าจ้างเลย)

มีเหตุผลสามประการที่ดูเหมือนการสอนต้องใช้เวลา 168 ชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์

แม้ว่าท่านอาจจะทำงาน “เพียง” 52 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ยังมีอีกหลายคน (โดยเฉพาะรวมทั้งนักเรียน ผู้จัดการโรงเรียน และกระทรวงศึกษาธิการ) คิดว่าท่านสามารถทำหรือควรทำมากกว่านั้น ท่านไม่เคย รู้สึกว่าท่านทำงานเสร็จแม้ว่าท่านจะทำงานถึง 167 ชั่วโมง ในหนึ่งสัปดาห์ เป็นเรื่องที่น่าขัน - แต่ครูหลายคนยังเชื่อว่าเขายังทำงานไม่พอ แม้ว่า จะทำมากแล้ว อันที่จริงท่านทำมากพอแล้ว พอก็คือพอ การทำงาน 52 ชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์เป็นการทำงานที่มากเกินไป แท้จริงฯ เมื่อถึงเวลาเที่ยงคืนท่านจะกลายเป็นเป็นลูกฟักทอง - หรืออย่างน้อยจะดูเหมือนลูกฟักทองเมื่อถึงเช้าวันใหม่ถ้ายังขึ้นทำงานต่อไป

จะมีหลายสัปดาห์ที่ท่านจะทำงานเกือบ 168 ชั่วโมงจริงๆ โดยเฉพาะในช่วงปีแรกของการทำงานสอน และในปีต่อไปเมื่อใกล้ถึงกำหนดให้ส่งรายงาน การมาตรวจเยี่ยมโรงเรียน ฯลฯ ถ้าสิ่งนี้เกิดจากผลของการวางแผนไม่ดี ท่านจะมีความทรงจำเช่นนี้ติดตัวตลอดไป

การสอนต้องเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ตลอดเวลา และมีแนวโน้มที่จะต้องการพันธกรณี ความรับผิดชอบ และพันธกรณีทำให้เกิดความกังวลใจ (และยังทำให้การทำงานมีคุณค่า) ครูหลายคนใช้เวลา 52 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หมดไปกับการทำงาน และใช้เวลา 116 ชั่วโมงหมดไปกับความวิตกกังวล รวมไปถึงการฝันร้ายเมื่อยามหลับด้วย ทำให้รู้สึกว่าคุณเองทำงานถึง 168 ชั่วโมง ความวิตกกังวลมีทั้งในอดีตและในอนาคต จะกังวลในเรื่องอดีตไปโยนเมื่อท่านไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วได้ ทำให้ต้องวิตกกังวลกับวันข้างหน้า ในเมื่อท่านยังสามารถแก้ไขอะไรๆ ได้ ถ้าท่านเปลี่ยนแปลงแก้ไขเรื่องที่ยังมาไม่ถึงได้ จงทำเสีย ถ้าทำไม่ได้ไม่ต้องกังวลให้เสียเวลา

เพราะมันก็เหมือนเหตุการณ์ที่ท่านแก้ไขไม่ได้มาแล้วในอดีต โดยทั่วไปแล้วการทำงานให้เร็วขึ้น 1 ชั่วโมงในตอนค่ำจะประหยัดเวลาแห่งความกังวลที่เกิดขึ้นภายหลังในเวลาค่ำ ถึง 3 ชั่วโมง ความกังวลที่เกิดขึ้น 3 ชั่วโมงและทำงานอีก 1 ชั่วโมงมีค่าเท่ากัน คือรู้สึกเหมือนกับการทำงาน 4 ชั่วโมง แต่การทำงาน 1 ชั่วโมงและมีความสุขสนุกสนานอีก 3 ชั่วโมงทำให้รู้สึกเหมือนกับการมีความสุขสนุกสนานมาก ในตอนท้ายข้าพเจ้าได้รับการบอกเล่าว่า ความกลัวหรือความกังวลเล็กๆ น้อยๆ ทั้งมวลที่แท้ เป็นเพียงการเตือนล่วงหน้าของความกลัวตาย ท่านควรคิดเกี่ยวกับทัศนคติของตนเองที่มีต่อความตายของท่าน ความหมายของการมีชีวิต ฯลฯ นั้นอาจจะไม่ใช่การรักษาโรคนอนไม่หลับเลยใช่หรือไม่

อะไรทำให้ท่านไม่สามารถทนทำงานให้มากขึ้น

การแสดงอาการฉุนเฉียวกับนักเรียนที่ท่านสอน การแสดงอาการฉุนเฉียวกับครูที่เป็นเพื่อนร่วมงานของท่าน การดื่มเหล้า การเสพยาเสพติด (รวมทั้งยานอนหลับ ยารักษาความดันโลหิตสูง ยาบรรเทาอาการเจ็บปวด ยาระงับประสาทที่รักษาโรคหัวใจและใช้หัวใจใหญ่ ฯลฯ) ความวิตกกังวล การได้เลื่อนขั้น ปัญหาด้านการเงิน (เงินจะเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการความเครียดอื่นๆ เช่น ใช้ชำระหนี้ตามใบเสร็จต่างๆ แต่เงินก็ไม่มีผลกระทบต่ออาชีพการสอนหนังสือเสียทีเดียว)

อะไรทำให้ท่านทนทำงานได้มากขึ้น

การแสดงอาการฉุนเฉียวเกี่ยวกับนักเรียนที่ท่านสอน ตราบเท่าที่เด็กเหล่านั้นไม่ได้ยินท่าน [การเอ่ยถึงนักเรียนสักคนหนึ่งที่กำลังทำงานด้วยความยากลำบากกว่าเป็น “เจ้าสมองแมงกะพรุน” (jellybrain) อาจฟังดู

เป็นการดูถูกที่น่าตกใจ แต่การพูดด้วยอารมณ์ขันอย่างนั้นกับเพื่อนครูด้วยกัน อาจจะช่วยให้ท่านไม่ถึงขั้นสติแตก] การแสดงอาการฉุนเฉียวเกี่ยวกับครูที่เป็นเพื่อนร่วมงานของท่าน (ถึงแม้จะต้องคอยระวังสายลับประจำห้องพักครู - ใช่แล้ว ทุกโรงเรียนดูเหมือนจะมีสายลับอยู่อย่างน้อยหนึ่งคน - ผู้ซึ่งจะรีบไปรายงานเรื่องที่ผู้บริหารถูกนิทาไม่ว่า เรื่องใดๆ ได้อย่างรวดเร็ว) ควรมีอนุทินประจำวันและเขียนบันทึกให้มาก

ตามทฤษฎีของข้าพเจ้า “เกียจคร้าน” (lazy) หมายความว่า ท่านชอบที่จะไม่ทำอะไร และสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติที่ดี “อยู่เฉย ๆ” (idle) หมายความว่าท่านไม่ทำอะไรเลย ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ไม่ดี ท่านจะทนต่อการทำงานได้มากขึ้นหากท่านไม่สับสนกับสองคำที่ได้กล่าวมาแล้ว อาร์โนลด์ เบนเนตต์ (Arnold Bennett) เขียนให้เข้าใจง่ายขึ้นโดยใช้คำว่า “ความไม่ชอบทำงาน” (indolence) สำหรับสิ่งที่ข้าพเจ้าหมายความว่า “ความเกียจคร้าน” (laziness) ในหนังสือเรื่อง *Hilda Lessways* อาร์โนลด์ เบนเนตต์ กล่าวถึง คุณเออร์กริฟ (Mr Orgreave) ว่า “เขาเป็นคนขยันที่สุดคนหนึ่งใน Five Towns และเป็นสถาปนิกที่ขยันขันแข็งจริงๆ แต่ในหนึ่งชั่วโมงที่อยู่เฉยๆ เขาจะมีความไม่ชอบทำงานมากกว่าจอห์นนี่ และจิมมี่ (Johnnie and Jimmie) ผู้ซึ่งได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็นเจ้าคนขี้เกียจ ที่สามารถทำงานสำเร็จในหนึ่งสัปดาห์”

โปรดจำไว้ว่า “คนบ้างานที่เครียดและขาดความสุขไม่ใช่แบบอย่างที่ดีสำหรับเยาวชน และมักจะปิดกั้นอารมณ์ขันที่ดีๆ และทัศนคติในทางบวกอันเป็นที่ต้องการไว้” (Newton and Tarrant, 1992)

การทำงานกับนักเรียนให้ตรงเวลาและการจัดการกับความเครียดหลังจากที่ได้ทดลองทำกับตนเองแล้วเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ อาจเป็นสิ่งที่น่าพอใจสำหรับนักเรียนจำนวนมากที่ไม่มีเวลาพบปะครู - เช่นนักเรียน

ที่เรียน “เพื่อสอบออก” (study leave) ก่อน GCSEs หรือผู้ที่กำลังเรียน ให้ได้ระดับ A แต่ควรมีประโยชน์กับนักเรียนทุกคนด้วย

เมื่อจะเป็นครู

การทำงานและการสมัครงาน

The TES (Times Educational Supplement) ซึ่งออกทุกวันศุกร์ และข้าพเจ้าคาดว่าจะอ่านจบเมื่อถึงวันอาทิตย์) เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการประกาศรับสมัครงานทุกชนิด The TES จะพิมพ์ประกาศรับสมัครงานที่ลงในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ ด้วย เมื่อท่านพบประกาศรับสมัครงานใดและชื่อ The TES ฉบับที่ท่านชอบแล้ว (เพื่อจะได้ตัดประกาศรับสมัครงานนั้นไว้) ให้ปฏิบัติตามแผนงานดังต่อไปนี้

1. แยกเพิ่มสำหรับการสมัครงานไว้หนึ่งแผ่น
2. ใส่เอกสารสามชิ้นไว้ในแผ่นนี้เป็นอันดับแรก คือ
 - ก. ประวัติย่อ ประกอบด้วยที่อยู่ คุณสมบัติ ผู้รับรองของตัวท่าน ฯลฯ
 - ข. จดหมายนำ (“ข้าพเจ้าต้องการที่จะสมัครงาน...กรุณาส่งให้ข้าพเจ้า... ข้าพเจ้าได้แนบประวัติย่อของข้าพเจ้า...”)
 - ค. ข้อความที่มีความยาว 200-300 คำเกี่ยวกับงานหรือสิ่งที่ท่านเคยทำมาแล้วซึ่งจะเป็นประโยชน์กับงานที่ท่านสมัคร (รวมทั้งหลักการของท่านที่เสนอไป) และท่านคิดว่าจะทำอะไรเมื่อได้งานนี้ ทั้งหมดนี้จำเป็นต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับงานที่ท่านสมัคร
3. จดจำนวนครั้งของการสมัครงานของท่าน รวมทั้งต้นฉบับประกาศรับสมัครงาน (ที่ลงวันที่) จดหมายสมัครงานและประวัติย่อที่ท่านส่งไป และข้อมูลต่างๆที่ท่านเขียนในแบบฟอร์มรับสมัครงานจะเป็นเรื่องผิดร้ายทีเดียวถ้าท่านได้รับเรียกให้เข้ารับการสัมภาษณ์แล้วท่านจำ

ไม่ได้ว่าท่านสมัครงานอะไร หรือท่านได้ให้ข้อมูลอะไรเกี่ยวกับตัวท่านไปแล้วบ้าง บางโรงเรียนจะถือว่า ประกาศรับสมัครงาน “รายละเอียดเพิ่มเติม” ที่ส่งไปให้ท่าน และแบบฟอร์มรับสมัครงานเป็นเหมือนส่วนหนึ่งของสัญญาที่ท่านทำกับทางโรงเรียนแล้ว และทุกโรงเรียนจะคิดเช่นนั้นได้ ท่านจึงมักไม่ได้สัญญาที่มีรายละเอียดเพิ่มเติมจนกว่าท่านจะได้รับแจ้งว่าทางโรงเรียนรับท่านเข้าทำงานแล้ว โปรดเก็บสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วหลังจากที่ท่านได้เข้าทำงานแล้วด้วย

4. ให้ดูที่หน้าโฆษณาของ TES ทำความเข้าใจกับประเภทของโรงเรียนซึ่งในปัจจุบันมีดังต่อไปนี้

ก. Secondary, subject classification (and perhaps SEN), SNS (Standard National Scale เกณฑ์มาตรฐานแห่งชาติ)

ข. โรงเรียนประเภทที่ได้รับทุนอุดหนุน

ค. วิทยาลัย สำหรับนักเรียนอายุ 16-18 ปี

ง. โรงเรียนพิเศษ (ซึ่งต่างกับงาน SEN ในโรงเรียนที่มีการเรียนร่วม)

จ. งานในสกอตแลนด์

ฉ. โรงเรียนเอกชน

ช. FE และสถาบันการศึกษาที่สอนหลังจากระดับมัธยมปลาย

ซ. “สุดหล้าฟ้าเขียว” รวมทั้งโพ้นทะเล ฯลฯ

ณ. โฆษณาจากทางโรงเรียนหรือ LEA ซึ่งอาจจะมียูทิตีได้ก็ได้ในหน้าโฆษณา

5. จัดลำดับประกาศรับสมัครงานโดยแยกออกตามสถานที่ (หากท่านไม่สามารถย้ายออกจากตำบลที่ท่านอยู่ได้) ศาสนา เพศ สถานภาพ ฯลฯ กำหนดหลักเกณฑ์ “ของท่านเอง (หรือไม่มีข้อแม้ใดๆ) ก่อนที่ท่านจะสมัครงาน โปรดอย่าสมัครงานที่ท่านไม่ต้องการทำ และให้สมัครงานที่ท่านแน่ใจว่าท่านจะทำได้ดีเท่านั้น - จะช่วยประหยัดเวลา พลังงาน

และสถานการณ์ต่างๆ ที่ “ข้าพเจ้าได้เคยทำผิดพลาดที่สุดมาแล้วในชีวิต” สหภาพของท่านควรจะบอกท่านได้เกี่ยวกับรายได้ แม้ว่า LEA และโรงเรียนต่างๆ จะไม่สามารถตีความนโยบายแห่งชาติออกมาได้หลายๆ ทาง โดยเฉพาะ เมื่อกล่าวถึงคุณสมบัติและประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางกว้างๆ ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1994 SNS (เกณฑ์มาตรฐานแห่งชาติ ซึ่งครั้งหนึ่งเรียกกันว่า คณะเนนวิชาชีพหลัก) กำหนดเงินเดือนสำหรับผู้ที่ยังไม่มีใบอนุญาตที่ได้เกียรตินิยม 12,999 ปอนด์ต่อปี และเพิ่มให้ได้ถึง 31,323 ปอนด์ (แม้ว่าก่อนหน้านี้ครูส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับเงินเท่านั้น) หากทำงานในกรุงลอนดอนจะได้รับเงินเพิ่ม 1,899 ปอนด์ถึง 486 ปอนด์ (ขึ้นอยู่กับว่าท่านอยู่ใจกลางมากน้อยเพียงใด LEA ในตอนนี้เป็นอันมากจะให้เงินค่าใช้จ่ายเสริมพิเศษอีกประมาณ 750 ปอนด์ ถึง 1,200 ปอนด์ ดังนั้นถ้าท่านทำงานในตอนในรายได้จะเริ่มที่ 15,700 ปอนด์ต่อปี และทำงานนอกกรุงลอนดอน จะเริ่มที่ 12,999 ปอนด์ต่อปี ให้ดูที่เงินที่เป็นค่าใช้จ่ายในการขนย้าย (ซึ่งอาจมีมูลค่าหลายพันปอนด์) เงินค่าใช้จ่ายเสริมพิเศษ ฯลฯ เงินซึ่งเคยเรียกว่าค่าตอบแทนพิเศษ (เช่น ค่าตำแหน่งหัวหน้าภาค) ในปัจจุบันจัดให้เป็นส่วนของเงินที่เพิ่มให้ ดังนั้นท่านอาจได้รับเงินเพิ่มพิเศษเป็นสองเท่าสำหรับตำแหน่งงานที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าที่ท่านควรจะได้รับระดับของเงินเดือนและเงินค่าใช้จ่ายเสริมจะรวมไปทุกงาน ยกเว้นหัวหน้าหรือรองหัวหน้าที่อยู่ในความควบคุมของ LEA แม้ว่าอาจจะมียกเว้นที่คิดไว้ล่วงหน้าแล้วที่อาจมีได้ เมื่อท่านได้เข้าทำงานในโรงเรียนประเภทที่ได้รับทุนอุดหนุน หรือ โรงเรียนที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรใด ทุกโรงเรียนจะมีเรื่องซับซ้อน ท่านต้องเตรียมที่จะสอบถามและต่อรองได้

6. ให้โทรศัพท์ถามข้อมูลเพิ่มเติม ในเวลาเดียวกันที่เขียนประวัติย่อ และจดหมายนำ เตรียมตัวให้พร้อมเสมอ ข้อมูลเพิ่มเติมที่ต้องการทราบอาจรวมถึงโครงการในอนาคตของโรงเรียน รายละเอียดของงานที่ต้องทำ และถ้าท่านโชคดียังจะได้รับเกณฑ์การคัดเลือกเข้าทำงานมาด้วย โดยทั่วไปโรงเรียนจะใช้เกณฑ์เหล่านี้แต่เพียงอย่างเดียวในการนัดเพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์ ถ้ามีเกณฑ์การคัดเลือกเข้าทำงานรวมอยู่ด้วย ดังนั้นท่านต้องเขียนอธิบายในใบสมัครงานของท่านว่าท่านมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์อย่างไร เช่น ท่านบอกว่าท่านได้ทำอะไรมาบ้าง ไม่ใช่เพียงท่านเชื่อในเรื่องอะไร อย่าคิดว่าผู้อื่นจะรู้หรือคาดเดาได้ว่าท่านเชื่อหรือได้ทำอะไรมาบ้างแล้ว
7. ให้ลองหาเวลาไปโรงเรียนที่ท่านสมัครงานบ้าง การทำเช่นนี้จะทำให้ท่านได้ปรับปรุงการกรอกใบสมัครงานของท่านให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บางอย่างของโรงเรียนได้
8. กรอกข้อมูลลงในใบสมัครงานให้ตรงกับคำถามที่เขาต้องการทราบ และด้วยความระมัดระวัง แม้ว่าข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับตัวท่านจะมีอยู่ในประวัติย่อแล้ว และให้ท่านเขียนใบสมัครงานให้สัมพันธ์กับงานที่ท่านสมัคร เนื่องจากท่านอาจจะเขียนแบบใบสมัครงานผิด (เช่น เขียน GCSE ของท่านในที่ซึ่งควรจะเป็นระดับ A) ดังนั้นจะเป็นการดียิ่งยิ่งที่ท่านจะถ่ายเอกสารแบบฟอร์มใบสมัครงานไว้ก่อนที่ท่านจะเขียนอะไรลงไปและลองฝึกกรอกลงในแบบฟอร์มที่ถ่ายเอกสารไว้ก่อนที่จะกรอกลงในแบบฟอร์มจริง การทำเช่นนี้จะทำให้ท่านมีแบบฟอร์มชุดหนึ่งเพื่อเก็บไว้อ้างอิงเกี่ยวกับตัวท่าน หากแบบฟอร์มใบสมัครมีที่ไม่พอให้ท่านกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านที่จะเกิดประโยชน์ในการสมัครงาน ท่านอาจจะเขียน “รายละเอียดเพิ่มเติมในประวัติย่อของข้าพเจ้าที่แนบมา”

9. ส่งใบสมัครงาน (ให้ท่านกำหนดที่เปิดรับสมัคร) แล้วให้ลืมนไปเลย จนกว่าจะถึงวันที่ได้รับการสัมภาษณ์ ซึ่งเวลานั้นท่านจะต้องนำเอกสารที่ได้เขียนไว้ทั้งหมดออกมาดู

การได้รับการสัมภาษณ์เพื่อเข้าทำงาน

ระบบการศึกษาของอังกฤษก็เช่นเดียวกับระบบอื่นๆ อีกมากมาย ที่มาจากวัฒนธรรมของความล้มเหลว เพราะไม่ว่าท่านจะประสบความสำเร็จอย่างไร ท่านก็จะเกิดความรู้สึกกลัวผิดอยู่เสมอเกี่ยวกับความล้มเหลว (ซึ่งอาจจะเป็นไปได้หรือเกิดขึ้นได้จริง) จูลส์ เฮนรี (Jules Henry, ตามที่ Hargreaves, อ้าง 1982) ได้กล่าวไว้ว่า “ในวัฒนธรรมของเรา ผู้คนต้องเรียนรู้ที่จะคิดถึงความล้มเหลว เพื่อจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ” สิ่งนี้ดูเป็นเรื่องที่น่ากลัว ในเรื่องเกี่ยวกับนักเรียนสิ่งที่เราทำได้ อย่างน้อยที่สุดก็คือสนับสนุนคุณสมบัติเชิงบวกของพวกเขา - ดังเช่น ในแฟ้มประวัติย่อ เราจะไม่เห็นเรื่องข้อจำกัด หรือความล้มเหลวของพวกเขา ดังนั้นเมื่อมีการประเมินค่าครูอย่างเป็นทางการให้เข้ามาทำงานในโรงเรียน เราก็คงจะให้มีการประเมินผู้ที่มาเป็นครูในเชิงบวกมากขึ้น แต่การสัมภาษณ์ก็ยังไม่สามารถทำไปถึงขั้นนั้นได้จริงๆ จึงอาจจะเป็นความคิดที่ดีที่ท่านจะนำตัวอย่างของงานที่ดีๆ ที่ท่านได้นำติดตัวไปกับท่าน เมื่อไปเข้ารับการสัมภาษณ์ เช่น แผนงาน แลกเปลี่ยน การวิเคราะห์ รายงาน ซึ่งผู้สัมภาษณ์อาจจะไม่ได้ขอให้ท่านแสดงออกมาก็ได้ การสัมภาษณ์บางแห่งอาจเริ่มด้วย “การนำเสนอ” ซึ่งท่านจะต้องตอบคำถามที่เตรียมล่วงหน้ามาแล้วจากคำถามที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ บางโรงเรียนอาจจะขอร้องให้ผู้สมัครลองสอนให้ดู การนำเสนอและการสอนบทเรียน ฟังดูน่าหวาดหวั่น แต่อย่างน้อยที่สุดจะใกล้ความเป็นจริงเกี่ยวกับการ

สอน มากกว่าการสัมภาษณ์ที่ทักกันโดยทั่วไป แต่ไม่ว่าจะมีการคัดเลือกครู
เข้าทำงานด้วยระบบใดก็ตาม ท่านควรคำนึงถึงกฎต่อไปนี้

กฎข้อที่ 1 - โรงเรียนต้องการตัวท่านมากกว่าที่ท่านต้องการทำงาน
ในโรงเรียน โรงเรียน (มีแนวโน้มที่จะ) ต้องการตัวท่านมากกว่า
ที่ท่าน (มีแนวโน้มที่จะ) ต้องการงานในโรงเรียนนั้น ครูที่ดีนั้น
หายาก ท่านเป็นครูที่ดีคนหนึ่งที่ได้รับการศึกษามาอย่างดี ใฝ่ใญ่ใจได้
สนใจในการทำงาน มีประสบการณ์ทั้งในด้านการสอนและอื่นๆ ที่
มีค่า หากโรงเรียนไม่เลือกท่าน นั่นอาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนตา
ไม่ถึง (ซึ่งท่านก็คงไม่ต้องการงานที่นั่นเช่นกัน) หรือเพราะว่า
ท่านไม่ต้องการงานที่นั่น

กฎข้อที่ 2 - การพูดที่ได้เตรียมมาอย่างดีผิดธรรมชาติ ดังนั้น
ท่านจึงไม่ควรซ้อมพูดคำตอบที่เจาะจงว่าจะตอบคำถามใดโดยเฉพาะ
ยกเว้นเมื่อท่านต้องนำเสนอข้อมูลบางอย่าง (และในการนำเสนอ
นั้นก็ควรจะพูดให้เป็นธรรมชาติสักเล็กน้อย) ลอเรนซ์ โอลิเวียร์
(Laurence Olivier) เองก็จะฟังดูไม่มั่นใจนักกับคำตอบที่เตรียม
มาแล้วเมื่อถูกถามในการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะเมื่อผู้สัมภาษณ์เชื่อว่า
คำถามนั้นเพิ่งเกิดขึ้นในระหว่างการสัมภาษณ์นั่นเอง และไม่เคยถาม
ที่ใดมาก่อน (โปรดจำไว้ว่า โดยทั่วไปคำตอบที่ฟังดูว่ามีการซ้อมพูด
มาก่อน ไม่ตะกุกตะกัก และราบรื่น แสดงว่าบุคคลนั้นกำลังพูดปด)

กฎข้อที่ 3 - มีหลักการของตนเอง หากท่านไม่คิดถึงการซ้อมพูด
ตอบคำถามสัมภาษณ์ ท่านควรคิดถึงหลักการพื้นฐานของท่าน เช่น ท่าน
คิดว่าการสอนที่ดีเกี่ยวกับอะไรบ้าง เพราะเหตุใดท่านจึงคิดว่า การ
สอนนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน จึงเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง
สิ่งที่สำคัญสำหรับโอกาสที่เท่าเทียมกัน หรือการรู้หนังสือข้ามหลักสูตร
หรือ SEN หรือหลักสูตรแห่งชาติ ฯลฯ คืออะไร หากท่านมี

หลักการเบื้องต้นเป็นของตนเอง ท่านก็จะตอบคำถามในการสัมภาษณ์ได้ทุกเรื่อง อย่างน้อยที่สุดหากท่านทำตามกฎข้อที่ 4

กฎข้อที่ 4 - ให้พูดถึงการปฏิบัติที่ดี ในการสัมภาษณ์อย่าพูดเพียงภาคทฤษฎี ให้พูดว่าท่านใช้ (หรือมี) หลักการของท่านอย่างไร (“โอกาสที่เท่าเทียมกันในทางปฏิบัติเป็นวิถีทางที่สำคัญในการเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง เช่น ถ้านักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่กล้าตอบคำถามเพราะกลัวนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้น ดังนั้น ...”) ด้วยเหตุนี้การพูดถึงทฤษฎีและถึงปฏิบัติจึงเป็นแนวทางที่ดีเพื่อให้เกิดความสมดุลในการเข้ารับการสัมภาษณ์ การที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับโรงเรียนบ้านจะช่วยให้ท่านตอบคำถามได้ดีขึ้นในบางเรื่อง ในขณะที่มีการสัมภาษณ์ท่านอาจจะต้องใช้การแอบสอบถามเรื่องราวของทางโรงเรียนจากบุคคลอื่น แต่ต้องหลีกเลี่ยงการพูดแบบน้ำท่วมทุ่งในระหว่างการเข้ารับการสัมภาษณ์ เพราะขณะนี้ทางโรงเรียนไม่ได้สัมภาษณ์บุคคลเพื่อให้เข้าดำรงตำแหน่งอาจารย์ทางด้านการศึกษา ท่านควรจะตอบให้สั้นอย่างสมเหตุสมผลและดูมีชีวิตชีวา (โดยไม่ทำให้เป็นเรื่องตลกขบขัน) ผู้สัมภาษณ์ทุกคนเบื่อหน่ายที่ต้องทำหน้าที่สัมภาษณ์บุคคลอื่น

กฎข้อที่ 5 - เตรียมตัวรับคำพูดและคำถามที่ผู้สัมภาษณ์ (ได้ เตรียมไว้) ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์อาจถามว่าท่านจะรับงานนี้หรือให้ตอบรับ ผู้สัมภาษณ์อาจถามท่านด้วยว่าท่านมีคำถามอะไรที่ต้องการถามผู้สัมภาษณ์บ้างหรือไม่ ให้ท่านเตรียมคำถามไว้หนึ่งคำถาม (ให้เป็นคำถามที่น่าสนใจและสมเหตุสมผล แต่ไม่เป็นไปในเชิงที่ต้องโต้เถียงกัน) หรืออย่างน้อยที่สุดควรพูดว่า “ข้าพเจ้ามีคำถามอยู่สองสามคำถาม แต่ในวันนี้ท่านได้ช่วยข้าพเจ้ามากที่...” ถ้าท่านไม่ได้รับโอกาสให้ทำงานท่านจะได้ฟังคำพูดที่เตรียมไว้ล่วงหน้าแล้ว เช่น “วันนี้คุณเป็นผู้ที่เข้ารับการสัมภาษณ์ที่ดีคนหนึ่งที่เดียว เราจะสุขใจมากที่จะ

เลือกคุณเป็นครูในโรงเรียนของเรา และโดยปกติเราจะไม่พูดเช่นนั้น
เรามีความยินดีที่ได้พบพวกคุณทุกคน คุณโชคไม่ดีจริงๆ แต่ผมเชื่อ
ว่า ด้วยประสบการณ์และคุณสมบัติที่คุณมี คุณจะทำงานไม่ยากนัก”
“เป็นการดีอย่างยิ่งที่ท่านจะถามรายละเอียดเกี่ยวกับการที่โรงเรียน
ไม่รับท่านเข้าทำงานเพิ่มเติมหรือ “สอบถามรายละเอียดทางราชการ”
อย่างสุภาพ สิ่งนี้อาจฟังดูเจ็บปวดสำหรับท่าน แต่จะช่วยให้คุณได้
ในการเข้ารับการสัมภาษณ์ในโอกาสต่อไป

คำถามในการสัมภาษณ์

ต่อไปนี้เป็นคำถามทั่วไปบางคำถามที่ข้าพเจ้าเคยถูกสัมภาษณ์
มาแล้วหรือเคยใช้ในการสัมภาษณ์ผู้อื่น ท่านคงจะไม่ถูกถามมากกว่า
10 หรือ 12 คำถามด้วยคำถามเหล่านี้ ในการเข้ารับการสัมภาษณ์

ท่านเดินทางมาที่นี้สะดวกดีไหม

ท่านพบ (find) โรงเรียนนี้ได้อย่างไร (“find” ทั้งสอง ความหมาย คือ พบ
ที่ตั้งของโรงเรียน และเห็นว่าโรงเรียนดีหรือไม่ดีอย่างไร) +

ท่านเห็นว่าโรงเรียนนี้ต่างกับที่ท่านคาดคิดไว้หรือไม่ +

นักเรียนที่โรงเรียนของเราต่างกับโรงเรียนเดิมของท่าน (หรือ TP ของท่าน)
อย่างไร +

ครูดี (หรือหัวหน้าภาควิชา หรืออื่นๆ) เกิดจากอะไร

ท่านคิดอย่างไรกับการเป็นครู

สิ่งใดเกี่ยวกับการสอนที่ทำให้ท่านรำคาญ สนใจ อึดอัด โกรธ มากที่สุด

ในฐานะที่ท่านเป็นครู ท่านคิดว่าคุณสมบัติที่ดีที่สุดของท่านคืออะไร

ในฐานะที่ท่านเป็นครู ท่านคิดว่าคุณสมบัติที่ไม่ดีที่สุดของท่านคืออะไร

ท่านคิดว่าท่านจะทำงานเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของทีมงานในโรงเรียนได้อย่างไร

การแต่งกายของครูและนักเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนอย่างไร
ให้ท่านพูดถึงหนังสือเล่มที่ท่านคิดว่าจะมีประโยชน์ในการสอนนักเรียน

ของท่าน

งานวิจัยชิ้นใดของท่านจะมีประโยชน์ต่อชั้นเรียน

ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับหลักสูตรระดับ A ของลอนดอนที่เราใช้อยู่ที่นี่

สิทธิพิเศษของท่านในการพัฒนาเด็กที่มีอายุระหว่าง 11-14 ปี (Key

Stage 3) จะเป็นอย่างไร +

ท่านจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียนนี้อย่างไร +

ถ้าเราไม่รับท่านเข้าทำงานในโรงเรียนนี้ ท่านคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด

ท่านจะเสนอแนะอะไรต่อโรงเรียนของเราที่แตกต่างจากผู้สมัครคนอื่น ๆ +

กรุณาเล่าให้เราฟังถึงบทเรียนที่ท่านสอนแล้วรู้สึกว่าคุณมีใจมากที่

บทเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี

ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับ SATs (Standard Assessment Tasks -

งานประเมินค่ามาตรฐาน)

เลือกหัวข้อขึ้นมาหนึ่งหัวข้อ และให้บอกว่าท่านจะสอนหัวข้อนั้นอย่างไร

ทำไมท่านจึงคิดว่าการสอนวิทยาศาสตร์ พลศึกษา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ

ให้แก่นักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ

ท่านจะแก้ปัญหาอย่างไรหากมีผู้ปกครองคนหนึ่งคิดว่าวิชาที่ท่านสอนไม่มี

ประโยชน์ที่จะเรียน

ถ้าท่านได้รับเงินไม่จำกัดจำนวนหนึ่ง ท่านจะใช้จ่ายในเรื่องใดที่ท่านเห็นว่า

สำคัญที่สุด +

ถ้าข้าพเจ้าเดินผ่านหน้าต่างห้องที่ท่านสอนอยู่ ข้าพเจ้าจะได้เห็นอะไรบ้าง

ท่านจะจัดการกับนักเรียนที่เจียบหรือพูดมากกว่าเด็กอื่นๆ อย่างไร +

ท่านคิดว่าครูสอนเสริมควรมีคุณสมบัติอย่างไร

มีเรื่องที่เป็นอคติอยู่มากมาย ท่านจะดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้น
ภาควิชามโนนโยบาย/กฎระเบียบมากมาย ท่านจะดำเนินการอย่างไร
เกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้น +

ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านได้ระดับ O ในวิชาฟิสิกส์ ท่านจะสอนวิชานี้ที่ใหม่ *
ท่านจะมีส่วนร่วมกับโปรแกรม PSE ของเราอย่างไร *

ท่านจะทำให้บิดามารดาเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลาน
ของเขาได้อย่างไร

ท่านจะใช้ชุมชนนี้ให้เป็นประโยชน์มากขึ้นในการสอนของท่านอย่างไร +
ท่านมีคำถามที่จะถามเราบ้างหรือไม่ +

ถ้าเราคัดเลือกท่านเข้าเป็นครูที่โรงเรียนนี้ ท่านจะรับหรือไม่

* คือคำถามกึ่งอุปาย ที่มีนัยผูกมัดอยู่

+ คือคำถามที่ท่านจำเป็นต้องสำรวจโรงเรียน

ให้บันทึกคำถามที่ท่านได้ฟังในการเข้ารับการสัมภาษณ์ หรือที่
ได้ฟังจากผู้อื่นที่เข้ารับการสัมภาษณ์ด้วย เพื่อเอาไว้เป็นแนวทางในการ
เข้ารับการสัมภาษณ์ครั้งต่อไปของท่าน

เกณฑ์การคัดเลือก

เกณฑ์การคัดเลือกอาจจะแทรกอยู่ในข้อมูลที่ทางโรงเรียนส่งไป
ให้ท่านแล้ว ในกรณีเช่นนี้ท่านต้องแน่ใจว่าท่านได้แสดงให้ทางโรงเรียน
เห็นว่าท่านเหมาะสมกับเกณฑ์นั้นอย่างไร หากทางโรงเรียนไม่ส่งให้ท่าน
ทางโรงเรียนอาจจะมีการตั้งเกณฑ์การคัดเลือกตามการอธิบายลักษณะ
งาน ประกาศรับสมัครงาน แผนการพัฒนาโรงเรียน หรือแรงผลักดันจาก
ภายนอกโรงเรียน (เช่น จาก LEA) สำหรับงานบางชนิดคณะผู้สัมภาษณ์
จะมีแต่เพียงรายการที่จะทำเครื่องหมายเท่านั้น (a tick-list) โดยมีชื่อ

ของผู้สมัครอยู่ข้างบน และเกณฑ์ ‘การคัดเลือกเรียงลงมาทางด้านข้าง’ สิ่งที่น่าสนใจคือ บางโรงเรียนจะมีเกณฑ์ “ที่ซ่อนเร้นอยู่” เช่น มีความชอบหญิงมากกว่าชาย หรือชอบบุคคลที่ยึดวินัยอย่างเคร่งครัด - ซึ่งผู้สัมภาษณ์ไม่ต้องการให้สิ่งนี้เปิดเผย ท่านไม่สามารถจะคาดเดาเกณฑ์เหล่านี้ได้ และไม่สมควรที่จะพยายามคาดเดา ข้าพเจ้าได้รับการบอกเล่าว่า อายุระหว่าง 29 ปีถึง 33 ปี เป็นอายุที่มากไปหรือน้อยไปสำหรับงานที่ข้าพเจ้าสมัครโดยไม่ได้กล่าวถึงเหตุผล (โดยบังเอิญที่อายุเฉลี่ยในการแต่งตั้งครูใหญ่ของลอนดอนหรืออย่างน้อยที่สุด คือ อยู่ในวัยต้น 30 ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าตกใจใช่ไหม) การที่อายุเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวนั้น มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า ความรู้ ทักษะ คุณสมบัติ ประสบการณ์ และอื่นๆ เห็นได้ชัดว่ามีความเกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างชัดเจน แต่อายุยังเป็นสิ่งน่าสงสัยอยู่ ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้ว ท่านจะได้รับประโยชน์มากในการที่จะสอบถามข้อสรุปจากผู้ที่อยู่ในระดับหัวหน้า ขอให้ถามเถอะ แล้วท่านก็จะได้ทราบว่าเป็นเหตุใดที่ท่านจึงไม่ได้ (หรือจริงๆ แล้วได้) งานทำ

หากท่านสงสัยว่าท่านถูกกีดกัน โปรดจำไว้ว่ามีการกีดกันสองประเภทเท่านั้นที่ผิดกฎหมาย คือ การกีดกันในเรื่องเพศและการกีดกันในเรื่องเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ การกีดกันอาจเกิดขึ้นโดยตรง (เช่น เราไม่แต่งตั้งท่านให้ดำรงตำแหน่งนี้เพราะท่านเป็นผู้หญิง) หรือโดยทางอ้อม (เช่น เราไม่แต่งตั้งท่านให้ดำรงตำแหน่งนี้เพราะท่านอาจจะต้องใช้เวลาคูแ่ลลู่ๆ ของท่านมากเวลาเขาป่วย) หากท่านสงสัยว่า สิ่งนี้กำลังเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว ท่านควรขอคำแนะนำจากสหภาพของท่านทันที (ถ้าท่านเป็นสมาชิกอยู่) หรือจาก EOC/CRE (EOC = Equal Opportunities Commission; CRE = Commission for Racial Equality) หากรู้สึกว่าคุณอาจจะถูกกีดกันในอนาคต ท่านอาจขอคำแนะนำไว้ล่วงหน้า ต่อไปนี้คือตัวอย่างของเกณฑ์ในการคัดเลือก (ที่ถูกต้องตามกฎหมาย) ที่มีอยู่ทั่วไป

มีคุณสมบัติตรงกับงานนั้น

มีความรู้ในเนื้อหาวิชา รวมทั้งหลักสูตรแห่งชาติ ประมวลวิชาของ
ข้อสอบ ฯลฯ

มีความรู้กว้างขวางในเรื่องเทคนิคการสอน วัสดุการสอนที่เหมาะสม
 ฯลฯ

มีความสามารถในการบริหาร มีประสบการณ์ ฯลฯ

มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือมีความรู้ในโรงเรียนประเภทนี้โดย
เฉพาะ

ทำงานกับหรือมีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนประเภทที่เรียนในโรงเรียนที่
สมัครงาน

มีความมุ่งมั่นต่อนโยบายในเรื่องโอกาสที่เท่าเทียมกันของโรงเรียน
หรือ LEA

เข้าใจบทบาทของผู้สอนบทบาท

ให้การช่วยเหลือโรงเรียนเท่าที่สามารถทำได้นอกเหนือจากการสอน
วิชาต่าง ๆ

มีความสามารถในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน (ในทางปฏิบัติ หัวหน้า
ภาควิชาชอบท่านหรือไม่)

มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่ม มีความกระตือรือร้นในการ
ปฏิบัติงาน ฯลฯ (นั่นคือ กิริยา ท่าทางที่แสดงออกกระหว่างที่มี
การสัมภาษณ์)

โปรดจดบันทึกเกณฑ์ การคัดเลือกอื่นๆ ที่ท่านเคยได้รับการบอกเล่า
หรือได้ยินมาเอาไว้ด้วย

การเป็นครู: เรื่องของกฎหมายและวิชาชีพ

หลายตอนของหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงประเด็นทางด้านกฎหมายและวิชาชีพหลายประเด็นด้วยกัน เช่น เรื่องการแพทย์ ศาสนา และการวิจัย ในตอนนี้ข้าพเจ้าจะเพิ่มเติมข้อมูลบางประการเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ ข้าพเจ้าไม่ได้คาดหวังว่าจะให้คำแนะนำได้ทุกเรื่อง ดังนั้นข้าพเจ้าจึงขอเริ่มด้วยการแนะนำให้ครูได้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมหรือสหภาพวิชาชีพ ซึ่งจะให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำทางด้านกฎหมายและวิชาชีพได้มาก รวมถึงการทำประกันในกรณีที่เกิดความผิดพลาดได้ เช่นเดียวกับการประกันในรูปแบบอื่นๆ หากปล่อยให้เกิดความยุ่งยากขึ้นแล้วจะสายเกินไปที่จะทำประกัน

ความเป็นผู้มีวิชาชีพ

เมื่อถามครูว่าเขาเป็นผู้มีวิชาชีพหรือว่าเขาอยู่ในอาชีพครู เขาจะตอบว่าเขาเป็นผู้มีวิชาชีพครูหรือประกอบอาชีพครู หากถามว่าการเป็นผู้มีวิชาชีพ หมายความว่าอย่างไร เขาจะให้คำตอบยากมาก คำจำกัดความทางวิชาการมีแนวโน้มที่จะเน้นย้ำการฝึกอบรมและคุณสมบัติทางวิชาการ มาตรฐานทางด้านจริยธรรมอันสูงส่งที่ถูกบีบบังคับด้วยตัววิชาชีพเอง ทศนคติของ “ความไม่เห็นแก่ผลประโยชน์” (disinterestedness) และการให้บริการแก่สาธารณชน ความเป็นอิสระในการทำงาน และอื่นๆ การให้คำจำกัดความของการเป็นครู ดังที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวิชาชีพ เพราะมีการควบคุมโดยตรงเพียงเล็กน้อยในการเข้ามาสู่วิชาชีพครูและไม่มีอำนาจทางวินัย อย่างไรก็ตามมีความพยายามที่จะทำให้การสอนเป็นวิชาชีพมากขึ้น และมี “มาตรฐานทางวิชาชีพ” (professional standard) ที่คาดหวังจากครูซึ่งนำไปใช้ดำเนินงานทางเรื่องวินัยได้ ตัวอย่างง่ายๆ ซึ่งไม่น่าจะมีการโต้แย้งได้ก็คือ การคาดหวังว่าครูจะไม่มีเพศสัมพันธ์

กับนักเรียนที่ตนเองสอนจรรยาบรรณ วิชาชีพไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่เสมอไป
ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างจรรยาบรรณวิชาชีพครู (1993) ของ NUT (National
Union of Teachers - สหภาพครูแห่งชาติ)

“ต่อไปนี้เป็นข้อหัวข้อที่ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่สมควรของผู้มีวิชาชีพ การ
กระทำทุกอย่างที่เสียหายต่อผลประโยชน์ของวิชาชีพหรือเสื่อมเสียเกียรติยศทาง
วิชาชีพของสมาชิกคนใดคนหนึ่ง จะถูกนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาโทษ

- (ก) ครูที่ได้รับตำแหน่งแทนครูอีกคนหนึ่งที่เคยเป็นผู้บริหารสหภาพครูแห่งชาติ
ไล่ออกไปโดยไม่ยุติธรรม
- (ข) ครูที่ทำรายงานเรื่องงานหรือความประพฤติของครูอีกคนหนึ่งโดย มิได้แจ้งให้
ครูที่เกี่ยวข้องทราบลักษณะของรายงานนั้นถ้าเป็นรายงานด้วยวาจา หรือโดย
มิได้แสดงให้เห็นถ้าเป็นรายงานด้วยลายลักษณ์อักษร และไม่ยอมให้ครูที่
เกี่ยวข้องเก็บสำเนาไว้
- (ค) ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างครูสองคนที่เป็นสมาชิกของสหภาพครูแห่งชาติ
หลังจากที่มีการไกล่เกลี่ยของคณะอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายข้อ 52 แล้ว
ครูคนหนึ่งไม่ยอมปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น
- (ง) ครูที่ตำหนิครูอื่นอย่างรุนแรง หรือวิพากษ์วิจารณ์งานของครูอื่นให้นักเรียนและ
บุคคลอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของโรงเรียนได้ยิน
- (จ) ครูที่พยายามบังคับให้ครูอื่นทำงานนอกเวลางานปกติในหน้าที่ของโรงเรียน
โดยที่งานนั้นมีได้เกี่ยวข้องกับการปกติและการบริหารของโรงเรียน
- (ฉ) ครูที่บีบบังคับให้ครูอื่นทำงานชนิดใดก็ตามมากกว่าปกติ หรือให้ทำงานโดย
ไม่มีเหตุผลอันสมควรนอกเวลาทำงานโดยปกติของโรงเรียน
- (ช) ครูที่ประพฤติในทางที่ก่อให้เกิดการเหยียดหยามทางเชื้อชาติ หรือแสดงวาจาที่
เป็นการดูหมิ่นกลุ่มชาติพันธุ์อื่น หรือเป็นการดูหมิ่นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์
เหล่านั้น

- (ข) ครูที่ล่วงละเมิดทางเพศกับครูด้วยกันหรือกับนักเรียน
- (ฅ) ครูที่แสดงอาการในทางที่ก่อให้เกิดความแตกแยก หรือก่อวุ่นวายกับคนอื่น ๆ เนื่องจากเพศของบุคคลเหล่านั้น”

สัญญาจ้างงาน

อาชีพเกี่ยวกับการสอนทุกประเภทเกี่ยวข้องกับการทำสัญญา แต่ครูส่วนใหญ่ไม่เห็นสัญญาของตน ครูที่สอนในโรงเรียนที่ LEA ควบคุมดูแลจะมีกฎหมายการจ่ายเงินเดือนและสภาพการทำงานของครู ในโรงเรียน ค.ศ.1988 (the School Teachers' Pay and Conditions Document, 1988) ค้ำครองอยู่ กฎหมายฉบับนี้ระบุหน้าที่ตามวิชาชีพ และชั่วโมงการทำงานของครู หน้าที่ตามวิชาชีพครูครอบคลุมถึงการเตรียมการสอน การสอนในห้องเรียน การประเมินผล การแนะแนว การเก็บสถิติ การสื่อสารกับบิดามารดาของนักเรียนและองค์กรภายนอก การมีส่วนร่วมในการประเมินค่า การรักษากฎระเบียบ และวินัย การเข้าร่วมประชุม การสอนให้ครอบคลุมบทเรียนในบางสถานการณ์ การเตรียมนักเรียนเพื่อเข้าสอบไล่ การมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียน การทำงานด้านบริหารในหลายๆหน้าที่ การลง-ทะเบียนนักเรียน ฯลฯ ครูอาจจะ (ให้สังเกตคำว่า “อาจจะ”) ต้องสอนถึง 190 วันตามที่ระบุไว้ตามชั่วโมงการทำงานของครู และอีก 5 วัน ซึ่งครูต้องไปทำงานอย่างอื่น ในกฎหมายระบุว่าครูต้องทำงาน 1,265 ชั่วโมงในหนึ่งปี แม้ว่าครูต้อง “ทำงานเพิ่มขึ้นเพื่อให้ครูได้ทำงานตามวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการตรวจงานให้คะแนนนักเรียน การเขียนสมุดรายงานนักเรียนและการเตรียมการสอน เตรียมอุปกรณ์การสอนและโปรแกรมการสอน” จำนวนชั่วโมงทำงาน 1,265 ชั่วโมงอาจดูเป็นสัญญาจ้างที่ครูทำได้ง่าย ครูทำงาน 32 ชั่วโมงครึ่งต่อสัปดาห์เป็นเวลา 39 สัปดาห์ในหนึ่งปี แต่ครูก็ไม่ได้โชคดีเช่นนั้น

“ชั่วโมงที่เพิ่มขึ้น” โดยเฉลี่ย หมายความว่าครูทำงานประมาณ 52 ชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์ (ประมาณ 2,000 ชั่วโมงต่อปี มิใช่ 1,265 ชั่วโมง) (หมายความว่าโดยเฉลี่ยแล้วครูทำงานในช่วงวันหยุดด้วย ทำงาน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ - ซึ่งสูงกว่าอัตราชั่วโมงการทำงานในหนึ่งสัปดาห์ของอังกฤษ - ครูจะมีวันหยุดพักผ่อนเพียงสองสัปดาห์ในหนึ่งปี ดังนั้นถ้าครูทำงาน 35 ชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์ ในหนึ่งปี จะทำงาน 57 สัปดาห์ เป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับครูที่มีชั่วโมงทำงานน้อย แต่มีวันหยุดได้ยาวนาน)

สัญญาการจ้างงานจะระบุ หรือแสดงนัยรายละเอียดของงาน (job description) โดยเฉพาะไว้ด้วย แม้ว่าโรงเรียนอาจเปลี่ยนแปลงรายละเอียดนี้ได้ รายละเอียดของงานเป็นสิ่งที่น่า สนใจและควรควรถามถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่อาจจะเกิดมีขึ้นในภาวะคับขัน เช่น การจัดแสดงละครของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของหัวหน้าแผนกการละคร ด้วยหรือไม่ การที่ท่านไปช่วยงานห้องสมุดถือเป็นการช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ หรือเป็นส่วนหนึ่งของการงานที่ระบุไว้ในรายละเอียดของงาน ในฐานะที่เป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชาในคณะที่ใหญ่ๆ ท่านต้องรับผิดชอบในการชี้แจงวิชานั้นต่อผู้ตรวจโรงเรียนหรือไม่ ต้องรับผิดชอบเรื่องตู้แสดงตามเฉลี่ยงทางเดินหรือไม่ หรือท่านได้จัดให้มีการแสดงนิทรรศการจำนวนมากเมื่อไม่นานมานี้หรือไม่

มีครูเป็นอันมากที่ทำสัญญาเป็นครูอัตราจ้างหรือทำงานนอกเวลา ซึ่งจะได้ทำสัญญาจ้างเป็นครูประจำการในโอกาสต่อไป ครูบางคนได้ทำสัญญาเป็นครูประจำการหลังจากที่สอนที่โรงเรียนนั้นถึงสองปี อย่าได้คิดว่าการสอนหนังสือเป็นอาชีพที่ “ปลอดภัย”!

สุขภาพและความปลอดภัย

ประเด็นในเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยมักได้รับการพิจารณาแยกออกมาจากประเด็นทางการศึกษาอื่นๆ ทั้งๆที่ครูทุกคนควรจะยอมรับได้ มีเพียงครูที่สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความปลอดภัย (เช่น เทคโนโลยี หรือพลศึกษา) เท่านั้นที่จะพิจารณาประเด็นเหล่านี้ แม้กระนั้น ก็ไม่มีครูคนใดต้องการให้ตนเองหรือนักเรียนที่ตนสอนเป็นอันตราย และ ไม่ต้องการที่จะถูกสอบสวนทางวินัย ถูกเรียกร้องค่าเสียหาย หรือถูกฟ้องร้องเนื่องมาจากสุขภาพไม่ดี หรือการกระทำที่ไม่ปลอดภัยเป็นแน่ เช่นเดียวกัน ครูทุกคนต้องการที่จะสนับสนุนให้จัดการกับเรื่องความเครียดและอันตรายอื่นๆ อันเกิดจากอาชีพที่อาจเกิดขึ้นได้โดยทั่วไปจากการสอนด้วย เราควรมองกฎเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยมากกว่าเรื่องการลงโทษ การฝ่าฝืนกฎ พระราชบัญญัติ ค.ศ.1974 (the Health and Safety at Work Act, 1974) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของการดูแลทั่วไปมากกว่าจะเป็นแต่เพียงรายการของกฎระเบียบที่สัมพันธ์กับอุปกรณ์และการปฏิบัติแต่ละเรื่อง เป็นหน้าที่ของผู้ว่าจ้างที่จะจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน และ ทำให้มีผลบังคับใช้ - รวมถึงการปลดเจ้าหน้าที่ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎออกจากงานหากจำเป็น เจ้าหน้าที่ที่ฝ่าฝืนกฎอาจมีความผิดในการกระทำผิดทางอาญาที่ “ไม่ให้ความร่วมมือ” ดังนั้นคำอธิบายงานที่แท้จริงเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าท่านต้องรับผิดชอบในการดูแลผู้ที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ และมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเนื่องจากกองหนังสือหล่นใส่ ท่านต้องรับผิดชอบหรือไม่ ท่านจะถูกเรียกร้องค่าเสียหายหรือไม่ ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัย เป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างมาก ครอบคลุมไปถึงที่จอดรถอัคคีภัย สิ่งของ ส่วนตัว การประกันภัย ใบอนุญาตในเรื่องการให้ความบันเทิง สุรา (ท่านนำเหล้าไวน์เข้ามาไว้ในงานเลี้ยงปิดภาคเรียนกับนักเรียนที่มีอายุ ต่ำกว่า 18 ปีหรือไม่) ชยะ คลังเก็บวัสดุ แร่ใยหิน เสียงดัง แสงสว่าง

อาหาร การปฐมพยาบาล (บุคคลใดในโรงเรียนจะเป็นผู้ปฐมพยาบาล) การสูบบุหรี่ การดื่มสิ่งของมีแอลกอฮอล์ และแม้แต่ความเครียด อันนี้โปรดอย่าให้นักเรียนทำสิ่งที่จะก่อให้เกิดอันตราย เช่น ยืนบนโต๊ะ เพื่อติดผลงานการแสดง ปีนหลังคาโรงเรียนเพื่อเก็บลูกบอล หากท่านไม่อยากจะเสี่ยงกับผลที่จะเกิดขึ้นตามมาในเรื่องวิชาชีพและ/หรือทางกฎหมาย

ความสัมพันธ์ต่างๆ

ความเป็นวิชาชีพมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในจรรยาบรรณของ NUT ต่อไปนี้คือความสัมพันธ์บางประการที่จะกล่าวถึงสำหรับผู้เริ่มอาชีพครู

ความสัมพันธ์กับครูอื่นๆ ควรจะเป็นด้านวิชาชีพ โดยที่ความรู้สึกส่วนตัว (รวมถึง การชอบหรือไม่ชอบใครบางคน) ไม่ควรจะกระทบความสัมพันธ์ในการทำงาน เช่น การไม่ทำงานที่ได้รับการขอร้องจากบุคคลที่ท่านไม่ชอบแต่มีสิทธิ์ที่จะสั่งให้ท่านทำงานชิ้นนั้น เป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล ให้อายุระวังการวิพากษ์วิจารณ์ (ดังที่ NUT ได้ชี้แนะไว้) และหลีกเลี่ยงที่จะเข้าร่วมในกรณีที่มีการทะเลาะวิวาท แม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะไม่มีผลต่อการทำงานของ ท่าน การรบกวนกัน หรือการข่มขู่กันโดยตัวท่านเองกระทำหรือที่กระทำกับท่าน เป็นสิ่งที่ไม่ใช่วิชาชีพและควรจัดการให้หมดไปอย่างรวดเร็ว (เป็นที่น่าเศร้าใจว่าบางครั้งสิ่งนี้พุดง่ายแต่ปฏิบัติได้ยาก ถ้าท่านกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องนี้และไม่ทราบว่าจะทำอะไร อย่างน้อยที่สุดให้ลองจดบันทึกให้ชัดเจน ลงวันที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น)

ครูมักไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่ผู้สอน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเพียงครั้งเดียวเท่านั้นที่เป็นผู้สอน แต่มักจะปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้เป็นผู้สอนโดยไม่สนใจต่อเขา หรือไม่มีเหตุผล

เหมือนเมื่อปฏิบัติต่อเพื่อนครูและนักเรียนด้วยการให้ความช่วยเหลือ และด้วยความใส่ใจ ผู้ทำความสะอาด ผู้ดูแลโรงเรียน/ภารโรง เจ้าหน้าที่สำนักงาน ช่างเทคนิค ผู้ช่วยเหลือประจำชั้นเรียน เจ้าหน้าที่ภาคสนาม พนักงานขับรถ เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาหาร และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ไม่ได้ทำงานสอนล้วนช่วยให้งานในโรงเรียนได้ดำเนินไปอย่างมาก เช่นเดียวกับที่ครูปฏิบัติ บุคคลเหล่านั้นไม่ได้ทำงานเพื่อครู แต่ทำงานให้โรงเรียนและนักเรียนเช่นเดียวกับท่าน เจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ไม่ได้ทำงานสอนมักจะรู้เรื่องราวมากมายเกี่ยวกับโรงเรียนว่าเป็นอย่างไร และควรดำเนินการอย่างไรเช่นเดียวกับครู เขาเหล่านั้นจะให้คำแนะนำ ที่มีคุณค่ามากหากเราถามเขา และมักจะให้การตัดสินใจที่ชัดเจน และเที่ยงตรงเป็นปกติเกี่ยวกับทักษะต่างๆ และงานของคณะครู อันที่จริงการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ไม่ได้ทำงานสอนเสมือนเพื่อนร่วมงานมีนัยสำคัญต่อบุคคลเหล่านี้ด้วย เช่น พวกเขาควรมีส่วนร่วมใน (การคิดและสนับสนุน) นโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับ คตินิยมเชื้อชาติหรือการกีดกันทางเพศ (sexism) และควรมีส่วนร่วมใน INSET และการฝึกอบรมโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ความสัมพันธ์กับนักเรียนควรมีลักษณะเป็นวิชาชีพด้วย ในแง่ที่ว่าไม่ว่านักเรียนจะประพฤติตัวเช่นไร ท่านก็ควรปฏิบัติต่อนักเรียน ด้วยการดูแลเอาใจใส่ และช่วยเหลือในเรื่องการเรียนรู้ให้ดีที่สุดเท่าที่ท่านจะทำได้ โปรดจำไว้ว่านักเรียนที่มีอายุระหว่าง 5-16 ปี ไม่มีทางเลือกอื่นที่จะทำนอกจากมาโรงเรียน จึงเป็นตัวท่าน ไม่ใช่ตัวนักเรียน ที่จะเสนอตัวอาสาเข้ามาประพฤติตัวในแบบของผู้มีวิชาชีพ ความยุ่งยากจะเกิดขึ้นได้ถ้านักเรียนไม่พอใจท่าน แต่ความยุ่งยากจะเกิดขึ้นได้เช่นกันหากท่านสนิทสนมกับนักเรียนคนใดคนหนึ่งมากเกินไป โดยเฉพาะครูผู้ชายไม่ควรอยู่ตามลำพังกับนักเรียน ถ้าหลีกเลี่ยงการ

ทำเช่นนั้นไม่ได้ ควรจะบอกให้เพื่อนร่วมงานทราบ เพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวหาที่ปราศจากหลักฐานในเรื่องการประพฤติผิดทางเพศหรือทางกาย ใครเป็นผู้ที่ประพฤติผิดทางเพศกับเด็กมากที่สุด สมาชิกในครอบครัวของเด็กมาเป็นอันดับแรก รองลงมาก็คือเพื่อนสนิทของครอบครัว และตามมาด้วยครูผู้สอน

มีบุคคลอื่นๆ และองค์กรต่างๆ อีกมากมายที่ครูต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ รวมถึงบิดามารดา คณะกรรมการอำนวยการของโรงเรียน นักสังคมสงเคราะห์ ตำรวจ นักจิตวิทยาทางด้านการศึกษาวิชาการ ที่ได้รับเชิญ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผู้จ้างงานที่พานักเรียนออกไปหาประสบการณ์การทำงาน พิพิธภัณฑ์ หรือห้องแสดงภาพซึ่งนักเรียนไปเยี่ยมชม และอื่นๆ เป็นเรื่องยากที่จะให้คำแนะนำในทุกเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ แต่ข้าพเจ้าจะขอกล่าวถึงสามประการดังนี้

- ท่านได้รับการว่าจ้างให้ทำงานในโรงเรียนและเพื่อโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียน (และนักเรียนในโรงเรียน) ควรจะมีสิทธิสูงสุด และท่าน (เช่นเดียวกับนักเรียน) ต้องแสดงให้เห็นบุคคลภายนอกเห็นว่า “เป็นตัวแทน” ของโรงเรียน
- การเก็บรักษาความลับ เป็นสิ่งที่ควรแก่การกระทำที่สุดเมื่อหน่วยงานภายนอกหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวโรงเรียน
- บุคคลภายนอกโรงเรียนอาจมีความเชี่ยวชาญและความรู้ที่ไม่ควรละเลย

เมื่อท่านอยู่นอกโรงเรียน ท่านอาจจะอยากมีอิทธิพลต่อโรงเรียนเช่นกัน ในฐานะที่ท่านเป็นบิดามารดา หรือกรรมการอำนวยการโรงเรียน หรือผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่น หรือใครก็ตาม ท่านมักจะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลภายนอกได้ดีขึ้น ให้ลองคิดถึงสิ่งนี้ หากโดยบังเอิญ

ที่ครั้งหนึ่งท่านอยู่นอกโรงเรียน ท่านอาจจะคิดว่าการเป็นวิชาชีพไม่ใช่เรื่องสำคัญอีกแล้ว แต่ในความเป็นจริงยังสำคัญอยู่แม้จะค่อนข้างจำกัดลงมาในวงแคบ การละลายอาชญากรรมที่รุนแรงหรือการที่นักเรียนประพฤติผิดเมื่อทั้งตัวท่านและนักเรียนอยู่นอกโรงเรียนเป็นเหตุผลที่ฟังไม่ขึ้นแม้ว่าตัวท่านเองจะไม่ได้รับการคาดหวังว่าจะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยในสถานที่นั้นและเวลานั้น ควรเจียบเฉยเมื่อท่านกลับมาอยู่ในโรงเรียนและปล่อยให้ผู้อื่นตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

ตอนที่ 4

นานาพรรณระณะทางการศึกษา

“ข้าพเจ้าได้สำรวจหนังสือมากมายหลายเล่ม ซึ่งไม่ค่อยรู้จักกันในมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ซึ่งนักศึกษาจะไม่ค่อยอ่านหนังสือนอกเหนือจากที่ผู้สอนบทวนจะยื่นให้” : (Samuel Johnson ในหนังสือ Boswell 's *Life*)

บทที่ 14

บานาท์สนะเกี่ยวกับหัวข้อหลากหลาย

บทนี้ประกอบด้วยรายชื่อหนังสือและคำวิจารณ์สั้นๆเกี่ยวกับหนังสือที่ข้าพเจ้าเห็นว่ามีความน่าสนใจเป็นพิเศษ จะมีรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือเหล่านี้และหนังสือเล่มอื่นๆ อีกมากในบทที่ 15

สืดยอดเอกสารทางการศึกษาของข้าพเจ้า

นี่ไม่ใช่การเลือกหนังสือหรือภาพยนตร์ที่ครอบคลุมเรื่องการศึกษาแบบสุ่มแต่อย่างใด แต่เป็นการเลือกหนังสือโดยใช้ความรู้สึกเฟลิดเฟลีนส่วนตัวในการมองหาเอกสารที่มีประโยชน์หรือก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน หนังสือเหล่านี้เรียงตามลำดับตัวอักษรเพราะข้าพเจ้าไม่อาจเอื้อมจัดลำดับความสำคัญของหนังสือเหล่านี้เองได้

Benton and Benton (1990) *Double Vision*: การกระตุกการสอนและการเรียนรู้

Besag (1989) *Bullies and Victims in Schools*: หนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเขียนดีมาก

DES (1989) *Discipline in Schools*: เป็นหนังสือที่เขียนได้ ชัดเจน และมีประโยชน์

Hargreaves (1982) *The Challenge For the Comprehensive School*: ให้ความหมายของคำว่า การเรียนการสอนในโรงเรียน

Laslette and Smith (1984) *Effective Classroom Management*, หรือ Marland (1975, 1993) *The Craft of the Classroom*: หนังสือทั้งสองเล่มดีมากสำหรับคำแนะนำเรื่อง "วิธีจัดชั้นเรียน" (ข้าพเจ้าไม่อาจตัดสินใจได้ว่าชอบเล่มไหนมากกว่ากัน)

Macdonald et al., (1989) *Murder in the Playground*: เป็นหนังสือที่มีความละเอียดอ่อน น่าตกใจและสับสน

Oswin (1991) *Am I Allowed to Cry?*: เป็นหนังสือที่บอกวิธีจัดการกับความตายด้วยเหตุผลที่ดีมาก

Redmond and Hush (1980+) *Grange Hill*: เป็นมุมมองทางด้านการศึกษาตามความเข้าใจของนักเรียน

Salzberger - Wittenberg, et al., (1983) *The Emotional Experience of Learning and Teaching*: เป็นหนังสือที่สะท้อนให้เห็นการสอนอย่างมีเสน่ห์ชวนอ่าน

Scottish Office and HMI (1992) *Using Ethos Indicators in Secondary School Self-Evaluation*: หนังสือที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับโรงเรียน

หนังสือเกี่ยวกับการวิจัย

หนังสือที่ข้าพเจ้าชอบเกี่ยวกับ "วิธีการทำวิจัย" เป็นหนังสือของ Scottish Office and HMI *Using Ethos Indicators in Secondary School Self-Evaluation* และหนังสือของ Strauss and Corbin (1990) *Basics of Qualitative Research* หนังสือเล่มแรก กล่าวถึงการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามที่ดี เล่มที่ 2 ให้คำแนะนำในการทำวิจัยเชิง

คุณภาพที่ดีที่สุด ส่วนหนังสือที่ครอบคลุมการทำวิจัยไว้ทั้งหมดคือหนังสือของ Bell (1987) *Doing Your Research Project*

ตัวอย่างงานวิจัยที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดเป็นของ DES (1989) *Discipline in Schools* และหนังสือของ Macdonald et al., (1989) *Murder in the Playground: หนังสือของ National Commission on Education (1993) Briefings for the Paul Hamlyn Foundation* เป็นการรวบรวมงานวิจัยทางการศึกษาที่สำคัญๆที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งที่ทำขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ และ Walford (1991) *Doing Educational Research* ก็เป็นหนังสือที่ให้คำอธิบายที่ดีที่สุดเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้กับผู้ทำวิจัยทางการศึกษา

ครูในชั้นเรียน

หนังสือต่างๆ ไปเกี่ยวกับเทคนิคการสอนเป็นของ Laslett and Smith (1984) *Effective Classroom Management* และของ Marland (1975, 1993) *The Craft of the Classroom* Peter (1992) *Differentiation: Ways Forward* เป็นหนังสือที่ดีและนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง หนังสือของ Salzberger-Wittenberg, et al., (1983) *The Emotional Experience of Learning and Teaching*. เป็นหนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาการสอนที่ดีเยี่ยม ส่วน NCC (1991) *Teaching Talking and Learning in Key Stage Three* และ National Oracy Project (1991) *Assessment Through Talk in Key Stages 3 and 4: Occasional Papers in Oracy No. 4* เป็นหนังสือที่ดีเกี่ยวกับงานที่มอบให้นักเรียนทำโดยให้รายงานปากเปล่าหรือเล่าเรื่องด้วยวาจาทั้งสองเล่ม

เรื่องโอกาสเท่าเทียมกัน ประเด็นปัญหาด้านเชื้อชาติและชาติพันธุ์ มีอยู่ใน (1989) *Murder in the Playground* National Union of teachers (1983) *Combating Racism in Schools* และ Gaine (1988) *No Problem Here* หนังสือที่ดีมากเกี่ยวกับประเด็นปัญหาความเป็นหญิงชายได้แก่หนังสือของ Spender (1982) *Invisible Women* Whyte et al., (1985) *Girl Friendly Schooling* และ Griffin (1985) *Typical Girls?* ส่วนหนังสือของ Willis (1977) *Learning to Labour* เป็นเรื่องของชั้นชน (Class)

มีหนังสืออีกหลายเล่มที่กล่าวถึงความต้องการทางการศึกษาเป็นพิเศษ ประกอบด้วย The Committee of Enquiry into Education of Handicapped Children (chaired by Warnock) (1978) *Special Educational Needs* และหนังสือที่ออกมาไม่นานนี้ของ Department for Education, Welsh Office (1994) *Code of Practice on the Identification and Assessment of Special Educational Needs*. Wildlake (1989) *Special Children Handbook* เป็นหนังสือที่ให้คำอธิบายที่น่าไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ส่วนหนังสือของ Bargh (1987) *Play Back the Thinking Memories* เป็นหนังสือซึ่งนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษช่วยกันเขียน จึงน่าสนใจอย่างยิ่ง

สำหรับการบ้านที่มีการทำการศึกษาวิจัยน้อยมาก ได้รับการกล่าวถึงอย่างดีที่สุดที่สุดใน MacBeath and Turner (1990) *Learning Out of School* ยังมีสิ่งที่น่าสนใจว่าการเปรียบเทียบรายงานของรัฐบาลสองฉบับซึ่งมีระยะห่างกัน 50 ปี มีบทสรุปออกมาเหมือนกันมาก รายงานสองฉบับนี้คือ Great Britain Board of Education (1936) *Homework: Board of Education Educational Pamphlets, No. 110* และ DES

(1987) *Education Observed 4*

ด้านพฤติกรรมก็มีรายงานของ Department of Education and Science (1989) *Discipline in Schools* (The Elton Report) และ Besag (1989) *Bullies and Victims in Schools* กล่าวถึงเรื่องการรังแกกันเพียงประเด็นเดียว

ประเด็นปัญหาที่ขัดแย้งกันมีอยู่ในหนังสือของ Dufour (1990) *The New Social Curriculum*, Carrington and Troyna (1988) *Children and Controversial Issues*, รวมทั้ง Wellington (1986) *Controversial Issues in the Curriculum*

ครูนอกห้องเรียน

พระราชบัญญัติหลายฉบับจะเป็นประโยชน์มากในเรื่องนโยบายแห่งชาติ หากท่านต้องการทราบนโยบายทางการศึกษาในอดีต ให้ลองอ่าน Gordon et al., (1991) *Education and Policy in England in the Twentieth Century* และถ้าต้องการทราบเรื่องแนวโน้มของนโยบายทางการศึกษาในอนาคต หนังสือเล่มที่ดีที่สุดที่ท่านควรอ่านคือ The National Commission on Education (1993) *Learning to Succeed*

หนังสือทางการจัดการจะหาอ่านได้เสมอ หนังสือของ Frase (1992) *Maximizing People Power in Schools* และ Goodchild and Holly (1989) *Management for Change* เป็นหนังสือที่มีประโยชน์และนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง หนังสือของ Beare et al., (1989) *Creating an Excellent School* เป็นหนังสือที่ดีเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการ ส่วน Roberts (1989) *Leadership Secrets of Attila the Hun* เป็นหนังสือที่ชวนอ่านเสมอและมีเนื้อหาที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกเมื่อ ส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการขนาดกลางก็มีหนังสือของ Marland (1971) *Head of*

Department นอกจากนี้ยังมีหนังสือสองเล่มที่เป็นไปในแนวทางจิตวิทยา
มาก คือ Newton and Tarrent (1992) *Managing Change in
Schools* และ Wehlage et al., (1989) *Reducing the Risk*

มีหนังสือสองสามเล่มที่เขียนเกี่ยวกับนิทรรศการ ข้าพเจ้าชอบเล่ม
ของ Hodgson (1988) *Classroom Display*

มีหนังสือที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตของนักเรียนและการเรียน
การสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนของ Cockburn (1992) *Beginning
Teaching* และ Dean (1983, 1991) *Organising Learning in the
Primary School Classroom*. The Plowden Report (Central
Advisory Council for Education, 1967) ก็ยังใช้ได้ หนังสือที่เขียน
เกี่ยวกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของ Rutter et al., (1979) *Fifteen
Thousand Hours* เป็นหนังสือที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเล่มหนึ่ง และหนังสือ
ของ Willis (1977) *Learning to Labour* มีความสำคัญมากและอ่าน
ได้สนุก หนังสือของ Chitty (1990) *Post-16 Education* เกี่ยวกับ
นักเรียนโตๆ

หนังสือด้านวิชาการและจิตวิทยาที่เป็นที่นิยมกันหลายเล่มสำหรับ
ผู้ก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งต้องสามารถควบคุมตนเองและนับถือตนเองคือ
Berne (1968) *Games People Play* เป็นตำราชั้นเยี่ยมที่ว่าด้วยการ
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หนังสือที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด
เกี่ยวกับการนับถือตนเอง คือ Burns (1982) *Self-Concept Development
and Education* ส่วน Salzberger-Wittenberg et al., (1983)
The Emotional Experience of Learning and Teaching บรรยาย
จิตวิทยาการสอนทั้งหมดไว้อย่างน่าสนใจ

เรื่องราวที่เกี่ยวกับกฎหมายและวิชาชีพมีอธิบายไว้ในไบปลิว
ซึ่งจะหาได้จากสหภาพการสอนต่างๆ แต่ Spackman (1991) *Teachers'*

Professional Responsibilities ก็เป็นหนังสือที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับวิชาชีพโดยทั่วๆ ไปที่ดีเล่มหนึ่ง

บทที่ 15

บรรณานุกรมประกอบบรรณนิทัศน์โดยผู้เขียน

บทนี้จะเป็นบรรณานุกรมที่ข้าพเจ้าอ้างถึงหนังสือบางเล่มที่ข้าพเจ้าได้อ่าน (หรืออย่างน้อยได้เห็น) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทนำว่าการวิจารณ์ใดๆ เกี่ยวกับหนังสือเหล่านี้เป็นการวิจารณ์โดยส่วนตัวอย่างแท้จริง และไม่มีจุดประสงค์ให้เป็นการตัดสินในเชิงวิชาการที่เข้มข้น จึงขอให้ผู้อ่านได้ใช้บรรณานุกรมนี้ตามที่ท่านต้องการ ท่านอาจใช้เพื่อดูชื่อผู้แต่งบางคนที่ท่านสนใจเป็นพิเศษ ท่านอาจอ่านเพราะสนใจบางหัวข้อ ท่านอาจอ่านเพราะต้องการหาข้อมูลบางอย่าง (อะไรก็ได้) ที่น่าสนใจมาทำวิจัย หรือท่านอาจอ่านเพื่อเตรียมเข้ารับการสัมภาษณ์ในการสมัครงาน (ประกาศรับสมัครงานนั้นกล่าวถึงการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหรือไม่)

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเมื่อดูรายการหนังสือนี้โดยตลอดแล้ว บางท่านจะเห็นว่าไม่มีชื่อหนังสือบางเล่ม เนื่องจากในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังรวบรวมหนังสือเพื่อนำมาเขียนเป็นบรรณานุกรมนั้น ข้าพเจ้าทราบว่ามีหนังสือเล่มสำคัญๆ อีกมากที่ข้าพเจ้ายังไม่ได้อ่าน และยังหวังว่าจะได้อ่านภายหลัง แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการอ่านหนังสือของข้าพเจ้าในตอนเสร็จงานก็ยังไม่สมบูรณ์เช่นเดียวกับเมื่อตอนเริ่มงาน ข้าพเจ้าจึงได้ตระหนักว่า จะไม่สามารถระบุรายการหนังสือสำคัญที่สุดเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 10 เล่ม (หรือ 100 หรือ 1,000 เล่ม) ได้ ดังนั้นท่านผู้อ่านอย่าได้คิดว่า

หนังสือเล่มใดที่ไม่ปรากฏในบรรณานุกรมของหนังสือนี้จะเป็นหนังสือที่ไม่มีค่าควรแก่การอ่าน เหตุผลที่แท้จริงก็คือข้าพเจ้ายังไม่ได้อ่านหนังสือเล่มนั้น หรือถ้าอ่านแล้วข้าพเจ้าก็อาจจะลืมไปแล้วว่าหนังสือเล่มนั้นมีใจความสำคัญอย่างไรเนื่องจากข้าพเจ้าได้อ่านมานานมากแล้ว

A

Adelman, C. (ed.) (1981) *Uttering, Muttering: Collecting, Using and Reporting Talk for Social and Educational Research*. London: Grant McIntyre.

พี. วูดส์ (P. Woods) - *Understanding through Talk* - การฟังสามารถทำให้สิ่งที่พูดถูกต้องตามประเพณีนิยม (เช่นการสูบบุหรี่หรือการโน้มหน้าของครู) หัวข้อในการพูด เช่น ความน่าเบื่อ มีการหัวเราะ การที่ถูกแกล้ง โขย ฯลฯ บางคำถามอาจจะ "โหดร้ายแต่เป็นเรื่องจริง" - ดังนั้นในฐานะที่เป็นนักชาติพันธุ์วรรณา "บางครั้งความเหี้ยมโหดช่วงระยะเวลาอันสั้นสามารถที่จะเป็นลักษณะพิเศษที่เป็นประโยชน์" (หน้า 24)

พี. แอตกินสัน (P. Atkinson) - *Inspecting Classroom Talk* - การพูดที่แสนคั่งหูก นักวิจัยต้องการทำให้ชีวิตประจำวันเป็น "สิ่งที่แปลกประหลาดทางด้านมนุษยศาสตร์" (หน้า 100)

จี. ทอมัส ฟอกซ์, จูเนียร์ (G. Thomas Fox, Jr.) - *Pictures of a Thousand Words: Using Graphics in Classroom Interviews* - การใช้ปากกาสิ่งต่างๆ ฯลฯ โดยไม่ใช่คำ

Advisory Committee on Police in Schools (1986) *Policing Schools*. London: Advisory Committee on Police in Schools.

เป็นการวิเคราะห์อย่างละเอียดลออเกี่ยวกับการรณรงค์ “อย่างจริงจัง” ของตำรวจในโรงเรียน หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นหลังจากพระราชบัญญัติหลักฐานทางด้านตำรวจและอาชญากรรมได้ผ่านออกมาแล้ว มีข้อเสนอแนะทางด้านวิชาการที่น่าสนใจ ประเด็นปัญหาหลายประเด็นควรมีขึ้นในโรงเรียนหรือไม่ และตัวอย่างที่ดีของลักษณะที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันจากเหตุการณ์ที่ไม่น่าจะก่อให้เกิดความขัดแย้งจะเกิดขึ้นในโรงเรียนได้หรือไม่

Ainscow, M. and Florek, A. (eds) (1989) *Special Educational Needs: Towards a Whole School Approach*. London: David Fulton and NCSE.

เป็นหนังสือที่มีคำอธิบายทางวิชาชีพอย่างแจ่มแจ้ง เน้นวิธีการสนับสนุน (นักเรียนและครู) และนโยบายทั้งโรงเรียน

Aldrich, R. (1989) *A Common Countenance: National Curriculum and Testing in England and Wales*. Vancouver: Centre for Policy Studies in Education.

Arends, R.I. (1988, 2nd edn., 1991) *Learning to Teach*. New York: McGraw-Hill

เป็นหนังสือที่มีความเป็นอเมริกันมากและให้คำแนะนำที่ละเอียดมากในการฝึกและการเริ่มต้นอาชีพครู พร้อมด้วยงานวิจัยมากมาย มีความหมายทางการสอนมาก มีคำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผน

การสอน มีประเด็นปัญหาทางด้านสังคมที่มีผลต่อการเรียน และมีทักษะด้านชั้นเรียน (ซึ่งมีคำจำกัดความกว้างมาก) เป็นหนังสือเพียงเล่มเดียวที่ข้าพเจ้าได้เห็น (นอกเหนือจากหนังสือของข้าพเจ้าเอง) ที่รวม “วิธีการค้นคว้า” ที่มีรายละเอียดเช่นเดียวกับ “วิธีสอน” ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหนังสือที่ดี แต่จะต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนในประเทศอังกฤษ

Association of Assistant Mistresses (1974) *Homework: An AAM Discussion Document*. London: AAM.

เป็นเอกสารการอภิปราย รวมทั้งการโต้แย้งว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการให้การบ้าน เป็นหนังสือที่ดี เขียนได้ชัดเจน เพียงแต่เป็นหนังสือที่ไม่น่าตื่นเต้น (หากท่านได้อ่านเอกสารอื่นๆ มาก่อนแล้ว) และค่อนข้างจะเดาเนื้อเรื่องได้

B

Banks, O. (1968) *The Sociology of Education*. London: Batsford.

เป็นตำราที่เขียนได้ละเอียดลออทางด้านวิชาการสมัยเก่า เป็นหนังสือที่น่าสนใจไม่น้อย เหตุผลประการหนึ่งก็คือ เมื่ออ่านแล้วจะได้ความประทับใจที่เป็นตัวอย่างของความเชื่อ (ซึ่งปัจจุบันไม่มีแล้ว) ของชาวอเมริกันเชื้อสายอังกฤษ (Anglo-American Orthodoxy)

Bargh, J. (compiler) (1987) *Play Back the Thinking Memories*; London: National Children's Bureau.

เป็นข้อเขียนของกลุ่มสตรีวัยเยาว์ (อายุระหว่าง 17-20 ปี) ที่มี

ปัญหาทางด้านการเรียนรู้ยู่บ้าง เป็นข้อเขียนที่ดี เน้นในเรื่อง
การสร้างเชื่อมั่นในตนเองและดูเหมือนว่าจะทำได้ดี

Barnes, D., Britton, J. and Torbe, M. (1990) *Language, the Learner and the School*; 4th edn. Portsmouth, NH: Heinemann.

ดักลาส บาร์นส์ (Douglas Barnes) เขียนหนังสือได้ดีเสมอ และ
เขียนด้วยความกระตือรือร้น

Barnes, R. (1987) *Teaching Art to Young Children 4-9*. London: Unwin Hyman.

เป็นหนังสือที่อ่านได้ไม่เบื่อ อ่านแล้วได้ความคิด กระตุ้นให้เกิด
ความคิดใหม่มากกว่าที่จะให้รายการหัวข้อ "ที่ดี" (ถึงแม้ว่าจะให้
หัวข้อที่ดีแก่ผู้อ่านด้วย) มีเนื้อหาเรื่องการข้ามหลักสูตรที่ดี และม
ีความคิดมากมายที่สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนระดับมัธยม-
ศึกษาด้วย

Barnet College of Further Education (1978, 1980) *FlexiStudy: A Manual for Local Colleges*. Cambridge: National Extension College Reports, Series 2 Number 4.

เป็นหนังสือที่เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นได้อย่างแท้จริง
ปัจจุบันหนังสือเล่มนี้ล้าสมัยไปเล็กน้อย

Barthorpe, T. and Visser, J. (1991) *Differentiation: Your*

Responsibility: An In-Service Training Pack for Staff Development. Stafford: NARE Publications.

มีเรื่องเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะ เป็นจำนวนมาก หลังจากบทนำหนึ่งหน้าที่มีชีวิตชีวา โดยการอ้างถึงวอร์น็อก (Warnock) ("จุดประสงค์ของการศึกษาเพื่อเด็กทุกคนเช่นเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน แตกต่างกันที่การให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของเด็กแต่ละคนไปสู่จุดประสงค์และเป้าหมายนั้น") และสภาหลักสูตรแห่งชาติ (1989; Curriculum Guidance 2: A Curriculum for All. York: NCC - คือ นักเรียนสมควรที่จะได้เรียนหลักสูตรที่มีความสมดุลและแยกแยะความสามารถของผู้เรียนอย่างกว้างๆ ซึ่งจำเป็นต่อความต้องการของพวกเขา)

Bates, I., Clarke, J., Cohen, P., Finn, D., Moore, R. and Willis, P. (1984) *Schooling for the Dole?: The New Vocationalism.* London: Macmillan.

เป็นหนังสือที่มีบทวิเคราะห์ละเอียดมาก เหมาะสำหรับครูทุกคน

Beare, H., Caldwell, B.J. and Millikan, R.H. (1989) *Creating an Excellent School: Some New Management Techniques.* London: Routledge.

คำแนะนำที่ดีเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการ เน้นเรื่องภาวะผู้นำ วัฒนธรรม โครงสร้างและการรับผิดชอบ (accountability) และอ้างอิงถึงทีมการจัดการระดับอาวุโส และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางนโยบาย มีคำใหม่ๆ ในหนังสือเล่มนี้ เช่น "ภาวะการเป็นผู้จัดการ"

(entrepreneurship) ความเข้าใจในภาวะการเป็นผู้ดำเนินการ ความเข้าใจมากกว่าเพียง “คุณลักษณะ” ของ “บุคคลที่ยิ่งใหญ่” ควรเปลี่ยนการเน้นที่การบริหารระบบไปสู่โรงเรียนที่กำหนดตัวเอง ในฐานะที่เป็นหน่วยที่ให้การเรียนรู้ งานหลักของโรงเรียนคือ การสอนและการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียน (ควรจะ) มีจุดเน้นทางด้าน สติปัญญา และเป้าหมายที่ง่าย ๆ พร้อมด้วยเป้าหมายที่ใช้ได้กับ ทุกคน การเปรียบเทียบที่นำมาใช้ก็คือนักเรียนในฐานะคนงาน พร้อมด้วยทุน เล่าเรียนให้แก่นักเรียนที่ต้องการ (นั่นคือพยาน หลักฐาน) ทักษะคิดเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างเห็นได้ชัด คณะทำงาน ต้องมีคุณสมบัติที่ “มองในมุมกว้าง”(generalism) จึงจะดีกว่า “มองในมุมนวล” (specialism) การศึกษาคือการเรียนรู้ส่วนตัว ระบบประมาณทางด้านการศึกษาคือเป็นตัวที่แสดงให้เห็น (หรือควร จะแสดงให้เห็น) สิ่งที่จะเกิดขึ้นก่อนทางด้านการศึกษา ผู้นำ ด้านการศึกษาควรจะเป็นผู้ที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง (แสวงหา จุดมุ่งหมายที่สูงกว่าเดิม เป้าหมาย วัตถุประสงค์ การเปลี่ยนแปลง ทักษะคิด ฯลฯ) มากกว่าจัดการทางด้านธุรกิจ (จัดการเรียนตาม ความต้องการที่นิยมกันทั่วไป ฯลฯ) ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ต่อสาธารณชนเป็นสิ่งที่สำคัญ [ตรงนี้เป็นคำแนะนำที่ดี!]

Bell, J. (1987, 1993) *Doing Your Research Project: A Guide for First-Time Researchers in Education and Social Science*. Buckingham: Open University Press.

เป็นหนังสือที่ให้คำอธิบายได้ละเอียดอย่างยิ่งและครอบคลุมเนื้อหา กว้าง เขียนขึ้นเพื่อมหาวิทยาลัยเปิดที่เป็นที่ยอมรับมาก หนังสือ เล่มนี้กล่าวถึงทุกขั้นตอนในการทำวิจัย รวมทั้งการวางแผนการ

ทำวิจัย เทคนิคการทำวิจัยแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถิติ และการนำเสนอผลการวิจัย มีตัวอย่างแสดงไว้เป็นจำนวนมาก หนังสือให้รายละเอียดดีมากเสียจนกระทั่งผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยในตอนแรกโดยไม่ค่อยได้ใช้วิธีการสอบถามอาจใจฟ่อเมื่ออ่านในครั้งแรก แต่ท่านจะเข้าใจความหมายและความสำคัญของแต่ละตอนในหนังสือชัดเจนขึ้น เมื่อท่านมีความก้าวหน้าขึ้นจากการทำงานวิจัยมากขึ้น หนังสือเล่มนี้เหมาะที่จะอ่านแบบคร่าวๆ อย่างสม่ำเสมอ มากกว่าอ่านครั้งเดียวจบเมื่อเริ่มเรียน

Bell, J., et al. (eds) (1984) *Conducting Small-Scale Investigations in Educational Management*. London: Paul Chapman Publishing in association with The Open University.

เป็นกรณีศึกษา การเขียนบันทึกประจำวัน การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ฯลฯ เป็นหนังสือที่มีประโยชน์และมีรายละเอียดมาก

Bellaby, P. (1977) *The Sociology of Comprehensive Schooling*. London: Methuen.

เป็นการวิเคราะห์การเรียนของโรงเรียนแบบประสม (comprehensives) ในสถานการณ์ทางการเมือง/เศรษฐศาสตร์ ค่อนข้างจะเป็นหนังสือที่มองโลกในแง่ร้าย - เพราะมีแนวคิดที่ว่า "โรงเรียนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมได้" แต่ยอมให้ "มีอำนาจในการตัดสินใจโดยตนเองชั่วระยะหนึ่ง" เป็นหนังสือที่น่าสนใจในฐานะที่เป็นตัวอย่างการล่มสลายของความคิดแบบอุดมคติเกี่ยวกับการปฏิรูปศึกษา ซึ่งทำให้ความขัดแย้งที่มีต่อความเปลี่ยนแปลง ในทศวรรษ 1980 มีความเป็นเอกภาพน้อยลงมาก

Benton, M. and Benton, P. (1990) *Double Vision: Reading Paintings - Reading Poems - Reading Paintings.*; London: Hodder and Stoughton.

เป็นหนังสือที่ดีเยี่ยมเกี่ยวกับภาพวาด และมีบทกวีที่เขียนขึ้นประกอบภาพวาด (หรือเกี่ยวกับบทกวีที่ดีและมีภาพวาดประกอบ) และแบบฝึกหัดเกี่ยวกับภาพวาดและบทกวี เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของงาน DARTs ที่ข้าพเจ้าได้พบ หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่อ่านได้เพลิดเพลินที่สุดเล่มหนึ่ง เป็นหนังสือที่เป็นแรงบันดาลใจอันประมาณค่ามิได้ให้ครูสอนศิลปะ ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ ศาสนา พลศึกษา และวิชาอื่นๆ อีกหลายวิชา และเป็นแรงบันดาลใจทางอ้อมให้ครูวิชาใดๆก็ได้ในด้านการสอน ภาพวาดในหนังสือเล่มนี้ได้รับการเลือกสรรมาเป็นอย่างดีและนำมาตกแต่งใหม่ และบทกวีก็ดีด้วยเช่นกัน เป็นหนังสือที่จะทำให้ครูส่วนใหญ่กล่าวว่า “ช่างเป็นความคิดที่แจ่มชัด - ข้าพเจ้าน่าจะคิดถึงสิ่งนั้นบ้าง” การซื้อหนังสือทั้งชุดอาจจะแพงเกินไป (ดังนั้นข้าพเจ้าคิดว่าหลายๆ ภาค วิชาควรร่วมกันซื้อ เนื่องจากเป็นหนังสือที่ใช้สอนข้ามหลักสูตรได้) อย่างน้อยที่สุดหนังสือหนึ่งเล่มก็จะเป็นแรงบันดาลใจของครูได้ หนังสือหลายๆ เล่มควรจะอยู่ในห้องสมุดโรงเรียนทุกโรงเรียน

Berne, E. (1968) *Games People Play: The Psychology of Human Relationships*. London: Penguin Books.

เป็นตำราชั้นเยี่ยมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ชั้นเยี่ยมที่เห็นว่าการสื่อสารเป็นเกมกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีบทบาทของบิดามารดา ผู้ใหญ่ และเด็กรวมอยู่ด้วย เป็นหนังสือที่ให้วิธีการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่ดีและค่อนข้างง่าย ไม่ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบฟรอยด์ (Freudian analysis) ที่เข้าใจยาก (และมีศัพท์เฉพาะ) เป็นหนังสือที่ดีที่สุดเกี่ยวกับผลที่เกิดจากกิจกรรมที่เห็นได้ชัดว่าไม่ดี เช่น สัมฤทธิ์ผลที่ต่ำเกินไปหรือความประพฤติไม่ดี

Besag, V.E. (1989) *Bullies and Victims in Schools*. Milton Keynes: Open University Press.

หนังสือเกี่ยวกับวิธีการเข้าใจหรือการทำวิจัยประเด็นปัญหาต่างๆ และวิธีการจัดการกับประเด็นปัญหา เป็นผลรวมที่ดีของการวิจัย และมีวิธีการอันละเอียดอ่อนเพื่อเข้าถึงปัจจัยทางอารมณ์ในเรื่องการรังแกและผู้ตกเป็นเหยื่อของการรังแก และมีเรื่องราวทั่วไปของ “ความเป็นที่นิยม” (popularity) ที่ดี รวมถึงปัจจัยทางด้านอารมณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ หนังสือเล่มนี้ให้วิธีการที่หลากหลายในการปรับปรุงสถานการณ์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยทั่วๆ ไป มีคำแนะนำทางด้านกิจกรรม/การจัดประชุมทางวิชาการ และกรณีศึกษา รวมอยู่ด้วย

Bion, W.R. (1961) *Experiences in Groups and Other Papers*. London: Tavistock Publications.

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ยึดการวิเคราะห์ของ เมลานี ไคลน์ (Melanie Klein). ซึ่งสนใจในเรื่องการจัดกลุ่ม และความสามารถ (ที่ปรากฏหรือไม่ปรากฏ) ในการเรียนรู้จากประสบการณ์ ความรู้สึกของกลุ่มที่ดีจะสัมพันธ์กับ:

“(ก) เป้าหมายร่วมกัน ไม่ว่าเพื่อเอาชนะคู่แข่ง หรือปกป้องและส่งเสริมอุดมคติ หรือการกระทำที่สร้างสรรค์ในเรื่องความสัมพันธ์ในสังคม หรือในเรื่องร่างกายที่แข็งแรง (ข) การรับรู้ร่วมกันในระหว่างสมาชิกของกลุ่มเกี่ยวกับ “แนวแบ่งเขต” ของกลุ่มรวมทั้งตำแหน่งและหน้าที่ของกลุ่มเมื่อสัมพันธ์กับหน่วยหรือกลุ่มอื่นๆ ที่ใหญ่กว่า (ค) ความสามารถที่จะรับสมาชิกใหม่ หรือให้บางคนหมดสมาชิกภาพไปโดยไม่หวาดเกรงการสูญเสียคุณสมบัติของกลุ่ม (group individuality) นั่นคือ “ลักษณะของกลุ่ม” (group character) จะต้องยืดหยุ่นได้ (ง) เสรีภาพจากกลุ่มย่อยภายในที่มีแนวแบ่งเขตไม่ยืดหยุ่น (กล่าวคือ ไม่ยอมรับสมาชิกใหม่) ถ้าเกิดกลุ่มย่อยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งขึ้นมาความสำคัญจะไม่อยู่ที่สมาชิกคนใดคนหนึ่งของกลุ่มย่อยหรือตัวกลุ่มย่อยเอง (ต้องปฏิบัติต่อสมาชิกของกลุ่มใหญ่เหมือนกับว่าเขาไม่ได้เป็นสิ่งที่กีดขวางของกลุ่มใหญ่) และโดยทั่วไปต้องตระหนักถึงคุณค่าของหน้าที่ของกลุ่มย่อยที่มีต่อกลุ่มใหญ่ (จ) สมาชิกแต่ละคนจะได้รับการยอมรับเพราะได้ทำงานให้กลุ่ม และการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระในกลุ่มได้ความเป็นอิสระในการเคลื่อนไหวจะอยู่ในขอบเขตก็เพียงแต่เมื่อเป็นสภาพที่ยอมรับได้โดยทั่วไปซึ่งกลุ่มเป็นผู้กำหนด (ฉ) กลุ่มต้องมีศักยภาพเพียงพอที่จะเผชิญหน้ากับความไม่พึงพอใจภายใน

กลุ่มและต้องหาวิธีการที่จะจัดความไม่พึงพอใจให้หมดไป (ข) ขนาดของกลุ่มที่เล็กที่สุดจะมีสมาชิกเพียงสามคน กลุ่มที่มีสมาชิกเพียงสองคนจะเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันส่วนตัว ส่วนกลุ่มที่มีสมาชิกสามคนขึ้นไปจะทำให้คุณภาพของกลุ่ม (ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล) เปลี่ยนไป" (หน้า 25-26)

Biott, C. (1991) *Semi-Detached Teachers: Building Support and Advisory Relationships in Classroom*. London: Falmer.

เป็นหนังสือที่ให้คำแนะนำในการพัฒนาความร่วมมือกันของการทำงานร่วมกัน บทที่ 10 ซึ่งเกี่ยวกับครูที่ปรึกษาและการพัฒนาโรงเรียน ได้ยกคำพูดของจอยซ์ (Joyce) มาว่า มีโรงเรียนอยู่ 3 ประเภท: (1) โรงเรียนที่กระตุ้นตัวเอง (The Self-Activating School) - เป็นโรงเรียนที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยอิสระอย่างมาก ใช้พลังงานมากมายในการปรับปรุงตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนที่เป็นมิตรกันเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้า ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงได้รับการสนับสนุนจากระบบที่เป็นทางการ อันเข้มแข็ง INSET จะให้การสนับสนุนความต้องการของสถานศึกษา และความต้องการส่วนตัว และการสนับสนุนที่เป็นการให้คำปรึกษา จะก่อให้เกิดการใช้ที่มีประสิทธิผล (2) โรงเรียนที่มีความอบอุ่นใจ (The Comfort School) "มีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปได้เพียงครั้งหนึ่ง แต่เป็นความพยายามที่ไม่รวมตัวกัน จะแยกกัน อาจอธิบายได้ว่า "สนับสนุนแต่ไม่กระทำการร่วมกัน" (supportive but not synergistic) (3) โรงเรียนที่เอาตัวรอดได้ (The Survival School) ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี

ทำให้มีการทำงานที่ต่อต้านความเปลี่ยนแปลง คณะทำงานแต่ละคน
ซ่อนเร้นความพยายามส่วนตัวของตน คณะทำงานรู้สึกโดดเดี่ยว
และแสดงปฏิกิริยาเกรงกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น”

Biott, C. and Storey, J. (eds) (1986) *The Inside Story: Initiating and Sustaining Action Research in Schools With External Support*. Cambridge: Cambridge Institute of Education.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการวิจารณ์ตนเอง/การประเมินตนเอง
โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

Birch, D. W. and Latcham, J. (1984) *Flexible Learning in Action: Three Case Studies of Flexibility*. London: Further Education Unit.

เป็นรายงานที่เขียนได้ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการวิทยาลัย FE 3 แห่ง

Black, H., Blair, A., Malcolm, H., Latta, J. and Zaklukiewicz, S. (1991) *A Whole-School Approach to Resource-Based Learning: A Regional Case Study*. Edinburgh: Scottish Council for Research in Education.

เป็นรายงานที่ยอดเยียม รวมผลที่ได้จากการสำรวจที่เป็นตัวแบบ
โดยดูจากทัศนะต่างๆของครูและนักเรียน และเปรียบเทียบทัศนะ
เหล่านี้กับความเป็นจริง (ที่ได้สังเกต) มีการส่งเสริมการเรียนรู้
โดยนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (อาจเรียกอย่างอื่นได้) มาเป็นเวลานาน
เป็นที่น่าสนใจว่าครูในทศวรรษ 1980/1990 กำลังทำอะไรอยู่

รายงานฉบับนี้ดี่มากสำหรับผู้ที่กำลังพิจารณาหรือคาดว่าจะทำการวิจัยโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เกิดประสิทธิผล และผู้ที่กำลังพิจารณาเรื่องการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

Blatchford, P. (1989) *Playtime in the Primary School: Problems and Improvements*. Windsor: NFER-Nelson.

เป็นหนังสือที่เป็นความคิดเห็นจาก “มุมมองของนักเรียน” (“pupil-eye” view) ที่ดีเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในระหว่างการสำรวจ (under-explored issue) ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งนำไปใช้กับโรงเรียนมัธยมได้ด้วย มีตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับชุดของ “ปัญหา” ที่ยังไม่มีทางเลือกที่เด่นชัด มีความคิดที่ดีๆ เกี่ยวกับงานที่เป็นหัวข้อเรื่อง (บางที่อาจอยู่ใน PSE) และการจัดการของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

Blatchford, P. and Sharp, S. (eds) (1994) *Breaktime and the School: Understanding and Changing Playground Behaviour*. London: Routledge.

เป็นหนังสือที่วิจารณ์การวิจัย - เรื่องพฤติกรรมก้าวร้าว การเหยียดหยามทางเพศ คตินิยมเชื้อชาติ เกม ฯลฯ มีการริเริ่มเมื่อไม่นานมานี้เกี่ยวกับการออกแบบและการปรับปรุงสนามโรงเรียน การจัดการ การควบคุมดูแล การที่นักเรียนเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิธีการเหล่านี้ วิธีปฏิบัติกับทั้งโรงเรียน นอกจากนั้น การริเริ่มดังกล่าวยังครอบคลุมทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาด้วย

Brandes, D. and Phillips, H. (1978) *Gamesters' Handbook: 140 Games for Teachers and Group Leaders*. London: Hutchinson.
Also Brandes, D. (1982) *Gamesters' Handbook Two: More Games for Teachers and Group Leaders*. London: Hutchinson.

เป็นหนังสือที่ให้ความคิดทางด้านกิจกรรมที่ไม่มีวันจบ (เช่น ดิตชื่อ บุคคลสำคัญด้านหลังเสื้อของนักเรียนแต่ละคน และให้ทายว่าตนเองเป็นใคร) มีหลายกิจกรรมที่ครูซึ่งมีความเชื่อมั่นเรื่องการใช้เกมในบทเรียนจะนำไปใช้ได้ (นักเรียนอาจจะไม่ชอบการเล่นเกม หากครูมีท่าทีที่ไม่แน่ใจว่าเกมจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้)

Buckland, D. and Short, M. (1993) *Nightshift: Ideas and Strategies for Homework*. London: Centre for Information on Language Teaching and Research.

เป็นหนังสือขนาดสั้นที่น่าสนใจ (40 หน้า) มีคำแนะนำที่เอาไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริงในการให้การบ้านภาษาสมัยใหม่ และความคิดต่างๆ ที่ประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ ได้

Burgess, R. G. (ed.) (1985) *Field Methods in the Study of Education*. London: Falmer.

R. G Burgess - *The Whole Truth?: Some Ethical Problems of Research in a Comprehensive School*. เป็นหนังสือเกี่ยวกับมุมมองระหว่างครูกับผู้มาเยี่ยมโรงเรียนในเรื่อง การวิจัย ฯลฯ

R. Walker and J. Wiedel - *Using Photographs in a Discipline of Words* - การเรียงลำดับรูปภาพ (เช่น 23 รูปมากกว่า 10 นาที จากโต๊ะครู) - ยังผลให้มีคำวิจารณ์ออกมา (หน้า 212)

Burns, R. (1982) *Self-Concept Development and Education*. Eastbourne. Holt, Rinehart and Winston.

เป็นตำราทางด้านจิตวิทยาที่มีลักษณะเป็นอเมริกัน (แม้ว่าจะเป็นหนังสือของประเทศอังกฤษ) มีเนื้อหาหนัก เขียนขึ้นเพื่อให้การอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็นครูในครั้งแรก และ INSET เป็นตำราที่ครอบคลุมทุกอย่าง รวมทั้งคำจำกัดความเรื่องความคิดของตนเอง ลักษณะการพัฒนาการ รูปร่าง/หน้าตา บิดามารดา วัยรุ่น สิ่งอื่นๆ ที่สำคัญ มโนธรรมของตัวเอง (มีประโยชน์มาก) การจัดการโรงเรียน อดีต ความบกพร่องต่อหน้าที่ และยังมีวิธีการเสริมมโนธรรมของตัวนักเรียนเอง รวมถึงการให้คำปรึกษา และวิธีสอนแบบต่างๆ เช่น การทำให้นักเรียนรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุน ตนเองต้องมีความรับผิดชอบ ตนเองมีความสามารถ ฯลฯ การตั้งเป้าหมายที่สมจริง การประเมินตนเองตามความเป็นจริง และการชื่นชมตนเอง มีแบบฝึกหัดที่มีประโยชน์อยู่ตลอด 441 หน้า

Byrne, B. (1994) *Coping with Bullying in Schools*. London: Cassell.

เป็นหนังสือให้คำแนะนำที่ดี เขียนได้ชัดเจน รวมทั้งกรณีศึกษาต่างๆ (และบทกวีของ เอเดรียน มิตเชลล์ - Adrian Mitchell!)

C

Cambridge Institute of Education (1989) *Thinking Schools: Supporting Schools in Their Staff Development*, Cambridge: Cambridge Institute of Education, for the Support for Innovation Project.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนและคณะทำงานในโรงเรียน จากภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น โดยทางผู้ประสานงาน INSET คณะกรรมการพัฒนาการโรงเรียน LEA การประชุม คณะทำงาน และอื่นๆ มีการสื่อสาร และการให้ข้อมูลย้อนกลับ และเน้นที่การกำจัดอุปสรรค การสังเกตของครูเป็นคู่ๆ เป็นสิ่งที่ ดีมาก เพราะจะทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชั้นเรียน ของกันและกัน

Carrington, B. and Troyna, B. (eds) (1988) *Children and Controversial Issues: Strategies for the Early and Middle Years of Schooling*. London: Falmer.

แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกหวาดกลัวจากผลกระทบ ของพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษาที่ทำให้เกิดประเด็นปัญหา ขัดแย้งเนื่องจากหลักสูตร แต่หนังสือเล่มนี้มีความคิดที่ดีมาก เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่เด็กในวัยเยาว์ได้แสดงออก เช่น "เจฟ- โฟเคต (Joffocate) แหวกตำนานโดยแสดงให้เห็นว่าเด็กอายุ 4 ปี นอกจากจะแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติได้แล้วยังสามารถแสดงการเหยียดเชื้อชาติด้วยวาจาด้วย" เมื่อครูขอให้เด็กๆ อภิปรายเกี่ยวกับภาพที่วาดโดยคนผิวดำในตอนแรกใน "สถานการณ์ ต่างๆ และด้วยวิธีที่ไม่ล่วงเกินและไม่เป็นไปในแบบที่เคยทำมาก่อน"

การตอบสนองของเด็กไม่สามารถที่จะอธิบายว่าเป็นการรังเกียจทางเชื้อชาติ แต่เมื่อทั้งรูปภาพชุดเดียวกันนั้นไว้ทั่วห้อง “โดยสร้างทำเป็นว่าไม่มีใครเอาใจใส่” (แต่อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ๆ กับเครื่องบินที่กลิ้งเสียงที่แอบซ่อนไว้) เด็กๆ ก็จะวิจารณ์รูปเหล่านั้น (โดยที่คิดว่าผู้ใหญ่ไม่ได้ยิน) อย่างที่ปฏิเสธไม่ได้ว่ามีแนวโน้มที่จะมีลักษณะเชื้อชาตินิยม แม้ว่าการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้จะช่วยให้เห็นถึงผลการวิจัยที่มีมาก่อนแล้วเรื่องความรู้สึกของเด็กผิวขาวที่ต่อต้านคนผิวดำในตอนแรก ก็เป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า แม้เด็กจะอยู่ในวัยอนุบาลก็ยังรับรู้ได้ถึงธรรมชาติของสังคมที่จะไม่ยอมรับความรู้สึกต่อต้านเหล่านี้และจำเป็นที่จะต้องปิดบังความรู้สึกเช่นนี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ที่มีอำนาจ” (หน้า 21)

นอกจากฐานะและบทบาทของครูที่ต้องดำเนินการกับประเด็นปัญหาทั่วไปแล้ว ยังมีหลายบทที่กล่าวถึงประเด็นปัญหาเฉพาะเรื่อง เช่น โลกของการทำงาน การเหยียดหยามทางเพศ เชื้อชาติและความขัดแย้ง เรื่องเพศและคตินิยมเชื้อชาติ

Cartwright, F.F. (1972) *Disease and History*. London: Hart-Davis, MacGibbon.

เป็นหนังสือที่มีคำอธิบายว่าโรคอาจจะมามีผลต่อประวัติศาสตร์หลายๆทาง ดูจะเป็นเรื่องเล็กน้อยสำหรับผู้เชี่ยวชาญถึงแม้ว่าในความเป็นจริงแล้วเป็นเรื่องที่ร้ายแรงมาก

Castles, S. and Wustenberg, W. (1979) *The Education of the Future: An Introduction to the Theory and Practice of Socialist Education*. London: Pluto Press.

เป็นหนังสือที่บอกวิธีมองโลกในแง่ดีหลังการปฏิวัติ โดยการมองดูประวัติศาสตร์ (โอเวน และมาร์ช) และ การปฏิบัติ “ทางเทคนิคหลายสาขา” (ตามความคิดดั้งเดิม) ที่เป็นที่นิยมกันทั่วไปในประเทศรัสเซีย เยอรมนีตะวันออก จีน และโรงเรียนต่างๆ เช่น โรงเรียนทวินด์ (Tvind) และโรงเรียนไฟเรเนต (Freinet) เป็นหนังสือที่แสดงความคิดเปิดกว้างอย่างน่าชมเชย

Central Advisory Council for Education (England) (chaired by Lady Plowden) (1967) *Children and Their Primary Schools*, Vol. 1: The Report. London: HMSO.

เป็นรายงานที่มีชื่อเสียงที่สุดเกี่ยวกับการประถมศึกษา ครอบคลุมถึงพัฒนาการเด็ก สิ่งแวดล้อมและครอบครัว รวมทั้งอิทธิพลของครอบครัว บริการทางสุขภาพและสังคม การจัดบริการทางด้านสถานเลี้ยงเด็ก การจัดการประถมศึกษา (รวมถึงการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมและขั้นตอนต่างๆ ของการเรียนรู้) หลักสูตรประถมศึกษา (และข้อสังเกตที่น่าสนใจของการอ้างไว้ซึ่งการศึกษาทางด้านศาสนา) คณะทำงานและการฝึกอบรม อาคารและอุปกรณ์ ยี่สิบปีต่อมารัฐบาลและหนังสือพิมพ์ได้นำมาเป็นแบบอย่างในฐานะที่เป็นการให้คำแนะนำว่าการศึกษา “มีความสำคัญ”

Chisholm, J. and Twilley, R. (eds) (1977) *Homework: A Guide for Parents of Primary School Children*. Horsham: Artemis.

ในปัจจุบันเป็นหนังสือที่ไม่ค่อยทันสมัย (เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในหลักสูตร) เริ่มด้วยการอ่าน/การเขียน เป็นหนังสือที่มีคำแนะนำที่นำไปใช้กับสถานการณ์จริงได้ ส่วนใหญ่เพื่องานที่ทำความเข้าใจ

กับที่บิดามารดาทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความน่าสนใจทางด้าน
ประวัติศาสตร์การศึกษา

Chitty, C. (1989) *Towards a New Education System: The Victory of the New Right?* London: Falmer.

เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษและเวลส์) พร้อมด้วยเบื้องหลังการล้มล้างอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่นเกือบสิ้นเชิง และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมาใน “สามเหลี่ยมของความเครียด” (triangle of tension) ระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และโรงเรียนแต่ละโรงเรียน “สิทธิใหม่” (New Right) จัดการให้มีการย้อนกลับของ “เงี่ยงของซี่เฟืองเครื่องกังหันทางปีกซ้าย” (the left-wing ratchet) (Joseph) ทางการศึกษา และนำโดยศูนย์เพื่อการศึกษานโยบาย (1974, Joseph, Thatcher, Alfred Sherman) และกลุ่มปรัชญา อนุรักษ (1975, Scruton, John Casey) สุนทรพจน์รัสกิน ค.ศ. 1976 ของคอลลาแกน (Callaghan's 1976 Ruskin speech) เป็นการตอบโต้วิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ และการให้คนออกจากงาน คอลลาแกนนำเสนอตัวเองว่าเป็นผู้ไม่สั่นหวั่นที่กล่าววิพากษ์ “ผู้เชี่ยวชาญ” หนังสือเล่มนี้บันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ ค.ศ. 1944 ถึงช่วงปลาย ค.ศ. 1989 ไว้ได้อย่างหมดจดดี

Chitty, C. (1990) *Post-16 Education: Studies in Access and Achievement*. London: Kogan Page.

ชื่อเรื่องสามารถที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้เองโดยที่ไม่จำเป็นต้องอธิบายอีกแล้ว!

Chitty, C. (1992) *The Education System Transformed: A Guide to the School Reforms*. Manchester: Baseline.

Clay, M.M. (1972) Reading: *The Patterning of Complex Behaviour*. London: Heinemann Educational Books.

เป็นการวิเคราะห์ที่ชัดเจนมาก พร้อมด้วยตัวอย่างและภาพประกอบมากมาย เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยเด็กวัย 5-8 ปีในประเทศนิวซีแลนด์ เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลอย่างแท้จริง

Cockburn, A.D. (1992) *Beginning Teaching: An Introduction to Early Years Education*. London : Paul Chapman.

เหมาะสำหรับผู้ที่จะเป็นครูสอนเด็กวัย 4-8 ปี เป็นหนังสือที่ดีมากเกี่ยวกับการให้บรรยากาศและข้อสนเทศเกี่ยวกับเด็กและโรงเรียน พื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาจะเน้นที่เด็กเป็นสำคัญกว่าวิชาที่เรียน และเป็นแบบฝึกหัดที่ดีสำหรับผู้ที่จะเป็น (หรือฝึกเป็น) ครูมัธยมด้วย

Cohen, A. and Cohen L. (eds) (1986) *Special Educational Needs in the Ordinary School. A Sourcebook for Teachers*; London: Harper and Row.

เป็นวิธีที่แข็งแกร่งและละเอียดลออต่อเจตนาของพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1981 มีประเด็นปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งต้องการการจัดการควบคู่ไปกับบูรณาการอยู่มาก

Committee of Enquiry into the Education of Handicapped Children and Young People (chaired by Mrs H.M. Warnock) (1978) *Special Educational Needs*. London: HMSO.

เป็นงานที่มีลักษณะเด่นเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ ที่ให้คำจำกัดความ ศัพท์ต่างๆ และกระตุ้นให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษา ค.ศ. 1981 (the 1981 Education Act) ซึ่งเกิดขึ้นได้เพราะชนชั้นงานชั้นนี้ คนทั่วไปไม่ได้แสดงความเห็นด้วยอย่างเปิดเผยแต่วิจารณ์เรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจว่าการเรียนร่วมกันตามที่รายงานเสนอแนะจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการครอบคลุมเด็กที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ รวมถึง “เด็กและเยาวชนที่บกพร่องเพราะไร้ความสามารถทางด้านร่างกายหรือจิตใจ” ซึ่งคณะกรรมการได้ตีความกว้างๆ ให้ครอบคลุมถึงประเด็นทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม แต่ไม่ได้ตีความกว้างจนรวมถึง “เด็กปัญญาเลิศ” นับว่าเป็นครั้งแรก (อย่างเป็นทางการ) ที่เด็ก SEN ได้รับ “คำนิยาม” ที่จะนำไปปรับใช้ได้อย่างง่ายดายกับเหตุผลกว้างๆ ของการมีความต้องการพิเศษ หนังสือเล่มนี้กล่าวว่า ร้อยละ 20 (หนึ่งในห้า) ของเด็กทุกคนจะมี SEN ในบาง (หรือทุก) ขั้นตอนในการศึกษาเล่าเรียน (และเด็กหนึ่งในหกคนเป็นได้ในเวลาใดเวลาหนึ่ง) และจะต้องให้ความต้องการของเด็กส่วนใหญ่เหล่านี้ได้รับการตอบสนองในโรงเรียนต่างๆ ไป ความต้องการของเด็กอาจแบ่งได้ออกเป็นสามประเภท คือ ความต้องการในการเตรียมวิธีการพิเศษเพื่อให้เข้าถึงหลักสูตร ความต้องการในการเตรียมหลักสูตรพิเศษหรือหลักสูตรที่ปรับแล้ว และความต้องการการดูแลโดยเฉพาะทางด้านโครงสร้างทางสังคมและบรรยากาศทางด้านอารมณ์ในที่ที่มีการเรียนการสอน ควรจะ

มีขั้นตอนการประเมินความต้องการที่ชัดเจน วอร์น็อก (Warnock) ได้กล่าวถึงขั้นตอนทั้งห้า (ดู DFE Welsh Office, 1994) ไว้ดังนี้ สามขั้นตอนแรกอยู่ภายในโรงเรียน หลังจากนั้นกลุ่มทำงานที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้อย่างมาก อาจจะทำแบบฟอร์มที่ระบุความต้องการของเด็กแต่ละคน (พระราชบัญญัติ ค.ศ.1981 ยกย่องว่าการประเมินค่าเป็น “การแปลงความต้องการด้านการศึกษากลายเป็นพิเศษ” ดังนั้นเด็กๆ อาจได้รับการอ้างถึงว่าเป็นสิ่งที่ “ถูกกล่าวถึง” หรือมี “การกล่าวถึง”) รายงานของวอร์น็อก (The Warnock Report) เป็นตัวอย่างของสิ่งที่รายงานควรจะเขียน แม้ว่าจะไม่น่าสนใจที่จะอ่านอย่างตำราโดยทั่วไป

ตั้งแต่มีการตีพิมพ์รายงานชิ้นนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในทศวรรษ 1990 เมื่อบาร์อนเนสส์วอร์น็อก (Baroness Warnock) ได้บรรยายปัญหาบางประการควบคู่กับรายงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการสนับสนุนทางการเงินให้เด็กๆ ที่มีความต้องการด้านการศึกษากลายเป็นพิเศษเหล่านั้นที่ไม่ได้รับการกล่าวถึง เธอถูกอ้าง (ใน *Special Education* No.61 ฉบับเดือนพฤศจิกายน/ธันวาคม 1992) ว่าเธอได้กล่าวว่ารายงานนี้ “ไร้เดียงสาจนถึงขนาดโง่เขลา”

“ในปัจจุบันมีหลักฐานว่าระบบนี้ไม่ดีดังที่เราคาดหวังไว้ และอันที่จริงก็ไม่ควรเป็นเช่นนั้น ความคิดเกี่ยวกับเอกภาพต่อเนื่องของความสามารถและการไร้ความสามารถ ซึ่งได้รับการระบุไว้ในช่วงท้ายของ “การแปลง” เป็นเรื่องเลื่อนลอยเกินไป เป็นเรื่องที่เป็นอุดมคติมาก... แต่ในฐานะพื้นฐานสำหรับการออกกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ LEAs ขาดเงินมากขึ้น ก็เป็นเรื่องที่ร้ายแรง”

Cordingley, P. and Kogan, M. (1993) *In Support of Education: Governing the Reformed System*. London: Jessica Kingsley.

เกี่ยวกับการวิจัยว่าด้วยวิธีการที่เป็นไปได้อย่างแท้จริงหลายวิธีที่
รัฐบาลกลางและฝ่ายท้องถิ่นจัดการศึกษา

Cyngor Defnyddwyr Cymru (1985) *WCC's response to "Homework" - A Consultation Paper from the Department of Education and Science*. See Welsh Consumer Council (1985)

D

D'Albert, M. (1989) *Medical Matters*. London: DCLD Publications; later published with author unnamed by SENJIT at the Institute of Education.

เป็นคำแนะนำขนาดสั้น (49 หน้า) แต่ละเยียดเกี่ยวกับสภาพ
ทางการแพทย์ธรรมดาสามัญที่สุดซึ่งเด็กมักจะเป็น จากโรคที่เป็น
กันมาก (เช่น ผื่นแดง) ไปจนถึงโรคที่ไม่ค่อยเป็นกัน (เช่น โรค
ซิสติก ไฟโบรซิส ซึ่งมีเส้นใยผิดปกติ) หลังจากบทนำเกี่ยวกับ
สภาพทางการแพทย์แล้ว จะมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการศึกษา
รวมถึงสิ่งที่สัมพันธ์กับปัญหาในการเรียนรู้ (อาจเนื่องมาจากปัญหา
สุขภาพหรือการรักษาเพื่อควบคุมโรค) วิธีการจัดการกับปัญหา
สุขภาพที่โรงเรียน และ (ที่ไม่เป็นปกติสำหรับหนังสือเช่นนี้) ความ
เกี่ยวพันกับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กมีข้อมูลทางด้าน
การแพทย์มากแต่สั้นๆ พอที่ครูจะใช้ในโรงเรียน พร้อมด้วยคำแนะนำ
ที่นำไปใช้ได้และมีประโยชน์มากเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาสุขภาพ
แต่ละด้าน ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้เป็นรองหัวหน้าแผนกของโรงเรียน

พิเศษสำหรับเด็กที่ร่างกายอ่อนแอ ซึ่งแต่เดิมคือโรงเรียนสำหรับผู้ป่วยเป็นวัณโรค ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีปัญหาสุขภาพบางประการ และในปัจจุบันสำหรับเด็กที่เรียกได้ว่ามีความเปราะบาง “ทางด้านอารมณ์”

Dale, P., et al. (1986) *Dangerous Families: Assessment and Treatment of Child Abuse*. London: Tavistock.

มีการประเมินค่าและ (ส่วนใหญ่เกี่ยวกับวิธีการรักษา) การดูแล เขียนขึ้นโดย NSPCC มีรูปภาพ มีความน่ากลัว อาจจะมีประโยชน์สำหรับครูมากที่สุดเพื่อเป็นแนวทางลดการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ไร้ประสบการณ์ (เมื่อครูสงสัยว่านักเรียนผู้หนึ่งถูกชักจูงไปในทางที่ผิด) และส่งเสริมให้ตัวแทนจัดหางานซึ่ง จัดหางานได้ถูกต้องตามสถานการณ์

Dale, R., Fergusson, R., and Robinson, A. (eds) (1988) *Frameworks for Teaching: Readings for the Intending Secondary Teacher*. London: Hodder and Stoughton/Open University.

เป็นหนังสือที่มีบทความต่างๆ กันถึง 27 บทความ จากเรื่องราวนอกชั้นเรียน ไปสู่โรงเรียนและกรอบงานทางด้านสังคม มีเนื้อหาหนัก [เช่น งานของ ฟิช (Fish) เกี่ยวกับความต้องการทางด้านการศึกษาพิเศษ และเบิร์นสไตน์ (Bernstein) เกี่ยวกับการศึกษาว่าไม่ใช่การชดเชยเพื่อสังคม] แต่ผู้รวบรวมแน่ใจว่า ได้ครอบคลุมถึงประเด็นปัญหาหลากหลายที่กว้างมากและจำเป็นต่อทศวรรษ 1980 (และถัดจากนั้นไป) ไม่มีประเด็นใดที่ไม่ได้กล่าวถึง ผู้เขียน

ไม่ได้ตั้งใจเขียนให้ “อ่านง่าย” ต้องอ่านอย่างเอาจริงเอาจังจึงจะเข้าใจบทความส่วนใหญ่ในหนังสือเล่มนี้

Dalin, P. and Rust, V.D. (1983) *Can Schools Learn?* Windsor: NFER -Nelson.

เพอร์ ดาลิน (Per Dalin) เป็นหัวหน้าหน่วย IMTEC - การเคลื่อนไหวระดับนานาชาติเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (แยกมาจาก OECD) เป็นการศึกษาในเรื่องความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของการสร้างสรรค์ของสถาบันและวิธีการประยุกต์ใช้ (รวมทั้งการยอมรับอิทธิพลภายนอก) จะไม่ใช่เรื่องดีที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในสองสิ่ง ที่กล่าวมาแล้วน้อยเกินไป

Daniels, H. and Ware, J. (eds) (1990) *Special Educational Needs and the National Curriculum: The Impact of the Educational Reform Act*. London: Kogan Page/Institute of Education, University of London.

เป็นหนังสือที่สั้นมาก (มี 68 หน้า) เป็นการมองประเด็นปัญหาสำคัญๆ บางประเด็นในทางลบอย่างกว้างๆ รวมถึงประเด็นปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเงิน

Davies, B., Ellison, L., Osborne, A. and West-Burnham, J. (1991) *Education Management for the 1990s*. Harlow: Longman.

เป็นหนังสือที่รู้จักกันดีเกี่ยวกับการนำเข้าสู่ประเด็นปัญหาสำคัญๆ

Davis, A. M., Williams, G.A.E., Robertson, D. and Pitt, M. (1989) *Health and Safety: A Guide for Staff in Higher Education*. London: Committee of Directors of Polytechnics.

เป็นคำแนะนำพระราชบัญญัติสุขภาพและความปลอดภัย ค.ศ. 1974 รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันที่รวมอยู่เป็นกลุ่มเดียวกัน ครอบคลุมประเด็นปัญหาที่สำคัญจำนวนมาก การเกิดเพลิงไหม้ (รวมทั้งผู้ควบคุมของแผนกดับเพลิง และการซ้อมดับเพลิง) สุขภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพของลูกจ้าง คณะครูควรจะทำตัวอย่างให้นักเรียนเห็น ควรจะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมอันสามารถไปถึงทุกแห่งที่มีปัญหา) ควรมีผู้ที่เป็นตัวแทนรักษาความปลอดภัย (เช่น จากสหภาพ) สถาบันควรกำหนดให้มีวิธีดำเนินการและบังคับให้ปฏิบัติตามวิธีดำเนินการเหล่านั้น - รวมทั้งการให้ออกจากงานถ้าจำเป็น คณะครูที่ไม่ทำตามอาจจะมีผลทางอาญา (ด้วย) เพราะ “ไม่ให้ความร่วมมือ” สถาบันมี “หน้าที่ดูแล” ผู้ที่มาเยี่ยมโรงเรียน ดังนั้นจึงต้องไม่ปฏิเสธเรื่องดังต่อไปนี้คือ การจ้องตัว เอกสารสิ่งพิมพ์ สถานที่จอดรถ สิ่งของส่วนตัว และอื่นๆ จำเป็นต้องมีใบอนุญาตสำหรับน้ำมัน วัตถุระเบิด การให้ความบันเทิง สุรา และอาวุธ เสียง แสงสว่าง VDUs (Visual Display Units) และการจัดอาหารอาจจะเกี่ยวพันกับสุขภาพและความปลอดภัย ประเด็นปัญหาอื่นๆ ประกอบด้วย การปฐมพยาบาล การสูบบุหรี่ การเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง และโรคเอดส์ ให้มีหน่วยงานและตอบปัญหาด้วย ดังตัวอย่างเช่น หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกคืออะไร (เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความปลอดภัย ควรตั้งสมาชิกของคณะทำงานหนึ่งคนให้มีความรับผิดชอบดังกล่าว เตรียมคู่มือความปลอดภัยของแผนก)

มีตัวแบบของนโยบายสุขภาพและความปลอดภัย รวมทั้งการฝึก
อบรม และตัวแบบรายการหน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัย
และพนักงานดับเพลิง

Dean, J. (1983, 1991) *Organising Learning in the Primary School Classroom*. London: Routledge.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการระดับประถมศึกษาที่ละเอียด เชื่อถือได้
มีเนื้อหาเกี่ยวกับทุกเรื่อง รวมทั้งการวิเคราะห์ที่ไม่มีการตัดสิน
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์การของท่านเอง (เป็นหนังสือที่ดีสำหรับ
ครูทุกคน) เป็นงานเขียนเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่ละเอียดอ่อนและ
มีความยืดหยุ่น แรงจูงใจ การเรียนที่เกิดประสิทธิผล การวิเคราะห์
ลีลาการสอนและยุทธวิธีของครู หลักสูตร ปัญหาการเรียนรู้ บิดา
มารดา การประเมินผล และการจัดเก็บสถิติ

Dearing, R. (1993) *The National Curriculum and its Assessment: An Interim Report*. York: NCC.

รายงานชิ้นนี้ทำให้คนส่วนใหญ่ตกตะลึงพริ้งเฟริดในช่วงฤดูร้อน/ฤดูใบไม้ผลิ
ของ ค.ศ. 1993 จนกระทั่งรายงานชิ้นสุดท้าย (the Final Report)
ออกมาในเดือนธันวาคม รายงานนี้ควรอ่านเพื่อสำรวจดูว่ายังมีสิ่งใด
หลงเหลือหรือมีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงไปในรายงานชิ้นสุดท้าย

Dearing, R. (1993) *The National Curriculum and its Assessment: Final Report*. London: SCAA.

เป็นการเสนอให้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรแห่งชาติ เกิดขึ้นจาก
ข้อเสนอแนะที่ผู้รายงานในฐานะรัฐมนตรีที่เกิดความตื่นตระหนก

เป็นรายงานที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นการพิจารณาหลักสูตรแห่งชาติ ด้วย “สามัญสำนึก” (common sense) จัดทำขึ้นโดยบุคคล ที่ดูเหมือนว่าจะเห็นคุณค่าของทัศนะของผู้มีวิชาชีพ ซึ่งตั้งแต่ได้รับการตีพิมพ์ได้รับการต้อนรับด้วยความสนใจอย่างมาก ปัญหาบาง ประการมาจากสิ่งที่เรียกว่า “ความสนใจของกลุ่มผลประโยชน์” ดังเช่น ครูที่สอนวิชาประวัติศาสตร์กังวลว่าหลายโรงเรียนจะไม่สอน วิชาประวัติศาสตร์ให้เด็กกลุ่มอายุที่ 4 (อายุ 14-16 ปี) บางปัญหา มาจากผู้ที่ชอบสิ่งที่กำหนดไว้แล้วในหลักสูตรแห่งชาติ “ฉบับเก่า” ที่เห็นว่าได้ให้สิทธินักเรียนเป็นไปตามหลักสูตรที่กว้างและได้ สัตส่วนแล้ว โดยเฉพาะเมื่อดูเหมือนว่าเดียร์ริง (Dearing) จะ ยอมให้ (หรือแนะนำให้) มีการแบ่งแยกทางวิชาการหรือวิชาชีพ ให้ชัดเจนในเด็กกลุ่มอายุที่ 4 ปัญหาบางประการมาจากข้อเท็จจริง ที่ว่า รายงานได้แนะนำให้มีการปรับปรุงลำดับของวิชาอย่างแพร่หลาย และให้กระทำโดย SCAA. ซึ่งได้รับการคาดหวังว่าจะแก้ปัญหา ที่สับสนวนวายได้ทุกประเภท เช่น การโต้แย้งเกี่ยวกับ “ข้อเท็จจริง” ทาง ประวัติศาสตร์ กล่าวได้ว่ารายงานชิ้นนี้เขียนขึ้นโดยไตร่ตรองอย่างดีแล้ว และเขียนได้ดี ซึ่งอาจจบลงด้วยการพลิกผันของหลักสูตรแห่งชาติ (เปลี่ยนแปลงจากข้อเสนอแนะเดิม) หรืออาจจบลงในฐานะเป็น สิ่งอ้างอิงของการแก้ปัญหาเอาตัวรอดไปได้ตามความเป็นจริง

DES (Department of Education and Science) (1985) *Homework. Note by the Department of Education and Science*. London: DES.

เป็นบทความการอภิปรายตามหลัง *the Better School White Paper* ของ ค.ศ. 1985

DES (Department of Education and Science) (1987) *Homework. A Report by HM Inspectors*. London: DES.

เป็นรายงานที่ตามหลังเอกสารการอภิปรายที่มีมาก่อนแล้ว รวมถึงการสำรวจและผลที่ได้รับจากโรงเรียน 243 แห่ง ถึงแม้จะมีข้อสังเกตว่าเป็นเรื่องยากที่จะวัดตามคำจำกัดความ และการสำรวจนั้นทำขึ้นในช่วงที่ครูยังถกเถียงในเรื่องนี้กันอยู่

“โดยทั่วไปโรงเรียนที่ให้การบ้านอย่างสม่ำเสมอโดยมีเป้าหมายและการสนับสนุนที่ดี จะแสดงให้เห็นคุณลักษณะเฉพาะโดยความเชื่อในหมู่ครูผู้สอนว่า นโยบายที่เกิดประสิทธิผลต้องประกอบด้วย ทีมงานบริหารในระดับสูง คณะทำงานในระดับภาควิชา ผู้สอนประจำ และผู้สอนเสริม และเป็นผลจากการอภิปรายอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้การสื่อสารเรื่องนโยบายนี้กับบิดามารดาและตัวนักเรียนเอง และการสนทนาเพื่อกระตุ้นในเรื่องการบ้านก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นโยบายเกิดประสิทธิผลพอๆ กับการที่คณะครูทุกคนยอมรับนโยบายนี้”

“เมื่อการบ้านยุ่งยากกว่างานประจำ การบ้านจึงมีลักษณะดังต่อไปนี้ อย่างน้อยหนึ่งประการ การบ้านจะประสานใกล้ชิดและเสริมงานในชั้นเรียน (classwork) และมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรชัดเจน ใช้วัสดุและทรัพยากรที่มีในสิ่งแวดล้อมและในชุมชนนอกโรงเรียนใน การทำการบ้าน การบ้านส่งเสริมให้มีอิสรภาพ การค้นคว้าวิจัย และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และประการสุดท้ายการบ้านส่งเสริมให้มีความร่วมมือร่วมใจกันในบรรดาบิดามารดาและผู้ใหญ่ในบ้าน”

DES (Department of Education and Science) (1989) *Discipline in Schools: Report of Committee of Enquiry chaired by Lord Elton*. London: HMSO.

เป็นรายงานที่ดีเยี่ยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในโรงเรียนประถม และมัธยมที่มีการเรียนร่วมที่ยังมีอยู่ เขียนได้ชัดเจน กระชับ ไม่มีศัพท์ทางวิชาการ เป็นประโยชน์ มีการตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อติดตามการตื่นตกใจของสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับความรุนแรงที่มีต่อครู และสิ่งที่ควรทำเกี่ยวกับสิ่งนี้ เป็นการบังเอิญที่รายงานฉบับนี้ได้สรุปไว้อย่างที่ไม่คาดคิดมาก่อนว่า แม้เมื่อครูเข้าเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ที่รุนแรง ครูก็มักไม่คิดว่าเหตุการณ์เหล่านั้นเป็นปัญหาที่ยากที่สุดที่จะต้องเข้าไปจัดการ รายงานฉบับนี้ได้เสนอแนะว่าแทนที่จะใช้กฎของโรงเรียน (ห้ามทำสิ่งใดบ้าง) ควรจะหันมาดูนโยบายด้านพฤติกรรม (สิ่งที่ต้องทำ) ก็จะทำให้ครู นักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนใช้วิธีการที่สร้างสรรค์ในเรื่องพฤติกรรม รายงานฉบับนี้กล่าวว่าในเรื่องของพฤติกรรมต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์และความห่วงใยที่แตกต่างกันของบิดามารดา ตัวนักเรียน ครู โรงเรียน (และการจัดการ) ตำรวจ และรัฐบาลกลางหรือการปกครองระดับท้องถิ่นด้วย ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนควรร่วมกันคิดหาหนทางด้านพฤติกรรมที่เหมาะสม และนับแต่มีการพิมพ์รายงานฉบับนี้ได้เกิด "โครงการเอลตัน" (Elton Projects) ขึ้นหลายโครงการ รายงานฉบับนี้เป็นตัวอย่างที่แท้จริงของการเขียนคำแนะนำที่ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้มีผลต่อการนำไปปฏิบัติที่ดีและได้ผลมาก

Devereux, K. (1982) *Understanding Learning Difficulties*. Milton Keynes: Open University Press.

เป็นหนังสือที่มีรายละเอียดด้านจิตวิทยามาก แต่บางครั้งก็บรรยายกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาของเด็ก โดยใช้ศัพท์ทางวิชาการน้อยและปราศจากอคติ

DFE (Department for Education) (1994a) *Religious Education and Collective Worship: Circular Number 1/94*. London: DFE.

จุดหมายของการศึกษาทางศาสนา (RE) (หน้า 12)

“การศึกษาทางศาสนาในโรงเรียนควรกระทำเพื่อพัฒนาความรู้ของนักเรียน ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องคริสตศาสนา ว่าเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในประเทศอังกฤษ และเป็นตัวอย่างของศาสนาที่เด่นๆ อื่นๆ ในประเทศด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เคารพผู้ที่มีความเชื่อแตกต่างกัน และเพื่อช่วยยกระดับพัฒนาการทางด้านจิตวิญญาณ ศีลธรรม วัฒนธรรมและจิตใจของนักเรียน”

จุดหมายของการสวดมนต์ร่วมกัน (หน้า 20)

“การสวดมนต์ร่วมกันในโรงเรียนควรมีจุดหมายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สักการะบูชาพระเจ้า เพื่อพิจารณาจิตวิญญาณและประเด็นทางด้านศีลธรรม และเพื่อสำรวจความเชื่อของตนเอง จุดหมายอีกประการหนึ่งก็เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและการตอบรับ ไม่ว่าด้วยการแสดงออกในการมีส่วนร่วมแสดงการเคารพบูชา โดยการฟังธรรมและร่วมสักการะบูชาพระเจ้า และจุดหมายประการสุดท้าย เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณของชุมชน ส่งเสริมคุณสมบัติทางด้านจิตใจของสังคมร่วมกันและคุณค่าที่มีร่วมกัน รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดทัศนคติที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์”

หน้า 21:

“การสวดมนต์” ไม่ได้มีความหมายในเชิงกฎหมายและไม่ใช้ความหมายที่ควรมี แต่มีความหมายตามธรรมชาติโดยปกติ หมายความว่า การสวดมนต์ต้องนำมาสู่อะไรบางอย่างที่พิเศษ หรือแตกต่างไปจาก กิจกรรมปกติของโรงเรียน และควรจะต้องเกี่ยวข้องกับค่านิยมหรือ การเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อบุคคลหรือพลังอำนาจที่ศักดิ์สิทธิ์

DFE (Department for Education) (1994b) *Pupils With Problems: Pupil Behaviour and Discipline, The Education of Children with Emotional and Behavioural Difficulties, Exclusions from School, The Education by LEAs of Children Otherwise than at School, The Education of Sick Children, The Education of Children Being Looked After by Local Authorities*: London: DFE.

เป็นการรวบรวมข้อเขียนเตือนความจำบางประเด็น เช่น EBD (emotional and behavioural difficulties - ความดื้อรั้นทาง ด้านอารมณ์และพฤติกรรม) จะเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ ต่อเนื่อง “เด็กที่มีความดื้อรั้นทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม (เด็ก EBD) จะอยู่ตรงกลางระหว่างเด็กชนกับเด็กหรือผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ที่ป่วยทางจิต” เอกสารฉบับนี้เริ่มการเตรียมการเพื่อจัดทำ “หน่วยที่ วางแผนการรักษานักเรียนโดยเฉพาะ” (pupil referral units - PRUs) ซึ่ง “หลักสูตรควรจะสนับสนุนพัฒนาการของนักเรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ วัฒนธรรม ศิลธรรม และจิตวิญญาณ” ในข้อเขียนเตือน ความจำต่างๆนี้จะเกี่ยวกับพฤติกรรม วิธีชมเชยทั้งแก่กัน วิธีการ วัตถุประสงค์ นโยบายรวมของโรงเรียน การแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่าง

สถาบันการให้รางวัล ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมและการลงโทษ
การยกเลิกการให้ออกจากโรงเรียนที่ไม่กำหนดระยะเวลา ฯลฯ

DFE (Department for Education), Welsh Office (1994) *Code of Practice on the Identification and Assessment of Special Educational Needs*. London: DFE.

หลักเกณฑ์ การปฏิบัติที่กล่าวในหนังสือมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือน
กันยายน ค.ศ. 1994 เป็นการปรับปรุงกฎหมาย ค.ศ. 1981
ภายใต้พระราชบัญญัติ ค.ศ. 1993 (แม้ว่าหลักเกณฑ์ "ได้รับการ
รับรองจากรัฐสภาด้วย) ขั้นตอนการวัดผลได้รับการปรับปรุงใหม่
ดังนี้

"ขั้นตอนที่ 1 ครูที่สอนในรายวิชาหรือประจำชั้นเรียนระบุหรือ
บันทึกความต้องการด้านการศึกษเป็นพิเศษของเด็กแต่ละคน และ
ปรึกษาผู้ประสานงานด้านการศึกษเป็นพิเศษ แล้วดำเนินการใน
ขั้นตอนแรก ขั้นตอนที่ 2 ผู้ประสานงานด้านการศึกษเป็นพิเศษของ
โรงเรียนรับผิดชอบที่จะรวบรวมข้อมูลและประสานงาน เตรียมการ
การศึกษเป็นพิเศษของเด็กนักเรียน ทำงานร่วมกับครูของเด็ก
เหล่านั้น ขั้นตอนที่ 3 ครูและผู้ประสานงานด้านการศึกษเป็นพิเศษ
ได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกโรงเรียน ขั้นตอน
ที่ 4 LEA พิจารณาความต้องการการวัดผลตามพระราชบัญญัติ
และหากเหมาะสมก็จะจัดการวัดผลที่เป็นการลงโทษตกเดือน
หลายๆ ทาง ขั้นตอนที่ 5 LEA พิจารณาความต้องการเพื่อจัดทำ
รายงานเรื่องความต้องการด้านการศึกษเป็นพิเศษ และหากเหมาะสม
ก็จะเขียนรายงานและเตรียมการตรวจสอบและทบทวนการ
เตรียมการเรื่องความต้องการการศึกษเป็นพิเศษ" ให้สังเกต

ความหมายโดยนัยของขั้นตอนที่ 3 [ที่ NUT และสมาคมผู้เป็นลมบ้าหมู (The Spastics) เน้นย้ำ] ว่าโรงเรียนจะเตรียมการรับความช่วยเหลือจากภายนอกก่อนที่ LEA จะเข้ามาร่วมด้วย ดังเช่นที่เคยเป็นมาความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ (มีอุปสรรคมากกว่าเพื่อนร่วมวัยหรือมีอุปสรรคที่ขัดขวางการเข้าสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย) ไม่ใช่ อุปสรรคที่เกิดจากภาษา หรือรูปแบบการใช้ภาษาที่บ้าน นักเรียนร้อยละ 20 มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ นักเรียน ร้อยละ 2 มักจะต้องการความสนับสนุนช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนได้รับมอบให้ทำเพื่อเด็ก บทบาทของผู้ประสานงาน หรือทีมงานด้านความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษที่เพิ่มขึ้น รวมไปถึง “ความรับผิดชอบในการดำเนินงานวันต่อวันทางด้านนโยบายความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษของโรงเรียน และในการจัดเตรียมประสานงานเพื่อนักเรียนที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเด็กกลุ่มอายุที่ 2 และ 3” (หน้า 7) นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังกล่าวถึงนโยบายด้านความต้องการด้าน การศึกษาเป็นพิเศษและวิธีการดำเนินงานอีกมาก ระยะเวลาที่กำหนดให้ (ตามที่ได้รับคำแนะนำ) สำหรับ LEA และองค์กรอื่นในเรื่องการประเมินค่าตามพระราชบัญญัติ และการเขียนรายงาน โดยมีระยะเวลา 26 สัปดาห์ ตั้งแต่การแจ้งให้บิดามารดาของเด็กที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษทราบเป็นครั้งแรก มีการให้ตัวอย่างคำถามที่บิดามารดาของเด็กอาจถามด้วย

Dickinson, C. and Wright, J. (1993) *Differentiation: A Practical Handbook of Classroom Strategies*. London: National Council for Educational Technology.

เป็นหนังสือที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนด้วยแหล่งความรู้ การสนับสนุนงานที่มอบหมายให้ทำ และการโต้ตอบ ฯลฯ

Donaldson, M.(1978) *Children's Minds*. London: Fontana.

เป็นหนังสือที่ดีเยี่ยมอย่างน่าพิศวง แม้จะเป็นหนังสือขนาดเล็กที่อ่านเข้าใจง่าย และไม่ค่อยมีศัพท์ทางวิชาการ (เป็นตำราที่มีความยาวไม่ถึง 150 หน้า) เป็นหนังสือที่ปรับปรุงการอธิบายเรื่องพัฒนาการด้านความคิดในเด็กของปีอาเจต์ (Piaget) ที่มีชื่อเสียงที่สุด เช่น ปีอาเจต์อธิบายพัฒนาการของความเข้าใจในเรื่อง "บทสนทนา" ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เด็กจะต้องเข้าใจว่าปริมาณน้ำที่เท่ากันที่อยู่ในถ้วยขนาดใหญ่ปากกว้าง (beaker) สองใบนั้น จะยังคงมีปริมาณน้ำเท่าเดิม เมื่อเทน้ำจากถ้วยเดิมใบหนึ่งลงในภาชนะทรงสูง โดนัลด์สัน (Donaldson) ตั้งข้อสังเกตว่าการทดลองนี้อาจจะทำให้เด็กคิดว่าบางอย่างควรเปลี่ยนแปลงไป หมายความว่า ความคิดของเด็กเล็กๆ อาจจะซับซ้อนมากขึ้น (และต้องใช้การชี้แนะจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษาหรือทางสังคม) กว่าที่ปีอาเจต์เสนอแนะเอาไว้ และความคิดด้านนามธรรม ("กิจกรรมด้านสติปัญญาที่ไม่มีในตนเองมาแต่กำเนิด") จะเป็นทักษะที่เห็นได้เด่นชัดมาก แม้ว่าหัวใจสำคัญของหนังสือเล่มนี้จะไม่ใช่เพียงการอธิบายพัฒนาการของจิตใจเด็ก แต่ก็ใช้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการในด้านนี้ไปช่วยในการปรับปรุงโรงเรียน เหตุที่โรงเรียนมักจะเป็นสถานที่ที่เด็กรู้สึกไม่สนุก โดยเฉพาะในปีหลังๆ ของการไปโรงเรียน "ปัจจุบันประสบการณ์กลายเป็นสิ่งที่ไร้ค่า

ส่วนใหญ่เนื่องจากการถูกบังคับให้ทำสิ่งที่ลืมหลุดต่อเนื่องกันอย่างน่าเวทนา” (หน้า 124) ทักษะด้าน “ความสามารถด้านสติปัญญาที่ไม่มีในตนเองมาแต่กำเนิด” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก โรงเรียนอาจจะมอบชิ้นงานให้เด็กทำ ซึ่งงานนั้นอาจจะทำให้เด็กอายุน้อยๆ เล่นอย่างสนุกสนาน แต่อาจทำให้นักเรียนที่โตกว่าเกิดความรู้สึกขัดข้องใจและอึดอัดใจได้ โรงเรียนอาจจะตระหนักถึงอุปสรรคนี้และหาวิธีแก้ไข ซึ่งโดนัลด์สันยอมรับว่าสิ่งนี้พูดง่ายกว่าทำ

Donovan, K. G. (1981) *Learning Resources in Colleges: Their Organization and Management*. London: Council for Educational Technology.

เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลมากมายอย่างชัดเจน มีลีลาการเขียนเป็นรูปแบบของคู่มือการฝึกอบรม มีคำจำกัดความที่เป็นประโยชน์

Dufour, B. (ed.) (1990) *The New Social Curriculum: A Guide to Cross-Curricular Issues*. Cambridge University Press.

ผู้เรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ได้ร่วมเขียน *The New Social Studies* (Lawton and Dufour, 1973) และหนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาหรือมนุษยศาสตร์จะเกิดขึ้นใหม่ได้ ในโรงเรียนอีกหลังจากที่มีหลักสูตรแห่งชาติ สิ่งที่เคยเป็น “วิชา” ปัจจุบันมักจะเป็นเพียง “หัวข้อ” ในวิชาหนึ่งเนื่องจากการตัดสินใจทางด้านการเมือง ขอบข่ายของการศึกษาที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ครอบคลุมถึงอาชีวศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา สื่อมวลชน สันติภาพ ความเป็นหญิงชาย (gender) การศึกษาพหุวัฒนธรรม รวมถึงการต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติ โลก สิ่งแวดล้อม สหภาพแรงงาน

และการศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชน แต่ละบทจะใส่หัวข้อไว้ในบริบท และจบลงด้วยรายการอ้างอิง ครูดีเด่นและทรัพยากรนักเรียน พร้อมด้วยที่อยู่เพื่อการสอบถามหาข้อมูลต่อไปที่มีประโยชน์มาก เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องที่จะนำเอาแต่ละหัวข้อมาสอนเป็นรายวิชาใหม่ และบรรจุไว้ในหลักสูตรที่มีรายวิชาอยู่มากแล้ว ควรจะเป็นว่า บางหัวข้อ หรือทุกหัวข้อต้องให้มีการปฏิบัติในทางใดทางหนึ่ง ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูที่กำลังปฏิบัติงาน ครูที่มีอนาคตไกล และผู้วิจัยในประเด็นหนึ่งประเด็นใดหรือทุกประเด็นที่ครอบคลุมอยู่

Dyson, A. and Gains, C. (1993) *Rethinking Special Needs in Mainstream Schools: Towards the Year 2000*. London: David Fulton.

หนังสือเล่มนี้มีตอนที่เกี่ยวกับการใช้วิธีการสอนด้วยระบบที่ทำให้เกิดความสบายใจ เพื่อให้คิดใหม่ในเรื่องความต้องการพิเศษ

E

Elliott, M. (1990) *Teenscape: A Personal Safety Programme for Teenagers*. London: Health Education Authority.

เป็นหนังสือที่มีรายละเอียด นำไปใช้ได้จริงและดีมากเกี่ยวกับ “สิ่งที่ต้องทำ” และมีตัวอย่างของการดำเนินงานที่ดีของโรงเรียน และอื่นๆ ยิ่งกล่าวถึงหนังสือเล่มอื่นๆ และข้อมูลอื่นๆ ด้วย ใช้ได้กับเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ (รวมทั้งครูด้วย)

Elton Report: ดู DES (1989)

Everard, K.B. and Morris, G. (1990) *Effective School Management*, 2nd edn. London: Paul Chapman.

เป็นหนังสือที่มีรายละเอียดมากและนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

F

Faraday, A. (1972) *Dream Power: the Use of Dreams in Everyday Life*. London: Pan.

เป็นหนังสือที่ชวนอ่าน อ่านแล้วให้ความคิดที่ยืดหยุ่นมากมายเกี่ยวกับความฝัน ไม่ใช่คำแนะนำประเภทที่ว่า “ถ้าท่านฝันเห็นสีม่วงแดง แสดงว่าท่านต้องทำความสะอาดคาปูเรเตอร์” เป็นหนังสือที่น่าหลายทฤษฎีและหลายวิธีการมาใช้ในการตีความความฝัน โดยให้ผู้อ่านเลือกเอาเองว่าวิธีการหรือทฤษฎีใดจะเหมาะสมกับตนเอง มีอยู่หนึ่งตอน (ในบทที่ 11) เกี่ยวกับการใช้ความฝัน (ที่เป็นไปได้) ในโรงเรียน (ให้อ่าน Faraday (1974) *The Dream Game*. New York: Harper and Row ด้วย)

FEU (Further Education Unit) (1983) *Flexible Learning Opportunities*. London: FEU.

เป็นหนังสือที่มีกรณีศึกษาอยู่มากพร้อมด้วยคำอธิบายของ FEU ตามมาในแต่ละกรณีศึกษา โดยดูที่ประโยชน์สำหรับผู้เรียน ครู และผู้บริหาร กรณีศึกษาทั้งหลายทำให้หนังสือเล่มน้อยนี้ มีประโยชน์มาก

“การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ได้รับคำจำกัดความว่า... เป็นเสมือนการสร้างโอกาสของการเรียนรู้ที่ทันสมัยให้มาพบกับความต้องการของผู้เรียน องค์ประกอบของความคิดนี้รวมถึงการที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและประสิทธิภาพของผู้เรียนซึ่งในทางกลับกันจะขึ้นอยู่กับขอบข่ายของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งไปกันได้กับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อการจ้างงานหรือเพื่อเหตุอื่นๆ โดยมีการต่อรอง การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ”

FEU (Further Education Unit) (1987) *Quality in NAFE*. London: FEU.

เป็นหนังสือที่มีรายละเอียดมาก แม้จะมีเพียง 32 หน้า เป็นจุลสารที่คุณภาพไม่ดีนัก แต่ก็อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้

FEU (Further Education Unit) (1991) *Quality Matters: Business and Industry Quality Models and Further Education*. London: FEU.

“คุณภาพ” อาจได้รับการพิจารณาว่าเป็นระดับของความคิดหรือความเหมาะสมกับเป้าหมายที่ได้มาโดยการทำให้สอดคล้องกับข้อกำหนด หนังสือเล่มนี้รวมไปถึงมาตรการวิทยาลัยที่ดี การมองหาโอกาสในทางเลือก คำแนะนำ การเปลี่ยนแปลงของบทเรียน และวิธีการเรียน วิธีการใช้หลักสูตรการดำเนินการกับชนกลุ่มน้อย วิธีการกล่าวถึงเพศและความต้องการพิเศษ วิธีการที่ผู้ร่วมงานได้รับการกระตุ้นให้ทำงาน การติดต่อประสานงานกับบิดามารดา ชุมชน โรงเรียนในท้องถิ่น ธุรกิจและอุตสาหกรรม ฯลฯ วิธีการเข้าเรียนในวิทยาลัยและความก้าวหน้าในการเรียนที่ได้มีการเตรียมการและสนับสนุน การสนับสนุนทาง

ด้านอาชีพ วิชาการ และการบริหารที่จัดให้ สิ่งที่เกี่ยวข้องดังที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดได้รับการจัดการให้เกิดประสิทธิผลอย่างไร และสิ่งเหล่านั้นบรรลุความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนอย่างไร วิทยาลัยให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนเพียงใด วิทยาลัยมีชื่อเสียงมากน้อยเพียงใด และอยู่ในสถานะใดในชุมชน สภาพของวิทยาลัย TQM (การจัดการเรื่องคุณภาพทั้งหมด หรือ Total Quality Management) ได้รับการบรรยาย (ซึ่งไม่เคยเป็นที่น่าพอใจ) ว่ามีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง TQM และ BS5750 (ปัจจุบันรู้จักกันในชื่อว่า BS EN ISO 9000) เป็นตัวแบบการจัดการ ซึ่งไม่ได้มุ่งหมายสำหรับสถาบันทางการศึกษา แต่เหมาะสำหรับ “การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน เพิ่มความร่วมมือและปรับปรุงการบรรลุเป้าประสงค์” “วิธีการนี้ได้รับการวินิจฉัยสรุปในหลักการที่ว่าคุณภาพเริ่มต้นและจบลงด้วยภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ ทศนคติและการปฏิบัติงานร่วมกัน” (หน้า 3) หนังสือเล่มนี้มีการวิเคราะห์อย่างละเอียดเรื่อง BS5750 (รวมทั้งงานเอกสารจำนวนมาก) และ TQM รวมทั้งตัวอย่างของวิทยาลัยที่ได้ทดลองทำเรื่อง TQM การปรับปรุงคุณภาพต้องเริ่มด้วยการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน คุณภาพการเรียน การสอนต้องยืดหยุ่นได้ ต้องจัดการในเรื่องภาระหน้าที่ของผู้ร่วมงานทุกคน (ทั้งที่เป็นผู้สอนและไม่ใช่ว่าผู้สอน) และในเรื่อง คุณภาพการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับผู้เรียนด้วย

Field, M. (1993) *APL: Developing More Flexible Colleges*. London: Routledge.

APL คือ การรับรองมาตรฐานการเรียนรู้เดิม (accreditation of prior learning) รวมถึงการเรียนรู้ด้านประสบการณ์ อันเป็นส่วนสำคัญของพัฒนาการ NVQ (National Vocational Qualification - คุณสมบัติทางอาชีพของชาติ) ซึ่งเป็นการแลเห็นคุณค่าของประสบการณ์ (หรือตามผู้ที่ชอบพูดเยาะเย้ย เคยเรียกว่า "มหาวิทยาลัยแห่งชีวิต" แม้ว่าข้าพเจ้าจะสะดุ้งเมื่อเอ่ยถึงคำนั้น) และเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีมาแล้วของนักเรียน อาจเห็นได้ชัดเจนว่า (ในอดีต) การศึกษาหลังอายุ 16 ปี ส่วนใหญ่สนใจการเรียนรู้เดิมค่อนข้างน้อย และมีแนวโน้มที่จะเลิกใช้การเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพราะเห็นว่าไม่เหมาะสม การรับรองมาตรฐานการเรียนรู้เดิมเป็นความเชื่อที่กว้างไกลและสำคัญมากแม้ว่าการใช้ความคิดนี้ในครั้งแรกจะทำให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นเป็นที่โด่งดังอย่างค่อนข้างจะเป็นพิธีรีตองมากเกินไป โดยสรุปหนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นอย่างชัดเจนและมีแผนภาพประกอบมากมาย

Finn, D. (1987) *Training Without Jobs: New Details and Broken Promises: From Raising the School Leaving Age to the Youth Training Scheme*. London: Macmillan Education.

เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติพัฒนาการของ "อาชีพนิยมแบบใหม่" (new vocationalism) ที่มองในแง่ลบมาก (ย้อนไปถึงตอนเริ่มต้นของการศึกษาคะบังคับ) หนังสือเล่มนี้ดีที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างโรงเรียน การฝึกงาน และการทำงาน

Fontana, D. (1986) *Classroom Control*. Leicester: British Psychological Society.

เป็นหนังสือที่ใช้วิธีการของนักจิตวิทยา เขียนได้อย่างชัดเจน โดยให้ดูที่สาเหตุของปัญหาการควบคุมชั้นเรียน รวมไปถึงเด็ก ครูและโรงเรียน ให้ดูที่วิธีการที่จะ “แนะนำและปรับปรุง” พฤติกรรม ที่เป็นปัญหา เป็นหนังสือที่ดีเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของตนเอง (self-image) (ของทุกคนและทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง) ฯลฯ

Francis, H. (ed.) (1985) *Learning to Teach: Psychology in Teacher Training*. London: Falmer.

เป็นชุดบทความที่ดี เกี่ยวข้องกับการใช้จิตวิทยาให้เป็นประโยชน์ ในการฝึกอบรมครูและโรงเรียนต่างๆ เป็นการริเริ่มทางวิชาการ ไปสู่การใช้งานในอนาคตที่มีประโยชน์มาก

Frase, L.E. (1992) *Maximizing People Power in Schools; Motivating and Managing Teachers and Staff*. Newbury Park, CA: Corwin.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและไม่มี ประสิทธิผล (ในสหรัฐอเมริกา) ที่มีประโยชน์และสนุกมาก พร้อม ด้วยความคิดในเรื่องสภาวะที่ร่างกายหรือจิตใจอ่อนเปลี้ยเพลียแรง เนื่องจากการทำงาน การสังเกตการณ์ของครู การตั้งเป้าหมาย (รวมไปถึงการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครู) วิธีการ ช่วยและหากจำเป็นก็ใช้วิธีการให้ครูที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสมออก จากอาชีพครู ปรัชญาในหนังสือเล่มนี้ก็คือการจัดการที่คาดการณ์ ล่วงหน้า และนำไปปฏิบัติจริงได้ โดยให้คำแนะนำว่า ผู้จัดการควร

จะให้บทเรียนสาธิตเพื่อบุคลากร ผู้ร่วมงานจะได้ทราบว่าผู้จัดการคาดหวังสิ่งใด

Frase, L. and Hetzel, R. (1990) *School Management by Wandering Around*. Lancaster, PA: Technomics.

G

Gaine, C. (1988) *No Problem Here: A Practical Approach to Education and 'Race' in White Schools*. London: Hutchinson.

Gibbs, G. (1981) *Teaching Students to Learn: A Student - Centred Approach*. Milton Keynes: Open University.

ผู้เขียนเป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเปิดที่พ้นตำแหน่งไปแล้ว เขียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจัดการ การจัดบันทึก การอ่าน การเขียน การสอบ เป็นหนังสือที่ไม่ค่อยมีอะไรมากนัก เพราะเพียงแต่บอกให้นักเรียนรู้วิธีเรียนหนังสือ และต้องการแบบฝึกหัดที่ระบุวัตถุประสงค์ในการเรียนและมีคำสั่งชัดเจน

Gillham, B. (ed.) (1983) *Reading Through the Curriculum: Proceedings of the Nineteenth Annual Course and Conference of the United Kingdom Reading Association Newcastle upon Tyne Polytechnic, 1982*. London: Heinemann Educational.

ในหนังสือเล่มนี้มีบทความต่างๆเกี่ยวกับภาษาและการอ่านตลอดหลักสูตร

Gillham, B. (ed.) (1986) *Handicapping Conditions in Children*. London: Croom Helm.

เป็นหนังสือที่ให้คำจำกัดความ การเตรียมการ การลงความเห็น (มีที่มาจากสหรัฐอเมริกา) เกี่ยวกับความบกพร่องทางด้านจิตใจ ความบกพร่องในการใช้ภาษา การสื่อสารกับผู้อื่นไม่ได้ และ ความพิการทางด้านร่างกายหรือสมอง

Gipps, C. and Stobbart (1993) *Assessment: A Teachers' Guide to the Issues*. London: Hodder and Stoughton.

Glaser, B. G. (1978) *Theoretical Sensitivity: Advances in the Methodology of Grounded Theory*. Mill Valley: Sociology Press.

ความมีเหตุผลในบริบทนี้ครอบคลุมถึงการที่ต้องมีสมมุติฐานมาก่อนสองสามสมมุติฐาน ความเหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เช่น ประเภทของทฤษฎีต้องเหมาะสมกับข้อมูล

Glaser, B. G. and Strauss, A. L. (1967) *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. New York: Aldine.

หนังสือเล่มนี้จะกล่าวถึงวิธีการตั้งทฤษฎี - นั่นคือ (กล่าวอย่างกว้างๆ) จะตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับผลการสำรวจได้อย่างไร มิใช่มองหาผลการสำรวจเพื่อยืนยันทฤษฎีของท่าน มีการบรรยายถึงการตั้งทฤษฎีหลายๆวิธี รวมถึงการค้นพบประเภททฤษฎีที่สำคัญๆและคุณสมบัติของทฤษฎีเหล่านั้น เงื่อนไขและผลที่ตามมา พัฒนาการของทฤษฎีเช่นนั้นที่ระดับต่างๆของการสร้างแนวคิดจากการสังเกต ประสบการณ์ ข้อมูล การกำหนดสมมุติฐานในขอบเขตและการ

สรุป อ้างอิงที่หลากหลาย และการรวบรวมกรอบทางทฤษฎีทั้งหมด สังคมวิทยาใช้การศึกษาเชิงเปรียบเทียบมาก เมอร์ตัน (Merton) นักสังคมวิทยา (ที่หนังสือเล่มนี้เห็นว่าเขาเป็น “ผู้ที่อยู่ฝ่ายตรงกันข้าม”) เชื่อว่าการทำวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นระบบสามารถจะสร้างทฤษฎีโดยใช้กระบวนการคาดคะเนหรือปรับจากการคาดคะเน

“การให้เหตุผลของเขานำไปสู่แนวคิดที่ว่าข้อมูลยืนยันทฤษฎี ซึ่งตรงข้ามกับแนวคิดของเราว่าทฤษฎียืนยันข้อมูล” “ทำไมจึงไม่เอาข้อมูลมาพัฒนาเป็นทฤษฎีที่เหมาะสมและใช้งานได้ แทนที่จะเสียเวลาและใช้คนดีๆ ไปหาข้อมูลมายืนยันทฤษฎี ซึ่งใช้ความคิดทางด้านโครงสร้างของวัฒนธรรมและสังคมที่ทำการที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม” เป็นเกณฑ์ (หน้า 262)

Goffman, E. (1968) *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Harmondsworth: Penguin.

เป็นหนังสือที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับทัศนคติทั่วไปของกลุ่มสังคมในทางลบที่น่าอ่านและยอมรับได้ รวมถึงความสัมพันธ์ของการดำเนินภาพลักษณะตนเอง ลักษณะของกลุ่ม ทัศนคติทั่วไปของกลุ่มสังคม และ “อาชีพที่มีศีลธรรม (moral career)” ของบุคคล มีการกล่าวถึงและให้ความหมายพฤติกรรมที่จดจำได้โดยตรง เป็นวิธีการที่มีประโยชน์มากกว่าหัวข้อที่มองเห็น

Goodchild, S. and Holly, P. (1989) *Management for Change: The Garth Hill Experience*. New York: Falmer.

ครั้งแรกของหนังสือเรื่องนี้เป็นคำแนะนำของกู๊ดไชลด์ (Goodchild) ที่ว่า

“ข้าพเจ้าจะหมุนโรงเรียนให้รอบได้อย่างไร” มีคำบรรยายที่เห็นภาพได้ชัดเจน ลงไปถึงรายละเอียดว่าจะทำความสะอาดห้องสุขาได้อย่างไร ภาวะความเป็นผู้นำที่ไม่สามารถหยุดนิ่งได้ในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งการย้ำว่าทุกคน (นักเรียน บิดามารดา คณะครู ฯลฯ) ต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจุดหมายกว้างๆ และรายละเอียดที่นำไปปฏิบัติได้ จุดหมายของโรงเรียนจะได้จาก “การประชุมปรึกษาหารือ” ของคณะครู ทั้งนี้รวมทั้งหลักการ “สุขอนามัยของการจัดองค์กร” ซึ่งได้แก่แผนการหรือจุดประสงค์ที่ได้ตกลงร่วมกัน การตัดสินใจที่เข้าถึงปัญหา SMT ต้องรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของ “ลูกน้อง” (subordinates) การสื่อสารต้อง “เปิดเผยและเชื่อถือได้” การอภิปรายต้อง เกี่ยวข้องกับงาน มิใช่การถกเถียงกันในเรื่องบุคลิกภาพ วิธีการจัดการของการช่วยเหลือ ทุกคน เพื่อคงความซื่อสัตย์และความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในบรรดาสมาชิกทุกคนในที่ทำงาน เสริมสร้างการวิจารณ์ตนเองในการประชุมคณะครู มีการตรวจสอบกลุ่มผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง “โรงเรียนที่มีการเรียนรู้” จะเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียน ยอมรับความสำคัญของการเรียนรู้ของครู ครูเรียนรู้ ด้วยกันเพื่อพัฒนาโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้อง “เรียนรู้วิถีทาง ของโรงเรียนเพื่อก้าวไปข้างหน้า”

Gordon, P. Aldrich, R. and Dean, D. (1991) *Education and Policy in England in the Twentieth Century*. London: Woburn.

Great Britain Board of Education (1936) *Homework* (Educational Pamphlets, No. 110). London: HMSO.

เป็นรายงานที่คล้ายกับรายงานในคริสต์ทศวรรษต่อมาอย่างประหลาด (DES, 1985, 1987) รวมไปถึงการเปรียบเทียบที่น่าสนใจระหว่างโรงเรียนระดับประถมและมัธยม การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างจำนวนของการบ้านที่ครูและนักเรียนมองเห็น และการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติของโรงเรียนต่างๆ รวมอยู่ด้วย รายงานฉบับนี้เกิดจากการสำรวจที่ทำขึ้นใน ค.ศ. 1935 ตัวอย่างเงื่อนไขทางบ้านประการหนึ่งก็คือ

“มีเด็กๆ จำนวนน้อยที่กลับบ้านแล้วจะทำการบ้านต่อในห้องนั่งเล่น มีอาหารมักจะเป็นช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกันไป มีเสียงดังจากวิทยุ และเสียงบุคคลในครอบครัวพูดคุยกัน เมื่อต้องทำการบ้านในสภาพเช่นนี้ งานซึ่งควรจะเสร็จได้โดยง่ายในระยะเวลาอันสั้น ที่โรงเรียนก็จะเนิ่นนานออกไปตลอดค่านั้น”

นักเรียนใช้เวลาประมาณสองสามนาที่ถึงสามชั่วโมงในเวลากลางคืนเพื่อทำการบ้าน เด็กมักทำการบ้านในเวลา 30-40 นาที แต่ตามปกติแล้วเด็กใช้เวลาในการทำการบ้านหนึ่งชั่วโมงครึ่ง บิดามารดาสามารถหรือควรจะช่วยลูกทำการบ้านโดยเฉพาะลูกที่ยังเล็กอยู่ และคริสต์ทศวรรษก่อนที่จะมี “โครงการนำร่อง” ของสเตรทไคลด์ (Strathclyde) มีการอ้างอิงถึง “ชั้นเรียนที่มีการบ้าน” ซึ่ง “ริเริ่มโดยเจ้าหน้าที่การศึกษาท้องถิ่นในพื้นที่ที่ยากจนบางแห่ง”

Griffin, C. (1985) *Typical Girls?: Young Women From School to the Job Market*. London: Routledge and Kegan Paul.

เป็นหนังสือที่บรรยายสาระสำคัญเกี่ยวกับการเรียนปีสุดท้ายที่โรงเรียน (ในช่วงปลายทศวรรษ 1970) และการเรียนปีแรกในโรงเรียนสตรีวัยรุ่นในเบอร์มิงแฮม เป็นหนังสือที่น่าอ่านและอ่านได้สนุกมาก แต่อาจจะทำให้ความรู้สึกที่อึดอัดแก่ผู้ที่มีภาพของเด็กสาว "ที่เป็นแบบฉบับ" เพียงภาพเดียว ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้คิดถึงประเด็นที่ซับซ้อนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ด้วย เป็นหนังสือที่เป็นตัวอย่างงานวิจัย และเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญสำหรับการศึกษาเรื่องความเป็นหญิงชายและลักษณะทางเพศ

Gross, R. D. (1987) *Psychology: The Science of Mind and Behaviour*. London: Hodder and Stoughton.

เป็นตำราทางด้านจิตวิทยาที่เขียนได้ชัดเจนและให้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ดี เขียนขึ้นเพื่อผู้อ่านในระดับ A แต่เห็นอรรถาธิบายนั้นก็ มีประโยชน์มาก ในหนังสือมีหลายบทที่มีประโยชน์มากสำหรับครู เกี่ยวกับการเรียนรู้ ความคิดเกี่ยวกับตนเอง ภาวะหนุ่มสาว และสติปัญญา ฯลฯ ไม่กำหนดตายตัวแต่ก็ไม่หลีกเลี่ยงการโต้แย้ง โดยสิ้นเชิง (การวัดพัฒนาการสติปัญญา ฯลฯ จะมีความสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นๆ พร้อมด้วยบทนำของการวัดผลหลักสูตรแห่งชาติ และวิธีเขียนรายงาน)

Gross, R. D. (1990) *Key Studies in Psychology*. London: Hodder and Stoughton.

เป็นหนังสือที่ Gross เขียนขึ้นหลังจากเล่มที่เขาเขียนใน ค.ศ. 1987 เกี่ยวกับการศึกษาที่ทำเป็นครั้งแรกแบบย่อที่มีประโยชน์ เช่น ใน

บทที่ 10 มิลแกรม (Milgram) เขียนเกี่ยวกับความเชื่อฟัง (ผู้คนมักจะเชื่อฟังอย่างน่าประหลาดใจและก่อให้เกิดอันตราย) และ โรเซนฮาน (Rosenhan) เขียนเกี่ยวกับการที่คนยังคงมีเหตุผลที่ดีแม้จะอยู่ในสถานที่แปลกประหลาด (หนังสือเล่มนี้ดีในเรื่องเกี่ยวกับผู้ที่ใช้อคติมากกว่าการสังเกตหรือเหตุผล) ในบทที่ 29

H

Hahn, J. (1985) *"Have You Done Your Homework?" : A Parent's Guide to Helping Teenagers Succeed in School*. New York: John Wiley and Sons.

เป็นหนังสือคู่มือแบบอเมริกัน รวมถึงคำแนะนำที่มีประโยชน์เล็กๆ น้อยๆ เช่น งานเกี่ยวกับการจัดการแบ่งสรรเวลา งานเกี่ยวกับการวิจัย ('การเขียนรายงาน') และเกี่ยวกับทัศนคติที่เหมาะสมของบิดามารดาในเรื่องการบ้านของเด็กๆ

Hall, S. and Jefferson, T. (eds) (1975, 1976) *Resistance Through Rituals: Youth Subcultures in Post-War Britain*. London: Hutchinson.

ถึงแม้ว่าความคิดเรื่องกลุ่มวัฒนธรรมย่อย (subculture) อาจจะเป็นเรื่องล้าสมัย (Teds, Mods, Skinheads ฯลฯ) แต่การวิเคราะห์เรื่องนี้ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ทฤษฎีนี้เห็นว่ากลุ่มวัฒนธรรมย่อยเป็นการตอบสนองฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ และชั้นชน (ตัวอย่างเช่น "ยุทธวิธีในการต่อรองกับความคงอยู่ที่รวมตัวกันเป็นรูปธรรม") กับวัฒนธรรมที่มีที่มาอย่างชัดเจน หนังสือเล่มนี้มีการบรรยายที่ดีในเรื่องความตื่นตระหนกทาง

ศีลธรรมและรูปแบบอื่นๆของการตอบสนองทางสาธารณสุขและ
สื่อมวลชนมี (เพียง) บทเดียวที่กล่าวถึงเด็กผู้หญิงและกลุ่ม
วัฒนธรรมย่อย ซึ่งสำคัญมาก (โดย McRobbie and Garber)

Hamblin, D. (1983) *Guidance: 16-19*. Oxford: Blackwell.

เป็นหนังสือที่เป็นคำแนะนำในการสอนเสริม มุ่งไปที่ FE Colleges
มีการศึกษาของบทสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูที่มีประโยชน์
เป็นจำนวนมาก และมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการแก้ปัญหา
ซึ่งสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมวิชาการและการทำงาน

Hanko, G. (1985) *Special Needs in Ordinary Classrooms: An
Approach to Teacher Support and Pupil Care in Primary and
Secondary Schools*. Oxford: Basil Blackwell.

เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาเป็นหลัก เป็นการเขียนที่ชัดเจน และ
นำไปปฏิบัติได้ เน้นปัญหาของเด็กทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์
เป็นหลัก และสิ่งสนับสนุนที่ครูต้องการ มีข้อมูลมากมายที่ INSET
จะนำไปใช้ได้ แม้ว่าในคำแนะนำจะบอกว่าเน้นที่การจัดการในระดับ
ประถม

Hargreaves, D. H. (1972) *Interpersonal Relations and
Education*. London: Routledge and Kegan Paul.

เป็นหนังสือที่ให้คำแนะนำทางด้านจิตวิทยาอย่างกว้างๆ เกี่ยวกับทฤษฎี
ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในสถานการณ์
จริง เขียนขึ้นโดยบุคคลที่ในปัจจุบันรู้จักกันในฐานะ นักสังคมวิทยา
เป็นหนังสือที่ผู้อ่านรู้สึกว่เนื้อหาหนัก แต่กล่าวถึงเนื้อหาที่เป็นสาระอย่าง

ตรงไปตรงมา พร้อมด้วยการอธิบายลักษณะ ประเภทบทบาทของนักเรียนและครู เช่น มีการบรรยายถึงครูสามประเภท ครูผู้ฝึกสิงโตให้เชื่อง (the Liontamers) ครูผู้ให้ความบันเทิง (the Entertainers) เช่น มาร์แลนด์ (Marland) และ แลสเลตต์ (Laslett) และครูชนพื้นรุ่นใหม่ (the New Romantics) เช่น โรเจอร์เรียน (Rogerian) ประกอบด้วยกรณีศึกษาหลายกรณีแม้ว่าจะดูล้าสมัยไปบ้างในปัจจุบัน

Hargreaves, D. H. (1982) *The Challenge For The Comprehensive School: Culture, Curriculum and Community*. London: Routledge and Kegan Paul.

เป็นตำราทางด้านการฝึกอบรมครูและสังคมวิทยาที่ได้มาตรฐาน เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นหลังจากที่ผู้แต่งได้ตีพิมพ์หนังสือหลายเล่ม ทางด้านสังคมวิทยาในโรงเรียนโดยเน้นปฏิสัมพันธ์ในโรงเรียน เช่น พฤติกรรมสถานภาพของบุคคลต่างๆ และอื่นๆ เป็นวิธีการที่ยังคงนิยมใช้กันอยู่ เพราะนำไปใช้ในการปรับปรุงโรงเรียนได้เนื่องจากครอบคลุมปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หนังสือเล่มนี้เริ่มด้วยการบรรยายได้อย่างดีถึงความน่าเกลียดของหลักสูตรที่ซ่อนเร้น บทที่ 6 (ข้อเสนอและข้อคัดค้านบางประการ) เป็นการประกาศความคิดในเชิงบวกเกี่ยวกับการเรียนแบบประสมในเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันอย่างแท้จริง การบรรยายเกี่ยวกับโรงเรียนคล้ายกับของพอล วิลลิส (Paul Willis) แต่ไม่มีพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของมาร์กซ์ที่มีลักษณะเป็นเชิงลบเมื่อเปรียบเทียบกัน (อย่างน้อยในระยะสั้น) ฮาร์กรีฟส์ (Hargreaves) ยังได้ทำงานให้ ILEA ในฐานะหัวหน้าผู้ตรวจสอบ (chief inspector)

ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์ในฐานะที่เป็นบุคคลที่พร้อมจะ “สนับสนุน
ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่ใช่ดีแต่พูด”

Hargreaves, D. H. (1984) *Improving Secondary Schools*.
ดู ILEA (1984).

Harre, R. and Lamb, R. (eds) (1986) *The Dictionary of
Developmental and Educational Psychology*. Oxford: Blackwell.

เป็นหนังสือที่มีเนื้อหามากกว่าที่ท่านคาดคิดไว้ เป็นหนังสือที่ดี
เพราะเขียนได้ชัดเจน มีเนื้อหากว้าง มีการอ้างอิงถึงหนังสือใน
ระดับต้นที่สำคัญๆ จำนวนมาก

Hegarty, S., Pocklington, K. and Lucas, D. (1981) *Educating
Pupils with Special Needs in the Ordinary School*. Windsor:
NFER - Nelson.

เป็นหนังสือที่มีรายละเอียดมาก (555 หน้า) เกี่ยวกับนักเรียนที่
พิการทางด้านร่างกาย สายตาและการฟังมาเรียนร่วมกัน รวมถึง
สถานการณ์ทางประวัติศาสตร์และสถานการณ์ในระดับนานาชาติ

Hodgson, A., Clunies-Ross, L. and Hegarty, S. (1984) *Learning
Together: Teaching Pupils with Special Educational Needs in the
Ordinary School*. Windsor: NFER - Nelson.

เป็นหนังสือที่เน้นการจัดการอย่างเป็นระบบ เขียนได้ค่อนข้าง
ชัดเจนเกี่ยวกับงานด้านความบกพร่องทางร่างกาย สายตาและ

การได้ยิน บทสุดท้ายซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในห้องเรียน
มีประโยชน์มาก

Hodgson, N (1988) *Classroom Display: Improving the Visual Environment in Schools*. Diss: Tarquin.

เป็นหนังสือที่เขียนได้ชัดเจนมาก เต็มไปด้วยภาพประกอบมีคำแนะนำ
อย่างละเอียดในการจัดนิทรรศการจากส่วนย่อยที่สุด (จะเชิญชวนให้มา
ชมนิทรรศการได้อย่างไรมีประสิทธิภาพอย่างไร) ไปจนถึงส่วนที่ใหญ่
ที่สุด (วิธีการจัดนิทรรศการขนาดใหญ่) มีตัวอย่างจากโรงเรียน
ระดับประถมและมัธยม ประกอบด้วยคำแนะนำที่นำไปใช้ได้จริง
เช่น การเขียนตัวอักษร การวางรูปแบบ และการเข้าเล่ม และ
คำแนะนำต่างๆ ไปในการแสดงให้เห็นภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดี
ของโรงเรียนในชุมชน

Holt, J. (1969) *How Children Fail*. Harmondsworth: Penguin.

เป็นหนังสือที่เปลี่ยนทัศนคติของคนทั่วไปที่มีต่อโรงเรียน หนังสือ
เล่มนี้กล่าวว่าความล้มเหลวไม่ได้เกิดขึ้นจากการขาดความเฉลียว
ฉลาดหรือขาดทักษะ แต่มักเกิดจากความกลัว กลัวความประหม่า
กลัวความล้มเหลว บางครั้งกลัวแม้แต่ความสำเร็จ หนังสือเล่มนี้
ให้บทเรียนแก่ครู "ดี" ซึ่งอาจจะสร้างความหวาดกลัวให้นักเรียน
ได้มากพอๆกับที่ครู "อารมณ์ฉุนเฉียว" ทำได้บ่อยๆ หากนักเรียน
ไม่มีความเชื่อมั่นว่าความล้มเหลวของตนเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้
เด็กเหล่านั้นจะเรียนรู้ได้น้อย (อาจกล่าวได้ว่า ครูเองก็เช่นกัน)

Holt, J. (1984) *How Children Learn*. Harmondsworth: Penguin.
เป็นหนังสือคู่กับ *How Children Fail* ของผู้แต่ง คราวนี้วิธีการ
ที่ผู้แต่งเสนอแนะเป็นที่รู้จักกันดีจนกระทั่งอาจคิดได้ว่าค่อนข้าง
จะเกร่อแล้ว นั่นคืออย่าตัดสินเด็กล่วงหน้า แต่ให้สังเกตและ
เข้าใจเด็กเหล่านั้น รวมถึงยอมรับความคิดเห็นของเขาในสิ่งที่
เกิดขึ้นในชั้นเรียน หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการพูดคุย การอ่าน การ
กีฬา ศิลปศึกษา ดนิตศาสตร์ และขอบข่ายด้านพัฒนาการของเด็ก
เล็กๆ ส่องสามประการอย่างละเอียด

Hopkins, D. and Wideen, M. (eds) (1984) *Alternative Perspectives on School Improvement*. London: Falmer.

วิธีการสร้าง "โรงเรียนที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง" (the autonomous school) ตัวอย่างเช่น การนำนวัตกรรมมาใช้กับนักเรียน (กล่าวคือให้นักเรียนร่วมใช้นวัตกรรมนั้น)

I

ILEA (1984) *Improving Secondary Schools: Report of the Committee on the Curriculum and Organization of Secondary Schools*. London: ILEA.

หนังสือเล่มนี้รู้จักกันดีว่าเป็นรายงานของฮาร์กีย์ฟส์ เป็นรายงานที่มี
น้ำหนัก (solid) และนำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริง ประกอบไปด้วย
วิธีการที่เสนอแนะทุกประเภทเพื่อการวิเคราะห์ และการปรับปรุงการ
ศึกษา รวมถึงการเอาชนะข้อเสียเปรียบซึ่งเกิดจากชั้นชนทางสังคม
 ฯลฯ

ILEA (1985) *Educational Opportunities for All?: Report of the Committee Reviewing Provision to Meet Special Educational Needs*; London: ILEA. (the Fish Report)

พีชได้สรุปงานของวอร์น็อก (Warnock) และพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1981 ไว้ในหนังสือเล่มนี้ ซึ่งข้อสรุปนี้มีประโยชน์มาก ทั้งยังได้ให้ตัวอย่างของ ILEA ที่ดีและน่าสนใจ แม้ว่ารายงานจะได้รับการพิจารณา ว่าเป็นหัวใจของรายงานของ “ผู้บูรณาการ” ที่ได้แย้งว่าสิ่งที่เตรียมไว้ให้นักเรียนที่มีความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ จะอยู่หรือควรจะอยู่ในโรงเรียนที่มีการเรียนร่วม (หากท่านอ่านรายงาน ท่านจะทราบว่ามีเรื่องง่ายนัก) ดังที่ท่านอาจคาดเดาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการสิ้นสุดของ ILEA ความกดดันที่จะบูรณาการ (และปิดโรงเรียนพิเศษเพื่อเด็กบางกลุ่ม) นั้น โรงเรียนที่มีการเรียนร่วมไม่มีทรัพยากรเพียงพอ

Illich, I. D. (1970, 1971) *Deschooling Society*. London: Calder and Boyars.

คนทั่วไปได้รับการศึกษาทำให้เกิดความสับสนระหว่างการสอนกับการเรียน เป็นตำราที่ดีเลิศเกี่ยวกับความเชื่อที่ทำลาย เป็นหนังสือที่มีคุณค่าที่ครูทุกคนควรได้อ่าน

Illich, I. D. (1973, 1974) *After Deschooling, What?* London: Writers' and Readers' Publishing Cooperative.

เป็นจุลสารเกี่ยวกับการต่อต้านความแปลกแยก (anti-alienation pamphlet) ขนาดสั้น (ความยาว 22 หน้า) ที่กล่าวว่าโรงเรียนสร้างสังคมใหม่ ผู้เรียนควรจะแลกเปลี่ยนทักษะกัน

J

Jones, N. (ed.) (1989) *Special Educational Needs Review*, Vol. 2. Lewes: Falmer.

เป็นหัวข้อเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งหัวข้อด้านการแพทย์ และเด็กปัญญาเลิศ

Jones, N. and Frederickson, N. (eds) (1990) *Refocusing Educational Psychology*. London: Falmer.

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือชุด “การศึกษาและความแปลกแยก” (education and alienation) มีความพยายามที่จะขยายการใช้จิตวิทยาทางด้านการศึกษาในโรงเรียน จากที่บรรณาธิการทั้งหลายเรียกว่าเป็นมนุษยศาสตร์แบบกว้างๆ และวิสัยทัศน์ของเกสตัลท์ (Gestalt)

แคโรล ชิลลิโต-คลาร์ก (Carol Shillito-Clarke) ซึ่งเขียนเรื่องทักษะการแก้ปัญหาและจิตวิทยาทางด้านการศึกษาแบบสะท้อนกลับ (Reflexive EP) กล่าวถึงจิตวิทยาทางด้านการศึกษาในทางลบไว้อย่างดีว่าเป็น

“ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็กสอนยาก” ที่ไม่มีผู้ใดรู้จักแต่มีอิทธิพล ผู้ซึ่งในบางสัปดาห์จะติดตามการร้องขอความช่วยเหลือที่มาพร้อมด้วยกล่องอุบายจากเบื้องบน เพื่อทดสอบเด็กที่โชคไม่ดีครั้งหรือสองครั้งแล้วก็หายตัวกลับไปยังที่ซึ่งเขามา หลังจากนั้นสองสามสัปดาห์จะเขียนรายงานตัดสินความสามารถทางวิชาการของเด็กในอนาคต จิตวิทยาทางด้านการศึกษาได้รับการพิจารณาว่าเป็น

บุคคลที่ไร้อารมณ์ขัน และห่างไกลผู้อื่น จะสื่อสารได้กับผู้ที่เข้าใจ คัพพ์เฉพาะและสงสัยว่าบุคคลอื่นไม่ได้ทำหน้าที่ในฐานะบิดามารดา หรือครูได้ถูกต้อง" (หน้า 56)

นอราห์ เฟรดเดอริกสัน (Norah Frederickson) ผู้คิดวิธีการของระบบในการปฏิบัติเรื่องจิตวิทยาทางการศึกษากล่าวว่า จิตวิทยาทางการศึกษาเป็นการประเมินผลใหม่ว่าวิธีการของระบบคืออะไร และจะนำไปใช้ได้อย่างไร (ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎีของเช็กแลนด์ - Checkland)

นีล บอลตัน (Neil Bolton) ซึ่งเขียนเรื่องจิตวิทยาทางการศึกษา และการเมืองและการปฏิบัติของการศึกษา กล่าวอ้างถึงไกอุส ปีโตรนิอุส (Gaius Petronius) จาก ค.ศ. 66 ว่า

"เราฝึกหนัก ... แต่ดูเหมือนว่าทุกครั้งที่เราเริ่มต้นทำงานเป็นทีม เราก็ถูกจัดองค์กรใหม่ ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ในภายหลังว่าเรามีแนวโน้ม จะได้พบกับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งจากการจัดองค์กรใหม่ และสถานการณ์นั้นเป็นวิธีการที่ยอดเยี่ยมในการสร้างภาพลวงตา ของความก้าวหน้าในขณะที่กำลังเกิดความสับสน ขาดประสิทธิภาพ และเสื่อมเสียศีลธรรม"

K

Kelly, G. A. (1995) *The Psychology of Personal Constructs*. New York: Norton.

เป็นหนังสือสำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างตนเอง กล่าวคือ จากการถาม ดู วิเคราะห์ความคิดของบุคคลนั้นที่มีต่อตนเองในปัจจุบัน และทำในสิ่งที่คิดว่าทำได้

Kimberly, K., Meek, M. and Miller, J. (eds) (1992) *New Readings: Contributions to an understanding of literacy*. London: A and C Black.

เป็นหนังสือที่มุ่งความต่อเนื่องและขยายขอบข่ายให้กว้างขึ้นมากกว่า จะเข้าข้างการโต้แย้งที่มีในปัจจุบัน มีตัวอย่างที่ดีๆ (จากเด็กเล็กๆ) จำนวนมากในหนังสือเล่มนี้ เช่น การเล่านิทานปากเปล่า ดนตรี หรือจังหวะของภาษาและอื่นๆ มีบทความด้านปรัชญา และการเมืองของการรู้หนังสือ ธรรมชาติของการตีความบทบาทของครู และอื่นๆ มีบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับวัยผู้สูงอายุ และการเล่านิทานด้วย การอ่านและการเรียนเพื่ออ่านเชื่อมโยงกัน เป็นการปฏิบัติทางด้านสังคมและเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หากจำเป็น

L

La Fontaine, J. (1991) *Bullying: The Child's View; An Analysis of Telephone Calls to ChildLine about bullying*. London: Calouste Gulbenkian Foundation.

ดังที่เห็นได้จากชื่อหนังสือ จะแยกการวิเคราะห์ตามประเภท รวมทั้งการวิเคราะห์โรงเรียนประจำ เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ มีบรรณานุกรม และรายการแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่ดีมาก

La Metais, J. (1985) *Homework Policy and Practice in Selected European Countries*, Brussels: Eurydice Central Unit.

เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการทำการบ้าน เป็นหนังสือที่แมกบีทกับเทอร์เนอร์ (MacBeath and Turner, 1990) อ้างถึง

Laslett, R. and Smith, C. (1984) *Effective Classroom Management: A Teacher's Guide*. London: Croom Helm.

เป็นหนังสือที่ให้คำแนะนำไปที่ละเรื่อง (blow-by-blow guide) ที่ดีเยี่ยม อาทิ การนำนักเรียนสู่ชั้นเรียน (ทักทาย ให้เข้าที่นั่งประจำ ที่เริ่มการสอน) ให้นักเรียนออกนอกชั้นเรียน (ยุติบทเรียน ปล่อยออกนอกห้อง) ดำเนินการ (เนื้อหาในบทเรียน กิริยาท่าทางการจัดระเบียบ) ดำเนินการกับนักเรียน (ใครเป็นใคร กำลังเกิดอะไรอยู่) หนังสือเล่มนี้มีการนิเทศที่น่าอ่าน และมีการแนะแนวเรื่องการประเมินตนเองอยู่มาก ทั้งไม่มีศัพท์เฉพาะวงการ อยู่เลย

Lawton, D. and Dufour, B. (1973, 2nd edn.1976) *The New Social Studies: A Handbook for Teachers in Primary, Secondary and Further Education*. London: Heinemann Educational.

เป็นตำรา "ชั้นเยี่ยม" โดยเฉพาะดีมากเกี่ยวกับวิชาต่างๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา แม้ว่าจะมีหลักสูตรแห่งชาติเข้ามาแต่ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้จะมองย้อนประวัติศาสตร์ได้ดีมาก และประวัติศาสตร์อาจเกิดซ้ำรอยได้อีก ให้อ่านหนังสือของดูโฟร์ (Dufour) เกี่ยวกับ NC Cross Curricular Themes ที่บางคนเชื่อว่าสังคมศาสตร์จะนำมาเรียนได้อีก หนังสือเล่มนี้ครอบคลุมประวัติของวิชาต่างๆ วิธีสอนและอุปกรณ์การสอน หัวข้อหรือใจความสำคัญของบทเรียนที่จะนำไปใช้สอนในห้องเรียน (มีประโยชน์เสมอ) รวมทั้งการประเมินผล

Lennox, D. (1991) *See Me After School: Understanding and Helping Children with Emotional and Behavioural Difficulties*. London: David Fulton.

เป็นหนังสือที่ดีเกี่ยวกับวิธีการทางจิตวิทยาอย่างกว้างๆ รวมทั้งความเครียด (มีแผนภูมิความเครียดที่ดีในหน้า 44) การหนีโรงเรียน การทารุณเด็ก ฯลฯ มีเรื่องราวภูมิหลังที่มีประโยชน์และมีความรู้เล็กๆ น้อยๆ อยู่มาก

Lurie, A. (1990) *Don't Tell the Grown-Ups: Subversive Children's Literature*. London: Bloomsbury.

เป็นหนังสือที่น่าอ่าน ให้การหยั่งรู้ถึงโลกอันซับซ้อนในเรื่องความเข้าใจและจินตนาการของเด็กๆ เป็นหนังสือที่เสนอแนวทางเพื่อแก้ไขความคิดที่ว่าปัญหาของเด็กๆ ต้องใช้วิธีจัดการง่ายๆ แต่ที่จริงแล้วละเลยเรื่องสำคัญบางประการไป เป็นหนังสือที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการเข้าใจหรือต้องการสอนในประเด็นปัญหาที่ต้องโต้เถียงกัน

M

McAlpine, A., Brown, S., McIntyre, D., and Hagger, H. (1988) *Student-Teachers Learning From Experienced Teachers*. Edinburgh: Scottish Council for Research in Education.

เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันกับมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด (สันนิษฐานว่าเกิดจากโครงการที่จัดให้มีครูที่ปรึกษา) เป็นหนังสือที่ดีในเรื่องวิธีการง่ายๆ ในการ "สัมภาษณ์" ครู เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงตนเอง

MacBeath, J. (1993) *A Place for Success: An Evaluation of Study Support in England Scotland and Northern Ireland*. London: The Prince's Trust.

เป็นการวิเคราะห์ที่ศูนย์สนับสนุน (การบ้าน) การศึกษาไปที่ละประเด็น เป็นหนังสือที่ดีมากและควรอ่านอย่างยิ่งเพราะมีการวิเคราะห์ที่ แสดงถึงความเข้าใจอย่างแท้จริง (พิมพ์เป็นส่วนหนึ่งของ University of Strathclyde Quality in Education Centre for Research and Consultancy ค.ศ. 1993 ด้วย)

MacBeath, J. and Turner, M. (1990) *Learning out of School: Report of Research Study Carried out at Jordanhill College*. Glasgow: Jordanhill College.

อาจจะเป็นการตำราในเรื่องการบ้านที่สำคัญและวิธี (ที่สามารถหรือควร) ใช้การบ้าน หนังสือเล่มนี้พูดถึงการบ้านว่าเป็นการเรียนรู้ "ที่จำเป็นต่อวัตถุประสงค์ทางด้านหลักสูตรของครู... เกิดขึ้นนอกเหนือการสอนในห้องเรียนตามรูปแบบ... ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เรียนเองในเบื้องต้น" เป็นเรื่องยากหรือซับซ้อนที่จะกำหนดหรือประเมินบทบาทของการบ้านเนื่องจากว่าโรงเรียนเองก็มีทัศนคติที่ขัดแย้งต่อการบ้านว่าอาจจะเป็นสิ่งช่วยการเรียนรู้ที่ดีเยี่ยมหรือโรงเรียนอาจให้การบ้านพอเป็นพิธี ประเทศเบลเยียมห้ามโรงเรียนให้การบ้านเด็กที่อายุไม่ถึง 10 ปี ประเทศสเปนห้ามทุกโรงเรียนให้การบ้านในประเทศลักเซมเบิร์กจะมีการบ้านไม่เกิน 30 นาทีในปีแรกของการเรียน ฯลฯ ผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาแล้วนี้ทำในโรงเรียนของสกอตแลนด์ (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) ต่างๆ 13 โรงเรียนด้วยกัน การวิจัยก่อนหน้านั้นเสนอแนะว่าการบ้านช่วยให้นักเรียน

ทุกคนเรียนรู้ได้ดีขึ้น (ดังที่ปรากฏในหนังสือของ Holmes กับ Croll, 1989) และโดยเฉพาะเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนประถมศึกษาในระดับต้นๆ อย่างไรก็ตาม ในขณะที่นักเรียนร้อยละ 50 กล่าวว่าเขาชอบโรงเรียน นักเรียนร้อยละ 2 เท่านั้นที่พูดว่าชอบทำการบ้าน เพราะการบ้านมักมีผลในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ เนื่องจากทำให้นักเรียนอึดอัดใจและลดแรงจูงใจในการเรียน (ดังที่ปรากฏในหนังสือของ Macfarlane, 1987) การให้การบ้านมักเตรียมการไม่ดี การศึกษาวิจัยในประเทศเนเธอร์แลนด์ ปรากฏผลว่าการบ้านร้อยละ 94 ครูให้เมื่อจบบทเรียน ร้อยละ 50 หลังจากที่ยี่กริ่งหมดเวลาดังขึ้น และร้อยละ 9 ในขณะที่กริ่งหมดเวลาดังขึ้น งานวิจัยของแมกปีทกับเทอร์เนอร์ ได้ประมวลจุดมุ่งหมายของการบ้านที่เข้าใจได้ (บ่อยครั้งที่ไม่ได้กล่าวถึง) บุคคลต่างๆ (นักเรียน ครู บิดามารดา) เห็นคุณค่าการบ้านอย่างไร สิ่ง (ที่เห็นได้) ที่ดีที่สุดของการบ้านคืออะไร (การบ้านช่วยให้ท่านเรียนรู้) สิ่ง (ที่เห็นได้) ที่เลวที่สุดของการบ้านคืออะไร (ทำให้ท่านเสียเวลามากและทำให้ท่านทำสิ่งอื่นไม่ได้) มีการวิเคราะห์การที่บิดามารดาช่วยลูกๆ ทำการบ้าน รวมทั้งการวิจารณ์ที่รุนแรง ดังตัวอย่างเช่น “คำที่อยู่ในการบ้านทำให้ข้าพเจ้างง ข้าพเจ้ารู้ว่าเด็กต้องทำการบ้าน แต่ทำไมครูไม่ให้การบ้านที่น่าสนใจกว่านี้สักหน่อย ให้เป็นปริศนาหรือปริศนาอักษรไขว้จะทำให้การบ้านน่าทำกว่านี้ ท่านคงเข้าใจว่าข้าพเจ้าหมายความว่าอย่างไร” มีการกล่าวถึงปัญหาช่วงรอยต่อระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา (การบ้านที่ให้ง่าย ชัดเจน และซ้ำๆ) กับโรงเรียนมัธยมศึกษา (การบ้านที่ให้ซับซ้อนขึ้น ไม่ชัดเจน หลากหลายและยาก) ระยะเวลาที่ใช้ในการทำบ้านในตอนค่ำสำหรับเด็ก ระดับมัธยมศึกษาผิวดังนี้ ไม่ใช่เวลาทำการบ้านเลย ร้อยละ 9 (ขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเอง) หรือร้อยละ 5

(ขึ้นอยู่กับบิดามารดา) ใช้เวลาไม่ถึงหนึ่งชั่วโมง ร้อยละ 41 หรือ ร้อยละ 43 ตามลำดับ ใช้เวลาหนึ่งถึงสองชั่วโมง ร้อยละ 47 หรือร้อยละ 43 ใช้เวลาสองถึงสามชั่วโมงร้อยละ 2 หรือร้อยละ 9 ใช้เวลามากกว่าสามชั่วโมงไม่มีเลยหรือร้อยละ 1 การบ้านมักทำให้นักเรียนโดดเดี่ยว นักเรียนบางคนกล่าวว่า “หนูชอบการบ้านนิดเดียว เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เหงาและน่าเบื่อหน่าย” “ต้องพิจารณาว่า การบ้านอยู่ในสภาพแวดล้อมของสิ่งดึงดูดใจที่มีการแข่งขันกันหลายสิ่ง เช่น โทรศัพท์ แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นศัตรูของการเรียนรู้ และครูอาจใช้สิ่งเหล่านี้ในเชิงสร้างสรรค์ได้” บิดามารดาของนักเรียนระดับประถมศึกษาช่วยลูกของตนทำการบ้านมากกว่าบิดามารดาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 57 ของบิดามารดาของนักเรียนระดับประถมศึกษาช่วยลูกของตนทำการบ้านบ่อยหรือบ่อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบิดามารดาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ร้อยละ 17 ช่วยลูกของตนทำการบ้าน) โดยทั่วไปเนื่องจากเขาเหล่านั้นรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความรู้พอ (แม้ว่าสิ่งนี้จะแตกต่างกันไปตามกลุ่มสังคมและเศรษฐกิจ)

โปรดสังเกตว่า “ความเชื่อถือที่มีต่อโรงเรียนในชุมชนมักมาจากวิธีให้การบ้าน” การควบคุมการทำการบ้านเป็นเรื่องที่มีคุณค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจะในบทเรียน หากนักเรียนไม่ทำการบ้าน ควรจะถูกลงโทษหรือไม่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาร้อยละ 32 คิดว่าไม่ควรทำโทษนักเรียน โปรดสังเกตว่านักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการเรียนรู้จริงๆ “เพียงการไม่ให้การบ้าน (กล่าวคือไม่มอบให้ทำการบ้าน) จะไม่ช่วยอะไรได้เลย แต่อาจเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับเด็กที่มีความนับถือตนเองที่ต้องมีการบ้านทำเช่นเดียวกับ

เด็กอื่นๆ เป็นไปได้ที่การบ้านจะมาส่องความต้องการทางด้านส่วนตัว และสังคม แต่ในขณะเดียวกัน ต้องทำให้การบ้านเป็นเรื่องที่จัดการ "ได้ดีขึ้น" "การให้ทำงานที่ทำได้โรงเรียนไม่เสร็จที่บ้าน" ไม่ใช่การบ้าน ครูเตรียมการบ้านที่ไม่ใช่บทเรียนในชั้นเรียนแต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันได้ งานที่ให้นักเรียนทำโดยไม่ต้องเตรียมมาก่อนเป็นสิ่งที่ดี แต่การที่ครูบอกนักเรียนว่าจะทำอะไรบ้าง (ในการเรียนครั้งต่อไป) ก็เป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ แม้จะไม่ดีนักสำหรับครูที่ยังไม่มีความมั่นใจพอ การบ้านควรจะสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนในชั้นเรียนอย่างชัดเจน มีรูปแบบที่ชัดเจน มีความหลากหลาย การบ้านควรเป็นสิ่งที่นักเรียนทำได้ การบ้านควรเป็นสิ่งที่ท้าทายให้นักเรียนทำแต่ไม่ยากเกินไป การบ้านควรทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ดีในการสร้างแรงจูงใจ) การบ้านควรทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและความเข้าใจในบทเรียน ควรมีการบันทึกหรือให้รางวัลในงานที่ทำ ควรมีการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการทำบ้าน บิดามารดาต้องเข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายการพัฒนาและในการทำการบ้าน นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการคิดรูปแบบการบ้าน ควรจะกำหนดให้ทำการบ้านเมื่อมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ และเมื่อนำมาใช้ในชั้นเรียนต้องมีการติดตามผลจากครูและนักเรียนอื่นๆ ควรให้ความสนใจเรื่องการบ้านให้มากพอ ต้องมีความร่วมมือกันระหว่างภาควิชาต่างๆ เพื่ออภิปรายกันในเรื่องการเตรียมการบ้าน โดยใช้เกณฑ์ เจ็ดประการดังนี้ คือ การตั้งจุดมุ่งหมายของ การบ้าน ระดับความยากง่าย ทักษะที่ต้องการ แหล่งความรู้ที่ต้องการ เวลาที่ใช้ในการทำการบ้าน ขอบข่ายของกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง และโอกาสในการร่วมมือกันทำงาน ต้องไม่ใช่การบ้านเป็นการลงโทษ และไม่ควรถกลงโทษนักเรียนที่ไม่ทำการบ้านด้วยการให้การบ้านเพิ่ม

MacBeath, J., Thomson, B., Arrowsmith, J. and Forbes, D. (1992) *Using Ethos Indicators in Secondary School Self-Evaluation: Taking Account of the Views of Pupils, Parents, and Teachers: School Development Planning Support Materials*.
 ดู Scottish Office Education Department and HM Inspectors of Schools (1992)

Macdonald, I., Bhavnani, R., Khan, L. and John, G. (1989) *Murder in the Playground: The Report of the Macdonald Inquiry into Racism and Racial Violence in Manchester Schools*. London: Longsight Press.

เป็นรายงานที่ทำให้ผู้อ่านทุกคนตกใจเนื่องจากวิธีการเขียนที่ซ่อนความรู้สึกเกี่ยวกับการที่เด็กผิวขาวฆ่าเด็กชายชาวเอเชียคนหนึ่ง ในสนามเด็กเล่น ในรายงานมีทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและประเด็นทั่วไปอื่นๆ รวมทั้งวิธีการรายงานของสื่อที่มีต่อฆาตกรรม (เป็นที่น่าประหลาดใจว่ารายงานได้ถูกบิดเบือนไปจนกลายเป็นการโจมตีเรื่องการศึกษาระดับต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติ) การตอบสนองทางการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ประวัติการศึกษาระดับต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติ และประเด็นด้านการศึกษากว้างๆ เกี่ยวกับการให้ความเสมอภาคกันในหมู่เด็กนักเรียน ฯลฯ บทที่ 2 ของรายงานฉบับนี้บรรยายการแทรกแซงและเหตุการณ์ที่นำไปสู่การกระทำนั้นอย่างละเอียดจนถึง 10 หน้ากระดาษ แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ยอมรับความรู้สึกบางประการ (ที่เลือกได้และไม่รับประกันเป็นส่วนใหญ่นักด้วยหลักฐานที่ให้แก่) ที่มีต่อเด็กชายเหล่านั้น (เช่น “ผู้ที่รังแกคนอื่นรู้สึกสนุก” หน้า 13) หากใครคนใดไม่รู้สึกละอายใจต่อวิธีการรายงานข่าวที่ไม่ถูกต้อง

และสับสน รวมทั้งให้ความเห็นที่เลวเช่นนี้ ข้าพเจ้าจะประหลาดใจมาก มีผู้ร้องให้เมื่อได้อ่านจดหมาย และบันทึกข้อความจำนวนมากที่บุคคลต่างๆ ส่งมา (ให้คิดถึงจดหมายของท่านด้วย) มีการบรรยายการตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ไม่มีผู้ใดเรียกรถพยาบาลมายังสถานที่เกิดเหตุในทันที หลังจากมีการแทงกัน นักเรียนผิวขาวถูกห้ามเข้าร่วมพิธีศพของเด็กที่เสียชีวิต มีการให้คำปรึกษาในเรื่องการสูญเสียญาติ ให้แก่คณะครูแต่ไม่ได้ ให้แก่เด็กนักเรียน ฯลฯ) และมีการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดตามมาภายหลังหลายอย่าง (เช่น การต่อสู้ และอื่นๆ) ตามด้วยการวิจารณ์ว่าเหตุการณ์เหล่านั้นจะแก้ไขอย่างไร (รายงานเชื่อว่า) การกระทำของครูใหญ่อาจจะส่งเสริมคตินิยมเชื้อชาติต่างๆ ที่เขามีพันธกรณีที่จะต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติ มีการรายงานเรื่องคตินิยมเชื้อชาติในคณะครูอย่างละเอียด (หน้า 140-141) รวมถึงการวิจารณ์เรื่องการส่งนักเรียน “กลับประเทศปากีสถาน” และการรังแกกันในรูปแบบอื่นๆ รายงานฉบับนี้กล่าวถึงการรังแกคณะครู รวมไปถึงการกล่าวหาว่ามีการป้ายหน้าผู้ร่วมงานคนหนึ่งด้วยยาขจัดรองเท้าจนหน้าดำในงานเลี้ยง เนื่องจากครูผู้นั้น สนับสนุนการต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติ หรือตั้งชื่อผู้ช่วยครูใหญ่เสียใหม่ว่า “ไ้หมู” (Porky) ตัดแทนที่ใช้สัญลักษณ์รูปหมู และติดกล่องที่มีรอยหมูตะกุกบนป้ายประกาศของเขา เนื่องจากผู้ช่วยครูใหญ่ได้เสนอแนะว่าควรจะนำไ้หมูมาทำอาหารเลี้ยงในงานคริสต์มาสแทนเนื้อหมู เพราะชาวมุสลิมรับประทานไ้หมูไม่ได้ คำวิพากษ์วิจารณ์ที่เชื่อว่าครูกล่าวกับนักเรียนรวมไปถึงข้อความ ที่ว่า “แกเหมือนกับลิงเต็มเล่มเกวียน แกไม่เหมาะที่จะเข้าร่วมพิธีสวดมนต์ ในประเทศของฉันมีวัฒนธรรมที่ให้เกียรติสตรี” หนังสือเล่มนี้ยังรวมถึงการใช้เล่ห์เหลี่ยมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องพักครูอีกมาก รวมทั้ง “คนสอดแนม” ที่อยู่ “ใน”

และ “นอก” กลุ่ม มีการศึกษาโรงเรียนอื่นๆในแมนเชสเตอร์ด้วย และรายงานได้สรุปว่ามาตรการอาจเกิดขึ้นที่ใดก็ได้ มีการกล่าวถึง ประเด็นในเรื่องชั้นชนทางสังคมและความเป็นหญิงชายด้วย (ต่างกับนโยบายการต่อต้านคตินิยมเชื้อชาติของเบอร์เนจ Burnage ในขณะนั้น) เนื่องจากการสำรวจในเรื่องการด่ากัน (หน้า 269 เป็นต้นไป)

(มีรายงานว่า โรงเรียนเบอร์เนจเป็นโรงเรียนที่แตกต่างไปจาก โรงเรียนอื่นในปัจจุบันนี้มาก)

McDonald, J. (1994) *Voices from Two Tongues: A Report on Aspects of the Experiences of Education of Bilingual School leavers in South Camden*. London: Camden TVEI and Kingsway College.

เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลที่เป็นภูมิหลัง ประกอบด้วยเรื่องราว และการวิเคราะห์การสัมภาษณ์นักเรียนที่รู้สองภาษาและยังครอบคลุมสิ่งที่เกี่ยวข้องในประเด็นของ FE มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ที่มีคุณค่า ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคลต่างๆที่ศึกษาวิจัยเรื่องความก้าวหน้า และผู้ที่ศึกษาวิจัยในเรื่องความสามารถในการใช้ สองภาษา

Macfarlane, E. (1987) Down with homework - bring back prep. *Times Education Supplement*, Nov. 1987 3725, p. 25.

ในขณะที่นักเรียนร้อยละ 50 กล่าวว่าเขาชอบโรงเรียน แต่จะมีเพียงร้อยละ 2 ที่บอกว่าชอบทำการบ้าน การบ้านเป็นสิ่งที่ถ่วง ความก้าวหน้า ก่อให้เกิดความอึดอัด และไม่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน

MacGilchrist, B. and Hall, V. (1993) *Using Management Development Materials: A Guide for Schools, Local Education Authorities and Other Support Agencies*. London: HMSO.

เป็นจุลสาร DFE เกี่ยวกับหลักการของ INSET ฯลฯ การจัดการควรจะเป็นสิ่งที่นำตนเองได้ มีความยืดหยุ่น โรงเรียนเป็นผู้กำหนดปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ เป็นหนังสือที่มีตัวอย่างอยู่มาก และมีชุดการอ้างอิงที่ดีในเรื่องหน่วยสนับสนุน และผลิตอุปกรณ์การสอนที่นำมาใช้ได้จริง

Maclure, S. (1988, 3rd edn., 1992) *Education Re-formed: A Guide to the Education Reform Act*. London: Hodder and Stoughton.

เป็นหนังสือขนาดสั้น (มีความยาว 180 หน้า) ไม่มีประเด็นที่ขัดแย้งเลยตลอดทั้งเล่ม พร้อมด้วยคำอธิบายที่จัดว่าดีและเป็นประโยชน์ในเรื่องบริบทของพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาช่วงหลังสงคราม

Male, J. and Thompson, C. (1985) *The Educational Implications of Disability: A Guide for Teachers*. London: RADAR.

เป็นคำแนะนำทางด้านวิชาการที่ค่อนข้างง่าย กล่าวไปที่ละประเด็น (เช่นเดียวกับหนังสือของ D' Albert ที่เขียนใน ค.ศ. 1989)

Mann, M. (ed.) (1983) *The Macmillan Student Encyclopedia of Sociology*. London: Macmillan.

เป็นหนังสือที่ครอบคลุมประเด็นขั้นเยี่ยมมากมายเกี่ยวกับนักวิจัย ไม่จำกัดเฉพาะนักสังคมวิทยาเท่านั้น แต่ละประเด็นค่อนข้าง

ละเอียด บางประเด็นมีหนึ่งหรือสองหน้า และอ้างอิงถึงประเด็นอื่นๆ ตลอดจนหนังสือเล่มอื่นๆ ในเรื่องเดียวกัน

Marland, M. (1971) *Head of Department*. London: Heinemann Educational.

เป็นหนังสือที่ให้คำแนะนำที่ไม่บังคับให้เชื่อ (non-dogmatic) แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและมีประโยชน์กับสมาชิกในภาควิชา เช่นเดียวกับหัวหน้าภาควิชา หลักการทั่วไปก็คือหัวหน้าภาควิชาสนับสนุนลูกน้องโดยหัวหน้าภาควิชาจะทำงานที่ “สกปรกที่สุด” แต่จะเป็นตัวแทนของภาควิชาติดต่อกับบุคคลภายนอก สิ่งนี้จะเห็นได้ชัดหากท่านไม่รู้จักหัวหน้าภาควิชาเลย

Marland, M. (1975, 1993) *The Craft of the Classroom: A Survival Guide*. Oxford: Heinemann Educational.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับ “วิธีสอน” โดยทั่วไปที่ดีเยี่ยม ในตอนแรกครูบางคนไม่ชอบความคิดเรื่องการใช้ “การอยู่รอด” เป็นจุดหมายของการสอน แต่คิดว่าท่านควรจะตั้งเป้าหมายให้สูงกว่านั้น แต่ครูใหม่ๆ และนักเรียนจะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีประโยชน์เสมอ และหนังสือเล่มนี้มีส่วนดีที่เป็นชุดของเครื่องเตือนใจได้ ตัวอย่างเช่น ทศนคติทางด้านวิชาชีพในเรื่องการดูแลนักเรียน (ต้องไม่แสดงความรู้สึกหรืออารมณ์มากเกินไป) ความชัดเจน การจัดการกับอุปกรณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การหลีกเลี่ยงการวิจารณ์บุคคล การกล่าวคำขอโทษ การรักษาเวลา (การเริ่มต้นสอนและจบบทเรียน) ทักษะการใช้กระดานดำ การพูดคุยและการ ตั้งคำถาม การจัดโครงสร้างบทเรียน ฯลฯ

Marland, M. (1989) *The Tutor and the Tutor Group: Developing Your Role as a Tutor*. London: Longman.

เป็นหนังสือที่ให้คำชี้แนะที่นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ มีรายละเอียดที่ดีมาก สามารถนำไปใช้ได้กับทุกแง่มุมในการสอนเสริมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

Miller, J.C. (1982) *Tutoring: the Guidance and Counselling Role of the Tutor in Vocational Preparation*. Hertford: NICEC.

เป็นการให้คำชี้แนะที่ชัดเจนตามชื่อหนังสือ มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ทำงานทางด้านการศึกษาสำหรับเด็กหลังวัย 16 ปี (post-16 education) แต่จะมีประโยชน์มากสำหรับครูที่สอนนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับเด็กโตด้วย

Moon, B., Murphy, P. and Raynor, J. (eds) (1989) *Policies for the Curriculum*. London: Hodder and Stoughton/Open University.

เป็นชุดบทความที่ยากมากและให้ความรู้ที่เชื่อถือได้สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเปิดมีประโยชน์และมีขอบข่ายกว้าง แต่มีศัพท์ยาก จึงต้องอ่านและตีความก่อนจึงจะเข้าใจ

Moon, B. and Shelton Mayes, A. (eds) (1994) *Teaching and Learning in the Secondary School*. London: Routledge/ Open University.

เป็นชุดของบทความที่วาดด้วยการปฏิบัติมากมายรวมไว้ด้วยกันเพื่อ PGCE ของมหาวิทยาลัยเปิด แต่มีผู้อื่นอีกมากที่ร่วมใช้ด้วย บางบทความมีชื่อเสียงมาก ในขณะที่บางบทความไม่ค่อยมีชื่อเสียง แต่ครอบคลุม ทุกหัวข้อที่รู้จักกันทั่วไป ข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นหนังสือที่ทันสมัยและมีผู้สนใจอ่านต่อไปอีกนาน

Murphy, P and Moon, B. (eds) (1989) *Developments in Learning and Assessment*. London: Hodder and Stoughton/ Open University.

เป็นชุดบทความที่ยากมากและให้ความรู้ที่เชื่อถือได้สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเปิด เป็นประโยชน์และมีขอบข่ายกว้าง

N

National Association for Remedial Education In-Service Training Sub-Committee (Cripps, C. et al.,) (1990) *Planning Your School-Based Inset: A Framework for Meeting Special Educational Needs*. NARE Publications.

“แต่ละรายวิชาควรประกอบไปด้วยสิ่งเก่า สิ่งใหม่ สิ่งที่จะต้องกล่าวถึงและสิ่งที่ต้องทำ”

National Commission on Education (1993) *Briefings for the Paul Hamlyn Foundation National Commission on Education*. London: Heinemann.

เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นให้นักวิชาการและบุคคลทั่วไปอ่าน เป็นหนังสือที่สั้นกะทัดรัดได้ใจความ ได้ความตื่นเต้นในเวลาอ่าน และมีการโต้แย้งมากกว่าหนังสือที่เป็นคู่มือ (*Learning to Succeed*) แต่ละบทจะเริ่มด้วยข้อสรุปที่มีประโยชน์มาก หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการวัดมูลค่าเพิ่มในโรงเรียน การปกครองครูการมีส่วนร่วมของผู้ที่อยู่ในวัย 16-18 ปีในการศึกษาและการฝึกอบรม การขาดแคลนครู การหลุดจากดุลยภาพของทักษะในระดับต่ำ อุดมศึกษา (โดยฮัลเซย์ - Halsey) การคัดเลือกเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนแบบประสม) (โดยเจฟฟรีย์ วอลฟอร์ด - Geoffrey Walford) การศึกษาปฐมวัย การศึกษาเพื่อเป็นครูในระยะแรก มาตรฐานการรู้หนังสือและเลขสภาคณิตสอนทั่วไป ขนาดชั้นเรียน ทางเลือกของบิดามารดา ความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษในอีก 25 ปีข้างหน้า (โดยคลาสส์ เวเดลล์ - Klaus Wedell) อาชีพต่างๆ การยกระดับมาตรฐานในบริเวณเมืองที่ผู้คนยากจน (โดย ไมเคิล บาร์เบอร์ - Michael Barber) เงินทุนสำหรับนักเรียนในระดับอุดมศึกษา ประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นเพื่อสังคมที่มีการเรียนรู้ การศึกษาทางด้านศีลธรรมและจิตใจ เทคโนโลยีทางการศึกษา (ห้องเรียนใน ค.ศ. 2015) การอ้างอิงเพียงอย่างเดียวในหนังสือเล่มนี้ก็มีประโยชน์แล้ว ปรัชญาโดยรวมของหนังสือเล่มนี้คือประชาธิปไตยในสังคมในความหมายที่กว้างที่สุดและคลุมเครือที่สุด

National Commission on Education (1993) *Learning to Succeed: Report of the Paul Hamlyn Foundation National Commission on Education*. London: Heinemann.

เขียนขึ้นเพื่อบุคคลทั่วไป (ไม่เหมือนกับ *Briefings* ของคณะกรรมการ คณะเดียวกันนี้ ซึ่งนักวิชาการอ่านมากกว่า) หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การศึกษาและการฝึกอบรมด้วยโปรแกรมเพื่อพัฒนาการ ที่เน้นการปฏิบัติ แต่ “เป็นการคาดคะเน” (ในเรื่องการจัดการที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการ พุด) เรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ดูสมจริง มีสถิติที่เป็นรายละเอียด (เช่น ครู KS1 โดยเฉลี่ยมีเวลา 22 นาทีต่อเวลาที่ไม่ต่อเนื่องกันของสัปดาห์ ในขณะที่ครูมัธยมร้อยละ 80 มีเวลาเกินกว่า สามชั่วโมง - หน้า 224) บทสรุปมีเหตุผล และวิธีการเขียน (อาจ เป็นของประธานซีออลด์วอลตัน - Lord Walton) มีประสิทธิภาพดี แต่มีลิสลาเป็นทางราชการไปบ้าง เป็นหนังสือที่ออกมาหลังหลักสูตรแห่งชาติ แต่ก่อนที่หนังสือของเดयरिंग (Dearing) จะออกมา มีคำกล่าวว่า “หากครู ใช้เวลาในการสอนมากขึ้นและนักเรียนใช้เวลาในการเรียนมากขึ้น ทุกอย่างจะดีขึ้น (หน้า 197) บทสรุปที่น่าพอใจอย่างยิ่งดังกล่าวนี้ จะผูกพันกับข้อเสนอ เกี่ยวกับการบริหารที่น่าสนใจ มากขึ้นด้วย มีอีกหลายหัวข้อเกี่ยวกับครูฝึกสอน ค่าจ้าง อนุบาลศึกษา การ ศึกษาผู้ใหญ่ ฯลฯ รวมทั้งหัวข้อที่มี “คุณภาพ” (หรือ “ความมี ประสิทธิภาพ”) ที่เห็นได้ชัดเจน หนังสือเล่มนี้แนะนำให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการการศึกษาและการฝึกงานเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบ แทน LEA และ DFE บางส่วนด้วยวิธี “ที่เป็นอิสระและมี สถานภาพเท่ากับหน่วยงานอื่น” ต้องมีการลงทุนทางการศึกษาและ การฝึกอบรมระดับชาติมากขึ้น โดยสรุปถือว่าเป็นรายงานที่ดีที่จะ นำมาใช้ได้ทั้งหมดโดยพรรคการเมืองสำคัญพรรคใดพรรคหนึ่ง

ข้าพเจ้าคาดว่าจะเป็นการด้านวัฒนธรรมทางการศึกษาที่มีผู้อ่านมากในทศวรรษ 1990

National Council for Educational Technology (1990) *Developing Partnerships between Librarians and Teachers in Flexible Learning*. Coventry: NCET.

เป็นหนังสือที่เขียนได้ดี เป็นคู่มือการฝึกอบรมมากกว่าจะเป็นเพียง "รายงานเพื่อเสนอแนวทางแก้ปัญหา" (a position paper) เป็นงานเขียนที่ให้อะไรมากกว่าชื่อเรื่อง หนังสือเล่มนี้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายที่ดีระหว่างครูกับเพื่อนร่วมงานที่ไม่ใช่ผู้สอน

National Oracy Project (1991) *Assessment Through Talk in Key Stages 3 and 4*. Occasional Papers in Oracy No. 4; London: National Oracy Project..

เป็นกรณีศึกษาตามชื่อเรื่อง มีประโยชน์สำหรับตอบโต้การเยาะเย้ยถากถาง และจะได้ความคิดที่ไม่สลับซับซ้อน (ดู Norman, 1992 และ Open University, 1991 ด้วย)

National Union of Teachers (1983) *Combating Racism in Schools*. London: NUT.

เป็นหนังสือที่ดี มีชีวิตชีวา สั้น (เพียง 19 หน้า) ของภูมิหลัง ระดับพื้นฐานและตัวอย่างของนโยบาย มีประโยชน์ทางด้านการหยิบยกประเด็นขึ้นมา แม้ว่าจะสั้นไม่ครอบคลุมทุกประเด็น

NCC (National Curriculum Council) (1991) *Teaching Talking and Learning in Key Stage Three: A Booklet for Teachers Based on the Work of The National Oracy Project*. New York: NCC and National Oracy Project.

เป็นหนังสือที่ให้เทคนิคต่าง ๆ มากมายเกี่ยวกับการพูดคุยและอื่นๆ อีกมาก มีการกล่าวถึงการทำงานกลุ่ม ความเป็นหญิงชาย การรู้สองภาษา และทุกอย่างอย่าง มีการยกคำพูดที่ง่ายและดีจากดักลาส บานส์ (Douglas Barnes) ด้วย เช่น “ครูที่ดีที่สุด คือครูที่ตั้งใจเลือกกิจกรรมการเรียนจากกิจกรรมที่มีอยู่ด้วยความตั้งใจและอย่างสร้างสรรค์ หรือครูที่สามารถตัดสินใจว่านักเรียนสามารถเลือกยุทธวิธีให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้วยตนเองเมื่อไร”

Neame, R. (director); Allen, J. P. (writer); Spark, M. (author of novel) (1969) *The Prime of Miss Jean Brodie*. TCF.

เป็นภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับหนังสือดีทั้งภาพยนตร์และหนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแสดงให้เห็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้กับครูที่มีความกระตือรือร้นในการสอน ดูเหมือนว่าปัญหาจะมาจากทัศนคติของนางเอกซึ่งเป็นครูศิลปะที่มีต่อนักเรียนที่ตนสอนทำให้ขยายผลไปถึงบุคลิกภาพของตัวเองและการที่เธอไม่ยึดกฎระเบียบของความเป็นครูแต่สร้างกฎของตนเองขึ้นมา

Newton, C. and Tarrant T. (1992) *Managing Change in Schools: A Practical Handbook*. London: Routledge.

เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นโดยนักจิตวิทยาการศึกษา ส่วนใหญ่เน้นการวิจัยที่ทำในโรงเรียนประถมศึกษามากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดยเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล ครอบครัว โรงเรียน LEA และอื่นๆ เข้าด้วยกัน

“เด็กเรียนรู้ได้ ดังนั้นโรงเรียนก็เรียนรู้ได้เช่นกัน”

“งานชิ้นแรกไม่ใช่การระบุว่าเป็นปัญหาคืออะไร แต่เป็นการร่วมกันคิดว่าสถานการณ์ที่ดีที่สุดคืออะไร โดยนำเอาความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้ที่เกี่ยวข้องออกมา”

“ให้สำรวจวิธีการของโรงเรียนเพื่อนำมาไตร่ตรองและชื่นชม นโยบายและการปฏิบัติ ควรมีการให้รางวัลวิธีการ ความสนุกสนาน ควรเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการ” (หน้า 134)

“ผู้ที่ทำงานหนัก เครียดและขาดความสุข มีใช้แบบอย่างที่ดีสำหรับเยาวชนและมักไม่ได้รับรักษาอารมณ์ขันและทัศนคติในทางบวกที่ต้องการไว้ เป็นการไม่สมควรที่อาชีพใดๆ จะเป็นตัวทำลายท่านหรือบุคคลอื่นๆ การสอนนั้นเป็นอาชีพที่ต้องดำเนินไปตามวิชาชีพ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเรากำลังสนับสนุนให้ท่านทำงานน้อยลงโดยปกติแล้วงานหนักดีสำหรับทุกคน วิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งที่จะทำให้หยุดกังวลเกี่ยวกับงานได้ก็คือต้องลงมือทำงานชิ้นนั้น ปัญหาต่างๆเกิดขึ้นเมื่อคุณภาพของงานไม่ดีและอาการเครียดก็จะตามมา” (หน้า 194-195)

Norman, K. (ed.), (1992) *Thinking Voices: The Work of the National Oracy Project*. London: Hodder and Stoughton.

เป็นชุดบทความที่สั้น มีประโยชน์เกี่ยวกับการพูดในห้องเรียน รวมถึงประเด็นด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ ตัวอย่างที่น่าสนใจ เช่น "Standard English" (โดย Tony Edwards) เกี่ยวกับ "Scaffolding" เป็นวิธีที่ดูการสอน (โดย Janet Maybin, Neil Mercer และ Barry Stierer) และเกี่ยวกับเรื่องความเป็นหญิงชาย (โดย Hilary Kemeny) (ให้ดู National Oracy Project, 1991 และ Open University, 1991 ด้วย)

Northern Ireland Council for Educational Development (1989) *A School Homework Policy: Primary Guidelines Support Paper*. Belfast: NICED.

เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้มีวิชาชีพที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องประโยชน์ของการบ้าน มีคำกล่าวของกระทรวงศึกษาธิการไอร์แลนด์เหนือ [the Department of Education for Northern Ireland] (1981/15) ว่า "กระทรวงยังมีความคิดอยู่ว่าการบ้านที่เป็นทางการยังไม่จำเป็นสำหรับนักเรียน ในระดับประถมศึกษาและระดับเตรียมความพร้อม (preparatory departments)"

O

Office for Standards in Education (1993) *Framework for the Inspection of Schools*. London: OFSTED.

เป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงเรียนที่เป็นประโยชน์ และเขียนได้ดี มีความยาว 40 หน้า OFSTED กลายเป็น สถาบันที่น่ากลัวมาก ซึ่งบางทีอาจเป็นเพราะเป็นสิ่งใหม่ หากได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้วจะเห็นว่ามีความน่ากลัวน้อยมาก เว้นแต่ว่าโรงเรียนของท่านไม่เต็มใจที่จะแสดงให้เห็นว่าดี อย่างไรก็ตามความคาดหวังของ OFSTED วิธีการแสดงให้เห็นคุณภาพที่ดี (และความจริงก็คือที่โรงเรียนมักทำงานต่างไปจากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในอดีต แม้จะเชื่อถือได้เท่าเทียมกัน) มิใช่ตัวคุณภาพเหล่านั้นที่ทำให้โรงเรียนเกิดความหวาดหวั่น แต่ละตอนตามโครงสร้างนี้มีเกณฑ์การประเมินหลักฐานที่ต้องแสดง และสิ่งที่ต้องกล่าวในรายงานรวมอยู่ด้วย แม้จะเห็นได้ชัดว่างานทางด้านเอกสาร (เช่น นโยบายของกระทรวง) มีความสำคัญ แต่ก็เห็นได้ชัดด้วยว่าต้องมีการปฏิบัติให้ดีพอและสอดคล้องกับงานด้านเอกสาร เอกสารฉบับนี้เป็นประโยชน์และน่าสนใจ (โดยเฉพาะผู้ที่ทำวิจัยในโรงเรียน) เพราะได้กล่าวถึงปัญหาต่างๆ ด้วย เช่น ความเชื่อถือได้ของข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

Open University (1991) *Talk and Learning 5-16: An In-Service Pack on Oracy for Teachers*. Milton Keynes: Open University.
 ชื่อเรื่องได้บอกลักษณะของหนังสือไว้แล้ว (ดู National Oracy Project, 1991 และ Norman, 1992 ด้วย)

Oswin, M. (1991) *Am I Allowed to Cry?: A Study of Bereavement amongst People who have Learning Difficulties*. London: Souvenir Press.

เป็นบทเรียนที่ดีเยี่ยม กระชับ (159 หน้า) ทางด้านความเอาใจใส่และความรู้สึก ใช้ได้ดีมากกับเด็ก (และผู้ใหญ่) ทุกคน หนังสือเล่มนี้จบลงด้วยคำแนะนำและข้อเสนอแนะ 73 ประการ เป็นหนังสือที่เป็นตัวอย่างอันดีสำหรับหนังสือประเภทนี้

P

Peter, M. (ed.) (1992) *Differentiation: Ways Forward*. Stafford: National Association for Special Educational Needs. (Reprinted from the *British Journal of Special Education*, 1992, 19, (1).)

ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหนังสือที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการแยกแยะความสามารถของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความที่เป็นหัวใจของหนังสือเล่มนี้โดยเพเนโลปี เวสต์ตัน (Penelope Weston) (A Decade for Differentiation - "decade" ในความหมายว่า ชุดของ 10) เวสต์ตันชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างมุมมองในเรื่องการแยกแยะความสามารถของผู้เรียนในระหว่างกลุ่มกับการแยกแยะความสามารถของผู้เรียนระหว่างบุคคล (ดังในหนังสือของ Stradling and Saunders, 1991) มุมมองแรกแสดงให้เห็นความไม่แน่นอนว่าเป้าหมายพื้นฐานเดียวกันทางการศึกษาจะใช้ได้กับนักเรียนทุกคน มุมมองที่ 2 ชี้ให้เห็นความหลากหลาย คือ ความแตกต่างของผู้เรียน การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนในที่นี้จึงได้รับการพิจารณาว่ามีหลายมิติ (เช่น ไม่ใช่แค่ความสามารถสูง กลาง ต่ำ)

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนใช้ได้กับแต่ละบุคคล (ครูไม่สามารถสร้างกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกันได้ แต่ครูก็ต้องไม่ให้เกิดระบบการทำงานเดี่ยวเสียทั้งหมด เพราะการทำงานเป็นหมู่คณะก็เป็นสิ่งสำคัญ)

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนใช้ได้กับผู้เรียนทุกคน (ไม่ใช่เป็นเพียงคำพูดหวานหูเพื่อช่วยผู้ที่มีความสามารถต่ำเท่านั้น)

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนคือการวินิจฉัยนักเรียน (กล่าวคือ มีความจำเป็นต้องเชื่อมโยงการแยกแยะความสามารถของผู้เรียนกับระบบการประเมินค่าและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน)

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนทำลายความคาดหวัง

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนทำลายความสัมพันธ์ในชั้นเรียน (ดังนั้นครูจะไม่เพียงแต่ "สอนผู้เรียนระดับกลาง" และนักเรียนอาจจะต้องรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้น)

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนเป็นส่วนที่ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสมบูรณ์ (การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนต้องรวมถึงการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และต้องเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนหลักสูตรของกระทรวง)

การแยกแยะความสามารถของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูทุกคน (ไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งที่ช่วยเหลือครูเท่านั้น!) และสิ่งนี้ต้องการยุทธวิธีทั้งโรงเรียนในระยะยาว

บทความที่เป็นประโยชน์อีกบทความหนึ่งเขียนโดย แอนน์ ลูอิส (Ann Lewis) (From Planning to Practice) เป็นบทความเกี่ยว

กับการแยกแยะความสามารถของผู้เรียนที่นำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริง บทความนี้กล่าวถึงการแยกแยะความสามารถของผู้เรียนด้วยเนื้อหา ความสนใจ ความเร็วของพัฒนาการ ระดับการเข้าถึง ปฏิบัติได้ตอบหรือผลที่ตามมา เหตุการณ์สืบเนื่องมา โครงสร้าง เวลาของครู วิธีสอนและการแบ่งกลุ่มลู่สตั้งคำถามต่อไปว่า ในบรรดาสิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอะไรคือสิ่งที่เกิดประสิทธิผลมากที่สุด เธอกล่าวว่าการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถมีแนวโน้มที่จะลดความนับถือในตนเองในเด็กที่อยู่ในกลุ่มที่มีความสามารถต่ำ ภายในชั้นเรียนของเด็กที่มีความสามารถหลากหลาย กลุ่มที่มีความสามารถคล้ายคลึงกันจะมีประสิทธิผลในงาน “วิชาการ” เฉพาะด้าน แต่กลุ่มที่มีความสามารถหลากหลายจะมีประสิทธิผลดีกว่าในงานที่เปิดให้ใช้ความคิดที่หลากหลายหรืองานสร้างสรรค์ ประเภทของกลุ่มที่มีความร่วมมือกัน (ตรงข้ามกับกลุ่มคู่ขนานหรือกลุ่มที่แข่งขันกัน) จะสัมพันธ์กับการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิผลสำหรับเด็กที่อยู่ในวัยที่แสวงหาความเข้าใจ เด็กที่มีปัญหาในเรื่องการเรียนรู้จะได้ประโยชน์จากการจัดลำดับและการแบ่งกลุ่มย่อยตามโครงสร้าง

บทความที่เขียนขึ้นโดยไมเคิล ฮาร์ท (Michael Hart) รวมประเภทของการแยกแยะความสามารถของผู้เรียนที่ใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาไว้ด้วยดังนี้ คือ ระบบแต่ละบุคคล (เช่น วิชาคณิตศาสตร์) งานที่ทำได้หลายวิธี วิธีการจัดการแบบหมุนเวียนทรัพยากรในระดับต่างๆ เพื่อนักเรียนทุกคนในชั้น (ได้เลือกใช้) การทำงานกลุ่ม งานที่ผลงานขั้นสุดท้ายต้องเขียนขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะทำงานเพื่อปรับปรุงสิ่งต่างๆ ของ

ชิ้นงานที่ตนเองคิดว่าจำเป็น การใช้สื่อต่างๆ ไม่ใช่เพียงตำราเรียน
ที่เขียนขึ้น

โดยสรุปหนังสือเล่มนี้มีการอ้างถึงหนังสือเล่มอื่นๆ และบทวิจารณ์
อยู่มาก

Plowden Report - ดู Central Advisory Council for Education

R

Redmond, P. (devised the series) and Hush, S. (the producer)
(1980-) *Grange Hill*. London: BBC.

เป็นหนังสือที่ดีที่สุดเกี่ยวกับทัศนคติจากสายตาของเด็กเกี่ยวกับ
ชีวิตในโรงเรียนแบบประสม เป็นหนังสือที่แปลกที่ใช้มุมกล้องทำให้
เห็นโปรแกรมอย่างแท้จริงในระดับของเด็กๆ ครอบคลุมทุกประเด็น
ที่สำคัญ ทั้งในห้องเรียน ในชุมชน และชีวิตของตัวนักเรียน บางที
ในหนังสือชุดที่พิมพ์ออกมาเมื่อไม่นานมานี้ จะกล่าวถึงชีวิตส่วนตัว
ของนักเรียนจากประเด็นทางการศึกษาที่กว้างขึ้นกว่าเดิม เป็นการ
ฝึกอบบรมครูที่ดี โดยบังเอิญที่ข้าพเจ้าพยายามที่จะใช้เทคนิคการสอน
ตามแบบของครู CDT ชาวสกอตที่ดี

Richardson, R. (1990) *Daring to be a Teacher: Essays, Stories
and Memoranda*. Stoke-on-Trent: Trentham.

เป็นงานเขียนชิ้นสั้นๆ ที่เกี่ยวกับคุณธรรมทางด้านการศึกษาวาดด้วย
คตินิยมเชิฐชาติ ทัศนคติของครู นโยบายต่างๆ และอื่นๆ มีปรัชญา
ทางการศึกษาของผู้ที่อยู่ในวงการศึกษ แสดงออกเป็นร้อยแก้ว
ร้อยกรองและคำคมต่างๆ

Roberts, R. (1987) *A Ragged Schooling*. Manchester: Manchester University Press.

เป็นอัตชีวประวัติของแซลฟอร์ด (Salford) ซึ่งอยู่ในชั้นชนกรรมาชีพก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนและชั้นเรียนภาคค่ำที่ดี (โรยด้วยกลีบกุหลาบเล็กน้อย) จากมุมมองของบุคคลที่ใครๆ ก็คาดว่าจะประสบความล้มเหลวในชีวิต

Roberts, W. (1989) *Leadership Secrets of Attila the Hun*. London: Bantam Books.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับเทคนิคที่น่าเป็นได้ของออตติลา (Attila) ซึ่งคิดขึ้นใหม่ ก่อนข้างจะแปลก และน่าสนใจอย่างยิ่ง สามารถนำไปใช้ได้ตลอดไป ทั้งกับครูที่สอนในชั้นเรียนและครูในห้องพักครู สิ่งที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้คล้ายกับของแลสเลตต์กับมาร์แลนด์ (Laslett and Marland) อย่างน่าประหลาดใจ แม้แต่ตัวอย่างในหนังสือเล่มนี้ก็ให้รสชาติในการอ่านได้

“ควรคาดหวังว่าวินัยเป็นเพียงระดับของความเป็นระเบียบและการปฏิบัติให้สอดคล้องกัน อันจะนำมาประโยชน์มาสู่เผ่าชนหรือประเทศชาติ ความต้องการที่มากเกินไปคือการใช้อำนาจในทางที่ผิดและจะทำให้เกิดการจลาจลภายในเผ่าชนได้”

“อย่าปล่อยให้ลูกน้องของท่าน (your Huns) วางนานเกินไป เพราะสิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของความไม่พอใจ”

“อย่าตำหนิผู้ที่ไม่มีความผิดเมื่อเกิดความผิดพลาด”

“อย่าทำให้ลูกน้องอีกคนของท่าน (another Hun) เกิดความรู้สึก
ไม่มั่นคง หรือลดความภาคภูมิใจในตนเองลง เว้นเสียแต่ว่า
ท่านพร้อมที่จะรับมือกับผลที่ตามมาภายหลัง”

“จงยึดหลักการ และไม่เข้มงวดจนเกินไป”

“อย่าคาดหวังว่าทุกคนต้องเห็นพ้องกับท่าน แม้ว่าท่านจะเป็น
กษัตริย์”

“ผู้นำที่ตั้งคำถามผิดจะได้รับฟังคำตอบที่ผิดเสมอ”

“ผู้นำต้องไม่ใจแคบและต้องทำให้ลูกน้องไม่ใจแคบด้วย”

Rutter, M., Maughan, B., Mortimore, P. and Ouston, J. (1979)
*Fifteen Thousand Hours: Secondary Schools and their Effect
on Children*. London: Open Books.

หนังสือเล่มนี้น่าจะเป็นหนังสือทางด้านสังคมวิทยาที่เป็นที่ชื่นชอบ
ตลอดไปของครูใหญ่ เป็นหนังสือที่ให้การวิเคราะห์ด้านสถิติของ
ตัวแปรทางโรงเรียนที่วัดได้ (การเข้าชั้นเรียน การตรงต่อเวลา
อาคารเรียน ระเบียบวินัย ผลการสอบ อาชญากรรม ใน
นักเรียน ฯลฯ) ใน 12 โรงเรียน ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้พบว่า
มีสหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพ เช่น การให้สิ่งตอบแทนในทางบวก
และการตรงต่อเวลาของครูกับผลที่ตามมา เช่น อัตราการหนี
โรงเรียนที่ลดลง พฤติกรรมที่ดีและผลการสอบที่ดี ข้อสรุปก็คือ

โรงเรียนสามารถสร้างความแตกต่างได้ไม่ว่าอาคารของโรงเรียนจะเป็นเช่นไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากได้เตรียมครูเป็นอย่างดี ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ครูใหญ่ ผู้แต่งได้ถูกตำหนิอย่างไม่มีเหตุผลว่าไร้เดียงสาทางสังคมวิทยา และให้ความสำคัญสถิติแก่มากเกินไปทั้งในเรื่องการนำเสนอสหสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นสาเหตุ และในการนำเสนอว่าความแตกต่างระหว่างโรงเรียนมีความสำคัญมากกว่าความคล้ายคลึงกันระหว่างโรงเรียน อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้ได้ตอบคำถามเหล่านี้แล้ว

ในหัวข้อเรื่องการบ้าน (เช่นเดียวกับหัวข้ออื่นๆ อีกมาก) ก็มีข้อมูลมากมาย “โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทางวิชาการ มีแนวโน้มที่จะเน้นการสอบไล่และการให้การบ้าน” (หน้า 11) มีสหสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างการบ้านที่เห็นในชั้นเรียนของปีแรกกับพฤติกรรม (ไม่ใช้การเข้าชั้นเรียน ผลงานทางด้านวิชาการ หรือผลจากทฤษฎี) ฯลฯ สถิติเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการทำการบ้าน “ไม่ได้แสดงว่าการบ้านสัมพันธ์กับผลตามมาที่ดีขึ้นด้วยวิธีใดและอย่างไร แต่อาจได้ดีที่เพิ่มคุณค่าด้วยการเปิดโอกาสให้มีการสังเคราะห์การเรียนรู้ในงานที่เกิดขึ้นในชั่วโมงเรียน การบ้านยังอาจเป็นความสำคัญในเชิงสัญลักษณ์ที่ย้ำให้เห็นความห่วงใยของโรงเรียนต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และคาดหวังว่านักเรียนคงมีความสามารถและวินัยในตนเองในการทำงานโดยไม่ต้องมีการกำกับควบคุมโดยตรง” มีสหสัมพันธ์ที่สำคัญ (ของ 0.52) ระหว่างการตรวจสอบ (โดยทั่วไปเป็นการตรวจสอบโดยเพื่อนร่วมงานระดับอาวุโสแบบไม่เป็นทางการ) ว่าครูมอบหมายการบ้านให้นักเรียนทำหรือไม่ และผลที่ได้ทางวิชาการเป็นอย่างดี

S

Salmon, P. (1988) *Psychology for Teachers: An alternative approach*. London: Hutchinson Education.

เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับทางเลือกแทนจิตวิทยาที่ถือว่ามนุษย์เป็นเครื่องจักร (mechanistic psychology) วิธีการของแซมมอน (Salmon) ก็คือการใช้ทฤษฎีลักษณะของการของมนุษย์ของเคลลี (Kelly) ซึ่งให้ "ความสำคัญหลัก... แก่ความคิดที่ว่าเราแต่ละคนสร้างความจริงของตัวเอง และเราจะรู้จักโลกทั้งโลกที่เราอยู่ได้จากการตีความหรือการสร้างโลกส่วนตัวที่เราทำขึ้นเอง" (หน้า 11) การศึกษาไม่ใช่เป็นเพียงการค้นหาความเข้าใจ แต่เป็นการเปลี่ยน อุปนิสัย-ดังเช่นเรื่องราวของอาดัมกับอีฟ การเข้าใจครูและนักเรียนมีความสำคัญทัดเทียมกัน การศึกษาเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล เป็น หนังสือที่ใช้เหตุผลเต็มที่ (ที่กล่าวถึงหลักการที่ยอมรับได้) เห็น คุณค่าและเคารพทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างแท้จริง

Salzberger-Wittenberg, I., Henry, G. and Osborne, E. (1983) *The Emotional Experience of Learning and Teaching*. London: Routledge and Kegan Paul.

เป็นหนังสือที่แปลก มีประโยชน์และยังผลกว้างขวางที่ครูควรจะได้อ่านในแต่ละขั้นตอนของอาชีพครู เพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เป็นหนังสือที่มีพื้นฐานมาจากการงาน (Freudian/Kleinian) ในเชิงวิเคราะห์ของทาวิสต็อก (Tavistock Clinic) แต่ใช้ได้กับโรงเรียนต่างๆ หนังสือนี้เห็นว่าการสอนและการเรียนรู้ในรูปแบบของการเริ่มต้น (ความหวังและความหวาดหวั่น) ความสัมพันธ์ (ที่เป็นอุดมคติที่เหยียดหยามที่สนับสนุน) และตอนจบ (ความสูญเสีย

การแตกหัก และอื่นๆ) เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาค่อนข้างหนัก แต่มีค่า
ควรแก่ความพยายามอ่าน

Sandblom, P. (1982) *Creativity and Disease: How Illness Affects Literature, Art and Music*. New York: Marion Boyars.

เป็นหนังสือที่แปลก ซึ่งเชื่อมโยงความเจ็บป่วยของจิตรกรบางคน
กับงานของเขา ในขณะที่เดียวกันก็จะหลีกเลี่ยงการใช้ทฤษฎีที่
ทฤษฎีเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ

Scoffham, S. (1980) *Using the School's Surroundings: A Guide to Local Studies in Urban Schools*. London: Ward Lock.

เป็นหนังสือที่นำไปใช้งานได้จริง มีพื้นฐานมาจากการนี้ศึกษา เป็น
แนวทางที่มีพื้นฐานจากงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ทำในโรงเรียนประถมศึกษา
ในเซาท์เวสต์ลอนดอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหนังสือที่ดีเกี่ยวกับการ
การวางแผนล่วงหน้า (จะทำอะไรหากฝนตก และอื่นๆ) และการ
ติดตามผลหรือการจัดนิทรรศการมีประโยชน์กับครูมัธยมด้วยเช่นกัน

Scottish Office Education Department and HM Inspectors of
Schools (1992) *Using Ethos Indicators in Secondary School Self-Evaluation: Taking Account of the Views of Pupils, Parents, and Teachers: School Development Planning Support Materials*. Edinburgh: Scottish Office Education Department.

นี่เป็นหนังสือเกี่ยวกับโครงการที่แนะนำโดย จอห์น แมกบีทกับ
บิลล์ ทอมสัน (John MacBeath and Bill Thomson) พร้อมด้วย

จูดิท แอว์โรว์สมิทกับเดวิด ฟอเบส (Judith Arrowsmith and David Forbes) (มีหนังสือคู่กับเล่มนี้ว่าด้วยโครงการโรงเรียนประถม) เป็นหนังสือที่น่าอ่านมากทั้งๆ ที่ชื่อหนังสือที่เลวจนสุดจะบรรยายและการเข้าเล่มหนังสือแบบมือสมัครเล่นโดยใช้กาวและเทปกาว เป็นหนังสือที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการทำวิจัยโรงเรียน ณ ระดับใดก็ได้แล้วแต่ (เช่น ระดับ A, PGCE, PhD, INSET และอื่นๆ) เท่าที่ข้าพเจ้าได้เคยอ่านหนังสือเกี่ยวกับ “วิธีการทำวิจัย” หนังสือเล่มนี้เป็น “ประสบการณ์ในโรงเรียน” ตอนที่ เป็น “วิธีการทำวิจัย” จะรวมถึงวิธีการเก็บข้อมูล (เช่น เสนอให้บัตรแก่ครูทุกคนที่กรอกแบบสอบถามและจะมีครูคนหนึ่งโชคดีมีโอกาสดูสก็๊ตตอบแทนหนึ่งขวด ทั้งนี้เพื่อจะได้อัตราการตอบแบบสอบถาม 100%) วิธีการจัดลำดับและประมวลผลข้อมูล วิธีการวิเคราะห์และตีความคำตอบในแบบสอบถาม วิธีการเลือกข้อคำตอบมาวิเคราะห์ มีเรื่องราวของตัวบ่งชี้ที่เป็นคุณสมบัติทางด้านจิตใจของสังคม 12 ประการดังนี้ คือ ขวัญกำลังใจของนักเรียน (กล่าวคือ “ระดับที่นักเรียนรักโรงเรียนและพบว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ปลอดภัยและมีความพึงพอใจที่จะอยู่ที่โรงเรียน”) ขวัญกำลังใจของครู ความพึงพอใจ ในอาชีพของครู สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความเสมอภาคกันและความยุติธรรม กิจกรรมนอกหลักสูตร ภาวะผู้นำในโรงเรียน ความมีระเบียบวินัย ข่าวสารถึงบิดามารดา และการปรึกษาหารือกันระหว่างบิดามารดากับครู หนังสือเล่มนี้ให้คำอธิบายที่ดีเยี่ยม ชัดเจน และให้ตัวอย่างในแบบสอบถามสำหรับแต่ละตัวบ่งชี้

Searle, C. (compiler) (1975) *Classrooms of Resistance*. London: Writers' and Readers' Publishing Cooperative.

เป็นหนังสือเกี่ยวกับเรื่องราวที่รวบรวมขึ้นโดยครูที่มีชื่อเสียง (ในเวลานั้น) ในเรื่องการถูกไล่ออก (ได้รับการประท้วงจากนักเรียนและเพื่อนครู) จึงกลับเข้าเป็นครูใหม่ในอีสต์ลอนดอน งานที่เซิร์ล (Searle) รวบรวมนั้นอยู่ในรูปของบทร้อยกรอง ร้อยแก้ว และบทละครทางการเมืองที่แสดงความรู้สึกรุนแรงซึ่งนักเรียนที่เขาสอนเขียนขึ้นน่าสนใจในทุกๆ ด้าน

Shaw, R. (1987) *Children of Imprisoned Fathers*. London: Hodder and Stoughton.

ในครั้งแรกหนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นให้พนักงานรอฟินิจ นักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่ในเรือนจำอ่านโดยไม่มีส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาเลย แต่เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ในแง่ของการมองดูผู้เคราะห์ร้ายที่ซ่อนเร้นและความมีมลทิน อย่างน้อยหนังสือนี้จะทำให้ครูมีความตระหนักต่อประเด็นเหล่านี้

Simmons, J. (ed.) (1980) *The Education Dilemma: Policy Issues for Developing Countries in the 1980s*. Oxford: Pergamon.

เป็นหนังสือที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่น่าสนใจแต่ค่อนข้างหนักที่มีอคติทางด้านเศรษฐกิจ ประวัติความเป็นมาที่ให้มาเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ บางประเด็น (เช่น "การศึกษาจะแก้ปัญหาวางงานได้หรือไม่") เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับประเทศที่ "พัฒนา" แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งน่าสนใจที่ได้ทราบว่ารัฐบาลสหราชอาณาจักรในทศวรรษ 1980 ใช้วิธีการที่ประเทศที่กำลังพัฒนาเคยใช้มาแล้วอย่างไร เช่น

ในเรื่องการจ้างงาน (การว่างงาน) และการรวมอำนาจปกครอง และ
การใช้การเมืองควบคุมระบบการศึกษา

Simon, B. (1991) *Education and the Social Order, 1940-1990*.
London: Lawrence and Wishart.

Spackman, F. (1991) *Teachers' Professional Responsibilities*. London:
David Fulton and The Roehampton Institute.

เป็นคำแนะนำขนาดสั้น (102 หน้า) ที่นำไปใช้ได้กับความเป็นครู
(มากกว่าการสอนหนังสือ) ครอบคลุมถึงพัฒนาการด้านการสอบ
สัมภาษณ์/ด้านวิชาชีพ สุขภาพและความปลอดภัย สหภาพ
(รวมทั้งคำแนะนำในเรื่องการให้บริการของสหภาพ) ความสัมพันธ์
ระหว่างผู้ร่วมงาน บิดามารดาและนักเรียน และอื่นๆ เป็นคำ
แนะนำที่ครูทุกคนจำเป็นต้องทราบ แต่อาจไม่รู้ว่าจะตนเองต้องการ
ทราบจนกระทั่งกว่าจะทราบก็สายเกินไปเสียแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังมี
คำแนะนำในกรอบงานทางด้านกฎหมายที่มีเหตุผล

Spender, D. (1982) *Invisible Women: The Schooling Scandal*.
London: Writers' and Readers' Collective.

เป็นตำราชั้นเยี่ยมที่ว่าด้วยผู้หญิงถูกละเลยอย่างไรในโรงเรียน เป็น
หนังสือที่ผู้ที่คิดว่าเรื่องนี้ไม่ใช่ปัญหาจำเป็นต้องอ่าน

Stradling, R. and Saunders, L., with Weston, P. (1991) *Differentiation in Action: a Whole School Approach for Raising Attainment*. Slough: NFER.

เป็นหนังสือที่นำไปใช้ได้ดี มีการนำเสนออย่างชัดเจน

Strauss, A. L. and Corbin, J. (1990) *Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. London: Sage.

เป็นหนังสือลำดับที่ 4 ของชุด (Glaser and Strauss, 1967, Glaser, 1978, Strauss Qualitative Analysis for Social Scientists, 1987) หนังสือเล่มนี้ให้รายละเอียดมากที่สุดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในเรื่องการเรียนรู้ การวิจัยเชิงคุณภาพอ้างถึง “กระบวนการการวิเคราะห์โดยไม่ใช้คณิตศาสตร์เข้าช่วย ซึ่งผลจากการวิจัยได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ”

Swann, W. (ed.) (1981) *The Practice of Special Education*. Oxford: Blackwell and the Open University Press.

เป็นหนังสือมหาวิทยาลัยเปิดว่าด้วยความต้องการพิเศษ (ทางด้านร่างกาย เป็นส่วนใหญ่) รวมไปถึงบทความทางด้านประวัติของเรื่องนี้และข้อกำหนดในปัจจุบัน ปัจจุบันหนังสือเล่มนี้ล้าสมัยแล้วแต่ยังมีความรู้เล็กๆ น้อยๆ ที่เป็นประโยชน์

T

Tattum, D. and Herbert, G. (1990) *Bullying: A Positive Response*. Cardiff: South Glamorgan Institute of Higher Education.

Thomas, D. (1978) *The Social Psychology of Childhood Disability*. London: Methuen.

เป็นหนังสือที่น่าสนใจเกี่ยวกับทัศนคติของสาธารณชน กล่าวถึง
“ความรู้สึกถึงความเมตตาสงสาร” ของคน

Tingle, M. (1990) *The Motor Impaired Child*. Windsor. NFER-Nelson.

เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่นำไปใช้งานได้จริงที่เด่นมาก
เนื่องจากการวิเคราะห์เด็กที่เสียคนและให้แนวทางในการนำไป
ปฏิบัติ เป็นหนังสือที่เชื่อถือได้มาก

Tomlinson, S. (1982) *A Sociology of Special Education*. London: Routledge and Kegan Paul.

เป็นหนังสือที่ใช้วิธีการทางด้านประวัติศาสตร์ที่ค่อนข้างได้มาตรฐาน
รวมถึงงานของวอร์นอก เขียนขึ้นก่อนที่จะใช้พระราชบัญญัติ ค.ศ.
1981

Topping, K. (1988) *The Peer Tutoring Handbook: Promoting Cooperative Learning*. London: Croom Helm.

เป็นการชี้แนะในการใช้ (และการตรวจสอบ การประเมินค่าและ
อื่นๆ) การสอนทบทวนเพื่อนร่วมวัย (peer tutoring) ในโรงเรียน
ที่นำไปปฏิบัติงานได้จริง

Topping, K. J (1986) *Parents as Educators: Training Parents to Teach Their Children*. London: : Croom Helm.

เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นโดยนักจิตวิทยาทางการศึกษาเกี่ยวกับ
ประเด็น "ปัญหา" ความต้องการด้านการศึกษาเป็นพิเศษ (SEN)
ความเป็นชาติพันธุ์ (ethnicity) ฯลฯ โดยเฉพาะ

Tough, J. (1976) *Listening to Children Talking*. London: Ward Lock.

เป็นการศึกษาทางด้านภาษาที่เด็กนักเรียนอายุระหว่าง 3-7 ปี
ใช้ที่ละเอียดมาก มีตัวอย่างบทสนทนา แบบฝึกหัดและโครงการต่างๆ
รวมทั้งรูปภาพที่สามารถจะนำไปใช้กระตุ้น (และวัดผล) การพูด
ของเด็กๆ ให้ดู Tough, J. (1979) *Talk for Teaching and Learning*. London: Ward Lock (สำหรับเด็กนักเรียนอายุ 7-13
ปี) และ Tough, J. (1981) *A Place for Talk: The Role of Talk in the Education of Children with Moderate Learning Difficulties*; London: Ward Lock (สำหรับเด็ก MLD)

TVEI (1988) *TVEI Developments 5: Profiles and Records of Achievement*. Sheffield: MSC.

เป็นบทความสั้นๆ หนึ่งชุด บรรยายเรื่องการปฏิบัติที่ดีในเรื่อง ภาพพจน์และสถิติของผลสัมฤทธิ์ (ROA)

TVEI (1989) *TVEI Developments 10: Flexible Learning*. Sheffield: Training Agency.

เป็นบทความสั้นๆ หนึ่งชุด บรรยายเรื่องการปฏิบัติที่ดีในเรื่อง การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุด และการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (resource-based learning) เป็นบทความที่ดีที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างกว้างๆ เรื่องการเรียนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในทางปฏิบัติ

เทรเยอร์ส (Trayers) กล่าวว่า "เมื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นในเรื่องการเรียนของตนเองภายในกรอบของความช่วยเหลือ ครูปพบว่า นอกจากนักเรียนจะได้เรียนตามรายวิชาที่ไม่ต่อเนื่องกัน ที่ทางโรงเรียนจัดให้แล้ว ยังได้พัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะในเรื่องส่วนตัว ทักษะทางด้านสังคม ทักษะการจัดการข้อมูลและ ทักษะในการเรียนรู้ที่จะเรียน ซึ่งจะช่วยประสิทธิภาพในเรื่องส่วนตัวมาก และช่วยสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันและโอกาสที่จะเรียนด้วยความมั่นใจ"

U

University of Strathclyde Quality in Education Centre for Research and Consultancy, in association with the Strathclyde Regional Council Department of Education (1993) *Study Support Resources Pack*; London: The Prince's Trust.

เป็นวิดิทัศน์และจุลสารทางการศึกษาที่เกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมจัดตั้งและดำเนินการศูนย์สนับสนุนการเรียนรู้ (a study support centre) ราคาสูง แต่มีค่าคุ้มกับเงินที่จ่ายไป (มีงานเขียนของ MacBeath, 1993 รวมอยู่ด้วย)

V

Varma, V. (ed.) (1992) *The Secret Life of Vulnerable Children*. London: Routledge.

นานาพรรณสะท้อนทางด้านจิตวิทยาและการบำบัดรักษา เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่หุดหู่ เป็นโรคประสาท เด็กที่เป็นโรคออทิซึม เด็กที่ถูกทารุณ เด็กที่จนมากเกินไป ฯลฯ

W

Walford, G. (ed.) (1992) *Doing Educational Research*. London: Routledge.

เป็นหนังสือที่เป็นเรื่องราวส่วนตัวของนักวิจัยด้านการศึกษาชั้นนำหลายคน (Stephen J. Ball, Barbara Tizard, Peter Mortimore และบุคคลอื่นๆ) เป็นหนังสือเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ที่ให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและเป็นประโยชน์ต่อประเด็นปัญหา ซึ่งนักวิจัยที่แท้จริงเผชิญอยู่สามารถนำไปใช้ได้ แต่จะไม่ค่อยพบ

ในหนังสือที่นักวิจัยเขียนหรือในหนังสือเกี่ยวกับวิธีการวิจัย จะครอบคลุมไปถึงปัญหาที่เข้ามาในโรงเรียน คณะครูและนักเรียน ในโรงเรียน เช่น บทความของวอลฟอร์ด (Walford) เกี่ยวกับ การวิจัยใน CTC (City Technology College)

Warnock Report - see Committee of Enquiry into the Education of Handicapped Children and Young People.

Waterhouse, P. (1988) *Supported Self-Study: An Introduction for Teachers*. London: Council for Educational Technology.

Webster, A. and Ellwood, J. (1985) *The Hearing-Impaired Child in the Ordinary School*. London: Croom Helm.

เป็นหนังสือที่มีเรื่องราวรายละเอียดที่ดี รวมถึงมีข้อมูลทางด้านวิชาการ มาก มี "สัญญาณการเตือน" (warning signs) ที่มีประโยชน์มาก อยู่ท้ายเล่ม เป็นหนังสือที่มีประโยชน์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้มีการวินิจฉัยความบกพร่องทางการได้ยินกันบ่อยครั้ง และความบกพร่องทางการได้ยินเป็นสาเหตุที่ธรรมดามากที่สุด ประการหนึ่งของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำลงและความประพฤติไม่ดี

Wehlage, et al. (1989) *Reducing the Risk: Schools as Communities of Support*. London: Falmer.

เป็นหนังสือที่แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจอย่างลึกซึ้งต่อโรงเรียน ในอเมริกาเกี่ยวกับ "ผู้ที่ต้องออกจากโรงเรียน"

แฟรงก์ ลอยด์ ไรต์ (Frank Lloyd Wright) กล่าวว่า
 “การก่อสร้างอาคารจากพื้นฐานล่างเป็นสิ่งที่ดี ให้ระวังการสร้าง
 อาคารจากหลังคาสู่พื้นล่าง”

“ผลการสำรวจของเราชี้ให้เห็นว่า การดูแลเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มี
 ต่อความสัมพันธ์ในสังคมช่วยให้สมาชิกของโรงเรียนทำเพื่อเด็กที่มี
 ความเสี่ยง และสมาชิกภาพนี้ขึ้นอยู่กับ การอุทิศตัวและการปฏิบัติ
 ของผู้ใหญ่ สมาชิกภาพของโรงเรียนกลายเป็นแนวคิด พื้นฐานในทาง
 ทฤษฎีที่จะอธิบายว่าโรงเรียนจะป้องกันนักเรียนไม่ให้ถูกออกจาก
 โรงเรียนได้อย่างไร”

“โรงเรียนในฐานะที่เป็นแหล่งสนับสนุนของชุมชนเป็นแนวคิด
 กว้างๆ ซึ่งสมาชิกภาพของโรงเรียนและความเกี่ยวข้องทางด้านการ
 ศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ สมาชิกภาพของโรงเรียนเกี่ยวข้องในแง่ที่เป็น
 ส่วนหนึ่งของโรงเรียนและเป็นพันธะทางสังคมที่มีต่อโรงเรียนและ
 สมาชิกในโรงเรียน ความผูกมัดด้านการศึกษาได้รับการให้คำจำกัด
 ความเป็นมาของการเกี่ยวข้องในกิจกรรมของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่าง
 ยิ่งชั้นเรียนและงานทางวิชาการแบบเดิม”

Weihs, T.J. (1971) *Children in Need of Special Care*. London:
 Souvenir Press.

หนังสือเล่มนี้บรรยายวิธีการของสไตเนอร์ (The Steiner Approach)
 อย่างชัดเจน เรื่องราวในหนังสือเล่มนี้เกี่ยวกับเด็ก (พิการ) ว่าเป็น
 อย่างไร ความเข้าใจอันเนื่องมาจากความเห็นอกเห็นใจ ความรัก
 ความซาบซึ้งที่เกิดขึ้นในใจเองหรือความซาบซึ้งในด้านความงาม
 มากพอๆ กับการเข้าใจที่มาจากทางวิทยาศาสตร์ หนังสือเล่มนี้

ไม่มีศัพท์เฉพาะสนับสนุนให้มองโลกในแง่ดี และยังแนะนำให้สร้างชุมชนผู้ใหญ่ ดังเช่นโรงเรียนของสไตเนอร์ครูทั้งหลาย (ของเด็กทุกคน) ควรใช้หนังสือเล่มนี้เป็นแบบอย่างในการให้คุณค่าแก่เด็กแต่ละคน และหลีกเลี่ยงการแยกประเภทเด็กอย่างเข้มงวด (rigid categorisation)

Wellington, J. J. (ed) (1986) *Controversial Issues in the Curriculum*. Oxford: Basil Blackwell.

เป็นหนังสือที่มีบทความหลากหลายน่าสนใจทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนประเด็นปัญหาที่ขัดแย้งกัน ประเด็นปัญหาเหล่านี้ครอบคลุมไปถึงการศึกษาในระดับโลก (global education) ความเป็นพหุวัฒนธรรม การสอนพหุวัฒนธรรม (multi cultural teaching) อาชีพนิยม (vocationalism) “ความจริงของชีวิต” ศาสนา การศึกษาเรื่องสันติภาพ (peace studies) และประเด็นปัญหานิวเคลียร์ (nuclear issues)

จิน รัตติก (Jean Rudduck) (ยุทธวิธีจัดการกับประเด็น ปัญหาที่ขัดแย้งในโรงเรียนมัธยมศึกษา) กล่าวว่า “ความคิดในลักษณะวิเคราะห์ซึ่งก่อให้เกิดความสงสัยใคร่รู้และจิตที่เป็นอิสระ ห่างหายไปจากหลักสูตรของโรงเรียนแบบประสมเป็นอันมาก” (หน้า 6) ดังเช่นเห็นกันว่าความสำเร็จในการสอบไล่เป็นทางเลือกของคุณสมบัติเหล่านี้วิธีการของ จิน รัตติก (จาก Humanities Project) มาจากสถาบันทําการดังนี้

“ประการที่ 1 ประเด็นปัญหาที่ขัดแย้งควรจัดการในชั้นเรียนร่วมกับบุคคลในวัยหนุ่มสาว ประการที่ 2 ครูไม่ควรใช้อำนาจของตนเองเป็นพื้นฐานในการเสนอแนะความคิดเห็นของตนเอง ประการที่ 3 หัวใจของวิธีการสอบถามในที่ที่สร้างความขัดแย้ง ควรอยู่ในรูปของการอภิปรายมากกว่าการสอน ประการที่ 4 การอภิปรายควรจะคุ้มครองความคิดเห็นที่แตกต่างของสมาชิกผู้อภิปราย และไม่บีบบังคับให้เกิดความเห็นที่เป็นเอกฉันท์ (ยกเว้นว่าการกระทำของกลุ่มจำเป็นต้องมีความคิดและแผนงานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน) ประการที่ 5 ครูในฐานะที่เป็นประธานในการอภิปรายควรมีความรับผิดชอบให้เกิดการอภิปรายได้ตรงกับประเด็นปัญหา มีการใช้หลักฐานอ้างอิงอย่างเหมาะสม และเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน” (หน้า 8)

บทความนี้กล่าวถึงความยุ่งยากในเชิงปฏิบัติบางประการสำหรับการเข้าถึงปัญหาแบบนี้ๆ ไว้ด้วย

Welsh Consumer Council (1985) *WCC's response to "Homewrok" - A Consultation Paper from the Department of Education and Science*. Cardiff: WCC.

เป็นรายงานที่ย้ำความต้องการการมีส่วนร่วมระหว่างบิดามารดากับผู้ให้บริการทางการศึกษา รายงานนี้กล่าวว่าการบ้านคือสิ่งที่นำมากล่าวถึงมากเป็นอันดับที่ 3 ในเรื่องความห่วงใยของบิดามารดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรธิดา

Westmacott, E. V. S. and Cameron, R. J. (1981) *Behaviour Can Change*. Basingstoke: Macmillan Education.

เป็นหนังสือที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรม หลักการสำคัญก็คือการกระตุ้น (แต่ไม่ให้มากเกินไป) พฤติกรรมที่ดี และไม่เรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่ดี เป็นวิธีการที่โครงสร้างดีและง่าย แม้ว่า จะไม่กล่าวถึงความหมายที่อยากจะกล่าวและความสำคัญของ พฤติกรรม ("ที่ไม่ดี") วิธีการที่ง่ายอาจจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดของหนังสือ เล่มนี้ เช่น ผังดวงดาวเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งง่ายกว่าการส่งเสริมการต่อ ด้านความเป็นชาติพันธุ์ในสังคม หรือการบำบัดทางจิตในครอบครัว อย่างเคร่งครัดสำหรับเด็กทุกคนที่แสดงพฤติกรรม "ไม่ดี"

Whitty, G. (1990) The Politics of the 1988 Education Reform Act, in Dunleavy, P., Gamble, A. and Peele, G. (eds) *Developments in British Politics 3*. Basingstoke: Macmillan Education.

เป็นหนังสือที่สั้น แต่เขียนได้ชัดเจน (12 หน้า) เกี่ยวกับเรื่องราวของที่มา และความขัดแย้งที่มีต่อพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1988 (the 1988 Act) ซึ่งเกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด เป็นการตีความการนำเสนอทางด้านการตลาดของพระราชบัญญัติอย่างละเอียดลออด้วยความระมัดระวัง และมีมาตรฐานสูง ปูพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต

Whyte, J., Deem, R., Kant, L. and Cruikshank, M. (eds) (1985) *Girl Friendly Schooling*. London: Methuen.

เป็นหนังสือที่มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับอคติในเรื่องเพศอย่างชัดเจนละเอียด ลอ วิธีต่างๆที่ทำให้การไปโรงเรียนไม่ใช่เรื่องยากสำหรับเด็กผู้หญิง

และพัฒนาการในอนาคตที่เป็นไปได้ มีคำอธิบายดีๆ เกี่ยวกับนโยบาย
ตำนานเกี่ยวกับครูสตรี และเด็กผู้หญิง และการเน้น INSET ที่เป็นได้

Widlake, P. (ed.) (1989) *Special Children Handbook: Meeting Special Needs Within the Mainstream School*. London: Hutchinson.

หนังสือเล่มนี้มีบทความที่สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงอยู่
จำนวนมากในประเด็นเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหา เช่น ประเด็นเด็กที่มี
ปัญหาทางด้านการอ่านและภาษา ประเด็นเด็กที่พิการขั้นรุนแรง
ประเด็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ศิลปศึกษาและดนตรีศึกษา และความต้องการพิเศษ ประเด็น
เกี่ยวกับนโยบายทางด้านการต้องการพิเศษ พร้อมด้วยการให้ความ
สนใจอย่างมากต่อบทบาทของบิดามารดา

Willis, P. (1977) *Learning to Labour: How Working Class Kids Get Working Class Jobs*. Farnborough, Hants: Saxon House.

เป็นหนังสือที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับสาเหตุและความสำคัญของกลุ่ม
วัฒนธรรมกลุ่มย่อยภายในโรงเรียน เขียนขึ้นตามพื้นฐานทางด้าน
เศรษฐกิจของมากซ้องอย่างกว้างๆ โครงสร้างของชั้นเรียนนอก
โรงเรียนช่วยทำให้เกิดหลักสูตรที่ซ่อนเร้นภายในโรงเรียน และ
ตัวนักเรียนเองจะช่วยกันสร้างอนาคตของตนเอง ส่วนใหญ่หนังสือ
กล่าวถึงกลุ่มวัฒนธรรมกลุ่มย่อยเพศชายที่ต่อต้านโรงเรียน โดย
มีการประท้วงที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการโต้ตอบการตัดสินใจที่เกิดขึ้น
เกี่ยวกับการจ้างงานในอนาคตที่อาจเป็น ได้มีรายงานการสัมภาษณ์
ที่น่าสนใจ ตลกขบขัน และน่าเชื่อถือ

Wragg, E. C. (1981) *Class Management and Control*.
Basingstoke: Macmillan Education.

เป็นหนังสือที่ผู้อ่านนิยมมาก เพราะนำไปใช้ได้เหมาะกับสภาพ
อันแท้จริง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาโครงการแปลหนังสือเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา

นายกมล สุตประเสริฐ

ประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือแปล

นายวิจิตร จันทรากุล

ประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือแปล

สาขาการศึกษา

ผู้แปล

นางพัชรี

สพโชค

ผู้ตรวจ

รองศาสตราจารย์ทองสุข

เกตุโรจน์

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวจินตนา

ใบกาซุย

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวอุษณีย์

วัฒน์พันธ์

บรรณาธิการ

นางสาวชุตติกาญจน์

บุญญะธิติสุข

ออกแบบปก/รูปเล่ม

นางสาวชุตติกาญจน์

บุญญะธิติสุข

ผู้แปล

นางพัชรี สพโชค

อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถาบันราชภัฏราชชนกรินทร์ ฉะเชิงเทรา

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2537 Diploma in Applied Linguistics, University of Northern Territory ประเทศออสเตรเลีย
- พ.ศ. 2521 อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. 2513 ศิลปศาสตรบัณฑิต (วรรณคดีและภาษาต่างประเทศ)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2541 - ปัจจุบัน สอนภาษาอังกฤษ
สถาบันราชภัฏราชชนกรินทร์ ฉะเชิงเทรา
- พ.ศ. 2513 - 2541 สอนภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏยะลา

ผลงานแปล

เป็นผู้แปลร่วมในฐานะนักแปลเครือข่ายของกรมวิชาการ ได้แก่ หนังสือชุดสิ่งแวดล้อมของ UNEP เล่มที่ 4 เรื่อง มลพิษอากาศในเมือง และหนังสือชุดปฏิรูปการเรียนรู้ เรื่อง หลักการพื้นฐานการสอนระดับประถม

หนังสือ เรียนเพื่อสอน: คู่มืออบรมครูใหม่และครูประจำการ
เน้นปฏิบัติการในโรงเรียน เล่มนี้ เหมาะสำหรับใช้เป็น
แนวทางในการฝึกอบรมครูใหม่และครูประจำการให้สามารถ
ทำวิจัยในชั้นเรียนได้ดี เสริมสร้างประสบการณ์การสอน
ทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย นอกจากนี้
ยังเป็นแหล่งความรู้ที่ครูสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็น
คู่มือปฏิบัติงานในวิชาชีพครู เป็นหนังสือที่มีความสำคัญต่อ
การศึกษา ช่วยให้โรงเรียนและองค์กรการศึกษาในท้องถิ่น
ดำเนินงานพัฒนาครูอย่างได้ผลดี มีตัวอย่างรูปแบบ
การดำเนินงานในโรงเรียนต่างๆ และบทอ่านเพื่อการวิเคราะห์
การศึกษา ซึ่งผู้เขียนปรารถนาจะส่งเสริมให้ครูเกิดทักษะ
และเรียนรู้วิธีทบทวนและไตร่ตรองการปฏิบัติงานเพื่อให้
เกิดพัฒนาการอย่างเป็นระบบ